Heesch | 31 mei 2022

Jaarstukken 2021

Gemeente Bernheze

Inhoudsopgave

Voorwoord **4**

Jaarrekening in één oogopslag **7**

Global Goals **8**

Deel 1: Programmaverantwoording **9**
Bestuur en ondersteuning 10
Veiligheid 16
Verkeer, vervoer en waterstaat 21
Economie 25
Onderwijs 34
Sport, cultuur en recreatie 38
Sociaal domein 48
Volksgezondheid en milieu 65
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 74

Deel 2: Paragrafen **87**
A. Lokale heffingen 88
B. Weerstandsvermogen 98
C. Kapitaalgoederen 109
D. Financiering 118
E. Bedrijfsvoering 127
F. Verbonden partijen 134
G. Grondbeleid 147
H. Rechtmatigheid 158

Deel 3: Jaarrekening **160**
Balans per 31 december 2021 161
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 164
Toelichting op de balans 171
Algemeen financieel beleid 196

SiSa **218**

Ensia verklaring (informatieveiligheid) **229**

Privacy verklaring **230**

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant **231**

Raadsbesluit **232**

Voorwoord

Aan de raad van Bernheze,

Hierbij bieden wij u de Jaarrekening over 2021 aan. Hiermee leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het beoogde beleid dat is opgenomen in de begroting 2021, die op 5 november 2020 in uw raadsvergadering werd vastgesteld.

Naast de Begroting 2021 stelde u een dekkingsplan vast, die deed voorzien in het sluitend maken van de begroting 2021-2024. De verantwoording over de in de begroting benoemde beleidsvoornemens, maar die zijn geschrapt met het dekkingsplan, zijn niet opgenomen in deze jaarstukken.

Vanuit de bedrijfsvoering (algemene dienst) hebben wij 2021 afgesloten met een positief resultaat van € 3.801.752,62. Daarnaast is het resultaat vanuit de bouwgrondexploitaties € 2.177.963,88 (gedeelte vanuit de woningbouwexploitaties € 2.184.963,88 en de exploitaties ten behoeve van bedrijventerreinen € - 7.000,00).
Samen zorgt dit in 2021 voor een positief resultaat van € 5.979.716,50.

Voor de interne organisatie stond 2021 in het teken van realisatie van het plan van aanpak van onze organisatieontwikkeling “Terug naar de Kern”. Begin 2021 heeft u als raad incidenteel budget beschikbaar gesteld om de organisatiestructuur aan te passen en te versterken. Zo is sinds mei 2021 een nieuwe sturingslaag toegevoegd aan onze organisatie (de teamcoaches) en zijn de teams en domeinen opnieuw ingedeeld. Vanaf juni zijn alle teams aan de slag gegaan met de teamontwikkeling. Daarbij was er aandacht voor zowel verbetering van onze werkwijzen en afstemming en daarnaast om te werken aan het goede doen voor én met de samenleving. Maar ook voor verbinding in en met de organisatie en met plezier werken. Ook het HR beleid is geactualiseerd, waarbij we zijn gestart met strategische personeelsplanning en project arbeidsmarktcommunicatie. Daarnaast is een start gemaakt project huisvesting gemeentehuis, de Pas en Bibliotheek en het hybride werken. In het komende voorjaar sluiten we deze realisatiefase van het programma “Terug naar de Kern” af. De structuurwijzigingen in de organisatie zijn gerealiseerd en we komen in een nieuwe fase van ontwikkeling. We gaan door met de (organisatie)ontwikkeling en geven hier gevolg aan in diverse projecten in kader van procesoptimalisatie en programma “kwaliteit dienstverlening”.

Op verzoek van het college is medio 2021 een plan van aanpak opgesteld voor de herinrichting van het gemeentehuis, De Pas en de Bibliotheek. Die aanpak anticipeert op het raadsbesluit over de Pas en wordt parallel aan de realisatie van “een gezonde exploitatie van De Pas” gerealiseerd. Door de drie gebouwen in onderlinge samenhang te bezien is een efficiënte verbeterslag en kostenreductie en/of inkomstenverhoging mogelijk. Immers, door het benutten van de gedeeltelijke leegstand en multifunctioneel gebruik van ruimten ontstaan besparingen, verhuur- en/of verkoopmogelijkheden. Ook heeft corona een impact op de huisvesting. Er wordt meer remote

gewerkt en het gemeentehuis wordt anders benut. Namelijk, meer op ontmoeten en minder op bureauwerkzaamheden. Dat meer “hybride werken” vraagt om een andere inrichting en faciliteiten. Op basis van de door de raad op 16 december 2021 ingestemde startnotitie “Aanpak huisvesting gemeentehuis, gemeenschapshuis De Pas en Bibliotheek Heesch” wordt het traject verder ingezet. Planning is dat de aangepaste huisvesting medio 2024 in gebruik wordt genomen.

Het werken in het sociaal domein werd in 2021 gekenmerkt door enerzijds de aanhoudende Covid-pandemie en de impact hiervan op onze inwoners en ondernemers. Anderzijds het zorgen dat reguliere werkzaamheden doorgingen, zoals het afronden van de drie programmalijnen Integrale Toegang, Aanpakken met Impact en Meedoen naar Vermogen.
Het aanhouden van de pandemie heeft onder andere gezorgd voor uitdagingen in het verengingsleven, de zorg voor (kwetsbare) kinderen, eenzame inwoners en onze ondernemers. We hebben subsidieregelingen toegepast om mensen financieel te ontlasten en waar nodig hebben we maatwerk geleverd. Eind 2021 hebben we de drie programmalijnen afgerond. De toegang tot het sociaal domein “Wegwijzer” is een intensieve samenwerking tussen Wmo, Sociaal team en Werk & inkomen geworden. De voorbereiding van de integratie van jeugd(hulp) is gestart. We hebben actief de veranderende verhouding tussen inwoners, gemeente en welzijnswerk opgepakt. Bijvoorbeeld via de inzet van mantelzorgmakelaars en de intensivering van de aanpak eenzaamheid. We hebben volop ingezet op arbeidsintegratie van kwetsbare jongeren, van mensen die via loonkostensubsidie aan de slag zijn en van statushouders. Naast de drie programmalijnen hebben we meer activiteiten in samenhang georganiseerd, zoals jeugd, onderwijs en opvang.

In 2021 werden processen ingezet met de intentie van de invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2022. De voorbereidingen in 2021 van de deelprojecten, te weten omgevingsvisie, omgevingsplan, VTH en digitaal stelsel, zijn het afgelopen jaar op volle snelheid gekomen. De consequenties van de wet voor de rol en werkprocessen van de gemeenteraad, college van B&W en de medewerkers beginnen zich af te tekenen. Dat geldt ook voor de partnerorganisaties en potentiële initiatiefnemers. Integraal werken, het “mogelijk maken” van initiatieven (ja-mits) en verminderen van de “vergunningslast” voor initiatiefnemers vereist immers een geheel nieuwe werkwijze.
Uitgangspunt is dat we tijdens de transitieperiode de dienstverlening voor onze inwoners en bedrijven op peil houden. De winkel blijft gewoon open. Ondertussen is door het rijk kenbaar gemaakt dat de beoogde startdatum van 1 juli 2022 wordt uitgesteld naar 1 oktober 2022 of 1 januari 2023.

Om de dienstverlening binnen het taakveld Ruimtelijke Ordening (RO) een impuls te geven zijn we begin 2021 gestart met de taakforce RO. In de loop van het jaar zijn we er in geslaagd om de personele capaciteit op orde te brengen en de werkvoorraad onder controle te krijgen. Dit dankzij de incidentele middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld. In het komende jaar evalueren we de taskforce RO.

De jaarrekening is een doorslag van de vastgestelde begroting. Dit verantwoordingsdocument is gecontroleerd door BDO Audit & Assurance B.V., die in 2020 door uw raad is benoemd voor de controle over de boekjaren 2020 tot en met 2023. In de overeenkomst met de accountant is een mogelijkheid tot verlenging van vier maal één jaar benoemd bij wederzijds goedvinden.

De jaarstukken bestaan uit de volgende drie onderdelen:
- Deel 1: Programmaverantwoording
- Deel 2: Paragrafen
- Deel 3: Jaarrekening

In de programmaverantwoording onder deel I nemen we op wat we van het voorgenomen beleid hebben gerealiseerd en wat we aan nieuwe onderdelen in 2021 hebben toegevoegd. Deze verantwoording gaat in op de gemaakte keuzes en de mate waarin we deze hebben waargemaakt. Hierbij beantwoorden we de twee vragen, zoals deze ook in de begroting zijn gesteld, maar dan op basis van uitvoering:
- Wat hebben we bereikt?
- Hoe weten we dat?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij alle programma’s hebben we een analyse van de afwijkingen opgenomen. In deel II zijn de verplichte paragrafen opgenomen. Hierin rapporteren we aan de hand van de uitgangspunten die in de begroting over 2021 waren opgenomen.

Deel III omvat de balans met uitgebreide toelichting. Hiermee brengen we onze financiële positie per einde 2021 in beeld, zodat hierover een verantwoord oordeel kan worden gegeven.

Het college van burgemeester en wethouders.

Jaarrekening in één oogopslag

WAAR KWAM HET GELD VAN DE GEMEENTE VANDAAN?

INKOMSTEN TOTAAL 93.528.412

Inkomsten via het rijk	**53.300.288**	**57%**
Gemeentefonds	46.582.846	
Lokaal sportakkoord	7.135	
Onderwijsachterstandenbeleid	252.108	
Uitkering t.b.v. bekostiging uitkeringen	6.188.108	
Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties	114.388	
Specifieke uitkering sport	79.378	
Overige specifieke uitkeringen rijk	76.325	
Andere inkomstenbronnen	**19.331.345**	**21%**
Dividend, grondexploitatie, verhuur vastgoed, staangeld markten en kermissen, werkzaamheden voor derden		
Lokale heffingen	**13.439.989**	**14%**
Onroerende zaakbelasting	7.501.915	
Rioolrechten	2.462.134	
Afvalstoffenheffing	3.207.223	
Reclamebelasting	30.887	
Toeristenbelasting	237.830	
Inzet geld uit reserves	**5.305.705**	**6%**
Vergunningen en leges	**2.151.085**	**2%**
Paspoorten, rijbewijzen,etc.	393.952	
Vergunningen (omgevingsvergunning)	1.417.564	
Overige vergunningen (evenementen, drank en horeca, etc.)	282.056	
Lijkbezorgingsrechten	57.513	

Positief resultaat jaarrekening 5.979.716

Hoeveel betaalde ik in 2021 aan:

- OZB Gemiddeld OZB tarief woningen **374**
- Rioolheffing **176**
- Afvalstoffenheffing **249**

TOP 5 gemeentelijke uitgaven per inwoner

Sociaal domein	1.004
Bestuur en ondersteuning	574
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	423
Volksgezondheid en milieu	275
Sport, cultuur en recreatie	187

WAARAAN HEEFT DE GEMEENTE HET GELD UITGEGEVEN?

UITGAVEN TOTAAL 87.548.696

Sociaal domein	**31.574.240**	**36%**
Samenkracht en burgerparticipatie	2.603.859	
Wijkteams	3.188.599	
Inkomensregelingen en participatie	13.442.122	
Wmo	5.612.505	
Jeugd	6.727.155	
Bestuur en ondersteuning	**18.057.498**	**21%**
Bestuurszaken	1.558.332	
Burgerzaken	1.000.557	
Beheer gronden	1.717.760	
Bedrijfsvoering	9.990.769	
Algemene middelen	3.790.080	
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**13.298.689**	**15%**
Ruimtelijke ordening	2.010.145	
Grondexploitatie	9.308.345	
Wonen en bouwen	1.980.199	
Volksgezondheid en milieu	**8.665.057**	**10%**
Volksgezondheid	1.217.103	
Riolering	2.301.980	
Afval	2.593.336	
Milieubeheer	2.346.380	
Begraafplaatsen	206.258	
Sport, cultuur en recreatie	**5.885.366**	**7%**
Sportbeleid en - accommodaties, activering	2.241.778	
Cultuur, musea en cultureel erfgoed	684.029	
Bibliotheek en lokale omroep	795.688	
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	2.163.871	
Verkeer en vervoer	**3.928.866**	**4%**
Verkeer en vervoer	3.916.919	
Openbaar vervoer	11.947	
Onderwijs	**2.522.279**	**3%**
Onderwijshuisvesting	1.228.966	
Onderwijsbeleid, leerplicht en vervoer	1.293.313	
Veiligheid	**2.522.026**	**3%**
Brandweer	1.917.639	
Openbare orde en handhaving	604.387	
Economie	**1.094.675**	**1%**
Economische ontwikkeling	58.945	
Economische promotie	663.522	
Bedrijventerrein(en)	265.139	
Markten, standplaatsen en reclamebelasting	107.069	

Global Goals

In 2015 hebben de lidstaten van de Verenigde Naties de agenda met Global Goals for Sustainable Development aangenomen. Tot 2030 werken alle lidstaten aan deze gezamenlijke agenda. Ook gemeenten hebben hier een rol in te vervullen, omdat veel van de doelen raakvlakken hebben met opgaven van lokale overheden. De 17 Global Goals staan hieronder.

De gemeente Bernheze ziet de raakvlakken tussen Global Goals met onze opgaven ook en wil graag een Global Goals gemeente zijn. Dat betekent dat we bij ons beleid rekening houden de uitgangspunten van de Global Goals. In de komende jaren gaan we de global goals implementeren in onze gemeente. Ze gaan dan onderdeel vormen van onze ambtelijke processen. Onze planning- en controlcyclus is het eerste proces waarin we de Global Goals integreren.

De koppeling van de Global Goals aan de planning- en controlcyclus heeft inmiddels plaatsgevonden, zoals te zien is in de begrotingen van 2021 en 2022. In deze jaarstukken staat bij elk onderwerp aan welke Global Goal we werken of hebben gewerkt. De ambities uit ons bestuursprogramma dragen bij aan het bereiken van de Global Goals. Om deze ambities nadrukkelijker te koppelen aan de Global Goals, daar meer bekendheid aan te geven en daarbij het potentieel van onze inwoners, ondernemers en instellingen een grotere rol te laten spelen, zijn tijdelijk meer uren nodig. Deze uren zijn niet binnen de huidige formatie beschikbaar en inmiddels is hiervoor € 50.000,- incidenteel toegekend in de begroting van 2022.

Deel 1: Programmaverantwoording

Bestuur en ondersteuning

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

1. Heesch West

De toelichting op Heesch West is volgens de programma-indeling opgenomen onder Bestuur en ondersteuning. De toelichting op de overige bedrijventerrein(en) zijn verantwoord onder programma Economie.

Global goals:

Wat hebben we bereikt

De doelen uit de begroting blijven van toepassing op de ontwikkeling van Heesch West en vormen een belangrijk uitgangspunt voor de verdere planontwikkeling. Namelijk een plangebied van 80 hectare netto (binnen 178 hectare bruto) te ontwikkelen voor de regionale groei, met aandacht voor fasering, thematisering, duurzaamheid, landschappelijke inpassing en organisatiestructuur. De locatie is primair bedoeld voor de ontwikkeling van grootschalige logistiek, innovatieve concepten en regionale verplaatsers en moet een belangrijke bijdrage leveren aan de regionale werkgelegenheid. In 2021 heeft de gemeenteraad samen met de gemeenteraden van ’s-Hertogenbosch en Oss, met het aannemen van een motie over het uitgiftebeleid, een extra accent aangebracht.

Hoe weten we dat

De in de begroting benoemde aandachtsgebieden vinden doorwerking in de planontwikkeling van Heesch West. Met het bestemmingsplan Heesch West, dat het college in december aan de gemeenteraad aangeboden heeft, worden belangrijke publiekrechtelijke kaders vastgelegd voor de ontwikkeling.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Het ontwerp bestemmingsplan Heesch West en de aanvulling MER zijn op 3 juni 2021 gepubliceerd. Op het ontwerpbestemmingsplan - en het hiermee verbonden facetplan geluid, voorgenomen besluit hogere waarden en beleidsregels - zijn 229 zienswijzen ontvangen. In 2021 is veel aandacht besteed aan het landschapsplan van circa 65 hectare waar een uitgebreid participatietraject voor heeft plaatsgevonden. Naar aanleiding van de zienswijzen en het uitgewerkte landschapsplan zijn een aantal wijzigingen aan het bestemmingsplan doorgevoerd. Op 7 december 2021 is het bestemmingsplan Heesch West door het college ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. De duurzaamheidsambitie voor het bedrijventerrein wordt in het vast te stellen bestemmingsplan en bijbehorende circulair kwaliteitsplan geborgd.

Met de start van het besluitvormingstraject voor het bestemmingsplan Heesch West, wordt de voorbereiding van het ontwerp bestemmingsplan Cereslaan-West/Vismeerstraat per eind 2021 vervolgd. Dit ontwerp bestemmingsplan wordt naar verwachting in de eerste helft van 2022 door het college vrijgegeven voor inspraak.

Activiteiten met betrekking tot grondverwerving, uitgifte en acquisitie voor zowel Heesch West als Cereslaan-West zijn ook in 2021 doorgelopen. Na vaststelling van het bestemmingsplan Heesch West zullen de gronden van de gemeente Bernheze overgedragen worden aan de Gemeenschappelijke Regeling Heesch West en het uitgiftebeleid wordt - met inachtneming van de moties van de gemeenteraden van Bernheze, ’s-Hertogenbosch en Oss - vanuit de Gemeenschappelijke Regeling verder uitgewerkt.

Voor beide bedrijventerreinen wordt de interesse van bedrijven in een bedrijfskavel bijgehouden. We bieden de gelegenheid aan bedrijven om zich aan te melden middels de aanmeldprocedure (vragenformulier). De lijst die hieruit ontstaat geeft een helder beeld van de vragers/geïnteresseerden en hun behoeften en aan de hand van deze lijst kunnen correspondentie/gesprekken met betreffende bedrijven worden gevoerd en worden bedrijven naar de best passende locatie begeleid.

Overhead

De toelichting op de overhead is opgenomen in de paragraaf E Bedrijfsvoering.

Verbonden partijen

Heesch West

De gemeenschappelijke regeling Heesch West heeft als doel het ontwikkelen van een nieuw regionaal bedrijventerrein. Aanvullend is er ruimte voor een specifieke profilering met meerwaarde voor de regio op het gebied van circulaire economie, energie en nieuwe concepten in de bouw.

Heesch West versterkt het vestigingsklimaat voor Noordoost-Brabant door in te spelen op deze specifieke kwaliteiten.

Het nieuwe terrein biedt vestigingsmogelijkheden voor nieuwe regionale en (inter)nationale ruimtevragers én biedt uitbreidingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven uit onder andere onze gemeente. Daarnaast zorgt Heesch West voor directe en indirecte werkgelegenheid voor de regio.

Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Het Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC) voert voor Bernheze en de andere deelnemende gemeenten en waterschappen wettelijk verplichte taken uit op het gebied van archiefbeheer, ordening, controle en –ontsluiting. Binnen de mogelijkheden werkt het BHIC aan het beleidsdoel “meer publiek, meer divers publiek”. Dit sluit aan bij onze doelstelling om cultuur, in dit geval het papieren en digitale erfgoed van de gemeente, gemakkelijk toegankelijk te maken voor belangstellenden.

Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

De BSOB is een regionaal samenwerkingsverband dat zich richt op het gezamenlijk innen van belastingen. Het doel is de kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van lokale belastingen te verbeteren.

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren die voor dit programma in de begroting zijn benoemd, zijn in de jaarrekening verantwoord in paragraaf E Bedrijfsvoering.

Wat kostte het?

		Lasten 2021			Baten 2021		
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**
0.1	Bestuur	1.790.024	1.885.553	1.558.332	0	0	38.831
0.2	Burgerzaken	914.356	1.029.356	1.000.557	478.858	478.858	424.971
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	320.349	1.966.830	1.717.760	580.161	2.143.932	1.899.548
0.4	Overhead	8.307.524	9.204.352	8.693.463	99.115	106.611	350.314
0.5	Treasury	20.641	17.212	4.466	36.038	39.619	38.159
0.61	OZB woningen	385.423	516.180	492.651	4.687.395	4.687.395	4.658.904
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	2.873.525	2.873.525	2.869.152
0.64	Belastingen overig	0	0	0	26.195	26.195	30.887
0.7	Alg. uitkeringen en ov. Uitkeringen GF	0	0	0	42.307.269	45.650.992	46.582.746
0.8	Overige baten en lasten	127.617	113.342	0	0	0	71

		Lasten 2021			Baten 2021		
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	642.912	679.566	0	0	0
0.10	Dotaties reserves programma 0	272.892	373.627	1.593.158	799.707	1.891.273	2.867.346
	Afronding	0	0	0	0	0	0
	Totaal	**12.138.826**	**15.749.364**	**15.739.953**	**51.888.263**	**57.898.400**	**59.760.929**

Financiële toelichting

Algemeen

Alle programma's van 0 tot en met 9 bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2021 en werkelijk 2021. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000,- geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Een uitgebreid overzicht van de baten en lasten per taakveld is weergegeven op pagina 196 en 197.

	Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk			
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Totaal**
0.1	Bestuur	-327.221	-38.831	-366.052
0.2	Burgerzaken	-28.799	53.887	25.088
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-249.070	244.384	-4.686
0.4	Overhead	-510.889	-243.703	-754.592
0.5	Treasury	-12.746	1.460	-11.286
0.61	OZB woningen	-23.529	28.491	4.962
0.62	OZB niet-woningen	0	4.373	4.373
0.64	Belastingen overig	0	-4.692	-4.692
0.7	Alg. uitkeringen en ov. Uitkeringen GF	0	-931.754	-931.754
0.8	Overige baten en lasten	-113.342	-71	-113.413
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	36.654	0	36.654
0.10	Dotaties reserves programma 0	1.219.531	-976.073	243.458

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een – bedrag een voordelig taakveld saldo.

Taakveld 0.1 Bestuur

Wethouders

De pensioenregeling voor de politieke ambtsdragers is geregeld in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA). Gemeenten en provincies zijn op grond van artikel 44 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht een APPA-

voorziening op te nemen. Als gevolg van de bijstelling van de rekenrente naar boven (2019: 0,29%; 2020: 0,082%; 2021: 0,528%) is er geen sprake van een dotatie maar een onttrekking aan de voorziening.

Taakveld 0.4 Overhead

Personeel overhead

De onderschrijding is voornamelijk het gevolg van de onderuitputting op de salariskosten van de overheadfuncties als gevolg van (tijdelijke) vacactures en niet besteed budget opleidingskosten. Daarnaast is de onderuitputting het gevolg van een lagere toerekening van overheadkosten aan de grondexploitatie en onderbesteding van het budget werving en selectie. Daarnaast was een incidenteel budget beschikbaar voor invoering van een e-HRM systeem. De uitvoering hiervan loopt nog door in 2022. Ook is door uw raad een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de organisatieontwikkeling waaronder onder andere de kosten voor teamcoaches voor 2021 uit bekostigd konden worden. Ook dit budget is niet volledig besteed.

Informatie en automatisering

De afwijking op de posten informatie en automatisering en ICT in eigen beheer is toe te schrijven op:

- De geraamde incidentele kosten financieel pakket van € 60.000,- vinden pas in het aankomende jaar plaats. Daarnaast is geen rekening gehouden met de vergoeding levering diensten Boekel van € 13.000,- waarvan de verwachting was dat deze dienstverlening in 2021 zou worden beëindigd. Deze beëindigingsdatum is verzet naar december 2022.
- Een onderuitputting op de posten onderhoud software en internet van € 40.000,- in de vorm van de uitgestelde invoering van het google based ontsluiten van zaak- en documentomgevingen en ons geografisch informatiesysteem, in afwachting van de oplevering van ons nieuwe zaak en documentsysteem (djuma) en de verdere uitbouw van ons geo-informatiesysteem. Naar verwachting gaan we beide voorzieningen in 2022 realiseren.
- Een onderuitputting op de post duurzame apparatuur ten gevolge van de vertraagde vervanging van de mobiele telefoons.

Huisvesting de Misse 6

In december 2021 is door de raad een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het project “Verkenning/Oriëntatie huisvesting” van € 81.000,-. In 2021 zijn er beperkte uitgaven ad € 3.947,- op geweest. Dit project loopt het komende jaar verder door.

Taakveld 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Begrotingstechnisch hebben we rekening gehouden met de effecten van de mei- en septembercirculaire 2021. De decembercirculaire kwam op een te laat moment om deze nog te verwerken in de tweede tussentijdse rapportage 2021. De decembercirculaire heeft nog een forse positieve bijstelling tot gevolg gehad. De voornaamste bijstellingen betroffen een incidentele vergoeding voor derving van inkomsten als gevolg van Covid-19 over 2020 (€ 445.000,-), compensatie van de uitgaven meerkosten aan zorgaanbieders Wmo, jeugdzorg en hulpmiddelen (€ 72.500,-) en extra gelden om de dienstverlening aan mensen in kwetsbare posities te versterken (€ 134.000,-). Deze POK gelden ontvangen we naar aanleiding van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslagen. Ook is in de decembercirculaire een compensatie opgenomen van € 106.000,- voor het opvangen van de exploitatietekorten van Sociale Werkbedrijven. Daarnaast leiden de afrekeningen over de jaren 2018 t/m 2020 tot extra inkomsten van € 82.000,-.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

De onderschrijding van de post algemene baten en lasten is het gevolg van het onbenutte deel van de post onvoorzien en het budget projectsubsidies. Daarnaast hebben we op deze post het nog niet benutte deel van de in de maartcirculaire 2021 ontvangen coronamiddelen van het rijk geparkeerd.

Taakveld 0.10 Dotaties reserves programma 0

Saldo gewone dienst

Het positieve saldo vanuit de algemene dienst ad € 3.801.752,62 toegevoegd aan de reserve nader te bestemmen. Deze maakt deel uit van het totale jaarrekeningresultaat (inclusief grondbedrijf) ad € 5.979.716,50.

Veiligheid

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

1. Openbare orde en Veiligheid

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Ook dit jaar heeft nog grotendeels in het teken gestaan van de covid-pandemie. Dit heeft een weerslag gehad op de activiteiten, die we op het gebied van openbare orde en veiligheid uit hebben kunnen voeren. Ook de Veiligheidsregio heeft haar grootste inzet op dit thema gehad. We hebben onder andere door geldende covid-maatregelen en deels door capaciteitsproblemen binnen team Veiligheid minder kunnen doen aan burgerparticipatie, preventieve acties bij onder andere aanpak woninginbraken of vuurwerk. Daarnaast hebben we – vanwege het ontbreken van grote evenementen - niet deelgenomen aan risico-inventarisaties bij evenementen.

Sinds de pandemie zien we de politiecijfers veranderen. De traditionele vormen van criminaliteit (zoals bijvoorbeeld woninginbraken) nemen af, maar daarentegen nemen cybercrime en fraude fors toe. Het is nog onduidelijk of hier sprake is van een trend of dat dit te wijten is aan de covid maatregelen. We blijven de cijfers van onze partners goed monitoren en sturen bij waar nodig. Dit nemen we ook mee bij de ontwikkeling van het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026.

Met name in het informatie-gestuurd werken, heeft de Veiligheidsregio stappen gemaakt door de calamiteitencoördinator het veiligheidsbeeld te laten vullen in het veiligheidsportaal. Verder wordt de ontwikkelagenda in het komende jaar geëvalueerd.

Hoe weten we dat

Door het monitoren van incidentcijfers van onze partners en door de resultaten van de burgerpeiling veiligheid en leefbaarheid. Door beter informatie-gestuurd te werken, merken we dat we beter zijn voorbereid bij calamiteiten of om calamiteiten voor te blijven. Denk daarbij aan de jaarwisseling en grootschalige demonstraties.

Wat hebben we daarvoor gedaan

We monitoren de incidentcijfers van onze partners en deze hebben we vertaald in de jaarlijkse evaluatie van het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid. In 2021 heeft dit niet tot een aanpassing van onze prioriteiten geleid. We hebben in 2021 opnieuw een burgerpeiling leefbaarheid en veiligheid (veiligheidsmonitor) onder een gedeelte van onze inwoners gehouden. De resultaten hiervan worden begin 2022 verwacht. Dan krijgen we ook inzicht in hoe veilig onze inwoners zich voelen. In eerdere meting werd dit gevoel met een 7.8 gewaardeerd door onze inwoners.

2. Ondermijning

Global goals:

Wat hebben we bereikt

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is een langdurig en continu proces, dat tijd, geld en menskracht kost. In 2021 hebben we samen met onze interne en externe partners aandacht aan dit thema besteed met als doel het realiseren van een integrale aanpak en zoveel mogelijk opwerpen van barrières om zo ondermijnende criminaliteit te bestrijden.

Ondermijnende criminaliteit en de effecten hiervan zijn niet altijd makkelijk zichtbaar. Om dit te herkennen, is het noodzakelijk om te investeren in bewustwording. In 2021 hebben we met name geïnvesteerd op het herkennen van signalen en meldingsbereidheid van onze inwoners. De belangrijkste focus ligt hier geografische gezien op het buitengebied.

Hoe weten we dat

Ondermijnende criminaliteit en de effecten hiervan zijn niet altijd makkelijk zichtbaar. De meest recente informatie kunnen we halen uit de, in het voorjaar van 2020, gehouden burgerpeiling veiligheid en leefbaarheid in het buitengebied en incidentcijfers van interne en externe partners.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In 2021 hebben we aandacht besteed aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Thema's als bestuurlijke en ambtelijke bewustwording, meldingsbereidheid, het versterken van onze informatiepositie, het inzetten van bestuurlijke instrumenten en het goed inregelen van het lokaal signalen overleg, blijven de komende jaren onze aandacht vragen. Dit doen we samen met onze

interne collega's en externe veiligheidspartners, zoals politie, Openbaar Ministerie, belastingdienst, Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)/Taskforce Brabant-Zeeland.

We zijn gestart met de uitvoering van het Actieplan aanpak ondermijning buitengebied. Ook hierbij zien we, dat - door de aandacht, die nog nodig is voor de covid-maatregelen - niet alle acties uit gevoerd konden worden. In 2021 hebben we met name geïnvesteerd op verschillende manieren en momenten om onze inwoners bewust te maken van de mogelijke signalen, die ze kunnen herkennen bij drugscriminaliteit en in het vergroten van de meldingsbereidheid.

Het Maasland Interventie Team (MIT) gaat vanaf 1 januari 2022 structureel door in de gemeente Bernheze en Oss. Het MIT is opgericht om maatschappelijk relevante, complexe toezicht- en handhavingszaken snel en effectief aan te pakken. Iedere partner werkt vanuit de eigen discipline, organisatie en verantwoordelijkheid én werkt tegelijkertijd als MIT integraal samen, zodat als één overheid wordt opgetreden. Het MIT is ontwikkeld om ingezet te worden in de gemeenten Oss en Bernheze als een krachtig integraal bestuursrechtelijk handhavingsteam.

In 2021 is er regionaal beleid mensenhandel ontwikkeld. Bernheze gaat dit in het komende jaar lokaal inbedden.

3. Zorg/Veiligheid

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Processen rondom de aanpak van complexe casuïstiek worden steeds integrale aangepakt. Dat heeft dit jaar geleid tot een adequate aanpak van diverse casussen. Dit tot tevredenheid van de diverse (zorg)partners en uiteindelijk ook van de betrokkenen. Daarmee komt ook bloot te liggen dat er ook nog zaken moeten worden uitgewerkt en opgepakt. Bijvoorbeeld invoering van het AVE en inbedding casusregie.

Hoe weten we dat

Doordat de casussen geëvalueerd worden en feedback krijgen van (zorg)partners en betrokkenen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Casussen worden vaak multi-disciplinair opgepakt. Dat heeft voordelen bij de verankering. Op beleidsveld is in beeld gebracht welke beleidstaken op gebied van zorg- en veiligheid spelen (Visie op wonen-zorg-veiligheid). Deze wordt de komende jaren verder opgepakt.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Brabant-Noord

De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en Bevolkingszorg. In de veiligheidsregio werken zij met de 16 gemeenten en de GGD samen op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en bevolkingszorg. Ook de Nationale Politie, de Meldkamer Oost-Brabant, het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid werken samen binnen de veiligheidsregio.

Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is een netwerksamenwerking waarin veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast en recidive, waarbij wordt ingezet op gedragsverandering en verbetering van kwaliteit van het leven van de betrokkene(n).

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Verwijzingen halt (aantal per 1.000 inwoners, 12-17 jaar)	2016	14	9
	2017	13	9
	2018	12	8
	2019	13	15
	2020	11	4
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	2016	2,3	1,2
	2017	2,2	1,2
	2018	2,2	1,5
	2019	2,3	1,1
	2020	2,0	1,6
Gewelds- en seksuele misdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2016	5,4	2,8
	2017	5,1	2,4
	2018	4,9	2,1
	2019	4,9	3,1
	2020	4,7	1,9

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Diefstallen uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)	2016	3,3	1,8
	2017	2,9	1,8
	2018	2,5	1,6
	2019	2,3	2,8
	2020	1,8	1,9
Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde (aantal per 1.000 inwoners)	2016	7,1	4,9
	2017	6,3	3,2
	2018	5,8	2,9
	2019	6,3	3,1
	2020	6,6	2,8

Wat kostte het?

		Lasten 2021			Baten 2021		
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.903.145	1.905.629	1.917.639	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	695.879	729.347	604.387	3.210	7.767	8.388
0.10	Reserves programma 1	0	0	0	0	0	0
	Afronding	0	-1	0	0	0	0
	Totaal	**2.599.024**	**2.634.975**	**2.522.026**	**3.210**	**7.767**	**8.388**

Financiële toelichting

	Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk			
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Totaal**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	12.010	0	12.010
1.2	Openbare orde en veiligheid	-124.960	-621	-125.581
0.10	Reserves programma 1	0	0	0

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

PT Openbare orde en veiligheid

Wegens vacatures, verschuivingen in taken en aanpassing van de organisatie hebben er verschuivingen plaatsgevonden van de toerekening naar de verschillende taakvelden.

Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

1. Beheer, openbare ruimte, mobiliteit

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Door de uitvoering van onderhoud, reparaties, renovaties en vervangingen hebben we de leefomgeving prettiger, veiliger, functioneler en toekomstbestendiger gemaakt.

Hoe weten we dat

In 2021 hebben we door middel van inspecties en metingen de openbare ruimte gemonitord. Op basis van deze inspecties is de openbare ruimte beoordeeld en zijn maatregelen bepaald, geprogrammeerd of uitgevoerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In 2021 hebben we het Structuurplan openbare ruimte vormgegeven in de vorm van een digitale kaart waarop alle relevante structuren, vastgestelde beleidsambities en opgaven zijn opgenomen. Deze digitale kaart is input voor de in 2022 op te stellen “Omgevingsvisie”. De digitale kaart, gecombineerd met een projectenanalyse en een gewogen afwegingskader, vormt de basis van de programmering van maatregelen in de openbare ruimte.

De wegingsfactoren van het afwegingskader is eind 2021 door het college vastgesteld en vervolgens gedeeld met de Raad. De projectenanalyse wordt in het eerste kwartaal van 2022 bepaald, waarna de programmering van maatregelen in de openbare ruimte kan worden opgenomen in de meerjarenbegroting.

Verder is in 2021 gestart met het opstellen van beheerplannen voor de Openbare verlichting, Civiele kunstwerken, de landschapselementen in het buitengebied en het openbare groen binnen de bebouwde kom. Deze beheerplannen bieden we in het komende jaar de Raad aan.

Activiteiten voor onderhoud, repareren en renoveren

Onderhoud: areaaluitbreiding

Het afgelopen jaar zijn er een aantal woningbouwlocaties gerealiseerd. Denk hierbij onder meer aan Rodenburg in Heeswijk-Dinther. Deze nieuwe wijken hebben we opgenomen in het dagelijks beheer en onderhoud.

Onderhoud: garanderen gebruik openbare ruimte

Zowel het juist gebruik, als het beschermen van kwetsbare objecten binnen de openbare ruimte, wordt vaak afgedwongen door het plaatsen van paaltjes en hekjes. Het beheer en onderhoud van deze paaltjes en hekjes is erg kostbaar. We zijn het afgelopen jaar terughoudend geweest met het een op een vervangen en plaatsen van paaltjes en hekjes.

Onderhoud: opruimen zwerfvuil winkelcentra

In de centrumgebieden van Heesch en Nistelrode is, tot tevredenheid van ondernemers en bezoekers, door de inzet van de “Glutons” extra aandacht geschonken aan het opruimen van zwerfvuil en afval. Met de “Glutons” wordt zwerfvuil ingezameld. De personele inzet is via de zogenaamde AGR regeling (winstuitkering) van de IBN gelopen. Voor de periode na 2022 moet worden bezien of de inzet een structureel karakter krijgt.

Renovatie: Vervangen brugleuningen

Dit project is in 2021 voorbereid en zal begin 2022 worden uitgevoerd.

Renovatie: Vervangen en Verduurzaming Openbare verlichting

Dit project is inmiddels uitgevoerd en de aannemer is momenteel nog onderhoudsplichtig (binnen de garantietermijn).

Activiteiten voor reconstructie

Reconstructie: Herinrichting Kerkstraat te Vorstenbosch

In 2021 is er samen met aanwonenden, de Dorpsraad en overige belanghebbenden een ontwerp opgesteld. Vervolgens is gestart met de technische uitwerking van het nieuwe ontwerp. Hierbij wordt het afkoppelen van hemelwater meegenomen. Omdat er weinig ruimte is voor extra groen willen we de aanwonenden vragen of zij een (extra) boom in de voortuin willen. Deze boom wordt gekocht, geplant en drie jaar onderhouden door de gemeente. Daarna kunnen de aanwonenden de boom zonder kosten overnemen. De uitvoering van dit project zal in het komende jaar plaatsvinden.

Reconstructie: Traverse Heeswijk Dinther

Eind 2018 zijn we gestart met het maken van het nieuwe ontwerp voor de Traverse samen met de bewoners en belanghebbenden. In februari 2020 hebben we na diverse infoavonden het definitief ontwerp aan alle bewoners en belanghebbenden gepresenteerd.

Het project is te groot om in een keer buiten uit te voeren. Daarom hebben we het project opgedeeld in fases:

Fase 1: Traverse tussen Plein 1969 en Abdijstraat.	Uitvoering gereed 03-2021
Fase 2: Traverse tussen Adbijstraat en Veldstraat.	In uitvoering 03-2022 gereed
Fase 3: Traverse tussen Plein 1969 en Torenstraat.	Start uitvoering 09-2022
Fase 4: Traverse tussen Torenstraat en Hulsakker	Start uitvoering 09-2023

Onderzoek reconstructie Zoggelsestraat te Heesch

Er is voor gekozen om het onderzoek naar een mogelijke nieuwe inrichting van de Zoggelsestraat door te schuiven naar het komende jaar.

Wat kostte het?

		Lasten 2021			Baten 2021		
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**
2.1	Verkeer en vervoer	4.239.666	4.392.893	3.903.146	354.135	447.467	582.508
2.2	Parkeren	0	19.520	13.773	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	2.697	11.947	11.947	0	0	0
0.10	Reserves programma 2	0	0	0	40.359	191.313	91.905
	Afronding	0	0	1	0	0	1
	Totaal	**4.242.363**	**4.424.360**	**3.928.866**	**394.494**	**638.780**	**674.414**

Financiële toelichting

	Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk			
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Totaal**
2.1	Verkeer en vervoer	-489.747	-135.042	-624.789
2.2	Parkeren	-5.747	0	-5.747
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0
0.10	Reserves programma 2	0	99.408	99.408

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Personeel taakveld Verkeer en Vervoer

Wegens vacatures, verschuivingen in taken en aanpassing van de organisatie hebben er verschuivingen plaatsgevonden van de toerekening naar de verschillende taakvelden.

Openbaar groen (wegen)

De financiële afwijking ten opzichte van raming wordt voornamelijk veroorzaakt door het Zwerfafval. Enerzijds door de hogere ontvangen eindafrekening van het zwerfafval over de jaren

2018 2020 (€ 66.000,-) en anderzijds door het niet doorgaan, vanwege corona, van activiteiten die gepland stonden (€ 20.000,-).

Een tweetal projecten (aanbesteding rooien bomen en verrijdbare boombak) hebben vertraging opgelopen en worden in het komende jaar uitgevoerd (€ 40.000,-, incidenteel). In 2021 heeft tot slot het overig (groen) onderhoud aan de bermen niet plaatsgevonden (€ 40.000,-).

Verkeersplannen

De afschrijvingslasten binnen dit budget zijn fors lager dan geraamd, omdat de activiteiten in 2021 van de kredieten Traverse Heeswijk-Dinther en Snelfietsroute Nistelrode-Uden nog lopende zijn en de afschrijvingen hierdoor nog niet zijn gestart.

Taakveld 0.10 Reserves programma 2

De geraamde uitgaven op diverse initiatieven en investeringskredieten zijn niet of niet volledig uitgegeven, waardoor de hiervoor beschikbaar gestelde dekking uit de reserves ook lager is dan geraamd.

Zo zijn er nog bijna geen uitgaven geweest op het investeringskrediet “Haalbaarheid 4e poot rotonde Retsel”, waardoor € 59.000,- aan geraamde dekking nog niet wordt gerealiseerd.
Ook zijn de geraamde kosten van begeleiding bij aanbesteding rooien bomen/calamiteiten en boomveiligheidscontrole niet volledig gemaakt, waardoor € 21.000,- aan dekking nog niet wordt gerealiseerd.

Economie

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

1. De Maashorst

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Er is nieuwe natuur gerealiseerd op verworven agrarische percelen. Procesnatuur, leidend tot het Oergebied van Brabant, is het doel en de ambitie. In de kern van het gebied verzorgen grote grazers de begrazing. Recreatieve routes voor allerlei doelgroepen zijn uitgebreid en worden op een aantrekkelijk kwaliteitsniveau gehouden. Ongewenste activiteiten zoals illegale cross en afvaldump worden met handhavingsacties ontmoedigd.

Hoe weten we dat

Het areaal nieuwe natuur wordt geregistreerd binnen de administratie van de regelingen die deze ontwikkelingen financieel mede mogelijk maken (onder andere Groen Ontwikkelfonds Brabant). In opdracht van de terreineigenaren monitoren de lokale natuurverenigingen de biodiversiteit in het gebied. Routebureau Brabant monitort het gebruik en de waardering van recreatieve routes.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Doorontwikkelen van De Maashorst

De Stichting Maashorst in Uitvoering (Team De Maashorst) heeft afgelopen jaar het door de gebiedspartners gezamenlijk opgestelde jaarplan 2022 uitgevoerd. In 2021 is besloten om de organisatie van de samenwerking in De Maashorst aan te passen aan de nieuwe fase waarin het gebied is gekomen (van ontwikkeling van nieuwe zaken, veelal met forse subsidies, naar kwalitatief versterken/verbeteren van het bestaande). Hiertoe is een nieuwe governance structuur ontwikkeld die in het komende jaar ingevoerd moet gaan worden.

De Maashorst duurzaam en integraal beheren

Zie ook hierboven: in de kern van het gebied verzorgen grote grazers de begrazing. Recreatieve routes voor allerlei doelgroepen zijn uitgebreid en worden op een aantrekkelijk kwaliteitsniveau

gehouden. Ongewenste activiteiten zoals illegale cross en afvaldump worden met handhavingsacties ontmoedigd.

2. Toerisme & recreatie, diverse ontwikkelingen

Global goals:

Wat hebben we bereikt

De coöperatie Brabantse Juweeltjes is opgericht en hebben opdracht gekregen om samen met de VVV Noordoost Brabant het marketingconcept Brabantse Juweeltjes te gaan vullen en uitdragen. Zij hebben inmiddels ruim 90 leden aan zich weten te verbinden (lokale ondernemers en organisaties uit de recreatiesector).

De routenetwerken zijn op orde en op verschillende plaatsen verbeterd. Met Routebureau Brabant zijn hiervoor nieuwe (regionale) afspraken gemaakt.

Er zijn meerdere recreatieve initiatieven goedgekeurd. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de vestiging van enkele B&B's en een camperplaats in het buitengebied.

Hoe weten we dat

- Projecten recreatievisie zijn gerealiseerd.
- Status Unesco Geopark is verworven.
  De uitvoering van de recreatievisie wordt continu gemonitord. Jaarlijks wordt hierover gerapporteerd. Dat geldt ook voor de voortgang van het Geopark traject.
- Evenementen- en horecavisies
  Intern zijn we volop aan de slag met het opstellen van een Omgevingsvisie. Deze Omgevingsvisie geeft ook beleidsmatige en vooral gebiedsgerichte duiding aan de horeca in onze gemeente. Om deze reden wordt het opstellen van een horecavisie niet zinvol geacht en laten we dit meelopen bij het opstellen van de Omgevingsvisie.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Uitvoeren projecten recreatievisie 2018-2022

De coöperatie Brabantse Juweeltjes is opgericht. Binnen hun opdracht zetten zij in op marketing en promotie van het Bernhezer recreatieve aanbod, en ook op onderlinge samenwerking en kennisuitwisseling.

Faciliteren toekomstvisie Abdij van Berne

De abdij heeft de uitvoeringsplanning van haar toekomstvisie als gevolg van de coronasituatie moeten aanpassen. Er wordt nu met voorrang ingezet op het onderdeel wonen en werken op het abdijterrein. De mogelijkheden van het onderbrengen van deze functies in en rond de abdijgebouwen worden onderzocht. Als gemeente faciliteren we dit onder andere door samen met de provincie zitting te nemen in diverse werkgroepen en de stuurgroep en door de inhuur van advies financieel mede mogelijk te maken.

Realiseren Unesco Geopark

We hebben samen met provincies, gemeenten en waterschappen langs de Peelrandbreuk een samenwerkingsovereenkomst gesloten die het mogelijk maakt dat een speciale uitvoeringsorganisatie (met collega's vanuit genoemde samenwerkende partijen) werkt aan de ontwikkeling van het gebied. Doel is de Unesco Geopark status te verkrijgen. Dat gebeurt langs verschillende sporen (onder andere wetenschappelijk onderzoek en versterking van de beleefbaarheid). Het einddoel is nog niet bereikt. Eind 2021 is de samenwerking daarom met een jaar verlengd.

Opstellen Evenementenvisie

Door de grote impact van het corona-virus op de werkzaamheden hebben beleidsmatige taken vertraging oplopen. Om deze reden is eerder besloten om het opstellen van de evenementenvisie door te schuiven naar het komende jaar.

3. Vitale en duurzame economie

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Een duurzame en vitale economie voor Bernheze

In 2021 is zowel de economische visie Bernheze "Van meer naar beter" 2021-2026 als ook het bijbehorende actieprogramma opgeleverd. De input is opgehaald middels een breed uitgezet participatieproces en hierdoor is er een integrale visie ontstaan. We zetten in op zeven pijlers waarmee we de volgende (belangrijke) stap zetten in de economische doorontwikkeling van

Bernheze. Daarnaast hebben we de communicatie en dienstverlening naar onze ondernemers verbeterd en blijven hier hard aan werken. Ook hebben we bedrijfskavels uitgegeven op ’t Retsel II en er zijn stappen gemaakt in de ontwikkeling van de nieuwe bedrijventerreinen (Heesch West, Cereslaan-west en ’t Runneke). Verder is in belangrijke ontwikkelingen rekening gehouden met de opgave duurzaamheid en zijn we aan de slag gegaan met initiatieven op het gebeid van een inclusieve arbeidsmarkt en klimaatadaptie.

Hoe weten we dat

Uitkomst MKB-vriendelijkste gemeente rapportage

Voor 2020 is het cijfer 6,3 behaald. Dit is een lichte stijging ten opzichte van de vorige editie in 2018. Toen werd een 6,1 behaald. Gemeente Bernheze is op de goede weg met haar ondernemersdienstverlening. We zien voor drie van de vier pijlers verbetering ten opzichte van 2018. Na elke editie (elke twee jaar) gaan we om de tafel met de ondernemersverenigingen (SOB) om te bespreken hoe we deze trend kunnen vasthouden en in welke richting we kunnen verbeteren?

Lange termijn statistische gegevens over Bernheze zijn te vinden in de Brabantatlas. Deze zijn beschikbaar van 2010 tot 2020. In de nieuwe economische visie Bernheze 2021-2026 is een uitgebreide analyse op basis van deze cijfers gegeven.

Cijfers Benchmarkzon.overmorgen.nl

Gemeentenaam	Bernheze
Provincienaam	Noord-Brabant
% van dakoppervlak dat is voorzien van zonnepanelen [%]	20 - 30%
Ranking in NL	22 van 355
Ranking in provincie	5 van 62
Gezamenlijk oppervlak van daken groter dan 1.000 m2 [m2]	1.114.5

Wat hebben we daarvoor gedaan

Heesch West en Cereslaan-West (Vismeerstraat)

De toelichting op Heesch West en Cereslaan West is volgens de programma-indeling opgenomen onder Bestuur en ondersteuning. De toelichting op de overige bedrijventerreinen vindt je hieronder.

’t Runneke

In maart 2021 is het Plan van Aanpak opgesteld. Dit is onder andere opgesteld op basis van gesprekken met de grondeigenaren. In juni 2021 heeft de gemeente opdracht verleend om een schetssessie in te plannen, te komen tot een stedenbouwkundig plan, het uitvoeren van een ladderonderbouwing en het opstellen van een bestemmingsplan. In september zijn samen met de gemeente nog enkele gesprekken gevoerd met aangrenzende grondeigenaren. In oktober heeft de gemeente opdracht gegeven voor het uitvoeren Laddertoets. In november heeft er een schetssessie plaatsgevonden met alle grondeigenaren en de gemeente. Momenteel wordt gewerkt

aan het opstellen van een aantal varianten voor het stedenbouwkundig plan op basis van de opgehaalde informatie uit schetssessie.

’t Retsel II

In 2021 zijn alle kavels verkocht (koopovereenkomsten getekend) en zijn er twee kavels geleverd. In 2020 was er al één kavel geleverd. De rest van de leveringen volgen in 2022. Daarnaast hebben we met alle kopers nieuwe afspraken gemaakt over het plaatsen van de zonnepanelen in verband met de congestie op het energienetwerk. Om ruimte te bieden aan meerdere ondernemers is er één bedrijfsverzamelgebouw ontwikkeld en is er één kavel verkocht aan een CPO van zes ondernemers uit Bernheze. Binnen twee jaar na de datum van het ondertekenen van de notariële akte moet de bebouwing voltooid en gebruiksklaar zijn.

Verkennen van nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen

De actualisatie van de visie “kernrandzones” is in 2021 opgesteld en dient als basis voor het verkennen van nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen. In deze visie worden Woon- en Werkgebieden (overige locaties) in kaart gebracht. Ook is er aandacht besteed aan dit onderwerp vanuit samenwerkingsverband Regio Noordoost-Brabant (RNOB).

Regionale samenwerking

In de nieuwe Economische Visie en actieprogramma 2021-2026, hebben we veel aandacht besteed aan het participatietraject om tot een breed gedragen visie te komen. Hierin hebben we ook relevante regionale overheden, organisaties en samenwerkingsverbanden als stakeholder betrokken. Dit zijn onder andere het regionaal samenwerkingsverband RNOB, AFC, De Provincie Noord-Brabant, KHN, ZLTO en het Werkgevers Service Punt/Pimwerkt. Daarnaast nemen we in RNOB verband frequent deel aan de ambtelijke voorbereiding op de Regiodag/Poho-economie, de overleggen van het “1-loket” en het “vraaggericht ontwikkelen bedrijventerreinen”. Daarnaast is er vanuit PNB een leergang Detailhandel georganiseerd waaraan wij hebben deelgenomen en ook als gastgemeente hebben gediend. Verder hebben we in 2021 ondernemers/starters actief gewezen op de mogelijkheden en initiatieven van Starters Succes Oss/Bernheze (SSOB), Ondernemerslift+ (OL+), de Zzp Boost en de Regiodeal RNOB.

SSOB:

Kentallen SSOB (aantallen Bernheze tussen Haakjes)	14-12-2021	16-12-2020	2019	2018	2017	2016
Aantallen Intakes	37 (8)	38 (10)	66	57	64	66
Aantallen half jaar trajecten	29 (6)	23 (6)	45	32	30	35
Totaal aantal bezoekers bijeenkomsten	241 (59)	211 (47)	462	328	269	284

Ondernemerslift +

OL+ ondersteunt en financiert de ondernemers van de toekomst: startups en studentstarters en, via maatwerkprogramma’s, ook MKB-ondernemers met vernieuwing, die invulling geven aan

maatschappelijke vraagstukken en transitie opgaven. Zij doen dit in 2021 de hand van een tweetal maatwerkprogramma's.

- Future Fit: Innovatieprogramma voor ondernemers geraakt door de Corona maatregelen of die tot het inzicht zijn gekomen dat de wereld is veranderd en dat zij hun business moeten aanpassen. Dit programma werd gefinancierd door de provincie en is in juli 2021 afgerond.
- Nieuwe Perspectieven voor Boeren: Een regiodeal-programma om boeren een (nieuwe) toekomst te bieden. Dit programma is gestart in 2021 en loopt door in het komende jaar verder door. De eerste groep van vijf boeren is inmiddels gestart.

Twee van de vijf ondernemers uit Bernheze zijn startups die we met ons Boosterprogramma hebben ondersteund. En drie ondernemers die deelgenomen hebben aan Future Fit programma.

Toekomstbestendigheid: duurzaamheid en sociaal ondernemen

Om een goed vestigingsklimaat in de toekomst te behouden en verder te versterken is het van belang om een prettig verblijfs- en werkklimaat te creëren dat bovendien is gericht op de verduurzamingsopgave. In 2021 zijn we aan de slag gegaan met acties die opgenomen zijn in het actieprogramma economische visie. Dit zijn:

Duurzaamheid:

1. Het project Energie-advisering bij bedrijven: Dit is een samenwerking tussen de samenwerkende ondernemersvereniging Bernheze (SOB), de gemeente Bernheze en Cinergy. Bij 34 bedrijven is er een energiescan uitgevoerd. Al deze bedrijven nemen ook de duurzame maatregelen.
2. Gasloos en duurzaam ontwikkelen van bedrijventerrein 't Retsel en Heesch West. Bovenaan in paragraaf economie vind je meer info over de ontwikkeling van deze bedrijventerreinen.
3. Het faciliteren van energie op bedrijfsdaken begint zijn vruchten af te werpen. Afgelopen jaar is er veel ingezet op voorlichting voor ondernemers over het reduceren van hun energieverbruik. We zien dit terug in onze positionering ten opzichte van andere gemeentes. Bernheze is de 5e gemeente van Brabant en met een groei van 16% van het aantal m2 bedrijfsdaken met zonnepanelen ten opzichte van 2019 hebben we een grote groei door gemaakt.
4. Klimaatadaptie centra: We hebben een (deels) gesubsidieerd initiatief (impulsgelden klimaatadaptie) opgestart om met ondernemersklimaat adaptieve maatregelen te nemen in de centra. Hiervoor is de aanvraag bij het Rijk ingediend.

Sociaal ondernemen:

1. Om PSO te blijven stimuleren zetten we vouchers ter waarde van € 500,- in om organisaties te ondersteunen bij het proces om PSO te certificeren. Daarnaast heeft Bernheze in de arbeidsmarktregio het voorstel gedaan om dit vouchersysteem om ook in andere gemeenten uit te rollen. PSO is Prestatieladder Socialer Ondernemen. We hebben m.b.t. dit thema bedrijven benaderd en hieruit zijn gesprekken ontstaan met vijf verschillende ondernemers. Drie van hen geven aan dat zij voornemens zijn binnenkort (waarschijnlijk 2022) het certificaat te behalen.

2. Daarnaast hebben we actief contact met WSP en PIMWerkt. Onder andere over arbeidskansen in specifieke sectoren zoals duurzaamheid, digitalisering/robotisering, zorg en onderwijs en over arbeidsvraag bij grootschalige projecten zoals Heesch West (logistiek en circulariteit) in relatie tot tijdig bijscholen van werkzoekenden.

Buitengebied/Recreatie & Toerisme

De agrarische sector is volop in beweging en er komt veel op agrarische ondernemers af. Het is belangrijk om als overheid contact met de sector te houden en wensen en kansen binnen de sector te inventariseren. Ook dit jaar zijn er weer met circa 25 nieuwe adressen keukentafel-gesprekken gevoerd. Gesprekken met als doel de betreffende agrariër in contact te brengen met de partijen die mee kunnen denken over nieuwe ontwikkelrichtingen en/of bedrijfsbeëindiging. In veel gevallen opgevolgd door gesprekken met VAB-impuls (Vrijkomende Agrarische Bebouwing).

Daarnaast hebben we In het actieprogramma economie opgenomen dat er mogelijkheid is tot uitbreiding van de keukentafelgesprekken vanuit een meer economische invalhoek.

In januari 2021 is de overeenkomst met Coöperatie Brabantse Juweeltjes getekend om het marketingconcept Brabantse Juweeltjes te gaan vullen en uitrollen. Dit initiatief biedt ondernemers de kans om zich te presenteren onder een grotere paraplu aan een groter publiek. Het kan hiermee ook een grote bijdrage leveren aan de verbinding tussen binnen- en buitengebied als ook bijdragen aan de individuele marketing/promotie van ondernemingen in binnen- en buitengebied. Om dit initiatief succesvol op te starten rekenden we minimaal op deelname van 40 ondernemers in 2021. Eind 2021 zijn er al ruim 90 deelnemers aangemeld.

Verbonden partijen

Regionale samenwerking Noordoost-Brabant (RNOB)

Er zijn uitdagingen die te groot zijn om als gemeente of waterschap alleen aan te gaan. Bijvoorbeeld omdat ze grenzen overschrijden, te ingewikkeld zijn of te duur zijn. Die opgaven vragen om een gezamenlijke aanpak. Regio Noordoost Brabant is daarvoor het platform. De regio heeft daarvoor “Richting 2030: samenwerkingsagenda overheden Noordoost-Brabant” vastgesteld. Deze agenda is de agenda van de samenwerkende overheden, zestien gemeenten en twee waterschappen. De agenda focust zich op mobiliteit en ruimte, leefomgeving (onder andere klimaat en energie) en vestigingsklimaat. Wat we jaarlijks gaan doen leggen we vast in uitvoeringsplannen, zodat de uitvoering en stappen naar resultaat zichtbaar zijn.

Onze ambitie is een slimme, veerkrachtige regio, op weg naar een circulaire economie. Een regio waarin ruimte blijft om te pionieren. Waarin hard wordt gewerkt en het leven nog steeds goed is. Een regio ook waarin stad en platteland in balans zijn, elkaar waarderen en elkaar ook nodig hebben. Een regio met sterke steden met een menselijke maat en een leefbaar platteland dat aan de basis staat van een duurzame, slimme en maatschappelijk houdbare voedselproductie.

Onze opgaven vragen om een gezamenlijk handelingsperspectief en een opgavegerichte benadering, waarbij verschillende overheden op wisselende schaalniveaus samenwerken. Ook is de samenwerking met ondernemers en kennisinstellingen hierbij van groot belang. Deze agenda sluit aan op de strategische agenda's voor de stichting AgriFood Capital en die van Regio Noordoost-Brabant Werkt! (en vice versa). Dit zijn de agenda's ter versterking van de economische structuur en het innovatievermogen van de regio en de arbeidsmarktaanpak.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Functiemenging (%)	2016	52.3	45,9
	2017	52,5	46,8
	2018	52,9	47,4
	2019	53,3	47,9
	2020	53,2	47,7
Het aantal vestigingen van bedrijven	2016	136,4	124,5
(aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	2017	139,6	126,2
	2018	145,3	136,1
	2019	151,3	142,0
	2020	158,4	148,3

1) De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Wat kostte het?

		Lasten 2021			Baten 2021		
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**
3.1	Economische ontwikkeling	69.613	73.848	58.945	6.008	10.243	5.552
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	819.470	1.492.429	265.139	833.470	1.530.429	258.139
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	107.256	107.256	107.069	23.896	23.896	26.109
3.4	Economische promotie	654.847	794.084	663.522	202.190	54.656	242.210
0.10	Reserves programma 3	0	24.000	0	65.000	178.666	108.921
	Afronding	0	0	0	0	0	1
	Totaal	**1.651.186**	**2.491.617**	**1.094.675**	**1.130.564**	**1.797.890**	**640.932**

Financiële toelichting

	Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk			
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Totaal**
3.1	Economische ontwikkeling	-14.903	4.691	-10.212
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.227.290	1.272.290	45.000
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-187	-2.213	-2.400
3.4	Economische promotie	-130.562	-187.554	-318.116
0.10	Reserves programma 3	-24.000	69.744	45.744

Taakveld 3.4 Economische promotie

Toerisme

In 2018 is de Visie recreatie en toerisme Bernheze 2018-2022 vastgesteld. De kosten van het uitvoeringsprogramma zijn gefaseerd beschikbaar gesteld over de periode 2017-2019. De besteding loopt echter over de periode 2018-2022. Het niet benutte/resterende budget van € 65.579,- wordt voorgedragen voor overheveling voor besteding in 2022.

In 2021 vielen de kosten voor personeel/organisatie en duurzaam/integraal beheer € 42.443,- lager uit dan begroot. Deze laten we vrijvallen in de jaarrekening ten gunste van de algemene middelen.

Toeristenbelasting

In 2021 zijn er nog opbrengsten ontvangen van toeristenbelasting van voorgaande jaren, welke hoger blijken te zijn dan ingeschat. Daarnaast nemen wij een verwachting op voor de inkomsten toeristenbelasting 2021. In 2020 en 2021 hielden wij er rekening mee dat door Corona het aantal overnachtingen ongeveer gehalveerd zouden worden en daarmee ook de opbrengst. Met name in de richting van arbeidsmigranten blijkt dit juist de andere kant op te bewegen, namelijk meer overnachtingen. De meeropbrengsten bedragen hierdoor circa € 190.000,-.

Onderwijs

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

1. Onderwijs

Global goals

Wat hebben we bereikt

We hebben een aanbod voor alle peuters in de vijf kernen. Ook voor peuters van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Peuters met een indicatie voor Voorschoolse Educatie kunnen terecht in vier kernen. Het aanbod van Voorschoolse Educatie voldoet aan de wettelijke eisen hiervoor. Dat betekent ook de 16 uur Voorschoolse educatie per week.

Anderstalige leerlingen in het basisonderwijs krijgen op de eigen basisschool taalondersteuning door een speciale docent. Deze docenten maken deel uit van de “vliegende taalbrigade”.

Door de Covid-pandemie konden kinderen tijdens de lockdown niet altijd naar school en/of de opvang komen. Ook is er door corona een vertraging opgelopen in de reguliere consulten van het consultatiebureau en daarmee de afgifte voor indicaties voor de Voorschoolse Educatie.

Hoe weten we dat

Jaarlijks krijgen we van de GGD gegevens over het aantal afgegeven indicaties van Voorschoolse Educatie van het jaar ervoor. Van de kinderopvangorganisaties krijgen we gegevens over het aantal kinderen dat gebruik maakt van de gesubsidieerde peuteropvang. Op basis van deze gegevens kunnen we het bereik van peuters vaststellen. De gegevens van 2021 verwachten we in het eerste kwartaal van 2022.

Van de scholen krijgen we gegevens over het aantal anderstalige kinderen dat gebruik heeft gemaakt van de taalbrigade. De instroom van leerlingen is variabel.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Onderwijsachterstandenbeleid

- We hebben subsidie verstrekt aan kinderdagverblijven voor de uitvoering van de peuteropvang en Voorschoolse Educatie. De subsidievoorwaarden zijn vastgelegd in nadere regels welke in oktober 2020 zijn vastgesteld door het college.
- We hebben subsidie verstrekt aan de basisscholen voor de taalondersteuning aan anderstalige leerlingen.
- Periodiek, minimaal vier keer per jaar, overleg met de kinderdagverblijven en scholen over de voortgang van de uitvoering van het onderwijskansenbeleid.

Onderwijshuisvesting

In mei 021 heeft de Raad het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Bernheze 2021-2025 goedgekeurd. In het IHP zijn projecten opgenomen voor de nieuwbouw en renovatie van diverse schoolgebouwen en voor verduurzaming. Daarnaast is er ook aandacht voor de ventilatie in scholen in verband met corona. Het IHP wordt de komende jaren verder uitgewerkt. De noodzakelijke investeringen voor renovatie en/of (ver)nieuwbouw van diverse schoolgebouwen zijn opgenomen in de kadernota 2022-2026.

Verbonden partijen

Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO)

Het RBL BNO voert voor gemeente Bernheze en de regio de wettelijk verplichte taken rond leerplicht en RMC uit. Het voorkomen en terugdringen van ongeoorloofd schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten en langdurig thuiszitten is haar kerntaak.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Absoluut verzuim	2015	2,3	1,2
(aantal leerplichtigen per 1.000 leerlingen 5-18 jr)*1	2016	1,8	0,0
	2017	1,8	1,2
	2018	1,9	Niet bekend
	2019	2,4	Niet bekend
Relatief verzuim	2015	29	18
(aantal leerplichtigen per 1.000 leerlingen 5-18 jr)*2	2016	27	6
	2017	27	6
	2018	23	11
	2019	26	8

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)*3	2016	1,7	0,7
	2017	1,8	0,9
	2018	1,9	0,9
	2019	2,0	1,1
	2020	1,7	1,1

1) Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.
2) Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.
3) Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 – 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Wat kostte het?

		Lasten 2021			Baten 2021		
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**
4.1	Openbaar basisonderwijs	6.451	5.742	3.969	0	0	1.904
4.2	Onderwijshuisvesting	1.199.752	1.200.416	1.224.997	60.396	60.396	77.936
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.519.667	1.679.700	1.293.313	302.006	380.907	380.586
0.10	Reserves programma 4	0	9.269	9.269	63.174	171.030	59.321
	Afronding	0	0	0	0	0	-1
	Totaal	**2.725.870**	**2.895.127**	**2.531.548**	**425.576**	**612.333**	**519.746**

Financiële toelichting

	Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk			
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Totaal**
4.1	Openbaar basisonderwijs	-1.773	-1.904	-3.677
4.2	Onderwijshuisvesting	24.582	-17.540	7.042
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-386.388	322	-386.066
0.10	Reserves programma 4	0	111.709	111.709

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Lokaal onderwijsbeleid

In het kader van Peuterwerk en voorschoolse educatie is door de diverse organisaties minder subsidie aangevraagd van verwacht. Een van de oorzaken is dat in coronatijd minder peuters zijn gezien door het consultatiebureau (GGD) die indicaties voor Voorschoolse educatie afgeeft. De GGD heeft medio 2021 een inhaalslag gedaan van de consulten.

Volwasseneneducatie

De gelden voor het uitvoeringsplan laaggeletterdheid zijn maar gedeeltelijk besteed, onder meer als gevolg van de corona-pandemie.

Taakveld 0.10 Reserves programma 4

De geraamde uitgaven op diverse initiatieven en investeringskredieten zijn niet of niet volledig uitgegeven, waardoor de hiervoor beschikbaar gestelde dekking uit de reserves ook lager is dan geraamd.

Met name vanuit het uitvoerings- en aanvalsplan laaggeletterdheid zijn nog niet alle kosten gemaakt waarvoor dekking uit de reserve was voorzien. (Uitgaven € 26.000,-, resterende dekking € 102.000,-).

Sport, cultuur en recreatie

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

1. Sport

Global goals:

Wat hebben we bereikt

We beheren en exploiteren binnen- en buitensportaccommodaties. We faciliteren aanbieders van sport, onder andere door advisering/ondersteuning, subsidies en het vervullen van een aanjaagfunctie. Het afgelopen jaar stond daarbij weer voor een groot deel in het teken van de (gevolgen van de) Covid-pandemie.

Hoe weten we dat

Om de sportparken volwaardig en veilig te kunnen blijven gebruiken, vervangen we de toplagen van kunstgrasvelden en vervangen we hekwerken rondom de sportparken.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Uitvoeren lokaal sportakkoord

Een kernteam en drie werkgroepen geven invulling aan de uitvoering van het sportakkoord. Binnen de thema's (Iedereen kan meedoen & Samen werken aan samenwerken & Vitaal verenigen & Sport en bewegen inbeeld) zijn meerdere samenwerkingen tussen beweegaanbieders tot stand gekomen. Ook zijn verschillende projecten uitgevoerd of in voorbereiding. Denk hierbij aan de realisatie van een beweegtuin in Vorstenbosch, en de ontwikkeling van een online platform voor sport/beweeg vraag- en aanbod (www.actiefbernheze.nl). Twee Bernhezer combinatie-functionarissen hebben binnen hun functie ook taken voor de uitvoering van het Sportakkoord opgepakt. Zij vervullen een aanjaagrol, trekken projecten vlot en zorgen voor terugkerende aandacht voor het Sportakkoord, onder andere via de (social) media.

Vervangen hekwerken sportparken

We brachten in kaart welke hekwerken vervangen dienen te worden en bereidden het inkooptraject voor. De uitvoering van het werk vindt – zoals verwacht en gedeeld in de tweede Tussentijdse rapportage 2021- plaats in het komende jaar.

Vervangen toplaag kunstgrasvelden

We vervangen de toplaag op het moment dat deze technisch is afgeschreven. Dit toetsen we aan de hand van een onafhankelijke keuring. In 2021 vervingen we de toplagen van de kunstgras korfbalvelden van Prinses Irene en Altior.

De vervanging van het veld van kv Korloo maakt onderdeel uit van de werkzaamheden op het sportpark in Loosbroek waarbij ook tennisbanen worden gerealiseerd. Dit is voorzien in 2022, waar ook vervanging gepland van de toplagen van de velden van Mixed Hockey Club Heesch (hockey) en HVCH (voetbal). De geplande vervanging van de toplaag van Prinses Irene (2022, voetbal) kan vermoedelijk worden doorgeschoven naar 2023. We bereiden deze vervanging echter wel in één project -samen met HVCH- voor in 2022.

2. Erfgoed en monumenten

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Het realiseren van de ambities en doelstellingen zoals die in de nieuwe erfgoedvisie zijn geformuleerd

In 2020 is de nieuwe erfgoedvisie “Ode aan het boerenleven” vastgesteld door de raad. Deze visie is vastgesteld voor een periode van 10 jaar (2020-2030). In 2021 is door het college het uitvoeringsprogramma van de erfgoedvisie vastgesteld. Op het uitvoeringsprogramma staan acties en beleidslijnen geformuleerd om de ambities en doelstellingen te realiseren.

- In te zetten op het in stand houden en versterken van het nog aanwezige materiele erfgoed zowel boven- als ondergronds;
  Als onderdeel van het uitvoeringsprogramma is in 2021 een nieuwe cultuurhistorische waardenkaart opgesteld.
- Hergebruik en herbestemmen van het erfgoed – wat om proactief meedenken aan de voorkant en mee bewegen gedurende het ontwikkelingsproces vraagt;
  Erfgoed is een belangrijke bouwsteen bij het behoud van de abdij. Vanuit erfgoed is er meegewerkt om de integrale ontwikkeling van het complex te faciliteren.
  Ook bij de herontwikkeling van de kerk van Heeswijk participeert erfgoed en draagt bij aan het ontwikkelproces.

- Aansluiting en inbedding te zoeken van erfgoed bij de actuele onderwerpen als energietransitie, klimaatadaptatie, transitie landbouw - waarbij we ook ruimte willen laten voor innovatie en experiment;
  In 2021 is gestart met een haalbaarheidsonderzoek koppelkansen Transitie Landbouw en Erfgoed. Dit is een project waarbij vanuit de thema's transitie landbouw, klimaatadaptatie en ruimtelijke ontwikkeling integraal gezocht wordt naar oplossingen voor de verschillende opgaven.
- Een integrale benadering – door aansluiting en inbedding te zoeken van erfgoed bij andere beleidsterreinen als vrijetijdseconomie, ruimtelijke ontwikkeling en het sociale domein;
  Zie antwoord hiervoor.
- Het erfgoed in te zetten als verbindende en dragende kracht voor stedelijke- en landschappelijke ontwikkeling;
  Bij de verschillende processen rond de ontwikkeling van kernrandzones, woningbouwlocaties en opgaven in het kader van energietransitie -en klimaatadaptatie is erfgoed als bouwsteen aan de voorkant ingebracht en meegewogen. Ook in het kader van het project opstellen Omgevingsvisie is erfgoed en de erfgoedvisie nadrukkelijk als bouwsteen ingebracht.
- In te zetten op de vergroting van de toegankelijkheid en de beleefbaarheid van erfgoed onder een breed publiek. Door het Bernhezer karakter te versterken en uit te dragen;
  In 2021 zijn de eerste stappen gezet om de bronschat van Nistelrode meer zichtbaar en beleefbaar te maken voor de bewoners en de bezoekers van Bernheze. In samenwerking met het Rijksmuseum van Oudenheden in Leiden is in oktober van 2021 de bronschat ingescand. In het komende jaar zal vervolgens worden verkend hoe via belevingsconcepten de bronschat meer zichtbaar en tastbaar gemaakt kan worden.

Goed beheer, onderhoud en instandhouding van ons erfgoed en monumenten

In 2021 is gewerkt aan de evaluatie en actualisatie van de nieuwe subsidieregeling voor gemeentelijke monumenten. Daarnaast is zoals gezegd de erfgoedkaart Bernheze opgesteld in 2021.

Hoe weten we dat

In 2020 is de nieuwe erfgoedvisie "Ode aan het boerenleven" vastgesteld door de raad. Deze visie is vastgesteld voor een periode van 10 jaar (2020-2030). In 2021 is door het college het uitvoeringsprogramma van de erfgoedvisie vastgesteld. Op het uitvoeringsprogramma staan acties en beleidslijnen geformuleerd om de ambities en doelstellingen te realiseren.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In 2021 is gewerkt aan de volgende projecten in het kader van het Uitvoeringsprogramma erfgoedvisie:

- Opstellen kerkenvisie Bernheze
  Dit project is in 2021 opgestart en zal in het komende jaar worden afgerond.

- Haalbaarheidsonderzoek koppelkansen erfgoedvisie -transitielandbouw
  Dit project is in 2021 opgestart en zal in het komende jaar worden afgerond.
- Opstellen cultuurhistorische waardenkaart
  Dit project is in 2021 afgerond.
- Evalueren en actualiseren subsidieregeling gemeentelijke monumenten
  Dit project is in 2021 gestart en zal in het komende jaar worden afgerond.
- Beleefbaar maken Bronschat
  Dit project is in 2021 opgestart en zal doorlopen tot 2023/2024.

3. Natuur en landschap

Global goals:

Wat hebben we bereikt

- De plannen voor EVZ Grote Wetering zijn nagenoeg gereed zodat ze in het komende jaar tot uitvoering kunnen komen.
- Diverse landschapselementen zijn aangelegd met middelen uit de Stimuleringsregeling Landschap.
- Bloemrijke bermen uit het project dynamische landschappen zijn opgeleverd zodat ze vanaf het komende jaar in ons ecologisch beheer komen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Realiseren wandelpad over de breuklijn & herstellen wijst

Er is overleg gevoerd met de eigenaar van het perceel dat we nodig hebben om onze wijstgronden met elkaar te verbinden, maar dat heeft nog niet tot koop geleid. Er is contact tussen onze grondaankoper en andere partijen die bezig zijn met grondruilingen en gebiedsprocessen, in de verwachting dat zich in het komende jaar meer mogelijkheden voordoen middels grondruil.

Deelnemen aan de Stimuleringsregeling Landschap

We hebben onze co-financiering geleverd waarmee de uitvoeringsorganisatie aan het werk kan. Wij hebben de regeling via de gebruikelijke kanalen onder de aandacht gebracht. De veldcoördinator die initiatiefnemers in onze gemeente begeleidt heeft aangegeven dat er veel animo is voor deelname en dat het jaarbudget voor 2021 volledig is benut.

Realiseren ecologische verbindingszones (EVZ's)

Waterschap Aa en Maas ontwikkelt langs de Hertogswetering 1,5 kilometer natte EVZ. Dit doet zij mede namens gemeente Bernheze. In 2021 is heeft de planvorming plaatsgevonden en hebben wij zitting genomen in de klankbordgroep.

Beheren bloemrijke bermen

2021 was het laatste jaar van het nazorgprogramma. De bermen zijn conform afspraak onderhouden door de aannemer die ook de aanleg verzorgde. Ze zijn eind 2021 opgenomen in ons maaibestek als 'ecologisch beheerde berm' zodat behoud en doorontwikkeling is geborgd.

4. Beheer, openbare ruimte

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Door de uitvoering van onderhoud, reparaties, renovaties en vervangingen hebben we de leefomgeving prettiger, veiliger, functioneler en toekomstbestendiger gemaakt.

Hoe weten we dat

In 2021 hebben we door middel van inspecties en metingen de openbare ruimte gemonitord. Op basis van deze inspecties is de openbare ruimte beoordeeld en zijn maatregelen bepaald, geprogrammeerd of uitgevoerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In 2021 hebben we het Structuurplan openbare ruimte vormgegeven in de vorm van een digitale kaart waarop alle relevante structuren, vastgestelde beleidsambities en opgaven zijn opgenomen. Deze digitale kaart is input voor de in het komende jaar op te stellen "Omgevingsvisie". De digitale kaart, gecombineerd met een projectenanalyse en een gewogen afwegingskader vormt dit de basis van de programmering van maatregelen in de openbare ruimte.

De wegingsfactoren van het afwegingskader is eind 2021 door het college vastgesteld en gedeeld met de Raad. De projectenanalyse wordt in het eerste kwartaal van 2022 bepaald, waarna de programmering van maatregelen in de openbare ruimte kan worden opgenomen in de meerjarenbegroting.

Verder is in 2021 gestart met het opstellen van beheerplannen voor de Openbare verlichting, Civiele kunstwerken, de landschapselementen in het buitengebied en het openbare groen binnen de bebouwde kom. Deze beheerplannen bieden we in het komende jaar de Raad aan.

Repareren: verbeteren kwaliteit groenonderhoud

De achterstand in het boomonderhoud is inmiddels ingelopen, waardoor we weer op schema liggen. Samen met onze belangrijkste partner in het onderhoud, IBN, hebben we een werkwijze gedefinieerd die aansluit bij het gewenste ambitie -en onderhoudsniveau. We hebben veel groenrenovaties uitgevoerd en gazons omgevormd om de biodiversiteit te verhogen. Voor nieuwe aanleg van groen hebben we een professionaliseringsslag gemaakt, waardoor we een attractievere, groene openbare ruimte realiseren. Voor de onkruidbeheersing op verharding is IBN inmiddels ook tot een werkwijze gekomen die aansluit bij het gekozen onderhoudsniveau. Ook zien we meer acceptatie van groen op verharding bij burgers.

5. De Wildhorst

Global goals:

Wat hebben we bereikt

In 2021 is verder gewerkt aan de voorbereiding van de gebiedsontwikkeling de Wildhorst. Dit heeft in juli geleid tot een raadsbesluit, daarmee heeft de gemeenteraad globale kaders meegegeven voor het vervolg van de ontwikkeling van de Wildhorst.

Hoe weten we dat

Met het bestuurlijk besluit om een gebiedsontwikkelaar te introduceren gaan we gebruik maken van marktkennis en -expertise binnen de gebiedsontwikkeling de Wildhorst. Na afloop van de haalbaarheidsfase die de gebiedsontwikkelaar en gemeente gezamenlijk doorlopen ontstaat er meer inzicht onder welke condities er sprake kan zijn van een succesvolle herontwikkeling van de Wildhorst.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In de eerste helft van 2021 is gewerkt aan de verdiepende haalbaarheidsstudie voor de Wildhorst en is nagedacht over het vervolgproces voor de ontwikkeling. Dit heeft geleidt tot een besluit van de gemeenteraad in juli 2021 waarbij de gemeenteraad kennis heeft genomen van de verdiepende haalbaarheidsstudie en ingestemd heeft met het voorgestelde vervolgproces dat voorziet in het introduceren van een gebiedsontwikkelaar.

De selectieprocedure van een gebiedsontwikkelaar heeft vervolgens helaas vertraging opgelopen. Dit komt enerzijds doordat de werving van een nieuwe projectleider meer tijd in beslag heeft genomen dan was voorzien en anderzijds is de procedure voor de partnerselectie nogmaals tegen het licht gehouden met als gevolg een wat langere doorlooptijd van de procedure. Inmiddels is de voorbereiding van de partnerselectie gestart en de verwachting is dat het college hier een besluit over kan nemen na het zomerreces van 2022. Vervolgens start de haalbaarheidsfase samen met de gebiedsontwikkelaar.

Ten opzichte van de begroting 2021 zijn de inzichten over de ambtelijke inzet door de gemeente ten behoeve van de ontwikkeling van de Wildhorst gewijzigd. Met de voorgestelde aanpak zal – ten minste tijdens de partnerselectie en de haalbaarheidsfase – in 2022 en 2023 structureel ambtelijke capaciteit vanuit de gemeente nodig zijn voor het gebiedsontwikkelingsproject. In een, aan het eind van de haalbaarheidsfase te sluiten samenwerkingsovereenkomst, worden vervolgens afspraken gemaakt over de voorwaarden waarbinnen het vervolg van de gebiedsontwikkeling plaats kan vinden.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Niet wekelijkse sporters (%) >19 jaar	2012	46,4	36,1
	2016	48,7	42,8
	2020	49,3	41,4

Wat kostte het?

		Lasten 2021			Baten 2021		
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**
5.1	Sportbeleid en activering	248.244	515.127	284.261	152	86.554	45.887
5.2	Sportaccommodaties	2.070.239	2.332.550	1.957.517	718.396	697.483	648.586
5.3	Cult.presentatie,-productie en –partic.	434.119	498.413	435.309	0	0	24.337
5.4	Musea	28.646	33.131	34.283	5.981	3.489	3.489
5.5	Cultureel erfgoed	143.795	275.752	214.437	0	10.800	5.400
5.6	Media	796.624	802.185	795.688	12.873	12.873	12.950
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.990.508	2.320.717	2.163.871	17.419	318.094	318.066
0.10	Reserves programma 5	19.102	42.584	42.584	190.733	1.243.199	486.515
	Afronding	0	1	1	0	0	0
	Totaal	**5.731.277**	**6.820.460**	**5.927.951**	**945.554**	**2.372.492**	**1.545.230**

Financiële toelichting

	Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk			
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
5.1	Sportbeleid en activering	-230.866	40.667	-190.199
5.2	Sportaccommodaties	-375.033	48.898	-326.135
5.3	Cult.presentatie,-productie en –partic.	-63.104	-24.337	-87.441
5.4	Musea	1.152	0	1.152
5.5	Cultureel erfgoed	-61.315	5.400	-55.915
5.6	Media	-6.497	-77	-6.574
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-156.846	27	-156.819
0.10	Reserves programma 5	0	756.684	756.684

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Overige sportaangelegenheden

We hebben als gemeente de intentieverklaring ondertekend voor de rijksregeling “Combinatiefuncties”. Hiermee hebben we de inspanningsverplichting om minimaal 3,23 fte combinatiefunctionarissen aan het werk te hebben in Bernheze. Daarvoor worden rijksmiddelen beschikbaar gesteld op basis van cofinanciering. De raad heeft (in 2010) aangegeven voor combinatiefuncties geen extra budget te reserveren in de begroting. De Bernhezer cofinanciering moet daarom vanuit bestaande gemeentelijke budgetten of door externe partijen gebeuren. Het heeft enige tijd geduurd voordat de cofinanciering van het streefaantal van 3,23 fte werd bereikt. Met name externe partijen kwamen aanvankelijk moeilijk over de brug. Dat gebeurt nu wel, voor een belangrijk deel via de bijdragen vanuit het basisonderwijs aan de combinatiefunctionarissen die ook gymlessen op scholen verzorgen. We hebben het (in de eerste jaren ontvangen, maar niet besteedde) rijksbudget gereserveerd om de volgende jaren als cofinanciering in te kunnen zetten. Er is geen terugbetalingsverplichting. Het in 2021 niet benutte/resterende budget van € 133.099,50 wordt voorgedragen voor overheveling voor de invulling van combinatiefuncties in 2022 en verder.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Sportpark De Hoef Loosbroek

Voor de aanleg van Tennispark Loosbroek is een incidenteel budget van € 221.729,- beschikbaar gesteld. Daarnaast hielden we rekening met de afboeking van de boekwaarde van de fundering van het kunstgras korfbalveld voor een bedrag van € 69.947,-. Ultimo 2021 is de aanleg nog niet gestart, waardoor de beschikbare budgetten nog niet zijn ingezet. De aanleg wordt voorzien in het komende jaar.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Kunstaangelegenheden

De grootste afwijking binnen dit taakveld betreft het budget voor kunstwerk de Ballon. Uw raad stelde een budget beschikbaar van € 32.000,-, welke in 2021 niet is besteed.

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed

Overige aangelegenheden monumenten

Er hebben in 2021 beperkt werkzaamheden plaatsgevonden voor de Kerkenvisie. Dit wordt in 2022 verder opgepakt. Het budget dient hiervoor in 2022 opnieuw beschikbaar te worden gesteld.

Daarnaast is het krediet programma Ergfoedvisie 2021 nog niet volledig uitgegeven, waardoor ook de afschrijvingslasten in 2021 lager zijn dan geraamd.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Personeel taakveld Openbaar groen en recreatie

Wegens vacatures, verschuivingen in taken en aanpassing van de organisatie hebben er verschuivingen plaatsgevonden van de toerekening naar de verschillende taakvelden.

Natuurbeheer

Uitgaven binnen diverse kredieten binnen het onderdeel natuurbeheer hebben nog of niet geheel plaatsgevonden, waardoor de afschrijvingslasten op dit budget fors lager zijn dan geraamd. Dit betreffen projecten als “stimulering kansrijke initiatieven buitengebied”, “Vitaal buitengebied”, “Wandelen breuklijn/Wijstherstel”, “Uitvoerings landschapsontwikkelingsplan”.

Beheer openbaar groen

De onderuitputting afschrijving investeringsplannen is het gevolg van achterblijvende uitgaven op de investering Stimuleringsregeling Landschap en opstellen van het groenstructuur- en lanenplan. Verder zijn er minder wijk- en buurtinitiatieven binnen gekomen.

Waterlossingen, sloten en pompgemalen

In 2021 heeft het overig onderhoud aan de sloten niet plaatsgevonden (€ 48.000,-).

Exploitatie recreatievoorzieningen

Op dit budget is een vordering op erfpacht als dubieus aangemerkt, waardoor we een dotatie van € 172.000,- aan de voorziening dubieuze debiteuren hebben gemaakt.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves taakveld 5

De geraamde uitgaven op diverse initiatieven en investeringskredieten zijn niet of niet volledig uitgegeven, waardoor de hiervoor beschikbaar gestelde dekking uit de reserves ook lager is dan geraamd.

De grootste onderdelen binnen dit programma, waarvoor de werkelijke dekking lager is dan geraamd zijn: Combinatiefuncties (€ 66.000,- lagere dekking), Tennispark Loosbroek inclusief afboeking boekwaarde korfbalvereniging Korloo (geen uitgaven, € 290.000,- resterende dekking), Vitaal buitengebied/transitie landbouw (geen uitgaven, € 92.000,- resterende dekking), post onvoorzien buitengebied (geen uitgaven, € 65.000,- resterende dekking), Stimuleringsregeling landschap 2021-2023 (€ 25.000,- uitgaven, € 50.000,- resterende dekking).

Sociaal domein

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

1. Integrale toegang

Global goals:

Wat hebben we bereikt

- Per 1 februari 2021 is Wegwijzer operationeel. Wmo-consulenten, sociaal werkers (ONS welzijn) en klantmanagers (gemeente Meierijstad) bemensen de dagelijkse intake en nemen hulpvragen van inwoners in behandeling.
- Vanaf februari 2021 zien we een stijging van het aantal meldingen. Nu gemiddeld bijna 200 meldingen per maand. De laatste maanden van 2021 zelfs 230 meldingen per maand.
- Integraal werken wordt bereikt door de gezamenlijke dagelijkse Intake, werkprocessen en het nieuw gevormde multidisciplinaire kernteam.
- Het kernteam heeft tot taak het bespreken van complexe casussen (aanmeldoverleg) en het lerend vermogen van Wegwijzer (doorontwikkeling).

Hoe weten we dat

De evaluatie van Wegwijzer is eind 2021 afgerond. In de evaluatie is verslag gedaan van gesprekken met inwoners, professionals en vrijwilligers organisaties. De partners in Wegwijzer, het bestuur en de politiek zijn positief gestemd. Wegwijzer ligt op koers en heeft voor 2022 haar uitvoeringsprogramma benoemd. De nadruk ligt op:

- Vergroten naamsbekendheid
- Integratie Jeugdhulp in Wegwijzer
- Teamvorming en samenwerking
- Doorontwikkeling registratie jeugdhulp en sociaal werk in het regiesysteem iSam

Wat hebben we daarvoor gedaan

- In februari 2021 is Wegwijzer Bernheze operationeel geworden. Het gereedmaken van het regiesysteem vroeg meer tijd dan vooraf voorzien.

- Intern is geïnvesteerd in onder andere een gezamenlijke werkwijze, gezamenlijke werkplek en ICT-systeem (regiesysteem), is een kernteam gevormd en zijn er werkafspraken met onder andere Integrale Veiligheid en VTH. Dit alles wordt doorontwikkeld in het komende jaar.
- Extern is geïnvesteerd in de relatie met ketenpartners, zowel professionele ketenpartners als vrijwilligersorganisaties. De regisseur heeft op bijeenkomsten van vrijwilligersorganisaties informatie gegeven over Wegwijzer.
- In 2021 is de voorbereiding gestart om vanaf april 2022 de jeugdhulpprofessionals van ONS welzijn te integreren in Wegwijzer waardoor een integrale toegang voor inwoners van 0-100 jaar ontstaat.

2. Meedoen naar vermogen

Global goals:

Wat hebben we bereikt

- De programmalijn Meedoen naar Vermogen is 2021 afgerond.
- We hebben volop ingezet op arbeidsintegratie van kwetsbare jongeren, van mensen die via loonkostensubsidie aan de slag zijn en van statushouders. Dit werd wel bemoeilijkt tijdens de lockdowns, namelijk gingen trajecten niet altijd door. Ook waren werkgevers huiverig om mensen een arbeidsplaats aan te bieden.
- In 2021 is Bernheze aangesloten bij “PIM werkt!” (mobiliteitscentrum) waar alle inwoners en werkgevers terecht kunnen met arbeidsvraagstukken.
- De dienstverleningsovereenkomst met Meierijstad voor de uitvoering van sociale zaken wordt voor onbepaalde tijd verlengd. Ook met IBN is een nieuw partnership ondertekend voor langere tijd.
- Door de TOZO regeling hebben we zzp’ers zo goed mogelijk kunnen ondersteunen die vanwege Corona niet konden werken. Ook is het aanbod gedaan voor een traject richting (ander) werk.

Hoe weten we dat

Indicator	2018	2019	2020	2021
Aantal bijstandsuitkeringen	273	267	264	278
Statushouders met werk (%) (bron: Divosa Benchmark)	20	30	23	30**
Statushouders regulier onderwijs (%) (brond: Divoso Benchmark)	12	14	27	19**
Aantal personen met loonkostensubsidie IBN	21	26	30	28

Indicator	2018	2019	2020	2021
Aantal personen met loonkostensubsidie reguliere werkgever	21	22	21	24
Aantal personen aan het werk in beschut werk	4	4	4	5
Aantal deelnemers lesgroepen laaggeletterden NT1 (ROC & IVIO) en ONS welzijn	.	50	35	35

** Cijfers 2021 zijn t/m 3e kwartaal 2021*
*** Cijfers 2021 zijn t/m 2e kwartaal 2021*

Als we kijken naar de cijfers dan zien we dat er meer mensen aan het werk zijn gegaan met loonkostensubsidie. Ook is er een extra dienstverband beschut werk erbij gekomen. We zien echter wel een toename op het aantal bijstandsuitkeringen. Dit komt vooral door de instroom van extra statushouders en verhuizingen naar onze gemeenten. Ook zien we dat de mensen die instromen een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- We hebben ons ingezet om mensen te ondersteunen naar de best passende werkplek.
- De voorbereidingen voor de wet inburgering zijn gereed.
- We hebben ons ingezet op de doorlopende lijn van zorg naar werk. We organiseerden hiervoor lunchbijeenkomsten met onze zorgondernemers en zijn in gesprek gegaan over ontwikkelingstrajecten.
- De sluitende aanpak voor jongeren kreeg zowel regionaal als lokaal veel aandacht. In 2022 wordt de aanpak verder geïntensiveerd.
- Het vernieuwde partnership is van start gegaan.
- Het actieplan laaggeletterdheid is van start gegaan. Door de Covid-pandemie heeft dit allen wel vertraging opgelopen.

3. Vitale en duurzame arbeidsmarkt

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Afgelopen anderhalf jaar hadden we vanwege de coronacrisis te maken met een turbulente en onzekere arbeidsmarkt. Met tijdelijke personeelsoverschotten in bepaalde sectoren (horeca, reis- en evenementenbranche) en een oplopende werkloosheid. Medio 2021 ebde de effecten weg en is de situatie in Noordoost-Brabant snel omgeslagen. De arbeidskrapte nam weer toe en kwam ook in meer sectoren voor. In onze arbeidsmarktregio zijn we gezamenlijk opgetrokken om samen te onderzoeken welke stappen we kunnen nemen om dit probleem aan te pakken.

Hoe weten we dat

- Dit is te zien aan het lage werkloosheidscijfer en de veelheid aan vacatures die er zijn. Ook krijgen we steeds meer signalen dat vacatures lang open blijven staan en werkgevers moeilijk aan personeel kunnen komen. Knelpunten zien we al ontstaan bij de huishoudelijke verzorging en chauffeurs.
- We stimuleerden bedrijven zich PSO te laten certificeren door het uitreiken van vouchers ter waarde van € 500,-. Het aantal PSO gecertificeerde bedrijven in onze gemeente in 2021 is acht.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- De vernieuwde beleidsregels voor social return zijn vastgesteld in het POHO arbeidsmarkt op december 2021. Vanuit economie en arbeidsmarkt zijn de contacten met de het werkgeversservicepunt versterkt en is er kennisgemaakt met PIM Werkt.
- Een regionale taakforce groep is van start gegaan om de dienstverlening in de arbeidsmarktregio meer te centreren onder de één loket gedachten waar werkgevers terecht kunnen met vragen.
- Zzp'ers zijn ondersteund via de Tozo regeling, aanbod van hulp op het gebied van schulden en omscholing. Platform Zzp-boost is voortgezet.
- De economische beleidsnota en het daarbij horende actieplan is vastgesteld.

4. Aanpakken met impact

Global goals:

Wat hebben we bereikt

De programmalijn Aanpakken met Impact is afgerond. De opgaven worden ingebed in de benoeming van prioritaire thema's. Begin 2022 adviseren we de Raad om een integraal meerjarenbeleid sociaal domein op te stellen.

In de programmalijn hebben we met lokale partners een uitvoeringsplan Aanpak Eenzaamheid opgesteld. Voor mantelzorg ligt er een uitvoeringsprogramma en vanaf 2021 zijn er twee mantelzorgmakelaars in onze gemeente actief. Het armoedebeleid is geëvalueerd; er wordt momenteel een actieplan uitgevoerd. Ook zijn er verbeteringen in de schuldhulp doorgevoerd. Met burgerinitiatieven zijn we in gesprek gegaan om hun inzet en hun subsidie te verduurzamen via een nieuw beleidskader Burgerinitiatief (gereed in 2022). Van het budget voor de stimuleringsregeling 2020-2021 om initiatieven voor en door burgers te stimuleren, is 80% ingezet;

een evaluatie volgt na afloop van de looptijd. Met ONS welzijn hebben we nadrukkelijk ingezet op zichtbaarheid in de dorpen en op scholen.

Hoe weten we dat

Indicator	2016*	2019	gerealiseerd
Aantal gehonoreerde burgerinitiatieven (stimuleringsregeling)	-	11 (2018-2019)	28
% volwassenen dat zich actief inzet voor vrijwilligerswerk	31%	-	34%
% ouderen dat zich actief inzet voor vrijwilligerswerk	39%	-	38%
% volwassenen dat veel sociale samenhang in de buurt ervaart (sociale cohesie) (19-64 jaar)1	19%	-	21%
% volwassenen (19-64 jaar) dat zich eenzaam voelt1	34%	-	35 %
% ouderen (65+) dat zich eenzaam voelt1	43%	-	40%
% jonge mantelzorgers (t/m 18 jaar) dat zich (tamelijk) zwaar belast voelt1	1%	-	1%
% mantelzorgers dat zich (tamelijk) zwaar belast voelt1	2%	-	1%
Bereik minimavoorzieningen	.42%	45%	45%

De indicatoren zijn gebaseerd op de vierjaarlijkse GGD-monitors. We zien veel stabiliteit in de indicatoren. Een paar opvallende zaken: een lichte stijging van het aantal volwassenen dat meldt vrijwilligerswerk te doen (van 31 naar 34%) en een lichte daling van het aantal 65+ers dat meldt zich eenzaam te voelen (van 43 naar 40%), terwijl 2020 het eerste coronajaar was.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- We stimuleerden burgerinitiatieven door de regeling “stimuleringsbijdrage” voor en door burgerinitiatieven. Deze regeling bleek succesvol, 80% is ingezet.
- We faciliteerden het welzijnswerk door in Nistelrode met lokale organisaties de samenwerking te versterken (pilot). Dit heeft geleid tot bereidheid om met elkaar een lerend netwerk te vormen, er is een grotere samenwerkingsbereidheid. In Heesch gaan WIJ Heesch en Dorpsplein Heesch zich verenigen in één Stichting ‘Samen Heesch‘. Dat houdt in dat ook in Heesch de onderlinge samenwerking is verbeterd.
- Uitvoering van de motie eenzaamheid van de gemeenteraad uit 2018 is opgepakt. Een coördinator eenzaamheid bij ONS welzijn is inmiddels aangesteld. Deze coördinator werkt van november 2021 tot november 2023 aan een duurzame aanpak bestrijding eenzaamheid samen met lokale partners.
- Een coördinator onafhankelijke cliëntondersteuner bij ONS welzijn ondersteunde inwoners bij het vinden van de juiste hulp. Deze coördinator is aangesteld van november 2021 tot november 2023.
- We hebben de huidige MFA’s en gemeenschapshuizen behouden en ze zijn zo optimaal mogelijk gebruikt als ontmoetingsplek.

5. Langer thuis

Global goals:

Wat hebben we bereikt

- Om verantwoord en veilig thuis te kunnen (blijven) wonen zijn er nieuwe woonplekken nodig die afgestemd zijn op zorg en wonen (met name voor de ouder wordende inwoner). Hoe we daarvoor gaan zorgen staat opgenomen in de nieuwe woonvisie (2022-2027). Het is een stap in het passend woonbeleid voor bijzondere doelgroepen.
- In regionaal verband (Wmo-regio Noordoost Brabant Oost) is een beleidsplan en zijn er uitvoeringsafspraken gemaakt met woningcorporaties, zorgaanbieders, maatschappelijke opvang, sociaal maatschappelijk werk (voor ons is dat Ons Welzijn) en gemeenten voor het voorkomen van dakloosheid en het regelen van zorg en woonplek bij uitstroom beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Het zorgt ervoor dat inwoners zonder vaste woon- of verblijfplaats komen en dan gaan zwerven. Dit regionale beleidsplan en uitvoeringsplan zal vervolgens het komende jaar vertaald gaan worden naar een gemeentelijk uitvoeringsplan.
- We hebben gerealiseerd dat vanaf 1 januari 2022 een nieuwe Wmo maatwerkvoorziening kan worden ingezet, “de time-out”, om escalatie in een thuis- of beschermd wonen situatie te voorkomen. Deze voorziening zorgt ook voor een verantwoorde en veilige situatie in de buurt/wijk.
- Mede door de komst van Wegwijzer is de samenwerking geïntensiveerd tussen Team Wegwijzer (voorheen team Zorg), team Ons Welzijn (voorheen BJG en sociaal team) en Team Meierijstad (werk en inkomen). Hierdoor is de afstemming nog beter en dat zorgt voor een verhoging van de kwaliteit en tijdigheid van het juiste aanbod. De dienstverlening Wmo gebeurde al zoveel mogelijk binnen eigen gemeente. Vanaf komend jaar verrichten we ook zelf de intake voor beschermd wonen. Dus deze maatwerkvoorziening komt daarmee ook steeds dichter bij.
- Met de komst van Onafhankelijke Cliënt-Ondersteuning (OCO) door getrainde vrijwilligers en een coördinator OCO, die voor verbinding zorgt tussen vrijwilligers en professionals, is en blijft de ondersteuning voor inwoners met een hulpvraag laagdrempelig. We hebben de medewerkers van Ons Welzijn, de ouderenadviseurs, de vrijwillige OCO’s en de mantelzorgmakelaars met elkaar verbonden waardoor we een breed scala van signalering hebben voor het oppikken van hulpvragen en hierin te voorzien.

Hoe weten we dat

Normaal meten we de cliënttevredenheid in het daarop volgende jaar. In regionaal Wmo-verband is afgesproken om de monitoring te veranderen. Daarom wordt de cliënttevredenheid over 2021 niet gemeten. Vanaf 2022 meten we de cliënttevredenheid vanaf het moment dat een Wmo-maatwerkvoorziening wordt ingezet en na afloop. Langlopende maatwerkvoorzieningen worden ook tussentijds gemeten.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- We zijn bezig met het regionale Koersdocument en de bijbehorende uitvoeringsagenda voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang te vertalen naar een lokale visie op Langer verantwoord en veilig thuis wonen. Op basis daarvan wordt een uitvoeringsplan opgesteld. Dat vraagt om een integraliteit binnen de gemeenten. Omdat kwaliteit boven snelheid gaat heeft de vertaling vertraging opgelopen. De vertraging heeft onder meer te maken met de komst van de integrale toegang (Wegwijzer) en het gemeentelijk ontwikkelingsproces “Terug naar de Kern”. vertraging opgelopen.
- We hebben een start gemaakt met het integraal beoordelen van een hulpvraag en bezien welke inzet van voorzieningen daarbij nodig is.
- Het op- en afschalen van centrumvoorzieningen, zoals beschermd wonen, is in gang gezet. We nemen vanaf het komende jaar de indicatie, het volgen en de financiering over van nieuwe meldingen en aanvragen.
- We onderzoeken op dit moment wat onze een inclusieve aanpak op dit moment is op basis van de uitgangspunten in het VN-Verdrag Handicap.
- Helaas hebben we door de corona-maatregelen de MFA’s en gemeenschapshuizen tijdelijk moeten sluiten. Voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid hebben we deze voorzieningen zo snel mogelijk op verantwoorde wijze weer geopend.

6. Jeugd(hulp)

Global goals:

Wat hebben we bereikt

We zijn in september 2020 gestart met de inzet van een POH GGZ Jeugd bij alle huisartsen in Bernheze. Een POH GGZ jeugd kan snel begeleiding bieden via kortdurende ambulante begeleiding en of doorverwijzing. Dit komt de nabijheid ten goede.

De contractering 2022 is afgerond. Met de open house aanbesteding hebben meer aanbieders een contract gekregen met onze jeugdzorgregio. Er is meer ruimte voor lokale aanbieders om een contract te krijgen.

Hoe weten we dat

Periodiek voert de GGD een monitor uit om de gezondheid in brede zin te meten bij kinderen van 0-11 jaar, jongeren van 12-18 jaar, volwassenen tot 64 jaar en ouderen vanaf 65 jaar. De meest recente monitor van kinderen dateert van 2017 (in 2021/ 2022 is/wordt een nieuwe monitor uitgevoerd). De meest recente jongerenmonitor dateert van 2020 (in 2024 wordt een nieuwe monitor uitgevoerd).

De gegevens over 2021 over zorggebruik zijn nog niet compleet. Eind januari/begin februari kunnen we meer inzicht geven in aantallen jongeren in zorg (LTA/gezinshuizen of pleegzorg/ verblijf zwaar).

Het aantal kinderen op de wachtlijst van het BJG was in het eerste en tweede kwartaal van dit jaar meer dan 10. We hebben daarom tijdelijk (voor zeven maanden) een aanvullende subsidie beschikbaar gesteld om extra formatie aan te nemen om het team te ondersteunen. Dit heeft goed gewerkt. In december was de wachtlijst van het BJG zelfs nul.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- De contractering voor 2022 en verder is afgerond. De toegangsmedewerkers zijn geschoold om met de nieuwe systematiek en het nieuwe productenboek te werken. Natuurlijk zal dit nog extra tijd en energie vragen aan het begin van 2022 om er mee te gaan werken, maar de voorbereiding is afgerond.
- Met de nieuwe contractering is er ook een contract afgesloten met aanbieder Karakter. Dit was voorheen een grote LTA aanbieder in onze gemeente, maar door deze contractering valt dit nu in de ZIN contractering.
- De inzet van de POH GGZ Jeugd helpt ook bij het afbouwen van LTA-zorg. De POH GGZ Jeugd is goed op de hoogte van het gecontracteerde aanbod en verwijst daarom ook minder snel doorverwijzen naar LTA-zorg.
- Vanuit de transformatieopgaven is het aantal gezinshuizen in onze regio de laatste jaren fors uitgebreid. Omdat we zien dat de vraag nog steeds hoger is dan het aanbod blijven we inzetten op uitbreiding van het aantal gezinshuizen. Er is regionaal een matchingsteam ingericht die zicht houdt op het aantal kinderen dat op de wachtlijst staat en op de plaatsen die beschikbaar zijn bij gezinshuizen. Naast gezinshuizen is er ook nog steeds behoefte aan meer pleeggezinnen. In de transformatie is het product wrap-around care ontwikkeld. Door de inzet van wrap aroud care worden breakdowns in pleeggezinnen voorkomen. Omdat het succesvol is gebleken hebben we dit jaar besloten om dit product te blijven inzetten.
- De POH GGZ Jeugd is hier al een paar keer genoemd. De start van de pilot was in september 2020. In september 2021 liep de pilot dus een jaar. We hebben de tussentijdse rapportage ontvangen. In dit eerste jaar hebben 216 jongeren gebruik gemaakt van de POH GGZ. De

jongeren en ouders die hierover een evaluatie hebben ingevuld waren erg tevreden en beoordeelden de inzet met respectievelijk een 8,5 en 9,1. In december 2021 is een NTI verstuurd aan de commissie MZ over de eerste resultaten.

- Het programma ‘Geweld hoort nergens thuis’ is verder uitgewerkt. Er is een lokaal verbeterplan opgesteld voor de implementatie van de 10 kwaliteitsstandaarden uit het Kwaliteitskader werken aan Veiligheid voor lokale Teams en Gemeenten.
- Voor de uitvoering van preventie hebben we met de GGD afspraken gemaakt dat zij vroegtijdig interventies inzetten om ouders te ondersteunen bij de algehele opvoeding en bij het bevorderen van een gezonde leefstijl van hun kinderen. Hiervoor zette de GGD onder andere kortdurende interventies in bij gezinnen, voerde zij spreekuren voor ouders in de kernen uit en ondersteunde de scholen bij het opstellen van een gezonde school beleid. Met de GGD en Halt hebben we afspraken gemaakt dat zij op maat preventielessen verzorgen op de scholen gericht op weerbaarheid. Scholen kunnen zich voor deze lessen aanmelden en een specifieke module kiezen, passend bij de thema’s/ knelpunten die op de school spelen.
- We hebben ons voorbereid op de wet wijziging woonplaatsbeginsel. Deze gaat per 1 januari 2022 in. Deze nieuwe wet zorgt voor een grote administratieve verhuizing van jongeren door heel Nederland. Omdat het een grote actie betreft zijn landelijk deadlines gesteld. In Bernheze zijn alle jongeren waar dit betrekking op heeft op tijd aangeleverd.

7. De Nieuwe instelling

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Het samenwerkingstraject DNI is beëindigd. Stichting CC De Pas geeft op dit moment invulling aan de opdracht van de raad voor een kostenneutrale exploitatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Gemeente Bernheze heeft eind augustus 2020 het deel van de Pas in de Misse 4 aangekocht en via een huurovereenkomst weer verhuurd aan Stichting CC de Pas. De daaropvolgende keuze van de Raad om pas op de plaats te maken in het verbouwingsproces heeft geleid tot het aftreden van het oude bestuur en het aanstellen van een geheel nieuw bestuur. Dit nieuwe bestuur heeft in juli 2021 een nieuwe visie met bijbehorende meerjarenbegroting gepresenteerd voor de toekomst van CC De Pas. Hiermee geven zij een antwoord op de opdracht van de Raad. Door de kostenneutrale

exploitatie wordt het mogelijk de budgetsubsidie voor CC De Pas in vier jaar tijd geleidelijk af te bouwen tot nul.

Verbouwing van CC de Pas is onderdeel geworden van een plan voor gezamenlijke huisvesting van het gemeentehuis, CC de Pas en de bibliotheek Heesch in het combinatiegebouw De Misse 2-4-6. Het Plan van aanpak om te komen tot deze huisvesting is eind 2021 in de raad besproken.

Verbonden partijen

Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is namens 11 gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.

Centrumregeling WMO Brabant Noordoost-Oost

Gemeente Oss is centrumgemeente voor de inkoop van Wmo-ondersteuning (voor de taken die vanaf 2015 door de gemeente worden uitgevoerd). Oss koopt in namens de deelnemende gemeenten. Tevens kopen we in de regio gezamenlijk de uitvoerende taken vanuit de Wvggz sinds 2020 in. Regionale inkoop leidt tot minder administratieve lasten voor de aanbieders, meer eenheid in de regio en een sterkere positie in het gesprek met aanbieders.

Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant

In Noordoost Brabant kopen we gezamenlijk de jeugdhulp in. Daarvoor is een gemeenschappelijke regeling met de centrumgemeente ('s-Hertogenbosch). Gezamenlijke inkoop leidt tot minder administratieve lasten voor aanbieders, efficiëntere inkoop en een betere positie in de onderhandeling met aanbieders. Een aantal taken (bijvoorbeeld gesloten jeugdzorg) moeten gemeenten verplicht gezamenlijk inkopen.

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost (KCV)

Twaalf gemeenten zijn opdrachtgever voor het WMO-personenvervoer. Samen vormen zij het KCV. Met vervoer op maat dragen zij bij aan bereikbaarheid voor iedereen en daarmee aan de participatie ook voor mensen met een beperking.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Aantal banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar)	2016	753,8	539,7
	2017	763,0	550,6
	2018	777,4	571,1
	2019	793,9	585,5
	2020	795,9	583,3
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2016	1%	1%
	2017	1%	0%
	2018	1%	0%
	2019	1%	1%
	2020	1%	0%
Kinderen in uitkeringsgezin dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen (% kinderen tot 18 jaar)	2016	7%	3%
	2017	7%	3%
	2018	7%	3%
	2019	6%	3%
	2020	6%	3%
Netto arbeidsparticipatie*1 (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking)	2016	65,8	68,8
	2017	66,6	69,5
	2018	67,8	70,9
	2019	68,8	71,6
	2020	68,4	71,0
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2016	2%	1%
	2017	2%	1%
	2018	2%	1%
	2019	2%	1%
	2020	2%	1%
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder)	2018	32,2	12,8
	2019	30,8	12,3
	2020	37,2	27,5
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 1.000 inwoners van 15 – 64 jaar)	2016	25,8	12,1
	2017	28,1	13,3
	2018	30,5	13,7
	2019	20,6	11,6
	2020	20,2	13,6
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2016	9,2	8,6
	2017	9,7	8,7
	2018	10,1	9,2
	2019	10,5	9,5
	2020	10,3	10,3
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2016	1,0	0,6
	2017	1,0	0,7
	2018	1,1	0,8
	2019	1,1	0,9
	2020	1,1	0,8
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	2016	0,4	Geen data beschikbaar
	2017	0,4	
	2018	0,4	
	2019	0,3	
	2020	0,3	

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	2017	57	46
(aantal per 1.000 inwoners)	2018	60	48
	2019	62	51
	2020	65	53
	2021	65	54

1) Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
2) Het percentage leerlingen (4 – 12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.

Wat kostte het?

		Lasten 2021			Baten 2021		
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.801.635	2.874.943	2.603.859	255.490	327.638	393.434
6.2	Wijkteams	3.131.273	3.977.162	3.188.599	0	2.575	664
6.3	Inkomensregelingen	6.605.936	8.798.668	8.641.592	4.209.908	6.287.658	6.472.923
6.4	Begeleide participatie	4.099.739	4.289.550	4.396.296	0	69.222	69.222
6.5	Arbeidsparticipatie	469.357	621.765	404.233	0	104.402	94.951
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	885.828	899.673	914.790	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.121.483	4.581.856	4.628.527	64.921	48.671	49.353
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.285.790	5.863.601	5.915.065	0	0	471.762
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	79.575	407.685	69.189	0	324.352	324.352
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	778.302	778.302	812.090	0	0	4.491
0.10	Reserves programma 6	0	256.409	1.288.890	97.128	1.058.536	439.237
	Afronding	0	-1	0	0	0	-1
	Totaal	**28.258.918**	**33.349.613**	**32.863.130**	**4.627.447**	**8.223.054**	**8.320.388**

Financiële toelichting

	Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk			
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Totaal**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-271.085	-65.796	-336.881
6.2	Wijkteams	-788.562	1.911	-786.652
6.3	Inkomensregelingen	-157.076	-185.265	-342.341
6.4	Begeleide participatie	106.746	0	106.746
6.5	Arbeidsparticipatie	-217.531	9.451	-208.080
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	15.117	0	15.117
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	46.671	-682	45.989
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	51.464	-471.762	-420.298
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-338.496	0	-338.496
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	33.788	-4.491	29.297
0.10	Reserves programma 6	1.032.480	619.300	1.651.780

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

In 2019 is er een incidenteel budget van € 100.000,- beschikbaar gesteld ten behoeve stimulering burgerinitiatieven. Ultimo 2020 resteerde nog een budget van € 41.343,-. In 2021 zijn uitgaven gedaan ter hoogte van € 9.829,-. Deze gelden zijn onder meer ingezet voor een vergoeding aan de KBO voor een Kerstwensboom in Heesch, stimuleringsbijdrage zomeractiviteiten aan de KBO Heesch, stimuleringsgeld IDOP aan Stg Dorpsraad Vorstenbosch en een subsidie aan Team Armoede Preventie Bernheze.

Daarnaast is er minder gebruik gemaakt van de dagopvang in de diverse gemeenschapshuizen.

Jeugdgebouw de elleboog

In 2021 heeft de verkoop plaatsgevonden van kavels aan de Leekenstraat aan de Scouting Heesch waarop hun clubgebouw staat. Met deze opbrengst was geen rekening gehouden in de raming.

Taakveld 6.2 Wijkteams

Cliëntondersteuning

We hebben in 2020 een subsidie van het ministerie van VWS ontvangen voor de Koplopersgroep onafhankelijke cliëntondersteuning van € 139.718,-. Het project heeft een looptijd van drie jaar (2020 tot en met 2022).

Met dit project werken we aan drie thema's:
1. Het vergroten van de bekendheid van de onafhankelijke cliëntondersteuner.
2. Het trainen van de onafhankelijke cliëntondersteuner zodat zij de juiste kennis hebben.
3. Het borgen van de onafhankelijke cliëntondersteuner in onze gemeente en in samenwerking met andere partijen.

Stelpost transities

Uw raad besloot de gelden in de algemene uitkering voor het sociaal domein te bestemmen voor het sociaal domein. Voor de rijksgelden waar tegenover nog geen directe verplichtingen staan parkeren we op een stelpost. Deze stelpost had ultimo 2021 een saldo van € 507.287,-. Deze hebben we toegevoegd aan de reserve Transities. Dit overschot heeft een incidenteel karakter als gevolg van de ontvangen incidentele gelden van het rijk in de meicirculaire voor de aanpak van de acute problematiek in de jeugdzorg (middelen om gemeenten in staat te stellen om de consultatiefunctie GGZ vorm te geven, wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek tegen te gaan en om verdringing van andere uitgaven bij gemeenten tegen te gaan. Daarnaast zijn nog incidentele middelen beschikbaar gesteld om het aantal Praktijk Ondersteuners Huisartsenzorg

(POH) voor de jeugd uit te breiden. Tot slot zijn er middelen beschikbaar gesteld met als oogmerk gemeenten in staat te stellen om extra inzet en regie te kunnen voern op het voorkomen en aanpakken van wachtentijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, zodat kwetsbare kinderen de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Ontwikkeling integrale toegang

Voor de ontwikkeling van de integrale toegang was een incidenteel budget beschikbaar van oorspronkelijk € 117.000,-, Ultimo 2021 is hiervan nog € 56.691,- beschikbaar. De doorontwikkeling loopt nog door in 2023 waarvan de restant middelen nog benodigd zijn.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Algemene uitgaven bijstandsverlening

De bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten voor de Dienstverleningsovereenkomst gemeente Meierijstad zijn lager uitgevallen dan begroot. De bijdrage is gebaseerd op een aanname van de benodigde uren inzet door Meierijstad. Dit is jaarlijks afhankelijk van het aantal aanvragen, etc.

Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)

Het rijksbudget TONK is over gemeenten verdeeld op basis van algemene verdeelsleutels via de algemene uitkering. Hierdoor is er geen bestedingsverplichting voor deze middelen. Het beroep op deze middelen is lager geweest dan het beschikbare budget.

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

Werkvoorzieningsschap Noord Oost Brabant

Voor de uitvoering van de klassieke Wsw ontvangen we een rijksuitkering via de algemene uitkering. Volgens afspraak wordt deze één op één doorbetaald aan het Werkvoorzieningschap ter bekostiging van de uitvoering van de Wsw. In de decembercirculaire 2021 is deze rijksuitkering verhoogd met € 105.809,- ter compensatietekorten van SW-bedrijven. Deze verhoging hebben we begrotingstechnisch niet meer kunnen verwerken in de tweede Tussentijdse rapportage 2021.

Taakveld 6.5 arbeidsparticipatie

Werk en re-integratie

Voor de kosten re-integratie reserveren we het budget wat we van het rijk ontvangen. De werkelijke kosten in 2021 zijn lager dan het rijksbudget. Voor het restant budget zijn echter verplichtingen aangegaan waarvan de kosten neerdalen in het boekjaar 2022. Het overschot op het rijksbudget voegen we toe aan de reserve Transities.

Project PIM werkt!

In 2021 is gemeente Bernheze een van de partners geworden van PIM Werkt. Door Meierijstad is er begroting opgesteld met geschatte kosten voor 2021 en 2022. De arbeidsmarkt is echter een stuk gunstiger voor werkzoekenden dan vooraf was ingeschat. Dit betekent dat er minder personeel is ingezet dan gedacht. Daarom zijn de kosten in 2021 lager uit gevallen dan geraamd.

Taakveld 6.74

Maatwerk Aanpak Bernheze (MAB)

In 2017 stelde uw raad een incidenteel budget beschikbaar voor Maatwerk aanpak Bernheze (IPW) van € 115.000,-, inclusief de pilot. Ultimo 2020 bedroeg het restant € 61.793,-. In 2021 heeft er een benutting plaatsgevonden van € 8.813,-. De kosten worden gedekt uit de reserve MAB.

Taakveld 6.81 geëscaleerde zorg 18+

Beschermd wonen

In de 2de Tussentijdse rapportage informeerden wij uw raad over een verandering in het rijksbeleid voor beschermd wonen. Vanaf 2023 vindt er een doordecentralisatie plaats van de rijksgelden van de centrumgemeenten naar de lokale gemeenten. De centrumgemeente Oss heeft sinds 2015 een reserve opgebouwd uit de rijksmiddelen beschermd wonen. Bij de vaststelling van de regionale ontwikkelagenda is afgesproken dat een deel van deze reserve terugvloeit naar de lokale gemeenten, om de basis voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid op orde te brengen. Voor 2021 betekent dat voor Bernheze een bijdragen van € 314.000,-. Er zijn in 2021 nagenoeg nog geen uitgaven gedaan ten laste van dit budget. Dit budget voegen we toe aan de reserve Transities en houden beschikbaar voor het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves taakveld 6

De geraamde uitgaven op diverse initiatieven en investeringskredieten zijn niet of niet volledig uitgegeven, waardoor de hiervoor beschikbaar gestelde dekking uit de reserves ook lager is dan geraamd.

De grootste onderdelen binnen dit programma, waarvoor de werkelijke dekking lager is dan geraamd zijn:

- Ontwikkelbudget integrale toegang Sociaal domein (uitgaven € 12.000,-, resterende dekking € 57.000,-).
- koplopersproject onafhankelijke cliëntondersteuning (uitgaven € 25.000,-, resterende dekking € 104.000,-).
- Stimuleringsbudget burgerinitiatieven (uitgaven € 9.800, resterende dekking € 32.000,-).

- Incidentele subsidie Stg de Eijnderic i.v.m. doorstart (uitgaven 0, resterende dekking € 30.000,-).
- Maatwerkbudget Maatwerk Aanpak Bernheze (uitgaven € 11.000,-, resterende dekking € 70.000,-).
- Transformatie jeugdzorg (uitgaven € 40.000,-, resterende dekking € 192.000,-),
- Mobiliteitscentrum PIM Werkt! (uitgaven € 1.000,-, resterende dekking € 87.000,-).

Tot slot hebben we op basis van het raadsbesluit dat we de middelen die we ontvangen voor het sociaal domein reserveren voor het sociaal domein aan de reserve Transities toegevoegd. Deze toevoeging is niet geraamd op het taakveld 010. Er heeft ultimo 2021 een toevoeging van totaal € 1.032.000,- aan de reserve plaatsgevonden. Dit betreft een terugbetaling van gelden Beschermd wonen uit de opgebouwde reserve door de centrumgemeente Oss en het overschot op de middelen Sociaal Domein van € 729.000,-.

Ontwikkeling reserve transities (sociaal domein)

In de jaarrekening 2020 rapporteerden wij uw raad dat ultimo 2020 de stand van de reserve Transities (sociaal domein) € 10.638.269,- was. Ultimo 2021 is de stand van deze reserve € 11.592.301,-. Dit saldo is enerzijds ontstaan door een toevoeging van € 1.288.890,- en anderzijds door een onttrekking van € 334.858,-.

Toelichting toevoegingen

De toevoegingen zijn het gevolg van:

Toevoeging ten gunste van de reserve Transities	Bedrag
Restitutie van centrumgemeente Oss als gevolg van opgebouwde reserve middelen beschermd wonen o.b.v. afspraken bij vaststelling regionale ontwikkelagend. Met deze middelen worden de lokale gemeenten in staat gesteld de basis voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid op orde te brengen	€ 303.952,-
RIOZ, afrekening uitvoering jeugdzorg 2020	€ 115.785,-
Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant, restitutie overschot regionale egalisatiereserve Wsw	€ 69.222,-
Belastingdienst, restitutie als gevolg van bezwaar btw uitgaven re-integratie	€ 71.402,-
Overschot op beschikbare rijksmiddelen sociaal domein (betreft voornamelijk incidentele middelen 2021 t.b.v. aanpak acute problematiek jeugdzorg	€ 728.529,-
Totaal	**€ 1.288.890,-**

Toelichting onttrekkingen

De reserve is ingezet voor:

Uitgaven ten laste van reserve Transities	Bedrag
Tijdelijke personele uitbreiding team Wmo/jeugdzorg	€ 169.550,-
Project STORM – preventieve activiteiten depressie jeugd	€ 42.087,-

Uitgaven ten laste van reserve Transities	Bedrag	
Transformatie jeugdzorg	€	39.536,-
Project uitvoering- en aanvalsplan laaggeletterdheid	€	26.291,-
Ontwikkelbudget Integrale toegang	€	22.276,-
Stimuleringsbudget burgerinitiatieven	€	9.829,-
Subsidie in exploitatie Hop on-Hof off bus te Heesch	€	9.250,-
Maatwerkbudget Maatwerk aanpak Bernheze inclusief kosten externe voorzitter	€	10.675,-
Stg Woongroep Libel, vergoeding aanschafkosten laadpaal (oudereninitiatief)	€	3.280,-
Stichting Veilig Thuis, bijdrage project Zwaluwstaart	€	1.498,-
Mobiliteitscentrum Pim Werkt!	€	532,-
RIOZ, afrekening uitvoeringskosten jeugdzorg	€	53,-
Totaal	**€**	**334.857,-**

Volksgezondheid en milieu

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

1. Klimaatmitigatie, inclusief energietransitie

Global goals:

Wat hebben we bereikt

We hebben een aantal grote slagen gemaakt op het beleidsniveau. In 2021 is eerst het beleid vastgesteld voor de zoekgebieden zonne-energie. Daarnaast hebben we ook een Transitievisie Warmte vastgesteld en is er een begin gemaakt met het werken aan zoekgebieden voor windenergie. Hiertoe heeft de raad in het tweede kwartaal de startnotitie besproken en in het najaar zijn inwoners en anderen hierover geïnformeerd en hebben sessies plaatsgevonden.

Ook heeft de gemeenteraad zijn ambities vastgelegd door middel van het vaststellen van de Regionale Energiestrategie. De lokale ambities en inzet zijn vastgelegd in de Energieagenda 2021-2025. Ook deze heeft de raad vastgesteld. In de lokale Energieagenda is veel aandacht voor de plaatsing van laadpalen voor elektrische auto’s, energiearmoede en preventieve maatregelen zoals isolatie en voorlichting aan bedrijven.

Hoe weten we dat

- Er zijn 32 duurzaamheidsleningen verstrekt aan particulieren.
- Er zijn meer dan 30 toetsen uitgevoerd bij diverse bedrijven om hen te wijzen op de mogelijkheden voor energiebesparing. Maatregelen die zij binnen vijf jaar terugverdienen moeten zij daarna verplicht uitvoeren.

Wat hebben we daarvoor gedaan

De nieuwe lokale energieagenda is geïmplementeerd, daarbij is het volgende bereikt:

- Duurzaamheidslening: In maart is de duurzaamheidslening opgehoogd met € 1.000.000,-; hierdoor konden weer nieuwe duurzaamheidsleningen verstrekt worden. Dit nieuws is meermaals onder de aandacht gebracht via DeMooiBernhezeKrant. Tot en met november zijn er 32 nieuwe duurzaamheidsleningen verstrekt.

- Lokale energieagenda: De Duurzame Energieagenda 2021-2025 is in januari vastgesteld. In de energieagenda staan diverse korte termijn projecten om de gemeente te verduurzamen en het energieverbruik in de gemeente te laten afnemen. De projecten waar we dit jaar (met name) aan gewerkt hebben zijn: gemeentelijk vastgoed, openbare ruimte, eigen organisatie, woningcorporaties, energiebesparing eigenwoningbezitters, Energie voor Iedereen en elektrisch vervoer.
- Maatschappelijk vastgoed: Om de huidige energieprestaties van het gemeentelijk vastgoed inzichtelijk te krijgen, hebben we de gebouwen met publieksfunctie - waarvoor de informatieplicht niet geldt - voorzien van een energielabel met daaraan gekoppeld een maatwerkadvies voor energiebesparing (de gebouwen waarvoor de informatieplicht energiebesparing wel geldt, zijn in 2020 al voorzien van energielabel en maatwerkadvies). Daarnaast hebben we in kaart gebracht welke fasering nodig is (clustering tot deelprojecten per type werk (isolatie, ledverlichting, zonnepanelen, etc.)) en deze afgestemd op het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

2. Circulariteit, inclusief afval

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Onze inwoners scheiden hun afval steeds beter. De cijfers hierover zijn pas in januari of later beschikbaar, omdat we hiervoor moeten wachten op de inzamelaars en hun sortering. Daardoor wordt duidelijk hoeveel van ons restafval herbruikbaar is.

We hebben gezien dat door corona de drukte op onze milieustraten onverminderd groot blijft. Wel is de drukte minder dan in 2020.

Wat hebben we daarvoor gedaan

We hebben geen nieuw afvalbeleid vastgesteld in 2021. Door ambtelijke capaciteit wordt het nieuwe afvalbeleid voorgelegd aan de nieuwe gemeenteraad, naar verwachting in het tweede of derde kwartaal van 2022.

3. Klimaatadaptie

Global goals:

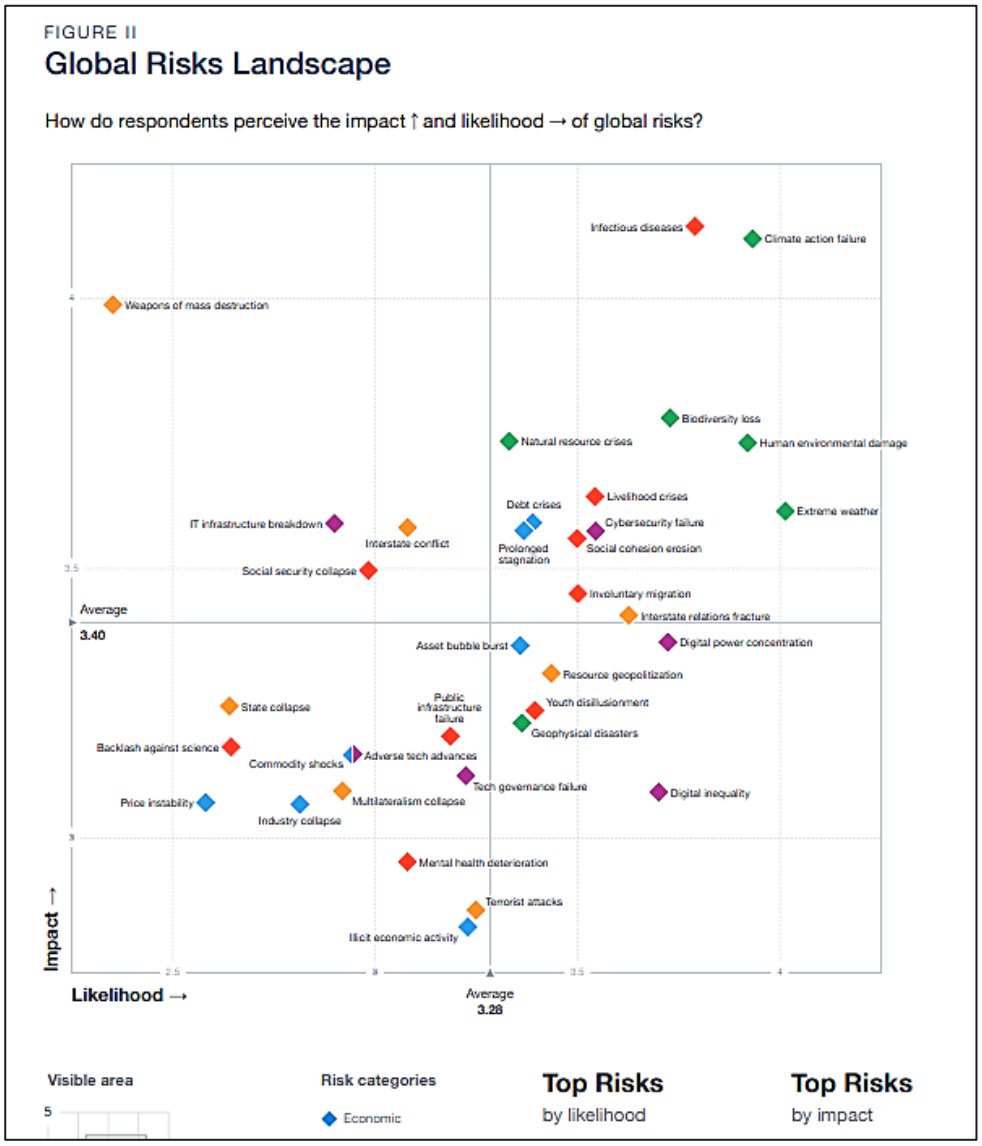

Wat hebben we bereikt

Gemeente Bernheze heeft in 2021 grote stappen gezet om kansen en knelpunten in beeld te brengen en digitaal te ontsluiten voor onze inwoners en bedrijven. In de tweede helft van 2021 hebben we ook de kans aangegrepen om gebruik te maken van de impulsregeling klimaatadaptatie, waardoor we klimaatmaatregelen versneld kunnen uitvoeren. Deze maatregelen zijn gebaseerd op de uitgevoerde klimaatstresstesten en met name gericht om de meest kwetsbare locaties op het gebied van wateroverlast op te lossen en verdroging tegen te gaan. Daarnaast hebben we Bernheze internationaal op de kaart gezet door via het innovatieproject Interreg I-Qua breed te communiceren over duurzame en doelmatige afvalwaterzuiveringen. Opgeleverde stresstesten zijn opgenomen/verwerkt in de omgevingsvisie van gemeente Bernheze.

Hoe weten we dat

Jaarlijks wordt vanuit het World Economic Forum een rapportage opgeleverd (Global Risks Report 2021) waarin de impact van risico's en de mate van optreden worden weergegeven. De laatste jaren wordt de rapportage gekenmerkt door een beeld waarbij de effecten van klimaatverandering ten opzichte van andere risico's steeds hoger scoren. Kortweg neemt de kans van optreden van de klimaatrisico's toe, waarbij ook de impact om de leefomgeving groot is. Daarmee wordt aangetoond dat wereldwijd, maar ook heel lokaal in Bernheze, de noodzaak tot aanpassing aan het veranderend klimaat hoog op de agenda moet staan. Onderstaand overzicht geeft dit beeld weer.

Landelijke onderzoeken en programma's zoals het Deltaprogramma, regionale onderzoeken van provincie, waterschappen tonen eveneens aan dat we ons steeds meer moeten aanpassen aan het veranderend klimaat. Lokaal is dit in Bernheze geconcretiseerd via de rapportage klimaatstresstesten en te raadplegen via de klimaatatlas.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In 2021 zijn operationele riool/water werkzaamheden via de As50+ watersamenwerking gezamenlijk aanbesteed en uitgevoerd. Daarnaast is in 2021 gewerkt aan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst, omdat de huidige in 2021 afloopt. Doelen en ambities zijn gezamenlijk in de regio geformuleerd en via een uitvoeringsagenda geconcretiseerd. Bernheze zal hierbij een aantal projecten voor haar rekening nemen.

In 2021 heeft Bernheze als Lead-partner in het Interregproject hard gewerkt aan de afrondende fase van het I-Qua project. Dit op inhoud, proces en financiën. Op 7 december heeft Bernheze

samen met de partners een internationale talkshow georganiseerd waarbij 170 deelnemers online aanwezig zijn geweest. Dit was de slotconferentie van I-Qua waarin zowel nederlandse en Vlaamse partijen zes innovatieve lokale afvalwaterzuiveringen bespraken, waaronder ook de innovatieve afvalwaterzuivering in Heesch bij HVCV. Ook is hier een educatieve opname van gemaakt.

Klimaatstresstesten en klimaatatlas

In 2020 en 2021 is een klimaatstresstest uitgevoerd en hebben interne gesprekken (risicodialoog klimaatadaptatie) plaatsgevonden waarbij de effecten van klimaatverandering bij 6 thema's in beeld zijn gebracht. De uitkomsten worden meegenomen in de omgevingsvisie van gemeente Bernheze. De klimaatatlas is in 2021 uitgebreid met een hittestresstool, waarmee de effecten van meer of minder groen in beeld gebracht kunnen worden.

Risicodialogen over klimaat (gesprekken met belanghebbenden)

Er hebben in 2021 regionaal gesprekken plaatsgevonden om klimaatopgaven en knelpunten in beeld te brengen. Bernheze neemt deel aan de gesprekken met de GGD, omdat een gezonde, groene en klimaatadaptieve omgeving bijdraagt aan de gezondheid van mens en dier. De uitkomsten van deze regionale gesprekken zijn opgeleverd in een rapportage, te vinden op www.rnob.nl. De uitkomsten worden meegenomen in de omgevingsvisie van Gemeente Bernheze.

Klimaatbewustzijn & gezondheid

In 2021 is de regionale subsidieregeling “klimaatadaptieve maatregelen” gelanceerd (Subsidie klimaatbestendige maatregelen - Waterschap Aa en Maas) in de werkregio As50+. De subsidieregeling is per maart 2021 van kracht en verloopt via waterschap Aa en Maas. Deelnemende gemeenten in de watersamenwerking As50+, waaronder Bernheze, dragen financieel bij aan de regeling. In gemeente Bernheze zijn 12 relatief grote subsidieaanvragen van onze inwoners gedaan en toegekend. In het vierde kwartaal van 2021 heeft een evaluatie met gemeenten en het waterschap plaatsgevonden en zijn aanpassingen voorgesteld voor de regeling per maart 2022 om de regeling gebruiksvriendelijker en toegankelijker te maken.

Klimaatadaptatie is daarnaast opgenomen in het duurzaamheidsakkoord met de woningbouwcoöperaties, waarmee door samenwerking meer en beter gecommuniceerd wordt over de effecten van klimaatverandering.

Het goed voorbeeld geven

In 2021 heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar de rioolstelsels van ons gemeentelijk vastgoed. Uit deze inventarisatie blijkt dat er bij een deel van de gemeentelijke panden nog geen schoon regenwater is afgekoppeld. Er is een top 10 samengesteld waarbij een prioritering is aangebracht en waarbij gestart kan worden bij de panden waar relatief eenvoudig afgekoppeld kan worden en de effecten het grootst zijn. In het derde en vierde kwartaal van 2021 is voor dit project eveneens een subsidie aangevraagd waardoor deze klimaatmaatregel in het komende jaar versneld uitgevoerd kan worden.

Aanpassingen in de openbare ruimte

In 2021 heeft in het eerste en tweede kwartaal een inventarisatie plaatsgevonden in alle kernen van Bernheze van alle kwetsbare locaties waar wateroverlast tot schade kan leiden. Dit is gedaan via de klimaatatlas (www.as50.klimaatatlas.net). Daarna is in het derde en vierde kwartaal een aanvraag gedaan om voor dit project subsidie te ontvangen en om het project versneld uit te voeren. Na toekennen subsidie zullen de maatregelen civieltechnisch worden voorbereid en uitgevoerd in het komende jaar. Daarnaast zijn op basis van acute meldingen maatregelen getroffen om wateroverlast te voorkomen. Een voorbeeld daarvan is bij de Beellandstraat, waar het teveel aan water op straat wordt afgevangen via een lijngoot.

Uitvoering Gemeentelijk Rioleringsplan 2020 t/m 2023 (GRP)

Jaarlijks zijn budgetten gereserveerd om klimaatadaptieve maatregelen te nemen. Een van de grotere projecten in 2021 is de reconstructie van de Traverse in Heeswijk Dinther. Hierbij is over het gehele tracé schoon regenwater afgekoppeld van de bestaande gemengde riolering. In totaal is er ongeveer 17.000 m2 regenwater afgekoppeld en wordt jaarlijks gemiddeld 13.600 m3 schoon water in het gebied gehouden. Daarnaast is de reconstructie van de Kerkstraat in Vorstenbosch in voorbereiding. Hierbij is rekening gehouden met afkoppeling van schoon regenwater waarbij het schone regenwater in de omgeving geborgen en geïnfiltreerd wordt. In totaal wordt bij de reconstructie ongeveer 10.000 m2 verharding afgekoppeld. Met gemiddeld 800 mm neerslag per jaar wordt jaarlijks 8.000 m3 schoon water in het gebied afgekoppeld en wordt verdroging tegengegaan. De uitvoering van dit project vindt volgend jaar plaats.

Verbonden partijen

Gezondheidsdienst Hart voor Brabant (GGD)

De GGD voert voor gemeenten een aantal wettelijke taken uit en draagt daarnaast bij aan preventie en onderzoek. Deze gemeenschappelijke regeling draagt met name bij aan preventie op het gebied van gezondheid voor iedereen en op het gebied van jeugd.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden, West en Noord (RAV)

De RAV is een gemeenschappelijke regeling van 45 gemeenten. De RAV verzorgt het ambulancevervoer, houdt de meldkamer ambulancezorg in stand en levert een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR). Gemeenten betalen sinds 2012 geen bijdrage meer voor de RAV. Er wordt onderzoek gedaan naar welke organisatievorm in de toekomst past bij de RAV en wat daarin de wettelijke mogelijkheden zijn. Tot die tijd blijft de gemeenschappelijke regeling bij de gemeenten.

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

De ODBN voert als verlengd lokaal bestuur wettelijke taken uit op het gebied van milieuadvisering bij vergunningverlening en voert voor Bernheze integraal de WABO-toezichtstaken uit. Daarnaast houdt de ODBN zich bezig met gezamenlijke taken op het gebied van milieucriminaliteit en ketenaanpak rondom asbest en bodemkwaliteit. ODBN voert voor ons een opdracht uit gericht op handhaving van de energiebesparingsverplichting voor de bedrijven die vallen in de categorie midden gebruikers. Dit gebeurt op grond van bepalingen in de wet Milieubeheer.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Omvang huishoudelijk afval (restafval) (kg/inwoner)	2015	200	118
	2016	189	119
	2017	178	106
	2018	172	89
	2019	163	68
Hernieuwbare elektriciteit (%)	2015	13,1	7,0
	2016	14,9	12,7
	2017	16,3	15,4
	2018	17,6	18,0

Wat kostte het?

		Lasten 2021			Baten 2021		
Nr.	Omschrijving taakveld	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk
7.1	Volksgezondheid	1.181.304	1.240.058	1.217.103	17.823	22.735	22.735
7.2	Riolering	2.129.418	2.218.057	2.301.980	2.543.558	2.622.485	2.633.362
7.3	Afval	2.800.122	2.659.993	2.593.336	3.399.142	3.803.954	3.969.980
7.4	Milieubeheer	1.552.793	2.986.745	2.346.380	6.426	853.706	462.532
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	81.224	255.230	206.258	84.430	104.430	57.513
0.10	Reserves programma 7	0	622.182	878.760	41.073	640.692	384.381
	Afronding	0	0	0	0	0	1
	Totaal	**7.744.861**	**9.982.265**	**9.543.817**	**6.092.452**	**8.048.002**	**7.530.504**

Financiële toelichting

	Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk			
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
7.1	Volksgezondheid	-22.955	0	-22.955
7.2	Riolering	83.923	-10.878	73.045
7.3	Afval	-66.657	-166.026	-232.683
7.4	Milieubeheer	-640.365	391.174	-249.191

	Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk			
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-48.972	46.917	-2.055
0.10	Reserves programma 7	256.578	256.311	512.889

Taakveld 7.2 Riolering

Riolering

In 2021 hebben we met diverse tegenvallers te maken gehad, waardoor er direct ingegrepen moest worden. Door wateroverlast is een persleiding aangelegd en diverse rioleringen waren dusdanig aangetast dat uitstel niet meer mogelijk was. Daarnaast zijn de opbrengsten rioolheffing hoger dan geraamd. Samen zorgt dit voor een overschrijding (resultaat) van € 97.000,-.

Taakveld 7.3 Afval

Huisvuil

Er zijn meer GFT-ledigingen gedaan dan begroot. De verwachting was dat mensen dankzij het tarief van € 1,- per lediging hun GFT-bakken minder aan de straat zouden zetten. Dat is niet het geval geweest, ook niet nadat er extra is gecommuniceerd over het verhoogde tarief.

Oud papier

Tijdens de coronaperiode bracht oud papier nagenoeg niets op en hebben we op een aantal moment zelfs moeten betalen om het oud papier af te kunnen voeren. Momenteel is de markt echter weer aangetrokken en is de vraag naar oud papier en karton groot. Daardoor lopen de opbrengsten weer sterk op. In 2021 is ten opzichte van de raming € 60.000,- meer aan inkomsten op oud papier. Het is echter niet te voorspellen wat komende marktontwikkelingen gaan doen. We moeten ons dus niet rijk rekenen met de (mogelijke) opbrengsten van oud papier, maar dit beschouwen als incidentele meevallers.

Overige reiniging

Met de textielverengingen is overeengekomen dat zij geen werkzaamheden meer verrichten op het gebied van de textielinzameling, maar dit over laten aan het Kringloopbedrijf. Wel ontvangen de textielverenigingen nog een inzamelvergoeding van € 0,20 per kilo. Dat was voorheen € 0,35, waarbij € 0,20 voor het ingezamelde textiel was bedoeld en € 0,15 voor het transport. Omdat het transport om niet is overgenomen door het Kringloopbedrijf Oss en Bernheze, is de vergoeding met 42% gedaald.

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Personeel taakveld Milieutaak

Wegens vacatures, verschuivingen in taken en aanpassing van de organisatie hebben er verschuivingen plaatsgevonden van de toerekening naar de verschillende taakvelden.

Milieutaak

Het voordelige saldo van € 83.007,- op de post milieutaak wordt vooral veroorzaakt door een lagere uurafname bij de ODBN. In de tweede burap 2021 is dit budget nog met € 100.000,- bijgeraamd op basis van een hogere prognose voor het tweede halfjaar 2021, omdat ook in het eerste halfjaar er fors meer aanvragen hadden plaatsgevonden. Deze aanname bleek in de praktijk niet uit te zijn gekomen, waardoor de ODBN ook minder uren voor Gemeente Bernheze heeft gemaakt. In de praktijk blijkt dat we het bijgeraamde bedrag dus niet (volledig) nodig hebben gehad.

Lokaal klimaatbeleid

Het project Transitievisie Warmte is nog niet afgerond. Vanwege de coronamaatregelen zijn diverse bijeenkomsten geannuleerd en zijn de bedragen niet besteed.

Het project “Energievouchers Minima” is on hold gezet omdat het Rijk in oktober bekend heeft gemaakt dat gemeenten een rijksbijdrage ontvangen voor de aanpak van energiearmoede (naar aanleiding van de fors gestegen energieprijzen). Om deze reden zijn de energievouchers nog niet verstrekt.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves taakveld 7

De geraamde uitgaven op diverse initiatieven en investeringskredieten zijn niet of niet volledig uitgegeven, waardoor de hiervoor beschikbaar gestelde dekking uit de reserves ook lager is dan geraamd.

De grootste onderdelen binnen dit programma, waarvoor de werkelijke dekking lager is dan geraamd zijn: Klimaat transitie warmte (uitgaven € 57.000,-, resterende dekking € 117.000,-), Energievoucher minima (geen uitgaven, resterende dekking € 60.000,-), duurzame energieagenda (uitgaven € 10.000,-, resterende dekking € 66.000,-).

Tot slot zorgt het werkelijke saldo van de onderdelen afval voor een dotatie van € 879.000,-, welke € 256.000,- hoger is dan het geraamde resultaat (dotatie). De verschillen zijn ontstaan op de onderdelen “ledigingen GFT containers”, “oud papier” en overige reiniging (onder andere textiel).

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

1. Transitie landbouw, algemeen

Global goals:

Wat hebben we bereikt

In 2021 zijn via keuken-tafel-gesprekken en het in contact brengen met onder andere VAB-impuls, circa 25 (nieuwe) bedrijven begeleidt bij het nadenken over een transitie met betrekking tot hun bedrijfsvoering. Van de bedrijven die zijn begeleid heeft een enkeling als gevolg daarvan nog deel kunnen nemen aan de warme saneringsregeling Varkenshouderij. In andere gevallen zijn initiatiefvoorstellen ontstaan met betrekking tot verbreding in de bedrijfsvoering of het beëindigen van de bedrijfsvoering, al dan niet gebruikmakend van het instrument “ruimte-voor-ruimte".

Wat hebben we daarvoor gedaan

Begeleiden van initiatieven (van agrariërs/ondernemers) in het buitengebied, in de context van de transitie landbouw opgave

Onderdeel 1a: overgangsperiode tot omgevingsvisie

Aan de hand van de (beoordeelde) initiatieven in de verschillende deelgebieden van de gemeente; is een eerste kansen-richtingen-kaart opgesteld. Deze dient als eerste hulpmiddel in de overgangsperiode tot het gereed zijn van de omgevingsvisie. Voor een tweetal gebieden is aansluiting gezocht bij de erfgoedvisie. Mede aan de hand van de nieuwe woonvisie is het “beleidskader Ruimte-voor-Ruimte" aangepast/ vastgesteld. Zes deelgebieden zijn aangemeld voor deelname aan- en cofinanciering van- gebiedsprocessen als onderdeel van de Regio Deal

Stallenaanpak. Voor twee deelgebieden is aansluiting gevonden bij de Regio Deal-aanpak Puzzelen met Ruimte of daaraan gelieerde gebiedsprocessen.

Onderdeel 1b: begeleiden ondernemers

In 2021 heeft externe inhuur plaatsgevonden van een programmamanager en een deelprogrammaleider begeleiden agrariërs. De samenwerking met VAB-impuls is verstevigd en geïntensiveerd. Met ZLTO heeft naast bestuurlijke afstemming, ook afstemming plaatsgevonden via het partneroverleg.

Inzicht behouden in het verloop van de transitie landbouw opgave waar wij samen met onze agrariërs voor staan

Onderdeel 2a: Lokale en regionale initiatieven

Bernheze heeft zich zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau sterk ingezet voor samenwerking binnen de regionale kopgroep transitie landbouw. Dit heeft geresulteerd in een vastgelegde strategische koers. Bernheze neemt met twee van de tien pilots deel aan de Stallenaanpak in het kader van de Regio Deal, waar tegengaan van ondermijning een belangrijk onderdeel van is. Daarnaast is het casusoverleg transitie landbouw het onderwerp “tegengaan ondermijning” beter verankerd door nauwere samenwerking met de betreffende gemeentelijke beleidsafdeling en het RIEC.

Onderdeel 2b: interactieve kaart

De wensen vanuit de transitie landbouw zijn in een breder kader ingebracht, vooruitlopend op de totstandkoming van de omgevingsvisie en daarvoor benodigde analyses. De digitale kaart zal volgend jaar worden opgeleverd.

Leefbaar buitengebied; geur

Er is maximaal aansluiting gezocht bij de totstandkoming van de omgevingswet. De verschillende verordeningen zijn samengebracht in de recent vastgestelde verordening Fysieke Leefomgeving (VFL) Bernheze 2021.

Leefbaar buitengebied; natuur

In samenspel met de partners uit het partneroverleg buitengebied, is nieuw beleid opgesteld voor de duurzame verpachting van landbouwgronden. Zodanig dat het niet alleen van toepassing is op door de gemeente te verhuren gronden maar ook als inspiratie kan dienen voor door anderen te verpachten landbouwgronden.

2. Omgevingswet

Het thema “Omgevingswet” bevat:

1. Wettelijke instrumenten
2. Mensen toegerust op hun taak
3. Instrumenten

De omgevingswet is uitgesteld en treedt nu op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 in werking. De Omgevingswet beoogt vier verbeterdoelen:

- een inzichtelijk omgevingsrecht;
- de leefomgeving centraal;
- ruimte voor maatwerk;
- een snellere en betere besluitvorming.

Dit betekent een andere manier van werken en met nieuwe regelgeving door de overheid. Om aan de wet te voldoen stellen we nieuwe kerninstrumenten op en vervangen dan wel actualiseren we oude wet- en regelgeving op het gebied van het fysieke domein.

Global goals:

Wettelijke instrumenten

Wat hebben we bereikt

Met betrekking tot de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en de Omgevingsprogramma's: Het participatieproces loopt en de eerste resultaten worden begin 2022 opgeleverd, namelijk een notitie opgaven en ambities. Hierover is zowel intern de ambtelijke organisatie als bestuurlijk en in dialoogsessie de informatie opgehaald.

Hoe weten we dat

Vanuit het programma Omgevingswet worden zowel de raad als het college meegenomen. Vanuit de raad is er een raadswerkgroep Omgevingswet ingesteld die periodiek bijeen komt. Daarnaast is er in december 2021 een raadsinformatieavond gehouden waarin de thema's omgevingsvisie en participatie zijn besproken. Vanuit de raad wordt de wijze waarop we hen via de raadswerkgroep en via informatieavonden meenemen gewaardeerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Opstellen van de Omgevingsvisie

In 2020 zijn we gestart met het voorbereiden van de participatie en het vaststellen van een koersdocument. In 2021 is een tekenwedstrijd voor kinderen georganiseerd, een enquête

gehouden onder inwoners en ondernemers en konden foto's ingestuurd worden als “warming-up” voor de omgevingsvisie. Vervolgens inventariseren we opgaven en ambities bij onze partners.
In 2021 hebben we ook de planning voor 2022 gemaakt. We gaan op basis van de inventarisatie van opgaven en ambities, varianten ontwikkelen. Bij het opstellen hiervan gaan we de verplichte plan-MER inzetten om de omgevingseffecten in beeld te brengen. Zo kan beargumenteerd worden wat de effecten zijn wanneer we voor een variant kiezen. Ook willen we gebruik maken van Big Data Analyse om te bekijken of we met het beleid onze doelen bereiken. Door te monitoren willen we de vinger aan de pols houden of de ambities in het omgevingsbeleid gerealiseerd worden.

Voortdurend werken we samen met onze maatschappelijke partners, ondernemers en inwoners. Onze partnerorganisaties zoals het waterschap, de provincie, veiligheidsregio, ODBN, buurgemeenten, ZLTO, IVN, dorpsraden, GGD etc. betrekken we hierbij. In het hele proces maken we bewuste keuzes maken over de vorm van participatie en de rol van initiatiefnemers, (externe) partners en (interne) collega’s, zowel fysiek als digitaal. We maken keuzes over de manier waarop we initiatiefnemers/inwoners/ondernemers betrekken in dit proces. Lopende beleidsvisies integreren we in dit concept, zoals het economisch beleid, de Woonvisie, Erfgoedvisie, Structuurplan Openbare Ruimte, etc. Nieuw beleid zoals Horeca- en evenementenbeleid, het groenstructuurplan en de nota bovenwijkse voorzieningen verwerken we meteen in de omgevingsvisie.
Om de raad goed te betrekken bij de omgevingsvisie maken we gebruik van de raadswerkgroep Omgevingswet en hebben we een raadsinformatiebijeenkomst georganiseerd in 2021.

Opstellen omgevingsplan door extern bureau

Met negen collega's uit verschillende teams is een werkgroep omgevingsplan geformeerd waarin acties richting de inwerkingtreding van de wet worden geformuleerd en uitgewerkt. Er is een plan van aanpak opgesteld, waarin de noodzakelijke acties zijn opgenomen. Eén van die acties, het opstellen van een Verordening Fysieke Leefomgeving, is afgerond met het vaststellen ervan door de gemeenteraad op 7 oktober 2021. Aan de raadswerkgroep Omgevingswet is gevraagd richting te geven aan de vormgeving van het omgevingsplan, onder meer door het aangeven van de ambitie die de gemeente heeft met het tegemoetkomen aan initiatieven van inwoners en bedrijven. Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen we van rechtswege een omgevingsplan. De eerste versie van dat omgevingsplan, het tijdelijk deel genoemd, laten we in het komende jaar opstellen door een extern bureau.

Afstemming omgevingsvisie met omgevingsplan

Er heeft wekelijkse afstemming in het programmateam plaatsgevonden. Met een afwegingskader in de visie slaan we een brug naar het omgevingsplan. Met andere beleidsvelden, zoals met name de transitie landbouw, wordt tweewekelijks overlegd hoe concrete vragen uit de praktijk vertaald kunnen worden in zo'n afwegingskader.

Aansluiting gemeente op het Landelijk Stelsel Omgevingswet (DSO)

Inmiddels zijn drie sofwarepakketten aangeschaft, te weten VTH-software, Plansoftware en Toepasbare Regels software. Met de implementatie van deze drie systemen is reeds een begin

gemaakt in 2021, maar dit zal wat betreft de inrichting van deze applicaties doorlopen in het komende jaar. Alle drie de systemen zijn (vooralsnog in de acceptatie omgeving) aangesloten aan het DSO.

Opstellen van omgevingsprogramma's

De programma's volgen in 2023 logisch uit de omgevingsvisie. Vooruitlopend daarop is inmiddels gestart met het programma Transitie Landbouw.

Mensen toegerust op hun taak

Wat hebben we bereikt

We nemen de medewerkers, door deelname aan werkgroepen, mee in het denken vanuit de Omgevingswet. Tevens zijn in het vierde kwartaal van 2021 lunchbijeenkomsten georganiseerd, waar alle medewerkers zijn uitgenodigd. Tijdens deze lunchbijeenkomsten zijn medewerkers geïnformeerd over het doel van de Omgevingswet en de verandering die dat vraagt. Het komende jaar starten we met de uitvoering van het opleidingsplan voor medewerkers die het meest zijn betrokken bij de invoering van de Omgevingswet.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Kennis en kunde

Uitvoeren van het opleidingsplan en medewerkers vanuit het perspectief van werken maken met werk te betrekken. Daarnaast hebben we informatiebijeenkomsten gehouden.

Cultuuromslag

We hebben de nieuwe manier van werken vanuit de Omgevingswet opgenomen in de organisatieontwikkeling "Terug naar de kern". Daarnaast leren medewerkers door het "werk maken van werk".

Instrumenten

Wat hebben we bereikt

In 2021 is een begin gemaakt met het koppelen van drie nieuwe lokale systemen aan het DSO, waaronder een nieuwe VTH-systeem (Rx.Mission). Dit systeem is ingericht met processen en sjablonen en wordt gekoppeld met overige systemen van de gemeente. De inrichting van dit systeem zal in het komende jaar nog verder opgepakt worden.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In 2021 is nog geen sprake van monitoring, nu we nog druk doende zijn om de systemen te implementeren en in te richten.

3. Woonvisie 2021-2026

Global goals:

Wat hebben we bereikt

In december 2021 heeft de raad de woonvisie “Perspectief op goed wonen in onze kernen” (2022-2026) vastgesteld. Deze visie zet kwantitatief gezien in op het realiseren van 1.200 woningen in de planperiode, en op 1.800 woningen in 10 jaar. Kwalitatief zet de visie sterk in op betaalbare woningen: het is de bedoeling dat 75% van de nieuw te realiseren woningen vallen in de sociale huur, middenhuur en/of koop tot maximaal NHG. Qua strategie zet de visie in op het nemen van regie door de gemeente. Dit uit zich in transparantie over de woningbouwplanning, duidelijk aan de voorkant bieden als het gaat om locatie-ontwikkeling, het bewust omgaan met volkshuisvestelijk instrumentarium en het prioriteren van het realiseren van woningen op gronden die in eigendom zijn van de gemeente (waarbij er hier relatief veel aandacht uitgaat naar alternatieven woonvormen).

Met de woonvisie zijn tevens een aantal notities vastgesteld die ontwikkelingslocaties aanwijzen voor het realiseren van alternatieve woonvormen en zijn locaties aangewezen waaraan prioriteit gegeven zal worden als het gaat om woningbouw.

Tot en met derde kwartaal van 2021 zijn 131 nieuwe woningen gerealiseerd. Hieronder vallen 35 sociale huurwoningen. De projecten De Erven, de Zwarte Molen en Bergakkers hebben hier vooral aan bijgedragen.

Hoe weten we dat

De woningbouwprogrammering / -planning is in 2021 voorzien van een update. Een deel ervan staat nu online. De kwalitatieve behoefte is verwerkt in de nieuwe woonvisie.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- De nieuwe woonvisie is in december 2021 vastgesteld.
- De nieuwe kwantitatieve en kwalitatieve opgave is verwerkt in de nieuwe woonvisie. De data uit de visie zijn vooral gebaseerd op recent woningmarktonderzoek en ook op lokale input.
- Iedere vergunninghouder die uiterlijk 1 oktober 2021 aan onze gemeente is gekoppeld, heeft een concrete woning aangeboden gekregen. Hiermee is een belofte aan de provincie ingelost. De achterstand op de taakstelling is zo goed als ingelopen. In de tweede helft van 2021 heeft

de gemeente particuliere partijen benaderd om vergunninghouders te huisvesten. Het lijkt erop dat in 2022 en 2023 zal leiden tot resultaat.
- Aan de hand van de notitie “Alternatieve Woonvormen” gaan we op zeven locaties starten met uiteenlopende (interactieve) ontwikkelingstrajecten met het doel hier vernieuwende, duurzame en alternatieve woonvormen en –concepten te realiseren.
- Het locatieonderzoek naar potentiële woningbouwlocaties in en rondom de kernen is afgerond via de notitie “Bouwen op de Toekomst” (februari 2021 vastgesteld door college) en via de visie op de kernrandzones (november 2021 vastgesteld door college en op 1 december 2021 gepresenteerd is aan de Commissie Ruimtelijke Zaken). We gaan deze notities het komende jaar verder uitwerken in de notitie “Ontwikkelingslocaties”.
- Wij hebben een woningbouwplanning opgesteld. Deze staat inmiddels online. De woningbouwplanning is voorzien van een update (mede op basis van de nieuwe woonvisie).
- Wij hebben extra aandacht besteed aan het zo snel mogelijk bouwrijp maken van bouwlocaties.

4. Zorgvuldig ingericht openbaar gebied

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Bij de realisatie van nieuwe woonwijken zoals onder andere De Erven in Heesch, Zwarte Molen in Nistelronde en Rodenburg in Heeswijk-Dinther hebben we de leefomgeving prettig, veilig, functioneel en toekomstbestendig ingericht.

Hoe weten we dat

Bij de inrichting van nieuwe woonwijken is gebruik gemaakt van beeldkwaliteitsplannen en inrichtingseisen uit de verschillende beleidsplannen. Hiermee voldoen de nieuwe plannen aan de eisen. Het gebruik van de openbare ruimte wordt in de gebruiksfase gemonitord.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In 2021 hebben wij de volgende plannen gerealiseerd:
- Het woonrijp maken van een gedeelte van De Erven fase 1.
- De aanleg van de nieuwe rotonde Cereslaan en de nieuwe Kruishoekstraat tussen de Beemdstraat en de rotonde.
- Het woonrijp maken van een gedeelte van BP Rodenburg.
- Rode coating op het fietspad Nistelrodeseweg tpv de kruisingen met zijwegen.

- Groenaanleg BP De Hoef.
- Herinrichting Traverse fase 1.
- Snelfietsroute fase 2.
- CPO de Hoef Heesch.
- Aanleg geluidsscherm Zwarte Molen.

5. Ruimtelijke kwaliteit kernen en buitengebied

Global goals:

Wat hebben we bereikt

De Gebiedsvisie Bebouwingsconcentraties Bernheze maakt voor zowel de gemeente als burgers duidelijk wat het wensbeeld is waarop gestuurd kan worden.

Hoe weten we dat

De gebiedsvisie Bebouwingsconcentraties Bernheze is 19 oktober 2021 door het college vastgesteld.

Wat hebben we daarvoor gedaan

De gebiedsvisie is opgesteld op basis van een bureau- en veldonderzoek. Hierbij is gebruik gemaakt van de bestaande beleidsdocumenten. Daarnaast is een uitgebreid afstemmingstraject met een brede projectgroep van de gemeente Bernheze doorlopen. De gebiedsvisie is met diverse partijen besproken. De provincie Noord-Brabant is inhoudelijk bij het stuk betrokken geweest en heeft inhoudelijke input geleverd. Ook in diverse werkoverleggen met externe partijen waaronder partneroverleg in het buitengebied is de gebiedsvisie besproken. In de komende jaren ontwikkelen wij daarvoor een centrumvisie(s) voor de hoofdkernen.

6. VTH

Verantwoording van de activiteiten en bereikte resultaten vindt uitgebreid plaats in het wettelijk verplichte jaarverslag VTH 2021.

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Door middel van het verlenen van omgevingsvergunningen en het houden van toezicht op de naleving ervan, hebben we een bijdrage geleverd aan een leefbare en veilige leefomgeving.

Hoe weten we dat

Door het instrument omgevingsvergunningen houden we grip op de leefbaarheid en veiligheid door keuzes te maken over en voorwaarden te verbinden aan ruimtelijke ontwikkelingen. Door toezicht en handhaving brengen we overtredingen in beeld en pakken we deze aan. Dit draagt direct bij aan een leefbare en veilige leefomgeving.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Stoppersregeling/warme sanering

In verband met onder andere de stoppersregeling en de warme sanering varkenshouderijen hebben we in 2021 de nodige vergunningaanvragen behandeld en een aantal planologische procedures gevolgd, die leiden tot vergunningaanvragen. Ook hebben we principeverzoeken en/of aanvragen van de 12 initiatiefnemers, die meededen aan de warme sanering met prioriteit opgepakt.

Veiligheid

We organiseren structurele monitoring constructieve veiligheid (stoplichtmethode) en brandveiligheid van woningen en publieke gebouwen.

Bodemtaken

Met de komst van de Omgevingswet zal ook een aantal bodemtaken verschuiven van de provincies naar gemeenten. In 2021 hebben we geïnventariseerd om welke nieuwe taken het concreet gaat, welke formatie hiermee gemoeid is en op welke wijze we invulling zouden kunnen geven aan deze bodemtaken. Inmiddels is structureel budget voor de uitvoering van deze taken opgenomen in de begroting en is contact met de ODBN, inzake de (on)mogelijkheden om deze taken uit te laten voeren door de ODBN.

De Wildhorst

Eind 2020 heeft de raad het beleidsplan huisvesting internationale werknemers vastgesteld. Een van de speerpunten die hieruit naar voren komt is de huisvesting van arbeidsmigranten op recreatieterrein De Wildhorst in Heeswijk-Dinther.

Voor De Wildhorst is een plan van aanpak in ontwikkeling, welke we in samenspraak met een gebiedsontwikkelaar willen oppakken. Dit plan moet onder meer inzicht geven in de benodigde capaciteit voor toezicht en handhaving op het terrein De Wildhorst. Uitgangspunt vooralsnog is om geen nieuwe “strijdige situaties” dan wel excessen te laten ontstaan. (zie programma Sport, Cultuur en Recreatie).

MIT

We hebben actief deel genomen en hebben input geleverd aan relevante overleggen van de opgave openbare orde en veiligheid, zoals het Maasland Interventie Team (MIT). Deelname aan het MIT loopt tot en met 2022. In 2021 hebben we een evaluatie uitgevoerd met betrekking tot het VTH-deel van de deelname, de gerealiseerde effecten in relatie tot inzet van onze handhavers en de wens en (on)mogelijkheid om deze inzet structureel te maken. Inmiddels hebben de colleges van de gemeente Bernheze en Oss, naar aanleiding van deze evaluatie besloten om het MIT een vaste plek te geven in de beide organisaties. (zie programma veiligheid).

7. VTH, Wet kwaliteitsborging

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Het wetsvoorstel Wet kwaliteitsborging in de bouw (Wkb) verschuift een deel van het toezicht op bouwkwaliteit naar een externe kwaliteitsborger en de initiatiefnemer. De gemeente blijft bevoegd gezag. Hierdoor neemt de ervaren kwaliteit van bouw- en woningtoezicht toe.

De invoering van de Wet kwaliteitsborging is – evenals de Omgevingswet – echter uitgesteld tot 1 juli 2022.

Hoe weten we dat

In verband met de uitgestelde inwerkingtreding van de Wkb zijn (nog) geen concrete resultaten te benoemen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In 2021 heeft de gemeente Bernheze geparticipeerd in zogenaamde pilotprojecten/proefprojecten. De opgedane ervaring met deze projecten levert input voor de invulling van de VTH processen, inclusief formatie. Vooruitlopend op de daadwerkelijke inwerkingtreding van de Wkb, wordt de

interne organisatie reeds voorbereid op de gewijzigde taken/activiteiten. In het komende jaar wordt dit verder gecontinueerd.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Gemiddelde WOZ waarde (duizend euro)	2017	217	272
	2018	230	Geen data
	2019	248	292
	2020	270	321
	2021	290	333
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	2015	6,4	9,3
	2016	7,2	5,9
	2017	8,2	21,8
	2018	8,6	16,4
	2019	9,2	24,1
Demografische druk (%)*1	2017	53,3	57,2
	2018	53,7	57,5
	2019	53,9	57,4
	2020	54,2	57,6
	2021	54,6	58,6
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in €)	2017	644	657
	2018	649	648
	2019	669	677
	2020	700	720
	2021	733	751
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)	2017	723	753
	2018	721	693
	2019	739	724
	2020	773	772
	2021	810	802

1) De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.

Wat kostte het?

		Lasten 2021			Baten 2021		
Nr.	**Omschrijving taakveld**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**	**Geraamd**	**Geraamd na wijzigingen**	**Werkelijk**
8.1	Ruimtelijke ordening	1.317.719	2.635.663	2.010.145	15.178	31.506	379.286
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventereinen)	15.713.643	8.528.813	9.308.345	18.052.370	10.659.895	11.576.771
8.3	Wonen en bouwen	1.729.737	1.858.803	1.980.199	1.518.525	1.562.078	1.703.745
0.10	Reserves programma 8	2.352.727	2.159.660	2.428.935	443.000	1.775.020	1.021.010
	Afronding	0	0	0	0	0	0
	Totaal	**21.113.826**	**15.182.940**	**15.727.624**	**20.029.073**	**14.028.499**	**14.680.812**

Financiële toelichting

	Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk			
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
8.1	Ruimtelijke ordening	-625.519	-347.781	-973.299
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventereinen)	779.532	-916.875	-137.343
8.3	Wonen en bouwen	121.396	-141.667	-20.271
0.10	Reserves programma 8	269.276	754.010	1.023.286

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

Personeel taakveld Ruimtelijke ordening

Ten behoeve van de Taskforce Ruimtelijke Ordening stelde de raad een krediet beschikbaar voor het werven van twee beleidsmedewerkers en een extra stedebouwkundige. Het traject heeft een looptijd van twee jaar. Het gedeelte van dit budget dat resteert wordt ingezet voor het vervolgen en afronding van dit project gedurende 2022.

Ruimtelijke ordening

De resterende uitgaven op het krediet ecologische verbindingszones hebben in 2021 niet plaatsgevonden, waardoor de dekking uit de reserve nog niet is benut. Verder zijn de uitkeringen aan planschade (van buiten de grondexploitatie) lager dan geraamd en ook de daaraan gekoppelde advieskosten zijn in 2021 lager geweest.

Omgevingswet

In 2021 zijn diverse gelden beschikbaar gesteld voor enkele projecten binnen de Omgevingswet, namelijk de projecten “OW omgevingsvisie”, “OW dso”, “omgevingsplan” en “omgevingswet algemeen”. Deze projecten lopen nog (nog niet alle uitgaven zijn gedaan), waardoor de geraamde afschrijvingslasten op het budget omgevingswet, fors lager zijn dan geraamd.

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

De activiteiten van de bouwgrondexploitatie worden toegelicht in paragraaf G van deze jaarrekening. Het resultaat is hier eveneens weergegeven. De kosten van bouw- en woonrijpmaken sluiten gezamenlijk redelijk aan met de raming. Enkele lasten die achterblijven op de raming zijn planbegeleiding en diensten van instanties. Echter zijn de gerealiseerde verkopen € 1,7 miljoen hoger dan de raming.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves taakveld 8

De geraamde uitgaven op diverse initiatieven en investeringskredieten zijn niet of niet volledig uitgegeven, waardoor een lagere onttrekking uit de reserve heeft plaatsgevonden.

De grootste onderdelen binnen dit programma, waarvoor de werkelijke dekking lager is dan geraamd zijn: Ecologische verbindingszones (geen uitgaven, € 125.000,- resterende dekking), Project Omgevingsvisie (uitgaven € 102.000,-, resterende dekking € 112.000,-), Project Omgevingswet-digitaal stelsel omgevingswet (uitgaven € 14.000,-, resterende dekking € 74.000,-).

Door het naleven van de door het BBV opgelegde POC-methode (Percentage of Completion) in het grondbedrijf en de afsluitingen van complexen is voor € 2,2 miljoen aan winsten genomen van de bouwgronden in exploitatie woningbouw.

Ten behoeve van de Taskforce Ruimtelijke Ordening stelde de raad een krediet beschikbaar voor het werven van twee beleidsmedewerkers en een extra stedebouwkundige. In 2021 geldt dat € 208.000,- is uitgegeven van de beschikbaar gestelde middelen van € 640.000,-. Het traject heeft een looptijd van twee jaar. Het gedeelte van dit budget dat resteert wordt ingezet voor het vervolgen en afronding van dit project gedurende 2022. De reservemutaties hebben een koppeling met de toelichting onder taakveld 8.1 personeel taakveld Ruimtelijke Ordening.

Deel 2: Paragrafen

A. Lokale heffingen

Inleiding

In artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is bepaald dat de paragraaf betreffende de lokale heffingen ten minste bevat:

- de geraamde (en in de jaarstukken werkelijke) inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven en heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Belastingen en heffingen

Onroerende zaakbelasting

De tariefsaanpassing voor 2021 bedroeg 1,8%. Dit is de bijgestelde prijsindex gelijk aan de recente meicirculaire 2020. Voor 2021 gelden de WOZ-waarden met waardepeildatum 1 januari 2020. Deze waarden zijn tot stand gekomen op basis van de geactualiseerde taxaties van het geïnventariseerde onroerend goed inclusief areaaluitbreiding (nieuwbouw, verbouw en sloop).

Met de landelijke marktontwikkeling (waardestijging) is rekening gehouden bij de berekening van de tarieven 2021 en deze kwamen nagenoeg overeen met de werkelijkheid.

Afvalstoffenheffing

Het afvalbeleid stelde de raad op 15 december 2016 vast. De rode draad hiervan is dat het restafval zoveel mogelijk wordt gescheiden van andere afvalstromen. Door maatregelen die betrekking hebben op de wijze van inzameling van het GFT, PMD, luiers, textiel en de effecten van tariefprikkels willen we onze doelstellingen halen.

De tariefaanpassing voor 2021 heeft te maken met de hogere kosten van het PMD, het vervallen van de opbrengst van oud papier en hogere verwerkingskosten in het algemeen. We willen met het gedifferentieerd afvaltarief onze afvaldoelstellingen bereiken. Het niet scheiden brengt meer kosten met zich mee, terwijl het wel scheiden van afval wordt beloond door dit gratis te houden. De gemiddelde kosten per aansluitingen lagen in 2021 op € 241,- op begrotingsbasis. De afwijking ten

opzichte van de verwachtte gemiddelde kosten per aansluiting, hebben te maken met de door burgers aangeleverde kilo's en ledigingen. De werkelijke kosten per aansluiting bedragen gemiddeld in 2021 € 249,-.

Rioolheffing

Op basis van het Gemeentelijk Rioolplan 2020–2023 passen wij de tarieven aan met de trendmatige prijsindex van 1,8%.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Ontwikkeling woonlasten en lokale lastendruk

Onder woonlasten verstaan wij: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Bij vergelijking van de woonlasten 2021 begroting versus jaarrekening laten we eventuele waardeontwikkeling woningen en niet-woningen buiten beschouwing. Vanuit de opbrengsten OZB en riool is te zien dat de verschillen in opbrengst (begroting – werkelijk) beperkt zijn, en daarmee de uitgangspunten inzake waardeontwikkeling (ten behoeve van tariefbepaling) nagenoeg overeenkomen met de werkelijkheid.

De werkelijke aanlevering inzake afval is als volgt:
- aantal kg restafval daalt met 1,8% (van 68,8 kg naar 67,6 kg)
- aantal ledigingen restafval stijgt met 19,0% (van 16 naar 19 ledigingen)
- aantal ledigingen GFT stijgt met 190,6% (van 3,6 naar 10,4 ledigingen)

De consequentie is dat de lastendruk woningen voor gebruikers met 3,3% stijgen en eigenaren en gebruikers met 1,1%.

De werkelijke inkomsten

De opbrengsten van de (belangrijkste) belastingen en heffingen:

Belastingen en heffingen	Geraamde inkomsten na wijziging	Werkelijke inkomsten	Mutatie in %
Onroerende zaakbelasting	7.531.802	7.501.915	-0,4
Afvalstoffenheffing (rest-fractie, GFT en milieustraat)	3.095.560	3.207.223	3,6
Rioolheffing	2.501.621	2.462.134	-1,6
Toeristenbelasting	47.192	237.830	404
Reclamebelasting	26.195	30.887	17,9

De grote afwijking bij toeristenbelasting heeft te maken met de verwachting dat door Corona fors minder overnachtingen zouden plaatsvinden (het doortrekken van die gedachte in 2021 die wij ook in 2020 hadden). Het blijkt echter dat er wel minder toeristische overnachtingen zijn, maar daarnaast veel meer overnachtingen door arbeidsmigranten. Hier komen 2 boekjaren bij elkaar,

namelijk overnachtingen 2020 die wij ontvangen in 2021 (met een fors hogere inkomst), en de verwachtingen over 2021 (opgenomen als nog te ontvangen) Voor 2021 hebben wij ook de aangepaste raming (verwachtingen door corona) opgenomen, maar kunnen deze gezien de werkelijke inkomsten over 2020 niet op dat lage niveau handhaven voor 2021.

Kwijtscheldingsbeleid

Op basis van artikel 26 van de invorderingswet geven wij uitvoering aan de kwijtschelding van belastingen. De gemeente Bernheze hanteert een zo ruim mogelijk kwijtscheldingsbeleid. Op 27 juni 2019 besloot uw raad in het kader van de harmonisatie van het kwijtscheldingsbeleid BSOB, dat:

- voor de kosten van bestaan een percentage van 100% van de bijstandsnorm te hanteren voor personen jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd;
- de norm voor de kosten van bestaan voor AOW-gerechtigden te baseren op de toepasselijke netto AOW-bedragen in de plaats van op de toepasselijke bijstandsnorm;
- bij het bepalen van het netto-besteedbare inkomen voor kwijtschelding rekening wordt gehouden met de kosten van kinderopvang;
- de kwijtschelding voor natuurlijke personen die een bedrijf of een zelfstandig beroep uitoefenen (kleine ondernemers) in stand wordt gehouden.

Voor kwijtschelding komen de volgende heffingen in aanmerking:

- onroerende zaakbelasting eigenaar woning en niet-woning en gebruik niet-woning;
- afvalstoffenheffing tot het vastgesteld maximum van € 135,- o.b.v. Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing Bernheze 2019;
- rioolheffing.

Kostendekkendheid tarieven

Op basis van de vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording worden met ingang van 2017 in de programma’s alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent dat het niet langer mogelijk is om uit de taakvelden (voorheen producten) alle kosten voor de tarieven, die maximaal kostendekkend mogen zijn, in een keer uit de uitvoeringsinformatie af te leiden. Om deze reden is het van belang dat op een andere wijze uit de begroting blijkt hoe de tarieven worden berekend en welke (beleids)keuzes bij die berekening zijn gemaakt.

We onderzoeken momenteel de mate van kostendekkendheid in relatie tot ruimtelijke plannen.

Rioolheffing

Goede riolering is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Als gemeente hebben we de taak om voor die riolering te zorgen:

we hebben de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, voor afvloeiend hemelwater en voor grondwatermaatregelen.

Met het nieuwe, meer adaptieve, GRP willen wij verder gaan door:
- nog nadrukkelijker te kijken naar ontwikkelingen die in de stedelijke omgeving plaatsvinden rond water, grondstoffen, energie en ruimtelijke ontwikkelingen;
- de zorgplicht nog breder in te bedden in de interne en externe processen, waardoor betere afstemming plaatsvindt op andere processen in de (openbare) ruimte.
- Het projectmatig klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte.

De beleidsambities die hierbij horen zijn:
- adaptief en risicogestuurd beheer;
- klimaatadaptatie;
- samenwerking in As50+-verband;
- inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Om alle kosten te kunnen dekken, heffen we rioolheffing. We heffen van eigenaren op basis van de WOZ-waarde Hierbij wordt onderscheid gemaakt in:
- onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen, en
- onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen.

Het grootste deel van de lasten is bedoeld voor het opvangen van de vervanging en relining van de riolering. Gezien het feit dat er nogal wat onzekerheden zijn over het exacte tijdstip van de vervangingspiek (na 2040) en de ontwikkeling van nieuwe (goedkopere) renovatietechnieken is het niet verstandig om per direct een theoretisch op lange termijn kostendekkend tarief te hanteren.

De huidige heffing ligt onder het op lange termijn kostendekkende tarief. Er zijn vele scenario’s mogelijk om naar een kostendekkend niveau te groeien. In wezen is het een vraagstuk van verdeling in de tijd: hoe langzamer we naar een kostendekkend niveau groeien, hoe hoger we uiteindelijk uitkomen.

Het zwaartepunt van de uitgaven komt na 2040. Daarom passen wij het tarief de komende jaren niet (behoudens inflatiecorrectie) aan. Vanaf 2030, rekening houdend met de verwachtte vervangingspiek, gaan we de tarieven verhogen. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat de noodzaak tot stijging ontbreekt. Een tariefstijging hoeft namelijk pas na drie planperiodes (2030) te worden doorgevoerd om vanaf die periode te gaan sparen voor de (theoretische) vervangingspiek die na 2040 zal gaan optreden. De komende jaren zal duidelijk worden of die piek ook daadwerkelijk gaat optreden. In de tussenliggende periode zal de strategie vervangen versus relinen verder worden geoptimaliseerd.

Deze benadering is tevens in overeenstemming met de aanbeveling van de Commissie BBV om ten behoeve van het tarief een horizon van 10 jaar te hanteren.

Kosten taakveld Riolering, excl. Onderhoud, incl. (omslag)rente[1]	2.229.490
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	-146.156
Netto kosten taakveld Riolering	**2.083.334**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	198.358
BTW2	205.881
Totale kosten	**2.487.573**
Overige opbrengsten beschikking reserves	47.260
Opbrengst heffingen	2.462.134
Totaal opbrengsten	**2.509.394**
Dekkingspercentage	**100,88%**

1) Geen omslagrente agv geen boekwaarde activa.
2) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van de riool heffing en gekort op de algemene uitkering.

Afvalstoffenheffing

De focus ten aanzien van afval ligt tegenwoordig op het maximaal hergebruiken van producten en grondstoffen: de circulaire economie. Afval zien als grondstof is goedkoper, duurzamer en milieuvriendelijker. De richting die we op moeten is het denken en handelen van inwoners (nog) verder om te schakelen van afval naar grondstof, zodat het hergebruik stijgt en de hoeveelheid restafval daalt.

De volgende ambities zijn in het beleidsplan opgenomen:
- De milieuambitie: Bernheze moet er naar streven om in 2030 afvalloos te zijn (dat wil zeggen dat er geen huishoudelijk afval meer vrijkomt dat als restafval verwerkt moet worden).
- De kostenambitie kan omschreven worden als “een goede kwaliteit tegen een redelijke prijs”. Bij voorkeur gaan de kosten voor afvalbeheer niet omhoog, maar een stijging is bespreekbaar als daar wat tegenover staat.
- De serviceambitie: gemak voor de burger. Inwoners moeten hun afval zo veel mogelijk kwijt kunnen op het moment dat zij dat willen en zij zich dus ook weinig zorgen hoeven te maken over opslagruimte in huis (niet méér opslagmiddelen dan noodzakelijk).
- Aandacht voor werkgelegenheid (als vierde element aan de afvaldriehoek): preventie, hergebruik en recycling van afval kan lokale (sociale) werkgelegenheid opleveren. Denk hierbij aan nieuwe werkgelegenheid door sortering en vermarkting van afvalstromen, kringloopwinkels en repair-cafés. Dit aandachtspunt hanteren we als secundaire ambitie.

De fysieke inzamelstructuur is opgebouwd uit een haalsysteem (huis-aan-huis), een decentraal brengsysteem en een centraal brengsysteem (milieustraat en twee groendepots).

De financiële inzamelstructuur is opgebouwd uit:
- een belasting per perceel (vastrecht),

- een belasting voor het ledigen van een kliko fijn huishoudelijk restafval (fHRA),
- een belasting voor het aangeboden gewicht aan fijn huishoudelijk restafval,
- een belasting voor het aanleveren van bepaalde afvalstromen op de milieustraat (poorttarief).

Daarnaast zijn kosten verbonden aan het gebruik maken van de haalservice voor grof tuinafval binnen de bebouwde kom. Dit geheel van de afvalstoffenheffing is maximaal 100% kostendekkend.

Kosten taakveld afval, excl. onderhoud, incl.(omslag)rente	2.593.336
Inkomsten taakveld(afval), excl. heffingen	-761.408
Netto kosten taakveld afval	**1.831.928**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	76.264
BTW1	431.427
Totale kosten	**2.339.619**
Overige opbrengsten beschikking reserves:	-878.760
Opbrengst heffingen	3.207.223
Totaal opbrengsten	**2.328.463**
Dekkingspercentage	**99,52%**

1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft de kostprijsverhogende compensabele BTW over de gemaakte kosten. Voor deze compensabele is een korting toegepast op de algemene uitkering.

Grafrechten

Grafrechten zijn retributies die de gemeente kan heffen op grond van artikel 229, eerste lid, onder a en b, van de Gemeentewet. Zij worden geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats of het gemeentelijke crematorium en voor het genot van in verband daarmee door de gemeente verleende diensten.

De activiteiten binnen het taakveld Begraafplaatsen en crematoria gebaseerd op de Wet op de lijkbezorging hebben vooral een administratief karakter en zijn de volgende:
- toewijzen van nieuwe graven/urnen;
- begraven en cremeren;
- reserveren van een bestaand of nieuw graf;
- verlengen en beëindigen van grafrechten;
- opgraven en/of herbegraven of cremeren;
- contacten met rechthebbenden, grafdelvers en uitvaartdiensten.

Daarnaast worden kosten gemaakt voor de instandhouding van onze gemeentelijke begraafplaats. Kosten die wij maken voor de instandhouding particuliere begraafplaats en oorlogsgraven laten wij buiten beschouwing.

Bovenstaande activiteiten zijn volledig toe te rekenen aan de kostendekkendheid grafrechten, met als uitgangspunt maximaal 100% kostendekkende tarieven. De volledige kostendekkendheid wordt niet gehaald vanwege het achterblijven van het aantal begravingen/crematies welke wij op basis van de kostendekkende tarieven hadden verwacht. Dit effect nemen wij straks mee in de bepaling van de kostendekkende tarieven van 2023.

Kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria, incl. (omslag)rente)1	83.048
Inkomsten taakveld(afval), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria	**83.048**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	11.750
Kosten taakveld Mutaties voorziening (saldo)	0
Totale kosten	**94.798**
Overige opbrengsten	0
Opbrengst heffingen	57.513
Totaal opbrengsten	**57.513**
Dekkingspercentage	**60,67%**

1) Betreffen kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria exclusief de kosten begraafplaats Parkstraat (geen gemeentelijke begraafplaats) en overige lasten lijkbezorging (geen betrekking op gemeentelijke begraafplaats).

Leges

De huidige legesverordening is verdeeld in drie titels, namelijk:
- Titel 1: Algemene dienstverlening;
- Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn.

Kruissubsidiëring binnen een titel is mogelijk, maar niet meer tussen titels.

Leges Algemene dienstverlening (Titel 1)

Titel 1 bevat leges die voornamelijk betrekking hebben op de producten burgerzaken en producten bestuursstukken. Een aantal van deze leges zijn door het Rijk gemaximeerd met als gevolg dat het kostendekkend maken van deze leges Titel 1 forse effecten heeft op de andere producten. Vooralsnog maken we niet de keuze om binnen Titel 1 (algemene dienstverlening) kruissubsidiëring toe te passen. Daarmee accepteren wij een niet 100% dekking.

Kosten taakveld(Burgerzaken)1	660.156
Netto kosten taakveld (Burgerzaken)	**660.156**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead (taakveld RZ en RO)	367.641

Kosten taakveld(Ruimtelijke verordening)	5.259
Totale kosten	**1.033.056**
Overige opbrengsten:	
Inkomsten taakveld excl. heffingen	25.536
Opbrengst heffingen	393.951
Totaal opbrengsten	**419.487**
Dekkingspercentage	**40,6%**

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

Leges Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (Titel 2)

Legeskosten worden in rekening gebracht voor een omgevingsvergunning met de werkzaamheden:

- bouwen en slopen;
- afwijken van het bestemmingsplan zonder de activiteit bouwen;
- inrit/uitrit maken, veranderen of gebruik ervan veranderen;
- aanleggen van een weg;
- kappen door niet particuliere eigenaren;
- brandveilig gebruik.

Voor Titel 2 geldt maximaal 100% kostendekkende tarieven.

Kosten taakveld Wonen en bouwen[1]	1.193.801
Inkomsten taakveld(), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld Wonen en bouwen	**1.193.801**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	586.068
Kosten taakveld Burgerzaken	17.973
Kosten taakveld Overhead	0
Kosten taakveld Crisisbeheersing en brandweer	55.613
Kosten taakveld Cultureel erfgoed	3.914
Kosten taakveld Milieutaak	0
Kosten taakveld ruimtelijke ordening	18.781
Totale kosten	**1.876.150**
Overige opbrengsten	
Opbrengst leges	1.515.223
Totaal opbrengsten	**1.515.223**
Dekkingspercentage	**80,8%**

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

Leges Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn (Titel 3)

Bevat alle leges die betrekking hebben op producten horeca, evenementen, brandbeveiligingsverordening en overige vergunningen in het kader van de APV (veelal producten met een maatschappelijk karakter).

Uw raad heeft zich uitgesproken (onderzoek kostendekkendheid 2006 en 2011) om diensten in het maatschappelijk belang laag te houden waardoor de bereikbaarheid van burgers in de samenleving gegarandeerd blijft.

Kosten taakveld Economische promotie[1]	40.414
Inkomsten taakveld(), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld Economische promotie	**40.414**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	48.661
Kosten taakveld Crisisbeheersing en brandweer	27.806
Kosten taakveld openbare orde en veiligheid	38.513
Kosten taakveld Milieubeheer	0
Kosten taakveld ruimtelijke ordening	751
Totale kosten	**156.145**
Overige opbrengsten	
Opbrengst leges	5.178
Totaal opbrengsten	**5.178**
Dekkingspercentage	**3,3%**

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

Leges marktgelden

Marktgelden worden geheven voor innemen van een marktplaats op één van de wekelijkse warenmarkten, of zijnde een standwerkersplaats. Losse standplaatsen en ventvergunningen vallen hier niet onder. Voor marktgelden geldt als uitgangspunt maximaal 100% kostendekkende tarieven.

Kosten taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen[1]	19.753
Inkomsten taakveld(), excl. Heffingen	-2.045
Netto kosten taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**17.708**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	13.506
Kosten taakveld Economische promotie	6.162
Totale kosten	**37.376**

Overige opbrengsten	
Opbrengst leges	24.065
Totaal opbrengsten	**24.065**
Dekkingspercentage	**64,4%**

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

B. Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om haar taken voort te zetten ondanks financiële tegenvallers. Dit betekent dat de gemeente middelen beschikbaar moet hebben of in de loop der tijd beschikbaar kan maken om eventuele risico's als die zich voordoen op te vangen. Voordat dit weerstandsvermogen bepaald kan worden zal zij eerst de weerstandscapaciteit en de risico's moeten inventariseren. Het weerstandsvermogen wordt weergegeven in een ratio dat weergeeft in hoeverre de gemeente in staat is de risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit wordt bepaald door de vrij beschikbare middelen die we in kunnen zetten voor eventuele dekking bij het voordoen van risico's. Wij maken daarbij onderscheid tussen een incidentele en een structurele component. Bij het beoordelen van de begroting hanteert de toezichthouder (provincie) voor de algemene reserves het bedrag zoals geraamd per 1 januari van het begrotingsjaar.

Incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

- Algemene reserves
  Naast de reserve nog nader te bestemmen hebben wij ook een algemene weerstandsreserve. Het is de algemene weerstandsreserve die wij volledig inzetten ten behoeve van de weerstandscapaciteit. De reserve nog nader te bestemmen zien wij als volledig vrij beschikbaar om in te zetten voor andere doeleinden waar de raad over wil beslissen.
- Post onvoorzien (incidenteel)
  De post onvoorzien zorgt bij de jaarrekening niet voor weerstandscapaciteit, is onderdeel van het rekeningresultaat.
- Stille reserves
  Niet aanwezig.
- Incidentele begrotingsruimte
  De incidentele begrotingsruimte is € 0,-.

Reserves

Overzicht per balansdatum:

Reserves	Omvang	
	Stand per 1-1	Incidentele weerstandscapaciteit
Algemene reserve (reserve nog nader te bestemmen)	19.248.144	0
Algemene weerstandsreserve	8.605.397	8.605.397
Post onvoorzien (incidenteel)	94.472	0
Stille reserves	0	0

Reserves	Omvang	
Incidentele begrotingsruimte	0	0
Totaal		**8.605.397**

Post onvoorzien

De post onvoorzien zorgt bij de jaarrekening niet voor weerstandscapaciteit, maar is onderdeel van het rekeningresultaat.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

Onbenutte belastingcapaciteit

- De macronorm is vervallen per 1 januari 2020. Het Rijk heeft met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten wordt ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Met de invoering van de benchmark is afgestapt van de afspraak dat de ontwikkeling van de lokale lasten jaarlijks wordt gemonitord met de macronorm onroerende zaakbelasting (ozb, de macronorm).
- De provincie geeft daarnaast aan dat de onbenutte belastingcapaciteit als volgt bepaald moet worden: “De nog onbenutte OZB gelijk aan de belastingheffing die nog kan plaatsvinden tot het niveau dat een gemeente moet heffen om voor toelating artikel 12 aanvraag in aanmerking te komen (onder curatelestelling rijk)”. Deze richtlijn volgen we.

	Artikel 12 norm	**Gewogen gemiddelde OZB tarief** Bernheze	Ruimte t.o.v. artikel 12
2021	0,1809%	0,1400%	2.201.629

Post onvoorzien structureel

Niet aanwezig.

Structurele begrotingsruimte

De structurele begrotingsruimte 2021 is nihil.

	Stand per 1-1 (obv begroting)	Structurele Weerstandscapaciteit
Onbenutte belastingcapaciteit	2.201.629	2.201.629
Post onvoorzien (structureel)	0	0
Structurele begrotingsruimte	0	0
Totaal	**2.201.629**	**2.201.629**

Risico's

Kwantificering risico’s

Voor de kwantificering van de afzonderlijke risico’s maken wij gebruik van:
- de maximale omvang van het risico;
- de kans dat een risico zich voordoet (risicofactor);
- de termijn waarbinnen dit risico verwacht kan worden (tijdsfactor).

In samenspraak met de verantwoordelijke medewerkers bekijken wij wat de risico’s zijn en maken wij een inschatting op basis van tijd en geld. Ieder op basis van zijn/haar expertise.

Berekeningswijze

Omvang risico (gewogen) = maximale omvang (ongewogen) x risicofactor x tijdsfactor

Soort	Toelichting	Percentage
Risicofactor 1	Hoog	80%
Risicofactor 2	Gemiddeld	50%
Risicofactor 3	Laag	20%
Tijdfactor 1	binnen 1 jaar	100%
Tijdfactor 2	binnen 2 jaar	50%
Tijdfactor 3	binnen 5 jaar	20%
Tijdfactor 4	langer dan 5 jaar	10%

Op basis van deze berekeningswijze zijn de risico’s doorgerekend. In de volgende tabellen zijn de risico’s weergegeven, gesplitst in incidentele en structurele risico’s.

Overzicht incidentele risico’s

Risicobeschrijving	Risicovolume	Gewogen risico
Wachtgelden wethouders	443.000	354.400
Provincie	0	0
Covid-19	2.500.000	2.000.000
Heesch West	981.000	245.250
Vlagheide	500.000	400.000
Nieuwe omgevingswet	500.000	200.000
Renovatie Bruijstenhof	500.000	50.000
Startersleningen	77.200	1.544
Bouwgrondexploitatie	1.349.326	1.349.326
Totaal incidentele risico’s	**6.850.526**	**4.600.520**

Overzicht structurele risico’s

Risicobeschrijving	Risicovolume	Gewogen risico
Covid-19	250.000	200.000
Provincie	0	0
Begeleid werken	101.904	10.190
ICT in eigen beheer	0	0
Algemene uitkering	2.376.000	950.400
Leerlingenvervoer	56.000	28.000
Bijstandsuitkeringen	226.000	180.800
Minimabeleid	95.000	76.000
Participatiewet	305.000	30.500
WMO (HH/hulpmiddelen/wmo 2015)	419.000	335.200
Jeugdzorg	445.000	356.000
Regionale ambulancevoorziening (RAV)	15.000	600
Nieuwe omgevingswet	200.000	80.000
Totaal structurele risico’s	**4.488.904**	**2.247.690**

Onder het kopje “Geïnventariseerde risico’s” ziet u de verdere onderbouwing van de benoemde risico’s.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mogelijkheden weer van de gemeente om risico’s op te kunnen vangen. Dit vermogen om risico’s op te vangen wordt weergegeven door een ratio. Deze ratio is een verhoudingsgetal tussen de weerstandscapaciteit en de geïnventariseerde risico's.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (berekende risico-omvang) en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal/ratio.

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande waarderingstabel, gebaseerd op de uitgangspunten van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR):

Ratio	Betekenis
> 2	Uitstekend
1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
1,0 tot 1,4	**Voldoende**
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Wij streven naar een Voldoende (ratio minimaal 1,0 (100%); maximaal 1,4 (140%)).

	Risico	Weerstandscapaciteit	Ratio	Aanpassing capaciteit	Aanpassing Ratio
Incidenteel	4.600.520	8.605.397	187%	7.385.866	161%
Structureel	2.247.690	2.201.629	98%	2.201.629	98%
Totaal	**6.848.210**	**10.807.026**	**158%**	**9.587.495**	**140%**

De bandbreedte van het weerstandsvermogen is op basis van deze risico-omvang tussen de € 6.848.210,- (1,0 x risico-omvang) en € 9.587.495,- (1,4 x risico-omvang).

Wij constateren dat op basis van de inventarisatie risico's en de weerstandscapaciteit, het weerstandsvermogen "ruim voldoende" is. Om op het maximum van 1,4 of 140% uit te komen zal € 1.219.531,- van de weerstandsreserve afgeraamd moeten worden ten gunste van de reserve nog nader te bestemmen.

Geïnventariseerde risico's

Programma Bestuur en ondersteuning

Taakveld: Beheer overige gebouwen en gronden

Wachtgeld wethouders (incidenteel € 443.000,- (risico 1 en tijd 1)

In 2022 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Na beëindiging van het wethouderschap ontvangt een wethouder een ontslaguitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt. Dat is geregeld in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (Appa). De maximale wachtgeldverplichting van de huidige wethouders bedraagt € 443.000,-.

Covid-19 (incidenteel € 2.500.000,-) (risico 1 en tijd 1) – (structureel € 250.000,-) (risico 1 en tijd 1)

Hoewel de crisis langer duurt gaan we er vanuit dat door het vaccinatieprogramma de pandemie onder controle komt. De economische vooruitzichten blijven positief. Het verwachte herstel gaat snel en we denken dat in de loop van dit jaar weer sprake is van normalisatie van de situatie. We houden desondanks rekening met een blijvend risico.

Exploitatie bedrijventerrein Heesch West (incidenteel € 981.000,-) (risico 2 en tijd 2)

Voor de eerste fase wordt naar behoefte 50 hectare ontwikkeld. Voor een latere fase wordt 30 hectare doorgeschoven en wordt vraaggericht uitgegeven. Dit gedeelte is eerder afgewaardeerd naar een agrarische grondwaarde van € 6,- per vierkante meter. Voor toekomstige verliezen hebben wij reeds een verliesvoorziening getroffen van € 5,2 miljoen. Dit is gelijk aan ons aandeel van 12%.

Voor overige ondernemersrisico's noemt de gemeenschappelijke regeling een aantal gevoeligheden zoals verlaging van prijs, vertraging uitgifte en kostenstijging. Het risicoaandeel hiervan afgeleid voor onze gemeente kan worden gesteld op € 0,981 miljoen.

Provincie (structureel/incidenteel vooralsnog 0) (risico 2 en tijd 3)

Bij het vaststellen van deze begroting is de provincie kritisch geweest op de inzet van incidentele dekkingsmiddelen. Zij is namelijk van mening dat een aantal posten structureel van aard zijn, die structureel gedekt dienen te worden. Ten gevolge hiervan is de begroting gecorrigeerd. Hierdoor is een negatief saldo van € 140.000,- ontstaan. Naar aanleiding hiervan hebben we bij de begroting 2022 rekening gehouden met deze opmerkingen.

Taakveld: Overhead

Begeleid werken (structureel € 101.904,- betreft begrote structurele subsidie) (risico 2 en tijd 3)

In Bernheze hebben we 9,67 fte in dienst op basis van Begeleid Werken vanuit de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De medewerkers hebben hierdoor het voordeel dat zij een salaris ontvangen conform de van toepassing zijnde arbeidsvoorwaarden. Als financiële tegemoetkoming ontvangt de gemeente een loonkostensubsidie (€ 101.904,-) ter gedeeltelijke vergoeding. Vanwege de afbouw van de rijkssubsidie klassieke Wsw staan deze inkomsten onder druk.

ICT in eigen beheer (structureel/incidenteel vooralsnog 0) (risico 2 en tijd 3)

Na het besluit om te stoppen met de ICT samenwerking BLOU zijn we, onder de noemer Bernheze van A naar I, gestart met een alternatief traject. Dit traject bestaat uit een drietal sporen in de vorm van het extern onderbrengen van de techniek, het versterken van de informatie organisatie en het projectmatig acteren op nieuwe ontwikkelingen.

Met betrekking tot het eerste spoor, het extern onderbrengen van de techniek verwachten we, op basis van de ervaringen van de afgelopen periode, dat de toekende financiële middelen afdoende zijn. Voor het tweede spoor, kwalitatieve en kwantitatieve invulling van de informatieorganisatie is het formatief budget gefaseerd over de periode 2018-2023 beschikbaar gesteld. Bij de invulling is in eerste instantie gekeken naar de beheersorganisatie en zou de veranderorganisatie in het tweede tranche mee genomen worden. Mogelijk dat, vanuit het traject terug naar de kern, de behoefte ontstaat om deze gefaseerde invulling versneld te realiseren. Hierbij denken we met name aan invulling van de aandachtsgebieden data en proces gestuurd werken. Voor het derde spoor, projectmatig acteren op nieuwe ontwikkelingen volgen we de landelijke trends. Vooralsnog voorzien wij hier geen directe risico’s.

Taakveld: Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Algemene uitkering (structureel € 2.376.000,- of € 75,- per inwoner) (risico 1 en tijd 2)

Het algemeen principe van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is dat de gemeente gelijk “de trap op en af gaat” met het rijk. Kenmerkend voor de “trap op, trap af”-systematiek is de voortdurende bijstelling van het accres door de koppeling aan de – veranderende - stand van het Totale netto uitgavenkader. Extra uitgaven, bezuinigingen, mee- en tegenvallers op de rijksbegroting hebben in deze systematiek directe invloed op de omvang van het gemeentefonds.

De gemeente heeft daarmee geen invloed op de hoogte van de algemene uitkering en daarmee blijven de inkomsten uit het gemeentefonds voortduren een risico.

Op dit moment wordt de verdeling van het gemeentefonds over de gemeenten herzien. Dit is nodig omdat de verdeling van het rijksgeld over de gemeenten in de loop van jaren is scheefgegroeid. Sommige gemeenten krijgen te veel, anderen te weinig. De herverdeling heeft betrekking op twee onderdelen, namelijk herverdeling sociaal domein en herverdeling overig deel gemeentefonds. Eigenlijk zou deze nieuwe verdeling ingaan per 2021, het is echter uitgesteld om aanvullende berekeningen uit te voeren. Deze herverdeling kan tot een structureel voor- of nadeel leiden voor onze gemeentelijke begroting. Op 9 juli 2021 is het aangepast voorstel herijking gemeentefonds gepubliceerd. Uit de eerste berekeningen zou dit globaal voor Bernheze een verlaging van de ontvangsten uit de algemene uitkering van € 21,- per inwoner, of terwijl € 0,7 miljoen betekenen. Deze uitkomsten waren nog gebaseerd op het jaar 2017. Deze cijfers zijn begin augustus geupdated naar 2019 wat voor Bernheze een hogere korting betekende, nl. een korting van € 36,- per inwoner of terwijl € 1,2 miljoen structureel. Eind 2021 is er wederom een update geweest, nog steeds gebaseerd op basis van de cijfers 2019. Op basis van deze cijfers zou de korting € 20,- euro per inwoner bedragen. Dit zou een korting van € 0,7 miljoen betekenen. Dit laat zien dat de uitkomsten op lokaal niveau nog voortdurend wijzigen. De financiële effecten worden gefaseerd doorgevoerd met stappen van maximum van € 15,- per inwoner per jaar. We weten dus nog niet zeker wat het voor Bernheze gaat betekenen. Maar we zien het zeker als een (groot) risico.

Op 2 juni 2021 zijn er afspraken gemaakt tussen het rijk en de VNG over een Hervormingsagenda voor het jeugdstelsel. Deze afspraken volgen op de arbitrage-uitsprak van de Commissie van Wijzen. Als onderdeel van de afspraken komt er voor het jaar 2022 een bedrag van € 1.319 miljoen extra beschikbaar, bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen. Omdat de structurele bekostiging vanaf 2023 is overgelaten aan het nieuwe kabinet is afgesproken tussen rijk, IPO en VNG dat gemeenten wel alvast rekening kunnen houden met een stelpost vanaf 2023 ter hoogte van 75% van de berekende tekorten op de jeugdzorg door de Commissie van Wijzen. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met deze afspraak. Omdat er nog geen besluitvorming is gedaan door het nieuwe kabinet is dit nog een risico.

De gemeente Bernheze volgt met de ramingen volledig de circulaires die het Ministerie van Binnenlandse Zaken uitbrengt. Indien de inkomsten uit de algemene uitkering lager uitvallen dan geraamd, kan dit tot (structurele) begrotingstekorten leiden. Wij monitoren de ontwikkeling binnen het Gemeentefonds voortdurend om snel te kunnen bijsturen.

Programma onderwijs

Taakveld: Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Leerlingenvervoer (structureel € 56.000,-, = 10% v.d. raming) (risico 2 en tijd 1)

Het leerlingenvervoer betreft een open-einde-regeling. Dit houdt in dat leerlingen die voldoen aan de verordening leerlingenvervoer gemeente Bernheze in aanmerking komen voor een vergoeding van de kosten voor vervoer naar en van school. Vooraf is niet te overzien wie in welke mate hiervan gebruik gaat maken. Zodoende is het niet mogelijk om vooraf te bepalen hoe hoog de kosten voor leerlingenvervoer over een bepaalde periode zullen zijn. Dit brengt een risico met zich mee. In 2021 zijn gestart met een nieuwe aanbesteding voor het leerlingenvervoer. Indien de aanbesteding naar verwachting verloopt zullen de nieuwe contract(en) per 1 september 2022 ingaan. Aanbesteding brengt het risico van prijsstijgingen met zich mee.

Programma Sociaal domein

Taakveld: Inkomensregelingen

Bijstandsuitkeringen (structureel € 226.000,-; 5% van het BUIG-budget) (risico 1 en tijd 1)

Bij de uitvoering van de Wet werk en bijstand (Wwb) doen zich twee risico's voor. Het betreft de ontwikkeling van de cliëntenaantallen en de hoogte van de rijksbijdrage. Allereerst de aantallen cliënten met een bijstandsuitkering: afwijkingen werken direct door in de uitgaven. Het aantal cliënten laat zich niet eenvoudig bepalen. Daarmee zijn de bijstandsuitkeringen een open-einde-regeling. De effecten van de corona pandemie is een extra risicofactor.

Ten tweede is de specifieke uitkering ter (gedeeltelijke) dekking van de bijstandskosten een onzekere factor.

Indien gemeenten een tekort hebben op het rijksbudget kan, onder voorwaarden, een beroep gedaan worden op de vangnetregeling. Gemeenten kunnen op dit vangnet een beroep doen als het tekort op de gebundelde uitkering oploopt tot boven de 7,5%, waarbij tekorten tot 12,5% voor de helft worden vergoed en daarboven volledig.

Minimabeleid (structureel € 95.000,- = 10% van kosten minimabeleid) (risico 1 en tijd 1)

Zowel de omvang van de doelgroepen van het minimabeleid als het gebruik van de regeling is geschat op basis van het gebruik en ontwikkeling van de kosten van de afgelopen jaren. Deze prognose is moeilijk op realiteitswaarde in te schatten. Minimaregelingen zijn open einde-regelingen. Dit betekent dat wanneer iemand recht heeft op een regeling, er een uitkering uit hoofde van die regeling moet plaatsvinden. Door verkeerde inschattingen van de omvang van de doelgroep en het gebruik van die regeling door de doelgroep, kan er sprake zijn van over- of onderuitputting van de budgetten.

Taakveld: Inkomensregelingen en begeleide participatie

Participatiewet – onderdeel klassieke Wsw (structureel € 305.000,- = 7,5% van rijksbudget) (risico 3 en tijd 2)

De Wet op de Sociale Werkvoorziening is in 2015 opgegaan in de Participatiewet. Hierdoor komen er geen nieuwe instroom WSW-ers meer en daalt het aantal WSW-ers als gevolg van overlijden, pensionering en overige uitstroom geleidelijk. Hiermee samenhangend daalt ook de rijksbijdrage. Het risico bestaat dat deze daling van de rijksbijdrage sneller verloopt dan de afname van het aantal WSW-ers.

Taakveld: Maatwerkdienstvoorzieningen 18+

Huishoudelijke hulp, woon- en vervoersvoorzieningen en rolstoelen (structureel € 419.000,- = 7,5% van begrote uitgaven 2022) (risico 1 en tijd 1)

De risico's worden veroorzaakt doordat de huishoudelijke hulp, woon- en vervoersvoorzieningen en rolstoelen te kenmerken zijn als open-eind-regelingen. De laatste jaren zien we een toenemende vraag op de Wmo, onder andere als gevolg van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage die een aanzuigende werking heeft waardoor de vraag naar huishoudelijke hulp en hulpmiddelen toeneemt, de vergrijzing en de intensivering van de ondersteuningsvragen.

Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18-

Jeugdzorg (structureel € 445.000,- = 7,5% van de begrote kosten) (risico 1 en tijd 1)

Per 1 januari 2022 vond een wijziging in de financiering plaats van de lichte zorg (lumpsumfinanciering wordt vervangen door p x q-financiering en hanteren reële kostprijzen), wat lokaal tot over- of onderuitputting van de budgetten kan leiden. Daarnaast zijn de de tarieven voor jeugdbescherming flink gestegen. Bovendien worden vanaf 2022 de regionale solidariteitsafspraken opnieuw bekeken. Tenslotte is het woonplaatsbeginsel vanaf 2022 gewijzigd. Dat zorgt voor een aanpassing welke gemeente verantwoordelijke is voor welke jeugdige. Ook de jeugdzorg kunnen we kenmerken als een open-eind-regeling.

De continuering en inzet van specialistische jeugdhulp voor onze jeugdigen blijft uiteraard gegarandeerd.

Met de inzet van een praktijkondersteuner huisartsen willen we doorstroming naar de specialistische jeugdzorg verminderen. Verder heeft de toegang sinds 1 januari 2022 een grotere rol in de toewijzing van het volume van de zorg.

Programma Volksgezondheid en milieu

Taakveld: Volksgezondheid

Regionale Ambulancevoorziening (RAV) (structureel € 15.000,-) (risico 3 en tijd 3)

In de begroting is de structurele bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling RAV op nul gesteld. De kans dat er weer sprake wordt van een gemeentelijke bijdrage lijkt klein. Van de kosten van het Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) zou feitelijk 5% voor rekening van de deelnemende gemeenten komen. Aangezien door de RAV is voorgesteld de bijdrage op nul te stellen lijkt de RAV van mening dat zij deze lasten zelf kan dragen. Echter, externe ontwikkelingen als bezuinigingen door het Rijk maar bijvoorbeeld ook kostensaneringen bij de zorgverzekeraars kunnen leiden tot een (hogere) gemeentelijke bijdrage.

Taakveld: Afval

Vlagheide (incidenteel € 500.000,- risico 1 en tijd 1)

Het stadsgewest bouwt de voormalige vuilstort Vlagheide af en draagt deze over aan de provincie. Deze overdracht is uitgesteld met een beoogde overdracht voor 1 januari 2025. Tot die tijd brengt het stadsgewest bij de deelnemers jaarlijks vanaf 2021 een bijdrage in rekening voor exploitatiekosten om het tekort niet verder op te laten lopen De extreem lage rente is aanleiding om een ander moment van overdracht te kiezen. Het eerdere verwachte tekort is in 2020 door de deelnemers aan het stadsgewest afgedragen. Dit neemt het uiteindelijke risico bij de daadwerkelijk overdracht niet weg.

Onze gemeente kan als contractgemeente worden aangesproken voor haar aandeel van 2,56% voor aanvullende middelen.

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakveld: Ruimtelijke ordening

Nieuwe omgevingswet (incidenteel € 500.000,- / structureel € 200.000,-) (risico 1 en tijd 2)

De huidige wet- en regelgeving wordt vervangen door de Omgevingswet. De invoering is uitgesteld tot 1 juli 2022. Behalve een benadering van deze wet vanuit instrumentele en ruimtelijke-juridische focus is het ook belangrijk om inzicht te krijgen in de gevolgen van de implementatie en organisatorische capaciteit. Het zal gevolgen hebben voor de personele bezetting, ICT-voorzieningen en legesopbrengsten. De omvang hiervan is niet volledig in beeld.

Taakveld: Wonen en bouwen

Renovatie woonwagencentrum Bruijstenhof (incidenteel € 500.000,-) (risico 2 en tijd 3)

De renovatie van woonwagencentrum Bruijstenhof heeft een risico in zich van vervuilde grond.

Startersleningen (incidenteel € 77.200,- = 10% van boekwaarde) (risico 3 en tijd 4)

Vanaf 1 januari 2014 geldt voor geldgevers van startersleningen een eigen risico van 10%. Dit betekent dat als er een verliesdeclaratie van een starter bij NHG wordt ingediend, de gemeente 10% hiervan voor eigen rekening moet nemen. Onze gemeente stopte met ingang van 1 mei 2015 met de startersleningen, maar startte in 2020 hier weer mee.

Taakveld: Grondexploitatie (inclusief bedrijventerreinen)

Bouwgrondexploitatie (incidenteel € 1.349.326,- (reeds gewogen), zie paragraaf G)

De hoogte van de risico's van de bouwgrondexploitaties bepalen wij aan de hand van een risicoscan. Aan de hand van een risicoscenario gaan wij er van uit dat de toekomstige opbrengsten met 25% zullen dalen en de verkopen daarnaast met twee jaar vertragen. Op basis hiervan vindt een weging plaats naar kans en tijdsfactor.

Risicomatrix

	RISICO - hoog
GEMIDDELD (hoog 3) Heesch West	HOOG (4) Wachtgeld wethouders Covid-19 Bijstandsuitkeringen Jeugdzorg Vlagheide Bouwgrondexploitatie
LAAG (1) RAV Startersleningen	GEMIDDELD (laag 2) Begeleid werken ICT in eigen beheer Algemene uitkering Minimabeleid WMO (HH, hulpmiddelen en WMO 2015) Participatiewet Leerlingenvervoer Nieuwe omgevingswet Renovatie Bruistenhof
RISICO – laag	

C. Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen vormen een groot onderdeel van de gemeentelijke voorzieningen voor onze inwoners. Onder kapitaalgoederen verstaan wij openbare ruimte, riolering en gemeentelijke gebouwen. Het aanschaffen en onderhouden van kapitaalgoederen legt een groot beslag op de gemeentelijke financiën. In de financiële verordening is vastgelegd dat het college de raad tenminste eens in de vijf jaar voor de kapitaalgoederen wegen, bruggen, kunstwerken, openbare verlichting, riolering en gemeentelijk gebouwen een onderhoudsplan aanbiedt. Een onderhoudsplan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud. De raad stelt het plan vast. Het beleid van de gemeente Bernheze voor het onderhoud van kapitaalgoederen staat in de onderstaande beleidsnota's.

Kapitaalgoed	Beleidsnota	Jaartal van vaststelling	Geplande herziening
Openbare ruimte	Wegbeheer	2018	2023
	Bruggen	2018	2023
Groen	Groenstructuurplan	2021	2026
	Bossen (plan niet verplicht o.b.v. BBV; geen voorziening getroffen)	2013	2022
	Bomenbeleidsplan	2017	2022
Openbare verlichting	Beleidsplan openbare verlichting	2017	2022
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023	2020	2023
Buitensportvelden	Onderhoudsplan buitensportvelden	2018	2023
	Technische voorzieningen sportparken	2018	2023
Gemeentelijke gebouwen	Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen inclusief molens	2018	2023
Kunst	Onderhoudsplan kunstwerken in de openbare ruimte	2019	2024

De onderhoudslasten voortvloeiende uit bovenstaande beleidsnota's worden in de begroting verwerkt via jaarlijkse dotaties aan de betreffende onderhoudsvoorzieningen. De dotaties aan de onderhoudsvoorzieningen zijn in overeenstemming met de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus.

Kaders en beleid

Belang van goed beheer en onderhoud van kapitaalgoederen

De gemeente Bernheze heeft in de openbare ruimte op haar grondgebied veel infrastructurele kapitaalgoederen in de vorm van wegen, gebouwen, constructies, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, speelvoorzieningen, riolering, water en groen.

Het beheer hiervan is van groot belang voor de publieke functie van de gemeente op gebieden als milieu, onderwijs, verkeer, leefbaarheid, recreatie en vervoer. Deze elementen zijn van directe invloed op de burgertevredenheid vanwege de invloed op het woon-, leef- en werkklimaat van bewoners en bezoekers. Daarnaast is het belang van goed beheer en onderhoud van kapitaalgoederen groot, omdat dit een aanzienlijk financieel beslag op onze begroting legt.

Strategische onderhoudsvisie

De onderhoudsvisie vormt de leidraad van de onderhoudsaanpak voor de lange termijn. De kapitaalgoederen in de gemeente moeten schoon, heel en veilig zijn. Als we achterstallig onderhoud of een terugloop in kwaliteit constateren, dan nemen wij maatregelen om deze achterstand zoveel mogelijk in te halen.

Bij het onderhoud staat de beleving van de inwoners en gebruikers van de gemeente centraal. De ontvangen signalen uit de gemeente zijn belangrijk. We streven naar duurzaam onderhoud, waarbij we zoveel mogelijk kiezen voor een integrale aanpak. We maken daarbij wel de afweging tussen enerzijds de wensen en behoeften van inwoners en anderzijds de eisen van doelmatig, bestendig en duurzaam onderhoud. Daar waar mogelijk kiezen we voor het ontlasten van het milieu en streven we naar levensduur verlengend beheer. Het bezit van kapitaalgoederen is geen ambitie op zich, maar staat altijd ten dienst van het doel dat we met het kapitaalgoed willen bereiken.

Toelichting per kapitaalgoed

Wegen

Bij het opstellen van het beleidsplan wegbeheer gaan wij uit van adaptief beheer waarbij een meer doeltreffende vorm van wegbeheer kan worden uitgevoerd. Het planmatig groot onderhoud voeren wij uit als afgeleide van de weginspectie, gesprekken met gebruikers (in het kader van Adaptief wegbeheer), wegreconstructies, ruimtelijke ontwikkelingen en op basis van constateringen door onze opzichters. Afgelopen jaar hebben we alle werkzaamheden aan onze wegen uitgevoerd zoals opgenomen in het “Beheer en onderhoudsplan wegen 2021”. Hierbij hebben we circa 8.000 m^2 rijbaan en 4.000 m^2 fietspad voorzien van een nieuwe asfalt laag. Ook hebben we circa 2.500 m^1 berm verstevigd met grasbetonstenen.

Het gangbaar en veilig houden van onze wegen is een belangrijk taak en wordt door ons dagelijks uitgevoerd. De meldingen vanuit de bewoners of gebruikers worden via ons Klant Contact Centrum geregistreerd en zo snel mogelijk opgelost.

Kerncijfers (in m2)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Voetpaden elementenverhard	251.039	Inspectie: Jaarlijks 33% van het totaal van de kernen 100% van het totaal buiten de kommen	0% achterstallig onderhoud Doorgaande wegen, loop- en fietsroutes en winkelcentra 3 sterrenniveau Pleinen 2 sterrenniveau Overige wegen 1 sterniveau	0% achterstallig onderhoud Verkeersveiligheid gegarandeerd
Voetpaden half-onverhard	5.399			
Voetpaden met asfalt verhard	12.607			
Fietspaden elementenverhard	36.812			
Fietspaden half-onverhard	25.039			
Fietspaden met asfalt verhard	237.760			
Fietspaden met beton verhard	9.033			
Hoofdrijbaan elementenverhard	876.658			
Hoofdrijbaan half-onverhard	201.535			
Fietspaden met asfalt verhard	910.498			
Fietspaden met beton verhard	6.734			
				Voldoende

Civiele kunstwerken

Bernheze heeft verschillende civiele kunstwerken in beheer en onderhoud. Het beleidsplan bruggen geeft voor iedere brug aan welk draagvermogen deze brug moet hebben en welke onderhoudsmaatregelen nodig zijn. De onderhoudsconditie van de bruggen dient tenminste de kwalificatie “redelijk” (=voldoende) te hebben

Hiernaast hebben we sinds 2021 ook een geluidscherm, oever beschoeiing en een fietstunnel (vanaf begin 2022) als civiel kunstwerk in beheer. Voor deze nieuwe kunstwerken is nog geen expliciete keuze gemaakt voor de beheerkwaliteit. Bij de herziening van de beleidsnota (2023) wordt hierin een keuze gemaakt.

In 2021 hebben we de volgende werkzaamheden aan onze bruggen uitgevoerd:
- Vervangen 8 brugleuningen hiermee voldoen we niet alleen aan onderhoudsconditie “redelijk” maar ook aan het bouwbesluit.
- Cyclisch (constructief) onderhoud aan diverse bruggen volgens het beheerprogramma.
- Start groot onderhoud houten fietsbrug Meerstraat Heeswijk-Dinther met uitloopt januari 2022.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Aantal bruggen	44	Inspecties volgens zes puntenschaal (lager is beter)	Voldoende (score 3)	3,00 (sober en doelmatig)
Aantal geluidsschermen	1	Functionele en technische inspectie	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)

Kerncijfers		Kwaliteit		
Aantal beschroeiing	1	Functionele en technische inspectie	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)
				Voldoende

Groen

We hanteren kwaliteitsniveau B. In 2021 is het groenstructuurplan inclusief het onderhoudsplan groen, het onderhoudsplan landschapselementen en het onderhoudsplan bomen opgesteld. Deze worden in 2022 vastgesteld. Vanaf 2019 zijn er een aantal kwaliteitsslagen gemaakt, onder andere door het renoveren van groenvakken en verbeteringen door te voeren in de onderhoudsmethoden. De kwaliteit van het groen neemt daarmee toe maar met deze middelen is het nog niet mogelijk om alles op niveau B te krijgen. Qua inrichting verkeert daarom een groot aantal vakken nog op niveau C. Qua onderhoud worden onze groenvakken al wel op B-niveau onderhouden.

Kerncijfers (in m2)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Bodembedekkers	25.437	Inspecties volgens kwaliteitscatalogus CROW (schaal van A+ tot D)	Ambitie is alles te beheren op niveau B (basis)	B
Bosplantsoen	126.439			
Botanische rozen	8.962			
Heesters	56.730			
Houtwal	284.547			
Perkrozen	1.167			
Vaste planten	1.448			
Hagen	34.296			
Grassen	707.073			
				Voldoende

Bossen

Ons bosbeheer is uitbesteed aan Coöperatie Bosgroep Zuid Nederland. Zij hebben de taak om de gemeentelijke bossen in principe kostenneutraal te beheren. Dat betekent dat zij hun kosten dekken met de opbrengsten uit houtverkoop en subsidies.

Een uitzondering hierop vormt natuurgebied De Maashorst. Het college heeft ingestemd met het Inrichtings- en beheerplan de Maashorst. Hierin wordt de wens geuit om over te gaan op procesnatuur. Houtoogst heeft hierin vanaf 2024 geen plaats meer. Vanaf dat moment zijn ook minder beheeringrepen nodig.

Kerncijfers (in hectare)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Bos	242	Schouw en werkplannen door Bosgroep	Kostenneutraal bosbeheer	n.v.t.
				n.v.t.

Bomen

In 2017 is het bomenbeleidsplan vastgesteld. In dit plan staat: door middel van planmatig beheer en onderhoud houden wij onze bomen gezond en veilig en zorgen wij dat de kans op overlast zoveel mogelijk wordt beperkt. Dit gaat over alle bomen, dus zowel in de kernen als in het buitengebied.

In 2020 en 2021 is een inhaalslag op het onderhoud gemaakt en is een aantal bomen gerenoveerd. De kwaliteit van bomenbestand neemt daarmee toe. Door de droogte van de afgelopen jaren is er veel uitval van bomen. Met de huidige middelen is het wel mogelijk de kwaliteit van onze bestaande bomen te garanderen. De kwantiteit niet.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Aantal Laan- en Parkbomen	42.577	VTA-controle	Boombeeld aanvaard	-
Knot-en vormbomen	3.794			
				Voldoende

Openbare verlichting

Het onderhoud van de openbare verlichting waarborgen wij binnen de reguliere budgetten.

In het beleidsplan openbare verlichting wordt vooral grote aandacht besteed aan duurzaamheid en dat wij met onze openbare verlichting, in ieder geval voor de bebouwde kom, willen voldoen aan de NSVV-aanbeveling “voldoende”. Met deze kwalificatie zijn de risico’s op morele en financiële aansprakelijkheidsstelling door openbare verlichting zeer beperkt en wordt er recht gedaan aan de behoefte aan de sociale veiligheid.

In 2021 hebben we circa 1.600 lichtmasten voorzien van een led armatuur. Hiermee is nagenoeg het gehele areaal voorzien. In 2022 pakken we de laatste zaken op. In het energieakkoord is de doelstelling om in 2020 40% van het areaal te voorzien van energiezuinige armaturen. Bernheze zal in 2022 nagenoeg het gehele areaal hebben voorzien van energiezuinige armaturen.

In het landelijk klimaatakkoord is vastgesteld dat in 2030 minimaal 50% energiebesparing bereikt moet zijn ten opzichte van 2013. Inmiddels hebben we een energiebesparing voor het Klimaatakkoord van 47% gerealiseerd. Inclusief de vervangingen die gepland zijn voor 2022 zal naar verwachting een besparing van 57% gerealiseerd worden.

In 2021 lag het storingspercentage op 4%.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Aantal masten	7.107	Storingspercentage	< 7%	6,90%
Aantal armaturen	7.214			
				Voldoende

Riolering

De gemeente geeft met Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) invulling aan de zorgplicht voor een doelmatige inzameling, transport en behandeling van afvalwater, en de omgang met hemel- en grondwater.

De vervangingsinvesteringen zijn opgenomen in het kostendekkingsplan van het GRP en de voorziening. Op basis van periodieke inspecties wordt de rioleringsvervanging en de daarmee samenhangende vervangingsinvestering geprogrammeerd. In het GRP zijn risicoriolen en niet-risicoriolen gedefinieerd waarbij het risico op falen voor risicoriolen zoveel mogelijk wordt beperkt. Gemalen en andere installaties worden geïnspecteerd conform de NEN/BRL.

We hebben in 2021 vooral regulier onderhoud uitgevoerd, details hierover zijn te vinden in het Operationeel Plan 2022. In 2021 zijn er een aantal nieuwe straten en wijken aangelegd waardoor ons areaal is uitgebreid, we hebben een nieuwe persleiding aangelegd tussen Nistelrode en Loosbroek ter ontlasting van het bestaande stelsel. Daarnaast zijn er drukrioleringsunits bijgeplaatst op plekken waar bijvoorbeeld Ruimte voor Ruimte woningen zijn gebouwd.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Risicoriool	45 km	Geïnspecteerd in de afgelopen 10 jaar	10% per jaar	90%
Niet-risicoriool	147 km	Geïnspecteerd in de afgelopen 20 jaar	5% per jaar	20%
Trottoir- en straatkolken	11.223 st	Reiniging	n.v.t.	2x per jaar
Pompgemalen drukriolering	761 st	Individuele keuring	100% gekeurd en correct bevonden	90% gekeurd en 50% correct bevonden
Drukriolering	161 km			
Randvoorzieningen	7		100% gekeurd en correct bevonden	100% gekeurd en correct bevonden
Gemalen	21			
Overstorten	15			
Interne Stuw	1			
				Goed

Onderhoudsplan buitensportvelden

Het meerjarig onderhoudsplan omvat de natuurgrasvelden in onze gemeente. Naast het reguliere onderhoud (maaien, inzaaien, egaliseren, beluchten, bemesten) is het noodzakelijk dat een natuurgrasveld met enige regelmaat wordt gerenoveerd. Afhankelijk van de situatie ter plekke wordt bekeken welke renovatiewerkzaamheden noodzakelijk zijn.

In het onderhoudsplan hanteren wij als richtlijn dat een veld om de 15 tot 20 jaar moet worden gerenoveerd. De uitvoering van het meerjarig onderhoudsplan vindt plaats aan de hand van objectieve gegevens die aantonen welke velden aan renovatie toe zijn. De mate van gebruik en de grondsituatie ter plaatse zijn daarbij belangrijke factoren.

In 2020 hebben we het regulier onderhoud aan de natuurgrasvelden opnieuw aanbesteed met een zogenaamd ‘prestatiecontract’. De aannemer heeft als plicht de velden gedurende de looptijd van het contract op een vastgesteld en objectief te meten prestatieniveau - rapportcijfer 7 - te houden. In de uitvoering kan op enig moment de conclusie zijn dat dat dit met regulier onderhoud niet langer mogelijk is. Dan is een renovatie nodig. In 2021 hebben we geen velden hoeven renoveren. In 2022 brengen we in kaart welke velden de komende jaren wel gerenoveerd moeten worden.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Natuurgras sportvelden	29	Gecombineerde kwaliteitsbeoordeling met rapportcijfer (hoger is beter)	7,0	7,0
				Voldoende

Technische voorzieningen sportparken

De gemeente Bernheze is eigenaar/verhuurder van diverse sportparken, welke zijn voorzien van technische installaties (automatische beregeningsinstallaties, veldverlichting). Voor de vervanging van deze technische installaties stellen wij periodiek een meerjarenonderhoudsplan op.

In 2020 schoven we gezien de technische staat van de installaties enkele werkzaamheden door. Deze zijn, gecombineerd met de geplande werkzaamheden van 2021, in het afgelopen jaar voorbereid en in opdracht gezet. De uitvoering loopt, onder andere als gevolg van lever- en montagetijden, door tot in het eerste kwartaal van 2022. Het meerjarenonderhoudsplan technische installaties sportparken actualiseren we in 2023.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling Gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Automatische beregeningsinstallaties	6	Inspectie	7,0	7,0
Verlichtingsinstallaties	24			

Kerncijfers		Kwaliteit		
Armaturen verlichtingsinstallaties	201	(33% van het totaal, minimaal driejaarlijks)		
				Voldoende

Gemeentelijke gebouwen

Om het plan en de daarbij behorende financiële consequenties up-to-date te houden, actualiseren wij het plan iedere twee jaar op zowel inhoud (werkzaamheden) als financiën. Het huidige onderhoudsplan is er op gericht om de staat van onderhoud “redelijk/goed” te kunnen noemen, waarbij aan technische normeringen (bijv. NEN 3140 en Wet Milieubeheer) moet worden voldaan. Ook de molens maken onderdeel uit van dit plan.

In 2021 voerden we onderhoud uit aan onze gebouwen. Daarbij hanteren we de uitgangspunten zoals de raad die vaststelde. De technische begeleiding van de uitvoering kwam na 18 jaar Facilicom in handen van Raderadvies. Eind 2021 zijn we gestart met een nieuwe nulmeting van al onze gebouwen, die als basis dient voor een nieuw meerjarenonderhoudsplan. Dit leggen we in 2022 aan de raad voor.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling Gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Publieksgebouwen en monumenten	12	Zespuntsschaal Rijksgebouwendienst (lager is beter)	Niveau 2 (goed)	Niveau 2 (goed)
Verenigingseigen gebouwen	31	Zespuntsschaal Rijksgebouwendienst (lager is beter)	Niveau 2/3 (goed-redelijk)	Niveau 2/3 (goed-redelijk)
				Goed

Kunst

De wijze waarop wij kunst in de openbare ruimte realiseren is opgenomen in de beleidsnota "Prikkelende Cultuur en Kunst in Bernheze". Deze nota vormt het beleidskader voor het brede terrein cultuur en kunst in Bernheze. Aangezien wij vinden dat de kunstwerken het gezicht van de gemeente bepalen, is het belangrijk de werken blijvend te onderhouden.

In 2021 voerden we onderhoud uit aan de kunstwerken. Daarbij hanteren we de uitgangspunten zoals de raad die vaststelde in september 2019. Tevens werkten we achterstallig onderhoud weg en verscherpten we het proces rondom de realisatie (en de daarmee gepaard gaande financiële consequenties voor onderhoud) van kunstwerken aan. Daarmee komen we meer in control op het gebied van kostenbeheersing. Het meerjarenonderhoudsplan kunstwerken actualiseren we in 2023.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling Gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Aantal kunstwerken	59	Inspectie (vijfjaarlijks)	Sober maar doelmatig	Sober maar doelmatig
				Voldoende

Financieel

Kapitaalgoed	Dotatie aan voorziening/ onderhoudsbuget (exclusief reserves)	Gerealiseerde onderhoudsuitgaven
Openbare ruimte – civiele kunstwerken	10.496	18.357
Riolering	814.859	212.267
Molens	7.505	1.993
Buitensportvelden	0	0
Technische voorzieningen sportparken	30.614	0
Kunst (incl vrz achterstallig onderhoud)	7.180	24.873
Gebouwen	433.581	256.790
Totaal	**1.304.235**	**514.280**

Voorziening

Exploitatie

Kapitaalgoed	Begrote onderhoudsuitgaven	Werkelijke onderhoudsuitgaven
Openbare ruimte – wegen	869.021	872.797
Groen – bossen - bomen	1.297.549	1.303.607
Openbare verlichting	99.933	103.948
Totaal	**2.266.503**	**2.280.352**

D. Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering heeft betrekking op de treasuryfunctie. Deze ondersteunt de programma's en omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen, beheersen, verantwoorden en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Ontwikkelingen en rentevisie

De kern van het monetaire beleid is prijsstabiliteit. Prijzen die niet te snel stijgen of dalen zorgen ervoor dat de koopkracht zoveel mogelijk behouden blijft. De ECB hanteert de rente als instrument om dit beïnvloeden.

De ECB heeft als reactie op de coronacrisis besloten tot een uitgebreid pakket van monetairbeleidsmaatregelen. Deze moeten bijdragen tot een soepele kredietvoorziening om de reële economie helpen in stand te houden. Dit heeft geresulteerd in het voortdurend verruimen van het aankoopprogramma. Gedurende het afgelopen jaar is echter gebleken dat de inflatie behoorlijk opliep. Omdat gedacht wordt dat dit slechts een tijdelijk situatie is blijft de rente ongemoeid. Toch is niet uitgesloten dat dit de aanleiding is voor een ommekeer naar een hoger renteniveau.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt gedekt met kortlopende leningen (< 1 jaar). De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage (8,5%) van de omvang van de begroting (circa € 86.000.000,-). De kasgeldlimiet bedraagt € 7,3 miljoen. In 2021 overschreden we geen enkel kwartaal deze kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen (> 1 jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Dit houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het rekeningtotaal (circa € 86.000.000,-).

- De lopende leningen zijn tot het einde van de looptijd rentevast. De aflossing voor 2021 bedraagt € 1,635 miljoen en blijft binnen de gegeven marge van € 17,2 miljoen.
- Voor rekening en risico van de gemeenschappelijke regeling Heesch West hebben wij een lening van € 25 miljoen lopen. Gezien de looptijd van één jaar en een week en het overeengekomen rentepercentage –0,45%, lopen wij voor deze lening geen enkel renterisico.

Financieringsbehoefte 2021-2024

Op basis van de halfjaarlijkse liquiditeitsprognoses heeft de treasurycommissie uitvoering gegeven aan de financieringsvraag.

In het afgelopen jaar zijn er geen nieuwe geldleningen afgesloten. Op het einde van het jaar was de restantschuld € 44,8 miljoen. Hiervan is voor Heesch West € 25 miljoen bestemd en € 1,5 miljoen voor woningbouwleningen.

Rentelasten en toerekening

Over het eigen vermogen berekenen we geen rente. De kosten van het aantrekken van vreemd vermogen bedraagt netto € 338.242,- en wordt via de boekwaarde van de activa (€ 51.507.470,-) toegerekend aan de taakvelden. De omslagrente is 0,6567%.

Schema rentetoerekening 2021

Schema rentetoerekening 2021		
Externe rentelasten over korte en lange financiering	451.471	
Externe rentelasten	-40	
Saldo rentelasten- en baten		**451.431**
Rente die aan de grondexploitatie wordt toegerekend o.b.v. een rentepercentage van 1,55%	-159.692	
Rente die aan Heesch West wordt toegerekend o.b.v. een rentepercentage van 0,464635%	130.974	
Rente van projectfinancieringen die aan betreffende taakvelden zijn toegerekend (leningen woningstichting Kleine Meierij en Veiligheidsregio (diverse rentepercentages).	-84.471	
Subtotaal		**-113.189**
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		338.242
De aan taakvelden toegerekende rente (rente-omslag) o.b.v. 0,6567%		338.242
Renteresultaat op taakveld treasury		**0**

Financiële kengetallen

Het besluit Begroting en verantwoording schrijft een verplichte set van zes financiële kengetallen voor. Naast de kengetallen dient een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie te worden opgenomen.Daarnaast dient ook het EMU-saldo in de jaarstukken te worden opgenomen.

De gegevens van de jaren 2020 en 2021 zijn gebaseerd op de werkelijke cijfers zoals in de jaarrekeningen zijn opgenomen. De gegevens van 2022 en verder zijn gebaseerd op de gegevens uit de (meerjaren)begroting 2022. Daarnaast zijn inschattingen gedaan.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

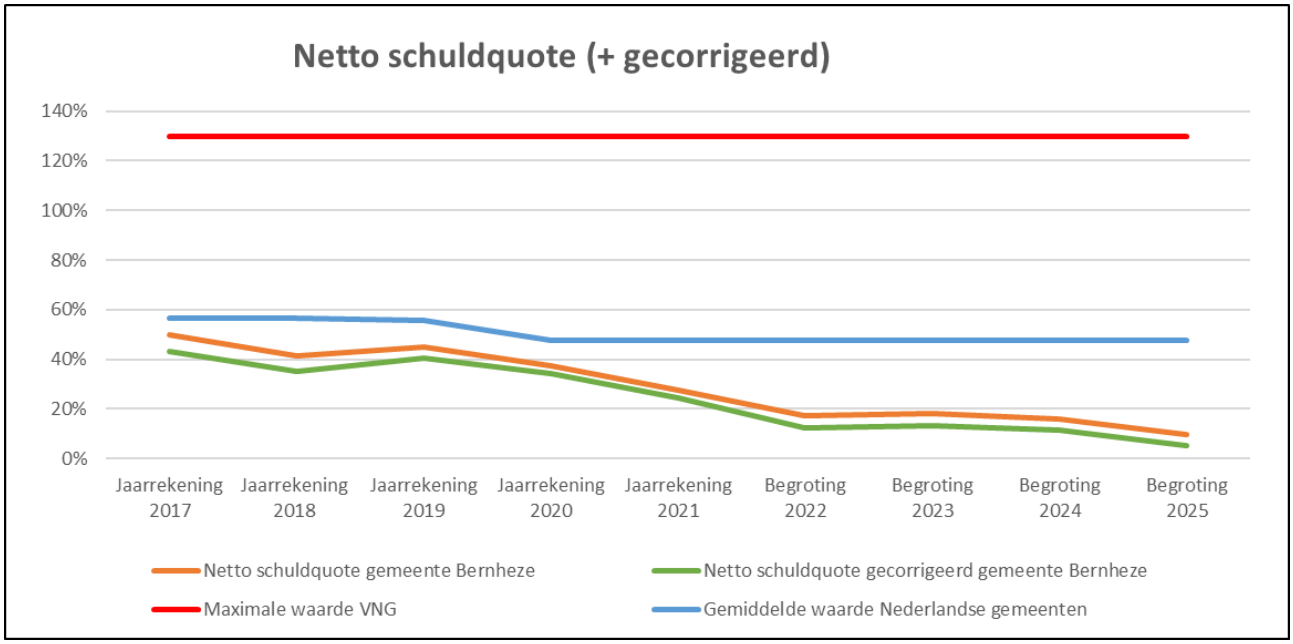
Netto schuldquote (bedragen x € 1 miljoen, standen per 31 december)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste schulden	46,5	44,8	18,3	16,6	15,5	14,3
Netto vlottende schuld	3,7	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0
Overlopende passiva	8,6	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Financiële activa excl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	-20,8	-24,8	-6,8	-4,3	-4,8	-9,3
Liquide middelen	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Overlopende activa	-7,4	-4,1	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Saldo	30,5	24,3	15,0	15,8	14,2	8,5
Totale baten excl. mutaties reserves	81,5	88,2	87,1	87,4	88,5	89,9
Saldo structurele baten en lasten	37,4%	27,6%	17,1%	18,1%	16,0%	9,5%

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In algemeenheid geldt: Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote houdt geen rekening met de door de gemeente verstrekte leningen en kapitaalverstrekkingen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (bedragen x € 1 miljoen, standen per 31 december)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste schulden	46,5	44,8	18,3	16,6	15,5	14,3
Netto vlottende schuld	3,7	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0
Overlopende passiva	8,6	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Financiële activa incl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking	-2,5	-2,8	-4,2	-4,0	-3,9	-3,7
Uitzettingen < 1 jaar	-20,8	-24,8	-6,8	-4,3	-4,8	-9,3
Liquide middelen	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Overlopende activa	-7,4	-4,1	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Saldo	**28,0**	**21,5**	**10,8**	**11,8**	**10,3**	**4,8**
Totale baten excl. mutaties reserves	81,5	88,2	87,1	87,4	88,5	89,9
Saldo structurele baten en lasten	**34,4%**	**24,4%**	**12,3%**	**13,5%**	**11,7%**	**5,4%**

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen houdt wel rekening met door de gemeente verstrekte leningen en kapitaalverstrekkingen. Dit zorgt voor een lager kengetal dan de reguliere netto schuldquote. Gemeente Bernheze heeft namelijk enkele leningen verstrekt aan deelnemingen, verbonden partijen en woningcorporaties.

De BNG gaat uit van een maximale netto schuldquote van 130%. De netto schuldquote van gemeente Bernheze kan als niet-risicovol worden beschouwd en zit onder het gemiddelde van Nederlandse gemeenten (2020) 20.000 tot 50.000 inwoners (bron: findo).

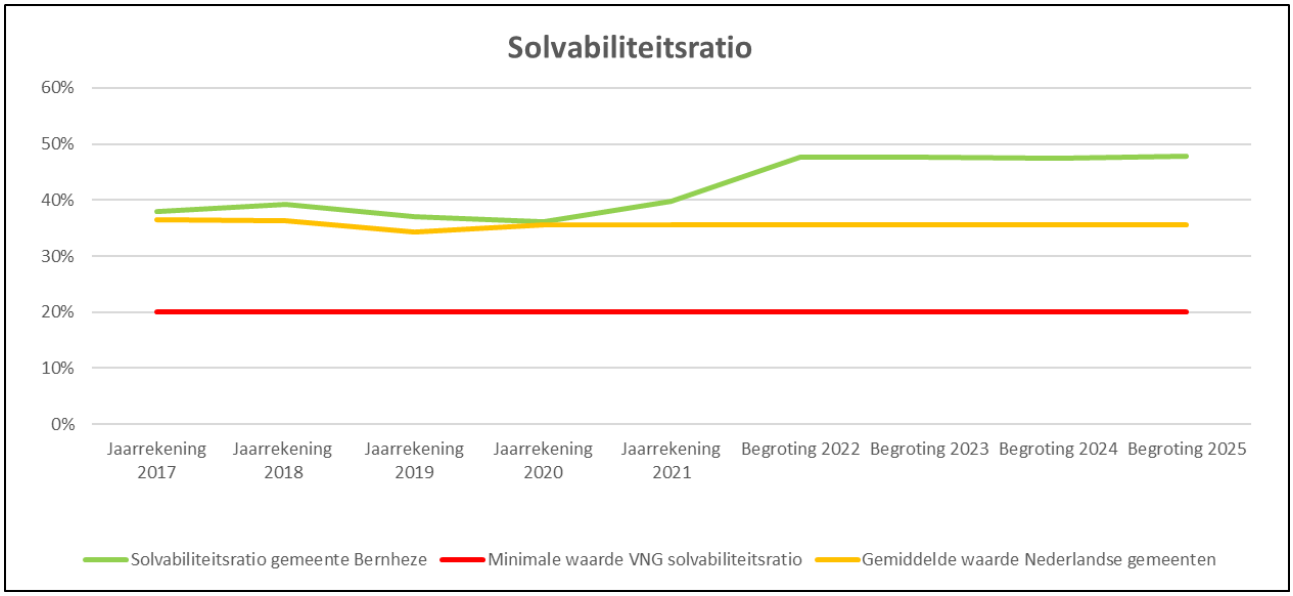

Wanneer de boekwaarde van Heesch West wordt overgenomen door de Gemeenschappelijke Regeling en daarmee de financiering die Gemeente Bernheze hiervoor heeft afgesloten vervalt, zal de schuldquote fors afnemen. Een eerste doorrekening geeft aan dat in dit scenario de netto schuldquote meerjarig afneemt tot tussen de 9% en 18%. En de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen tot tussen de 5% en 14%.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie of gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Het eigen vermogen wordt hierbij als percentage van het balanstotaal genomen. Onder het eigen vermogen valt bij gemeente Bernheze de algemene reserves en de bestemmingsreserves.

Solvabiliteitsratio (bedragen x € 1 miljoen - standen per 31 december)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eigen vermogen	43,3	47,8	38,3	37,4	36,7	36,6
Balanstotaal	119,7	120,1	80,4	78,5	77,3	76,6
Solvabiliteitsratio	**36,2%**	**39,8%**	**47,6%**	**47,6%**	**47,5%**	**47,8%**

De solvabiliteitsratio per ultimo 2021 bedraagt 39,8%. Door de overname van de boekwaarde Heesch West en het vervallen van de daaraan gekoppelde geldlening wordt het balanstotaal lager. Hierdoor stijgt de solvabiliteitsratio.

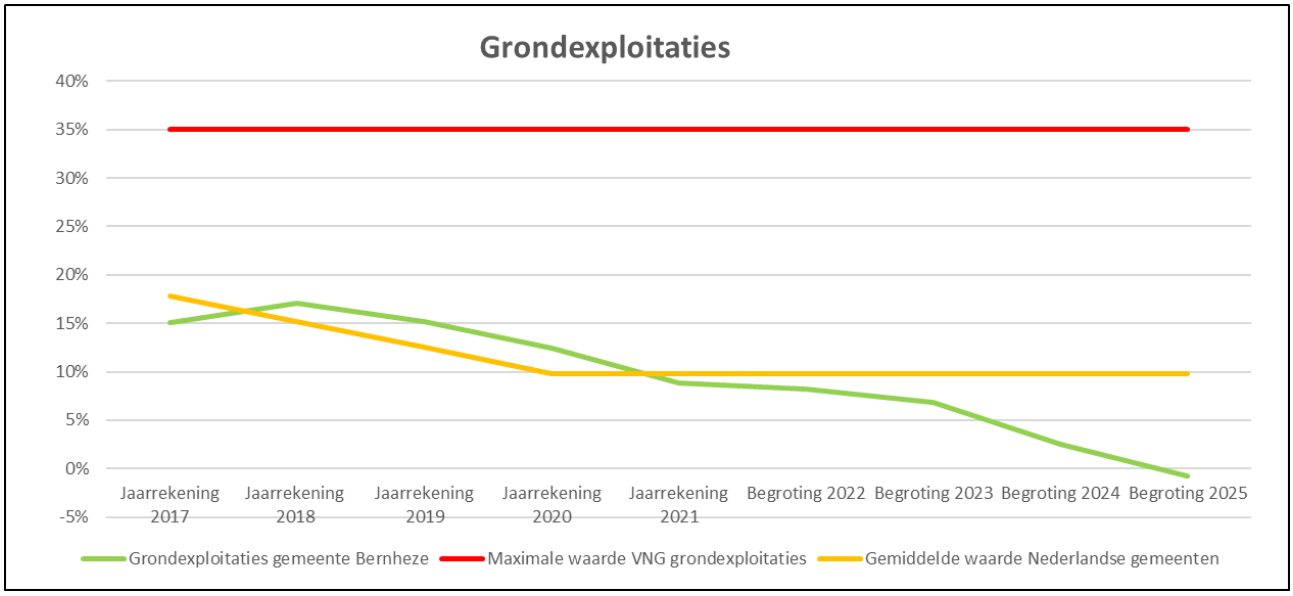
De meerjarige solvabiliteitsratio is stabiel rond 47%. De norm van de VNG is dat deze tenminste 20% moet bedragen. De solvabilteitsratio van Gemeente Bernheze is in 2021 ongeveer gelijk aan het gemiddelde van Nederlandse gemeenten van 20.000 tot 50.000 inwoners. Door de overname van Heesch West aan de Gemeenschappelijke regeling zal meerjarig onze solvabiliteitsratio hoger zijn dan dit gemiddelde (waarbij geldt: hoger is beter).

Kengetal grondexploitaties

Het kengetal grondexploitaties geeft de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie (BIE's) op balansdatum weer ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves. Een hoge waarde van de grondexploitaties ten opzichte van de totale baten zorgt voor een hoog risicoprofiel. De boekwaarde van de grondexploitaties moet namelijk nog worden terugverdiend via grondverkopen.

Grondexploitaties (BIE's) **(bedragen x € 1 miljoen - standen per 31 december)**	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bouwgronden in exploitatie (boekwaarden)	10,1	7,8	7,1	5,9	2,2	-0,7
Totale baten (exclusief mutaties reserves)	81,5	88,2	87,1	87,4	88,5	90,0
Kengetal grondexploitaties	**12,4%**	**8,8%**	**8,2%**	**6,8%**	**2,5%**	**-0,8%**

De VNG beschouwt een grondexploitatie van 10% of meer als kwetsbaar. Zij geven een maximale waarde aan van 35%. Gemeente Bernheze heeft een actieve grondexploitatie. De komende jaren zullen de verkopen de investeringen overstijgen. De boekwaarde gaat een dalende trend vertonen. Hierdoor wordt het kengetal toekomstig ook lager.

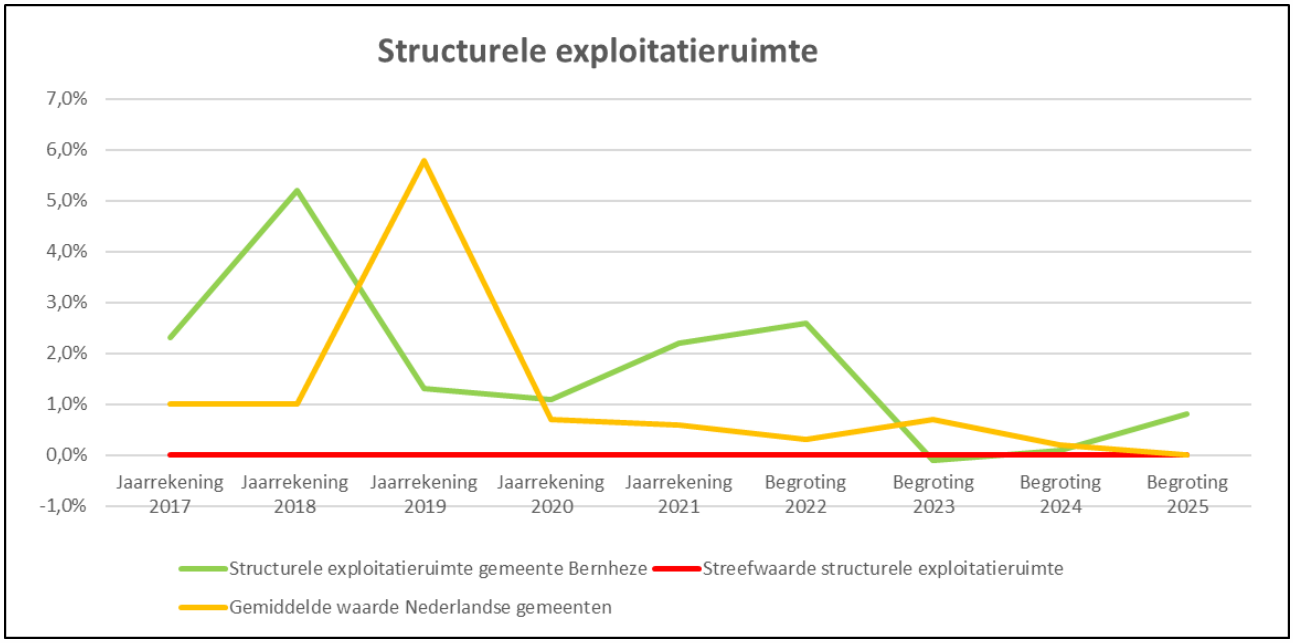

De toekomstige boekwaarde van de grondexploitaties zijn wel gebaseerd op de huidig lopende projecten. Wanneer in de loop der jaren nieuwe projecten worden gestart heeft dit uiteraard invloed op de boekwaarde en daarmee het kengetal.

Structurele exploitatieruimte

De structurele baten en lasten geven een inzicht in de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Saldo structurele baten en lasten (bedragen x € 1 miljoen)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totale structurele lasten excl. mutaties reserves - inc.lst	76,0	83,2	80,4	87,1	87,7	88,9
Totale structurele baten excl. mutaties reserves - inc.btn	76,7	84,9	82,2	86,7	87,8	89,5
Totale structurele stortingen in reserves	0,4	0,3	0,2	0,4	0,3	0,2
Totale structurele onttrekkingen uit reserves	0,6	0,5	0,7	0,7	0,3	0,3
Saldo	**0,9**	**1,9**	**2,3**	**-0,1**	**0,1**	**0,7**
Totale baten excl. onttrekkingen reserves	81,5	88,2	87,1	87,4	88,5	90,0
Saldo structurele baten en lasten	**1,1%**	**2,2%**	**2,6%**	**-0,1%**	**0,1%**	**0,8%**

De provincie hanteert een ander uitgangspunt voor het bepalen van de structurele begrotingsruimte voor de bepaling van de toezichtsvorm.

De structurele exploitatieruimte is met de vorige jaarrekeningen ruim positief geweest. Voor de begroting 2022 geldt dat deze ook ruim positief is. Voor de jaren daarna is deze voor gemeente Bernheze om en nabij nul procent.

Belastingcapaciteit

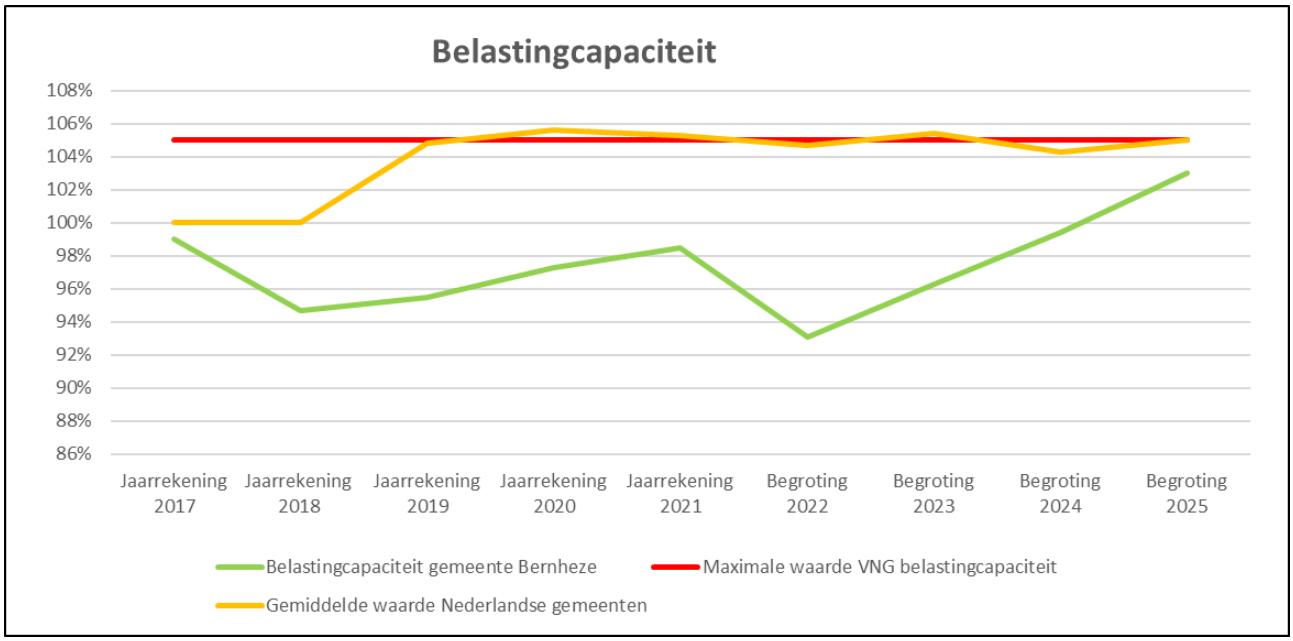
Voor dit kengetal worden de woonlasten van een gemiddeld huishouden binnen gemeente Bernheze vergeleken met het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurd is een beleidskeuze. Een lagere waarde zorgt voor meer wendbaarheid bij de begroting.

Belastingcapaciteit meerpersoonshuishouden (bedragen in euro's)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. OZB eigenaar woning	364	374	357	371	385	400
B. Rioolheffing	170	176	170	173	176	180
C. Afvalstoffenheffing	212	249	228	237	245	255
D. Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	0	0
E. Totale woonlasten (A+B+C-D)	**746**	**799**	**755**	**781**	**806**	**835**
F. Landelijk gemiddelde woonlasten	777	811	811	811	811	811
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde (x 100%)	**96,0%**	**98,5%**	**93,1%**	**96,3%**	**99,4%**	**103,0%**

**) Gemiddelde woonlasten via Coelo (landelijk tarievenoverzicht 2021. Voor alle jaren als uitgangspunt genomen)*

Voor 2022 is rekening gehouden met de gegevens uit de (meerjaren)begroting 2022, geactualiseerd op basis van de belastingvoorstellen 2022. In het belastingvoorstel 2022 zijn lagere tarieven vastgesteld voor OZB en Riool dan het vorige jaar. Hierdoor daalt in 2022 het kengetal. Vanaf 2025 komt het kengetal boven de 100% uit. Dit is te wijten aan het feit dat de gemiddelde landelijke woonlasten niet zijn geïndexeerd. Kortom, daarbij wordt de waarde van 2021 volgens

Coelo meerjaarlijks aangehouden. De woonlasten van gemeente Bernheze zijn daarentegen wel meerjaarlijks doorgerekend.

Totaaloverzicht financiële kengetallen

Financiële kengetallen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote	37,4%	27,6%	17,1%	18,1%	16,0%	9,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	34,4%	24,4%	12,3%	13,5%	11,7%	5,4%
Solvabiliteitsratio	36,2%	39,8%	47,6%	47,6%	47,5%	47,8%
Grondexploitatie	12,4%	8,8%	8,2%	6,8%	2,5%	-0,8%
Structurele exploitatieruimte	1,1%	2,2%	2,6%	-0,1%	0,1%	0,8%
Belastingcapaciteit	96,0%	98,5%	93,1%	96,3%	99,4%	103,0%

EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc) van de gemeente op transactiebasis in een bepaalde periode. Het EMU-saldo kan worden gezien als een extra financieel kengetal, naast de eerder beschreven kengetallen. Het EMU-saldo geeft namelijk in één oogopslag aan of de gemeente via reële transacties geld uitgeeft, of dat er netto geld binnenkomt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Het BBV schrijft dat het EMU-saldo in de jaarstukken dient te worden opgenomen als onderdeel van de financiële positie van de gemeente. Voor 2022 zijn de geprognosticeerde cijfers uit de meerjarenraming gebruikt.

Berekening EMU-saldo o.b.v. balansposten (bedragen x € 1.000)				JR 2020	2021	2022
EMU-saldo				**1.117.877**	**6.502.381**	**10.695.645**
EMU-saldo referentiewaarde				-3.065.000	-2.774.000	-3.279.000
Verschil EMU-saldo en referentiewaarde				4.182.877	9.276.381	13.974.645
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-400.949	309.010	1.407.726
			Uitzettingen	-95.602	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-255.133	3.983.980	-17.903.052
			Liquide middelen	-445.839	372.065	-78.741
			Overlopende activa	4.436.985	-3.193.337	813.637
	Passiva	Vaste passiva	Vaste schuld	-1.681.811	-1.615.236	-26.571.723
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-2.056.276	140.512	118.533
			Overlopende passiva	5.859.673	-3.555.939	-2.885
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0	0	0

Iedere gemeente heeft een individuele referentiewaarde. De door het rijk vastgestelde individuele referentiewaarde voor Gemeente Bernheze voor 2021 bedraagt € 2.774.000,- en voor 2022 (en verder) € 3.279.000,-. (bron: septembercirculaires)

De belangrijkste onderdelen die zorgen voor het EMU- saldo in 2021 van € 6.502.381,- zijn:
- De overlopende passiva, bestaande uit nog te betalen posten en vooruitontvangen posten zijn per 31-12 fors lager dan het jaar ervoor.
- Ook de overlopende activa, bestaande uit nog te ontvangen posten en vooruitbetaalde posten is per 31-12 fors lager dan het jaar ervoor.
- De vaste schuld is door aflossingen met € 1,6 miljoen afgenomen.

De belangrijkste onderdelen die zorgen voor het EMU-saldo in 2022 van € 10.695.645,- zijn:
- De overdracht van de boekwaarde Heesch West aan de Gemeenschappelijke regeling en de aflossing van de daaraan gekoppelde geldlening.
- De toename van het saldo kapitaalverstrekkingen en leningen door het hogere saldo aan startersleningen en duurzaamheidsleningen.

E. Bedrijfsvoering

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

1. Samenleving in beweging

Global goals:

Wat hebben we bereikt

In onze kernen zien we veel samenkracht van onze inwoners. Deze lokale initiatieven hebben veel draagvlak, sluiten aan bij de behoefte en leveren maatschappelijke resultaten op. We staan voor een op maat gesneden aanpak. We willen gezamenlijk met onze professionele en vrijwilligersorganisaties/ burgerinitiatieven verkennen wat nodig is voor onze inwoners. We wegen in de samenwerking af welke rol passend is voor de organisaties en de inwoners. Ook de gemeente kiest haar rol: bij voorkeur faciliterend en sturend waar nodig.

Hoe weten we dat

Financiële kengetallen	Gemeente Bernheze	Vergelijkbare gemeenten
Samenwerking met de inwoners	6,0	6,0
Bereidheid van inwoners bij te dragen aan een leefbare buurt	75%	81%
Dienstverlening	6,7	6,7
De communicatie en informatie	6,5	6,6

Cijfers uit concept Burgerpeiling Bernheze december 2021

Wat hebben we daarvoor gedaan

We zijn we in 2021 gestart met de website SamenBernheze. Onze inwoners kunnen op deze site online meedenken en meepraten over plannen van de gemeente. Samenbernheze is een pilot van een jaar om uit te proberen of en op welke manier dit werkt in Bernheze. Het is bedoeld als een van de participatie-instrumenten, als aanvulling op andere instrumenten (zoals bijeenkomsten en andere manieren om in gesprek te zijn). Na ieder plan op deze website volgt een evaluatie om van te leren en te verbeteren. In najaar 2020 en voorjaar 2021 is geëxperimenteerd met digitale participatievormen (talkshow of videopresentatie, vragen stellen via chat tijdens de live uitzending) en in gesprek te zijn over nieuwe plannen (in een interactieve Zoom- of Teamsmeeting met break-out rooms). Ook stimuleren we het starten van burgerinitiatieven in het sociaal domein en hebben

we een aantal opgaven samen met inwoners opgepakt (armoedebeleid via de klankbordgroep Armoedebestrijding en team Armoedepreventie, aanpak eenzaamheid en duurzaamheid).

In 2021 heeft de Rekenkamercommissie een onderzoeksrapport burgerparticipatie opgeleverd. De aanbevelingen die daaruit voortkwamen, heeft het college overgenomen. Een daarvan is het actualiseren van het inwonersparticpatiebeleid. Begin 2022 wordt het nieuwe participatiebeleid ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Rollen van raad en college komen daarbij uitgebreid aan bod als ook het betrekken van stakeholders. We hebben voor dit laatste al een eerste aanzet gegeven in de communicatievisie van 2021-2023. Voor de omgevingsvisie is een initiële stakeholderanalyse uitgevoerd.

De Omgevingswet leidt tot aangepaste procedures en werkwijzen. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan competentieontwikkeling onder andere door deze mee te nemen in het organisatie ontwikkeltraject “Terug naar de kern”. Daarnaast worden medewerkers op basis van een opleidingsplan opgeleid voor het werken met de Omgevingswet. Specifiek voor Omgevingswet is een webpagina ontwikkeld, zodat inwoners, organisaties en bedrijven op de hoogte kunnen blijven van ontwikkelingen binnen de Omgevingswet in het algemeen en de omgevingsvisie in het bijzonder. Voor het opstellen van de omgevingsvisie gebruik gemaakt van participatie. Hierdoor worden inwoners, organisatie en bedrijven betrokken bij het opstellen van de omgevingsvisie.

We passen onze informatiearchitectuur aan om onze producten en diensten zoveel mogelijk te standaardiseren en te digitaliseren. We richten ons hiervoor op drie pijlers: techniek, processen en de organisatie. Onder de noemer techniek stemmen we ons informatiesysteem optimaal af op de behoefte van onze maatschappelijke partners en vullen we randvoorwaarden in op het vlak van security en continuïteit en ontwikkeling. Een wezenlijk onderdeel hierbij betreft onze Cloudmigratie en de introductie van zogeheten portals. Op het vlak van processen kijken we hoe we optimaal invulling kunnen geven aan een goede interactie met de klant en het vinden van een balans tussen het streven naar efficiëntie versus het leveren van maatwerk. Dit door gezamenlijk een traject van procesoptimalisatie te doorlopen. Daarnaast hebben we aandacht voor de derde pijler in de vorm van het creëren van bewustwording bij medewerkers over hun rol en bijdrage in het geheel. In het programma dienstverlening dat in het eerste kwartaal van 2022 van start gaat, werken we verder uit wat de voorkeurskanalen worden voor onze dienstverlening. Basis daarvoor is de visie op dienstverlening “online waar het kan, persoonlijk waar het nodig is”.

2. ICT

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Bij de ICT invulling hanteren we, onder de noemer Bernheze van Automatisering naar Informatisering een zogeheten drie sporen beleid. Dit houdt in dat we ons richten op een migratie richting de Cloud, onze informatieorganisatie op orde brengen en anticiperen op ontwikkelingen. Richtinggevend hierbij is het programma terug naar de Kern.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Organisatie op orde

Onder de noemer migratie richting de Cloud hebben we het afgelopen jaar concrete stappen gemaakt. Zo zijn inmiddels een significant aantal applicaties en systemen i richting de Cloud gemigreerd. Hierbij hebben we zoveel als mogelijk aangesloten op natuurlijke momenten. Deze migratie zal dan ook doorlopen in het komend jaar. We verwachten dat uiterlijk eind 2023 onze volledige omgeving richting de Cloud is gemigreerd. Parallel aan dit traject hebben we tevens gewerkt aan het op orde brengen van onze informatieorganisatie. De bestaande medewerkers hebben inmiddels allemaal een functie binnen de nieuwe structuur gevonden. Voor een tweetal vacatures loopt het wervingstraject. De vervolgens nog resterende functies vullen we gedurende de periode 2022-2023 in op basis van de beschikbaar gestelde formatieruimte. Onder de noemer anticiperen op ontwikkelingen hebben we vervolgens een aantal aanpassingen doorgevoerd die we in de navolgende paragrafen kort toelichten.

Ondersteuning op orde

Vervanging financieel systeem

Begin dit jaar hebben we, op basis van een Europese aanbesteding, het bestaande (sterk verouderde) financieel systeem vervangen door een nieuw financieel systeem. Dit, met als doel het beter aansluiten op de aanwezige behoefte naar goede financiële sturingsinstrumenten. Het afgelopen jaar hebben we gewerkt aan de inrichting van dit systeem. De voorbereidende werkzaamheden zijn inmiddels afgerond zodat we het per 1 januari 2022 daadwerkelijk in gebruik gaan nemen. Voor het eerste en tweede kwartaal van 2022 staat de verdere optimalisatie van het nieuwe financieel systeem gepland.

Aanpassing HRM systeem

Op basis van de initiële planning wilden we in 2021 een aanpassing doorvoeren in het ondersteunende instrumentarium van onze HRM omgeving. Deze aanpassing had primair betrekking op het samenvoegen van de verschillende losse instrumenten naar een geïntegreerde oplossing. In het kader van Terug naar de Kern, spoor 7 hebben we het afgelopen jaar gekeken naar een meer toekomstig bestendige oplossing die beter aan sluit op ons ambitieniveau op het vlak van HRM. De verwachting is dat we dit niet kunnen realiseren middels een uitbouw van de bestaande omgeving en dat in 2022 een aanbestedingstraject plaats gaat vinden.

Onderzoek beleidsondersteunende analyse (big data)

Onze organisatie onderkent het belang van data gestuurd werken, we zien concrete mogelijkheden en we zijn ons bewust van de risico's. Vanuit deze optiek hebben we het afgelopen jaar op bestuurlijk- en directieniveau gekeken naar de wijze waarop we hier daadwerkelijk invulling aan gaan geven. Dit moet leiden tot een gemeentelijke data strategie welke de basis gaat vormen voor de daadwerkelijke invulling van data gestuurd werken. Ons streven is om deze datastrategie in 2022 op te leveren waarna we kunnen starten met de daadwerkelijke inbedding in onze organisatie.

Uitbreiding kennissysteem

Onder de noemer uitbreiding kennissysteem willen we een google gebaseerde ontsluiting van een aantal interne systemen realiseren. Gezien de ontwikkelingen in het kader van terug naar de kern en de hieruit voortvloeiende aanpassing op ons informatiesysteem hebben we de implementatie van een dergelijk instrument getemporiseerd. Dit vanuit de gedachte dat we eerst de vertaling van de organisatieontwikkeling moeten doorzetten naar de onderliggende systemen. Deze vertaling bevindt zich inmiddels in de afrondingsfase waardoor we verwachten dat we medio 2022 alsnog kunnen starten met de invulling van de gewenste google gebaseerde ontsluiting.

Onderhoud inventaris, gemeentelijke gebouwen en kunst

In het kader van de ontwikkelingen op het vlak van hybride werken hebben we de voorgenomen aanpassingen zoveel als mogelijk getemporiseerd en uitsluitend die vervangingen gerealiseerd die niet uitgesteld kunnen worden. Dit, zodat we de inzet van de beschikbare middelen optimaal aan kunnen laten sluiten op de in 2022 vast te stellen nieuwe manier van werken.

3. Organisatieontwikkeling

Global goals:

Wat hebben we bereikt

Eind 2020 is er een plan van aanpak (sporenplan) en organisatiestructuur gepresenteerd door het MT aan college en organisatie en is vastgesteld. In het programma Terug naar de Kern zijn we in 2021 begonnen met implementatie van dit plan en introductie van de nieuwe organisatiestructuur. We hebben dit jaar in de organisatie hard gewerkt en kunnen terug kijken op realisatie van de nieuwe structuur en uitvoering van het sporenplan. We hebben daarmee gewerkt aan de stabiele basis voor een robuuste organisatie. We hebben een organisatiestructuur die beter aansluit bij wat de maatschappelijke opgaven en veranderende omstandigheden van ons vragen. In de komende jaren zal onze organisatie aan de ontwikkeling blijven werken. In de eerste maanden van 2022 ronden we dan ook het programma Terug naar de Kern in de huidige vorm af. Een aantal projecten loopt nog langer door, maar we borgen dit in de nieuwe organisatiestructuur en manier van werken.

Hoe weten we dat

Het aantal klachten is afgenomen in tweede helft van 2021. Dit zijn de eerste tekenen dat onze organisatie beter in staat is om de dienstverlening te bieden die nodig en verwacht wordt. Daarnaast blijkt uit medewerkeronderzoek dat onze medewerkers de organisatieontwikkeling waarderen en zeker de introductie van de teamcoaches, waardoor er meer ruimte is voor kaders, sturing en persoonlijke aandacht. We blijven monitoren en evalueren wat de impact is van doorontwikkeling van de organisatie op onze kwaliteit van dienstverlening en onze organisatie als werkgever. Middels een NTI is de raad hierover geïnformeerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan

We hebben in het programma Terug naar de Kern het sporenplan uitgevoerd. In een NTI begin 2022 zullen wij de gemeenteraad een nadere toelichting geven op de behaalde resultaten. Hieronder benoemen we een aantal resultaten op hoofdlijnen:

Organisatiestructuur en introductie teamcoaches

Sinds 1 juni 2021 zijn er acht teamcoaches actief in onze organisatie. Daarmee hebben we de sturing dichterbij georganiseerd. Deze teamcoaches zijn samen met de teams aan de slag gegaan met teamontwikkeling in een aantal sessies. Daarbij is onder andere stil gestaan bij onderwerpen als reduceren van verspilling, taken en processen goed beleggen, samenwerking intern en extern,

teammores, klantreis en blik naar buiten. Door de komst van teamcoaches zijn we ook gaan kijken naar de inrichting van managementstructuur, kan deze nog compacter? Vanaf 1 januari 2022 werken we met een twee hoofdige directie, met een versterking van strategisch team, waardoor we het strategisch vermogen en slagkracht van onze organisatie vergroten.

Actualisatie van toekomstbestendig HR beleid

We zijn via een medewerkersreis gaan kijken naar hoe we ons HR beleid kunnen actualiseren en zo inrichten dat we zowel werken aan het behouden van talent als ook het binden van nieuwe medewerkers aan onze organisatie. Daarbij kijken we onder andere naar strategisch personeelsplanning, arbeidsmarktcommunicatie en competentieontwikkeling. Ons team HRM gaat samen met de organisatie de komende jaren ook verder met deze ontwikkelingen.

Monitoring en evaluatie

Om te weten of onze organisatieontwikkeling werkt hebben we een opzet gemaakt voor monitoring en evaluatie van die ontwikkeling. Hierover is de gemeenteraad geïnformeerd met een notitie ter informatie op 23 september 2021. We monitoren op de ontwikkeling van dienstverlening en organisatieontwikkeling door in gesprek te gaan met externe en interne stakeholders in de vorm van focusgroepen. De opbrengst van de gesprekken gebruiken we als input voor verbeteringen van onze dienstverlening en de processen die daar onder liggen. De eerste gesprekken zijn gepland voor het eerste kwartaal 2022.

Implementatie procesmanagement

We hebben een eerste aanzet gedaan voor de implementatie van procesmanagement. Alle werkprocessen in de organisatie zijn geïnventariseerd. Van alle werkprocessen is het eigenaarschap belegd. Teamcoaches zijn eigenaar van een proces en mandateren het beheer aan een verantwoordelijk medewerker. We zijn gestart met de werving van een procesadviseur, die de organisatie helpt bij het “lean maken” van processen en het eenduidig vastleggen daarvan.

Doorontwikkeling planning en control

We hebben een opzet gemaakt voor de doorontwikkeling van onze planning- en controlcyclus, een doorlopend proces, met als meest relevante bestuurlijke uitgangspunten: meer gericht op kaderstelling en sturing op hoofdlijnen; verbetering kwaliteit programmateksten; vertaling van de global goals en versterking van de planning en de control op de uitvoering door de organisatie. Over de doorontwikkeling is de gemeenteraad geïnformeerd via een notitie ter informatie op 9 december 2021.

Beleidsindicatoren

Bron: Managementrapportage Vensters voor bedrijfsvoering

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Formatie (fte per 1000 inwoners)	2015	Niet beschikbaar	5,0
	2019	Niet beschikbaar	5,1
	2020	Niet beschikbaar	5,1

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Bezetting (fte per 1000 inwoners	2015	Niet beschikbaar	5,0
	2019	Niet beschikbaar	4,4
	2020	Niet beschikbaar	4,8
	2021	Niet beschikbaar	4,8
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	2015	Niet beschikbaar	435
	2019	Niet beschikbaar	493
	2020	Niet beschikbaar	531
	2021	Niet beschikbaar	557
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	2015	Niet beschikbaar	4,7%
	2019	Niet beschikbaar	23,2%
	2020	Niet beschikbaar	21,3%
	2021	Niet beschikbaar	23,4%
Overhead (% van de lasten)	2015	Niet beschikbaar	33,6%
	2019	Niet beschikbaar	10,1%
	2020	Niet beschikbaar	10,0%
	2021	Niet beschikbaar	10,4%

Wat kostte het?

De lasten en baten zijn opgenomen onder programma Bestuur en ondersteuning.

Financiële toelichting

De financiële toelichting is opgenomen onder programma Bestuur en ondersteuning.

F. Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht verschaft in, en informatie verstrekt over alle partijen waar Bernheze bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt. Instellingen waarmee alleen een subsidierelatie is aangegaan vallen buiten de definitie van verbonden partijen.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente Bernheze een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Het financiële belang betreft een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verboden partij haar verplichtingen niet nakomt

Van bestuurlijk belang is sprake als Bernheze zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Als gemeente blijven we wel verantwoordelijk voor de taken die we door verbonden partijen laten uitvoeren. Daarom is het van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de nodige informatie ontvangt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen.

In Noordoost-Brabant is gekozen om gezamenlijk regie te voeren op de gemeenschappelijke regelingen (GR'en). De gemeente Oss is de coördinerende gemeente voor het afstemmingsproces tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Brabant Noordoost. Adoptieteams en Vijftallenoverleg zijn enkele instrumenten die de regio inzet om effectief verlengd lokaal te sturen. Er is afgesproken voor alle GR'en eenzelfde beleids- en begrotings- en rekeningcyclus te hanteren. De ambtelijke adoptieteams beoordelen de kadernota, begroting en de jaarrekening op alle beleids- en financiële aspecten en brengen advies uit aan de regiogemeenten. Dit advies is input voor het lokale advies aan de gemeenteraad.

De paragraaf 'Verbonden partijen' is om een tweetal redenen van belang:
- de verbonden partijen voeren beleid uit dat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort;
- welke risico's loopt de gemeente en wat zijn de budgettaire gevolgen.

De paragraaf betreffende de verbonden partijen dient volgens artikel 15 lid 1 van het BBV ten minste te bevatten:
a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
    - gemeenschappelijke regelingen;
    - vennootschappen en coöperaties;
    - stichtingen en verenigingen, en,

- overige verbonden partijen;

c. de lijst van verbonden partijen.

Voor het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang maar wel sprake is van structurele bekostiging en een bestuurlijk belang wordt aanbevolen om een extra categorie “organisaties met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang” op te nemen.

Per verbonden partijen moet tenminste de volgende informatie worden opgenomen in deze paragraaf:

a. de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
e. de eventuele risico’s, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Het per verbonden partij opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het eventuele nog niet verdeelde resultaat. Het vreemd vermogen betreft de passiva minus eigen vermogen.

In het voorjaar van 2022 boden de meeste gemeenschappelijke regelingen hun kadernota’s, de jaarrekening 2021 en hun begroting 2023 aan.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing nemen we de eventuele risico’s op waarvoor de verbonden partijen mogelijk een beroep doen op de deelnemende gemeenten.

A. Gemeenschappelijke regelingen

1. Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) Brabant-Noordoost Regiotaxi Noordoost-Brabant	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeentelijke portefeuillehouder is lid van het Dagelijks Bestuur.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De samenwerkende partners streven een kwalitatief hoogwaardig stelsel van kleinschalig collectief vervoer na. Zij willen daarmee voorzien in de behoefte aan openbaar vervoer, de instandhouding en de verbetering van de bereikbaarheid van de kleine kernen en het aanbod van adequate en efficiënte vervoersvoorzieningen voor diverse doelgroepen.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van beheerkosten van gemeente Bernheze in 2021 was € 27.462,-. De totale bijdragen van gemeenten daarin bedragen € 343.428,-. Het aandeel van gemeente Bernheze bedraagt 8,0%.

1. Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) Brabant-Noordoost Regiotaxi Noordoost-Brabant				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**		**31-12-2021**
	Eigen vermogen	€ 789.208	€	859.580
	Vreemd vermogen	€ 850.458	€	325.976
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Her gerealiseerde resultaat over 2021 bedraagt € 71.335,-. Voorgesteld wordt om dit toe te voegen aan de algemene reserve.			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.			

2. GGD Hart voor Brabant				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeentelijke portefeuillehouder is lid van het Dagelijks Bestuur.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de openbare gezondheidszorg.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage vanuit Gemeente Bernheze in 2021 bedraagt € 1.217.997,- op een totaal van € 45.496.333,-. Dit is een aandeel van 2,7%.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**		**31-12-2021**
	Eigen vermogen	€ 7.820.000	€	7.749.000
	Vreemd vermogen	€ 31.107.000	€	23.883.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het positieve resultaat over 2021 bedraagt €238.000,-. Dit zal worden toegevoegd aan de algemene reserves.			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	De uitbraak van Corona heeft voor het GGD vanzelfsprekend gevolgen gekend. De coronacrisis leidt tot een andere sturing bij crises (van infectieziekten). In de loop van 2022 wordt hier meer duidelijk over. We beperken dit risico door beter samen te werken met GGD'en en andere instellingen. De grootste benoemde risico's zitten in de fluctuatieomzetvolume plustaken en het stijgende ziekteverzuim.			

3. Openbaar Lichaam Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het bestuur.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorzieningen in deze regio. Het O.L. verzorgt de administratie en gebruikt voor plaatsing van kandidaten haar eigen uitvoeringsorganisatie, de IBN-holding B.V.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De aangesloten gemeenten leveren een bijdrage in de bestuurskosten van het Werkvoorzieningsschap. In 2021 bedroeg de bijdrage van Gemeente Bernheze € 8.017,- op een totaal van € 82.265,- . Dit komt neer op een aandeel van 9,7%.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**		**31-12-2021**
	Eigen vermogen	€ 26.803.600	€	26.986.600
	Vreemd vermogen	€ 2.310.000	€	1.848.300

3. Openbaar Lichaam Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant	
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	In 2021 is een positief bedrijfsresultaat gerealiseerd van € 1.133.500,- vóór bestemming. Na toevoegingen en onttrekkingen aan diverse reserves resulteert dit in een exploitatieresultaat van nihil.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.

4. Omgevingsdienst Brabant Noord (OBDN)				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het openbaar lichaam is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noord.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Het aandeel van Bernheze in 2021 is 4,6%. (€ 1.295.534 ,- op een totaalbedrag van € 27.951.256,-).			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**		**31-12-2021**
	Eigen vermogen	€ 9.844.000		€ 10.127.000
	Vreemd vermogen	€ 8.628.000		€ 11.379.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het positieve resultaat 2021 bedraagt na onttrekking uit reserves € 1.569.000,-. Deze maakt onderdeel uit van de balanspost eigen vermogen.			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.			

5. Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het bestuur.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering van de digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering van de lokale dienstverlening.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van gemeente Bernheze in 2021 was € 110.500,-. Op een totaal aan bijdragen van gemeenten en waterschappen is dit 6,9%. Op het totaal aan bijdragen (inclusief rijk en provincie is deze bijdrage 2,1%.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**		**31-12-2021**
	Eigen vermogen	€ 1.169.576		€ 1.444.272
	Vreemd vermogen	€ 3.999.098		€ 4.356.507
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Over 2021 bedroeg het positieve resultaat € 58.085 ,-. Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve E-depot-infrastructuur.			

5. Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)	
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

6. Veiligheidsregio Brabant-Noord	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer en Veiligheidsbureau Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Brabant-Noord en het Gemeenschappelijk Meldcentrum Brabant-Noord. In de Veiligheidsregio werken 16 gemeenten, de GGD en de Nationale Politie met hen samen op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en meldkamers. Voorts werken ook het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid in de veiligheidsregio samen.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van Bernheze wordt berekend tegen vaste bedragen per inwoner voor enkele onderdelen en een procentueel deel voor de kazernes. De bijdrage van Gemeente Bernheze in 2021 bedraagt € 1.856.575,-. Op basis van 31.420 inwoners in Bernheze (peildatum 1 januari 2020) op het totaal van deelnemende gemeenten met 655.851 inwoners is het aandeel van de gemeente Bernheze in 2021 4,8%.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	**01-01-202`1** / **31-12-2021** Eigen vermogen € 13.819.000 / € 10.846.000 Vreemd vermogen € 32.329.000 / € 38.648.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Op basis van de concept-jaarstukken bedroeg het resultaat: BBN: € 355.000 Ghor: € 199.000 MKOB: € 0 Totaal: € 554.000 Deze wordt toegevoegd aan het eigen vermogen.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Ook het afgelopen jaar hebben de veiligheidsregio's een bijdrage kunnen leveren aan de Coronacrisis. In 2022 worden diverse maatregelen omtrent Corona versoepeld of osgelaten. Wat echter de toekomstige risico's zijn wat betreft Corona is nog altijd lastig te voorspellen. Op 24 februari 2022 vielen Russische strijdkrachten Oekraïne binnen. Er zijn momenteel geen aanwijzingen voor specifieke dreigingen ten aanzien van Nederland. Het effect op onze regio is nog niet goed in te schatten, maar er wordt in ieder geval een grote groep vluchtelingen verwacht. Ook onze veiligheidsregio zal vluchtelingen opvangen. Daarnaast monitoren we de situatie op een aantal specifieke veiligheidsthema's.

7. Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg die tijdig ter plaatse is.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De RAV wordt volledig gefinancierd door de Zorgverzekeraars en het Rijk en er wordt geen gemeentelijke bijdrage gevraagd.

7. Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**		**31-12-2021**
	Eigen vermogen	€ 13.738.000	€	14.180.000
	Vreemd vermogen	€ 25.744.000	€	32.686.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Op basis van de jaarstukken 2021 bedraagt het resultaat € 489.000,-. Er wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de reserves (RAK).			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.			

8. Regionaal Bureau leerplicht en RMC (regionale meld- en coördinatiefunctie)			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeente Bernheze is via de portefeuillehouder vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het algemeen resultaat dat beoogd wordt, is een goede uitvoering van de leerplicht en kwalificatieplicht, voortijdig schoolverlaten voorkomen en jongeren in een kwetsbare positie monitoren. De ambities voor de periode 2021 tot en met 2024 zijn de volgende: - -Geen enkel leerplichtig kind zit langer dan drie maanden thuis zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg. Het RBL BNO geeft altijd prioriteit aan het zo snel als mogelijk stoppen van het schoolverzuim. Uitgangspunt hierbij is dat iedere dag dat een kind thuis zit er één te veel is. - -Geen enkele jongere in een kwetsbare positie tussen 16 en 23 jaar valt tussen de wal en het schip. Alle jongeren die geen startkwalificatie hebben zijn in beeld en hebben een duurzame werkplek, passende dagbesteding of volgen een traject naar werk of zorg. RBL BNO bereikt alle voortijdig schoolverlaters en verleidt ze om onderwijs te volgen. Ook als sprake is van een krappe arbeidsmarkt waarin werkgevers arbeidskrachten zoeken.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van Gemeente Bernheze in 2021 bedraagt € 72.027,- op een totaal van gemeentelijke bijdragen van € 854.291,-. Het aandeel bedraagt daardoor 8,4%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**	**31-12-2021**
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat over 2021 bedraagt € 44.416,-. In 2021 is de restitutie over 2020 uitgekeerd, waardoor het netto resultaat uitkomt op € 65.527,- negatief. Dit wordt onttrokken uit de reserve.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

9. Heesch West				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester en de portefeuillehouder vastgoed maken deel uit van het Algemeen Bestuur.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het samenwerkingsverband heeft tot doel het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in de regio “Noordoost Brabant” door middel van het duurzaam ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar regionaal bedrijventerrein, hierna te noemen “bedrijventerrein”, op basis van de door de grondgebiedsgemeenten vastgestelde, nog vast te stellen en geldende bestemmingsplannen, wijzigingen daarvan in wijzigingsplannen en uitwerkingen daarvan in uitwerkingsplannen.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Voor Bernheze is het aandeel bepaald op 12%.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**		**31-12-2021**
	Eigen vermogen	€ -178.411		€ -216.772
	Vreemd vermogen	€ 2.729.872		€ 3.045.648
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De GR Heesch West heeft in 2021 een negatief exploitatieresultaat van € 38.000,-.			
Eventuele risico’s: Alle risico’s waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Het oorspronkelijk uit te geven plangebied is verkleind en voor de verwachte verliezen zijn door de deelnemende gemeenten voorzieningen getroffen. Daarnaast is in de bepaling van de risico’s vanuit de bouwgrondexploitatie aandacht besteed aan Heesch West. Eind februari 2022 is de invasie/oorlog vanuit Rusland begonnen met Oekraïne. Dit heeft diverse gevolgen zowel maatschappelijk als economisch. Als de energie- en grondprijzen lang hoog blijven zal dit invloed hebben op de wereldhandel. De effecten daarvan kunnen we voor het ontwikkelen van ons regionaal bedrijventerrein niet overzien.			

10. Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2015			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De colleges van B&W geven de centrumgemeente Oss mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren. De portefeuillehouden Wmo maakt deel uit van het reguliere overleg.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats naar rato van het ontvangen rijksbudget Wmo		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**	**31-12-2021**
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.		
Eventuele risico’s: Alle risico’s waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

11. Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant 2015	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De colleges geven de centrumgemeente Den Bosch mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren, uiteraard begrensd door wetgeving, jurisprudentie en vooraf vastgestelde financiële kaders
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van de individuele voorzieningen en de flexibele jeugdhulp, volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats naar rato van het aantal jeugdigen 0 t/m 17-jarigen.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	**01-01-2021** / **31-12-2021** Eigen vermogen n.v.t. / n.v.t. Vreemd vermogen n.v.t. / n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

12. Belastingsamenwerking Oost Brabant (BSOB)	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De gemeente deelt mee in de gemeenschappelijke regeling waar een samenwerking is ontstaan tussen het waterschap en 11 deelnemende gemeenten. De BSOB draagt zorg voor de oplegging en inning van gemeentelijke belastingen (de belastingtaken).
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage voor Gemeente Bernheze bedraagt in 2021 € 547.935 ,-. Op een totaal van € 9.425.225 ,- bedraagt het aandeel van Gemeente Bernheze 5,8%.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	**01-01-2021** / **31-12-2021** Eigen vermogen € 299.000 / € 1.243.000 Vreemd vermogen € 15.316.000 / € 14.733.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De BSOB heeft in 2021 een positief financieel resultaat behaald van € 938.297,- vóór resultaatbestemming.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Geconstateerd is dat over de afgelopen jaren de hoeveelheid WOZ-bezwaren fors toegenomen is. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de impact van de NCNP-bureaus. Het effect hiervan, op de begroting van BSOB, is tweeledig. Enerzijds is er fors meer personele inzet benodigd om deze bezwaren af te handelen (welke veelal door inhuurmedewerkers wordt uitgevoerd) en anderzijds stijgen de proceskosten fors. BSOB doet er alles aan om deze kosten zo laag mogelijk te houden, maar de verwachting is dat deze kosten in de komende jaren niet afwijken van de eerdere kostenopgaven.

B. Vennootschappen en coöperaties

Voor privaatrechtelijke organisaties gelden de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek. Dit betekent dat binnen vijf maanden de stukken moeten zijn gepubliceerd. Indien de benodigde gegevens tijdig beschikbaar zijn hebben we die opgenomen.

1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Als aandeelhouder maakt de gemeentelijke portefeuillehouder deel uit van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Bankinstelling van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Op een totaal van 55.690.720 aandelen bezit de gemeente Bernheze 21.060 aandelen. Dit is een bescheiden aandeel van 0,037816%.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	**01-01-2021** **31-12-2021** Eigen vermogen € 5.097 miljoen € 5.062 miljoen Vreemd vermogen € 155.262 miljoen € 143.995 miljoen
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Over 2021 heeft BNG-bank een nettowinst na belastingen behaald van € 236 miljoen.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

2. NV Brabant Water	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Als aandeelhouder maakt de gemeentelijke portefeuillehouder deel uit van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Watervoorziening
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeente Bernheze participeert voor € 2.451,61 in het aandelenkapitaal van € 278.000,-. Dit is een belang van 0,9%.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	**01-01-2021** **31-12-2021** Eigen vermogen € 674.183 miljoen € Nog niet bekend Vreemd vermogen € 523.344 miljoen € Nog niet bekend De gegevens per 31-12-2021 zijn nog niet gepubliceerd.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De gegevens per 31 december 2021 zijn nog niet gepubliceerd.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

C. Stichtingen en verenigingen

1. Vereniging van Eigenaars van appartementengebouw “De Pas” De Misse 4	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De portefeuillehouder gemeentelijk vastgoed, de bedrijfsleider accommodaties en een beleidsmedewerker van financiën van de Gemeente Bernheze maken het bestuur van de VVE, dat drie bestuursleden kent.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Beheer en onderhoud van het exterieur van het gebouw “De Pas”, waarvan gemeente Bernheze sinds 31 augustus 2020 enige eigenaar is.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Alle exploitatiekosten van de VVE plus de kosten van groot onderhoud worden verrekend via 55% gemeente en 45% de Pas. Verrekening is onderdeel van de verhuurovereenkomst van Stichting de Pas en loopt via de Gemeente Bernheze.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	**01-01-2021** **31-12-2021** Eigen vermogen n.v.t. n.v.t. Vreemd vermogen € 277.999 € 304.408
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarlijkse exploitatie sluit zonder saldo. De kosten worden verdeeld op basis van statutaire afspraken.
Eventuele risico’s: Alle risico’s waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Stg de Pas huurt 45% van de ruimtes waarbij volgens het gemeenschapshuizenbeleid alle gebruikers- en eigenaarslasten ten laste komen van Stg de Pas. Het risico bestaat vanwege verminderde inkomsten als gevolg van de coronapandemie dat Stg de Pas niet aan haar verplichtingen kan voldoen.

2. Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (voorheen: Stichting Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf)	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester van de gemeente Oss vertegenwoordigt de gemeente Bernheze.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Deze stichting is opgericht om een betere afstemming tussen partners op het terrein van veiligheid te bereiken (politie, gemeenten, openbaar ministerie en diverse welzijnsinstellingen). De meerwaarde van de samenwerking van organisaties op een fysieke locatie ligt in de sluitende aanpak van criminaliteit en overlast en de aanpak van de achterliggende problemen bij de betrokkenen. Door het bundelen van activiteiten ontstaat een compleet zicht op de situatie van daders, overlastgevers en slachtoffers, zodat het mogelijk wordt om gezamenlijk en geïntegreerd te handelen.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeentelijke bijdrage voor Bernheze bedroeg in 2021 € 27.360,-. Op een totaal van gemeentelijke bijdragen van € 539.360,- is dat een aandeel van 5,1%.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	**01-01-2021** **31-12-2021** Eigen vermogen n.v.t. n.v.t. Vreemd vermogen n.v.t. n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2021 sluit af met een positief saldo van € 152.050,-.
Eventuele risico’s: Alle risico’s waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.

3. Stichting Maashorst in Uitvoering				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeentelijke portefeuillehouder is vertegenwoordigd in het bestuurlijke regieteam.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De stichting heeft ten doel in opdracht van het Bestuurlijk Regieteam (BRT) uitvoering te geven aan de vastgestelde jaarplannen voor De Maashorst en de daarin opgenomen projecten en activiteiten.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Gemeente Bernheze geeft samen met Landerd, Oss en Uden bijdragen aan de Maashorst. In 2020 heeft Bernheze de volgende bijdragen gedaan: - Kuddebeheer € 5.933,-. - Algemene bijdrage: € 100.000,- - Compensatie personeelslasten: € 60.000,- Doordat de jaarrekening nog niet is ontvangen is het totaal aan bijdragen van de deelnemers in 2021 nog niet bekend en kan het aandeel van Gemeente Bernheze nog niet worden bepaald.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**		**31-12-2021**
	Eigen vermogen	€ 308.734	€	Nog niet bekend
	Vreemd vermogen	€ 575.638	€	Nog niet bekend
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2021 is ten tijde van dit schrijven nog niet ontvangen.			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.			

4. Regio Noordoost-Brabant				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Bij het onderdeel 'overheden' worden alle samenwerkende gemeenten vertegenwoordigd door hun portefeuillehouder.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het samenwerkingsverband erkent de diversiteit in de regio, maar gaat uit van gelijkwaardigheid, waarbij elkaar gunnen en afspraken maken belangrijke pijlers zijn. Dit is een belangrijke basis voor de samenwerking, naast de nieuwe inhoudelijke Samenwerkingsagenda. In de Samenwerkingsagenda "richting 2030" is vastgelegd wat de samenwerking van plan is op te pakken. Steeds meer wordt ingezet op samenwerking met provincie, omliggende regio's en het rijk met een aangescherpte en daadkrachtigere organisatie.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Doordat de jaarrekening 2021 nog niet is ontvangen kan het aandeel van Gemeente Bernheze nog niet worden benoemd.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**		**31-12-2021**
	Eigen vermogen	€ 163.932	€	Nog niet bekend
	Vreemd vermogen	€ 2.278.727	€	Nog niet bekend
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2021 van Regio Noordoost-Brabant is op het moment van opstellen van deze jaarrekening nog niet vastgesteld en ontvangen.			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.			

5. Vereniging van Eigenaars Plein 1969 I&II				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De portefeuillehouder maatschappelijk vastgoed maakt deel uit van het bestuur van de VVE, dat twee bestuursleden kent.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Beheer en onderhoud van het exterieur van het gebouw “Plein 169 I&II” voor de gezamenlijke eigenaren (Woonstichting JOOST en gemeente Bernheze).			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Statutair is vastgelegd dat verrekening van kosten plaatsvindt voor 18% voor de gemeente Bernheze en voor 82% voor Woonstichting JOOST.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**		**31-12-2021**
	Eigen vermogen	€	21.030	€ 50.274
	Vreemd vermogen	€	4.062	€ 2.765
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat over 2021 bedraagt € 621,-.			
Eventuele risico’s: Alle risico’s waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.			

D. Overige verbonden partijen

1. Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC)			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeente Bernheze wordt vertegenwoordigd door een burgemeester uit onze regio		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het versterken van de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit en vervolgens de ontwikkeling van een geïntegreerde aanpak van de georganiseerde criminaliteit te faciliteren en te stimuleren.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Gemeente Bernheze heeft in 2021 als volgt bijgedragen: - RIEC bijdrage: € 14.883,- - TF bijdrage: € 6.000,- - Convenant Hecht Bondgenootschap: € 6.422,- Doordat de jaarrekening 2021 nog niet is ontvangen kan het aandeel van Gemeente Bernheze nog niet worden benoemd		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2021**	**31-12-2021**
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Ten tijde van het opstellen van deze jaarstukken was de jaarrekening 2021 van het RIEC nog niet ontvangen.		
Eventuele risico’s: Alle risico’s waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

2. Regionale samenwerking As50	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester vertegenwoordigt Bernheze in een bestuurlijke regiegroep. Hierin hebben de burgemeesters van Oss, Uden, Meierijstad en Landerd zitting.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De As50 vormt een subregio binnen de regio Noordoost-Brabant (Agrifood Capital). De gemeenten werken samen om de belangen van de subregio in de grotere regio onder de aandacht te brengen.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeenten betalen geen bijdrage. Zie de toelichting bij C. Stichtingen en verenigingen, onderdeel 4, Regio Noordoost-Brabant.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De gemeenten betalen geen bijdrage.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

G. Grondbeleid

Algemeen

Inleiding

De gemeente Bernheze wil regie voeren op haar ruimtelijk beleid. Het uitgangspunt is dat, bij gelijke geschiktheid, voorkeur wordt gegeven aan projecten waarin de grond in eigendom van de Gemeente Bernheze is. Voor de locaties waar de gemeente de grond al in eigendom heeft zal het op basis van het vorige beleid ingezette actieve grondbeleid worden voortgezet. Actief grondbeleid is echter geen vanzelfsprekendheid meer. De gemeente Bernheze zal kiezen voor maatwerk, waarbij per ontwikkelingsopgave zal worden gekeken welke strategie (of combinatie van strategieën) het meest effectief is.

Daar waar initiatieven uitblijven en/of voor locaties waar de gemeente zelf actief sturing wil geven aan (de kwaliteit) van ruimtelijke ontwikkelingen, zal onderzocht worden of (aanvullend) actief grondbeleid een optie is.

De nota grondbeleid van de Gemeente Bernheze is in 2019 geactualiseerd en werd op 12 december 2019 door de raad vastgesteld.

Financieel beleid bouwgrondexploitaties

Voor de plannen die de gemeente Bernheze maakt, geldt het principe dat elk plan zichzelf moet financieren. Dit betekent dat de opbrengsten die uit het plan voortvloeien minimaal gelijk dienen te zijn aan de kosten van ontwikkeling en realisatie van het plan.

De exploitatieopzet vormt het financiële kader waarbinnen de exploitatie zal worden uitgevoerd. De vastgestelde exploitatieopzet kent een bindend karakter voor het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot het doen van uitgaven. De exploitatieopzetten zijn bij het opstellen van deze jaarrekening geactualiseerd.

Positieve resultaten

Wanneer de inkomsten uit een plan hoger zijn dan de kosten van realisatie ontstaat er een financieel positief resultaat. Hoewel het verdienen van geld op grondexploitaties geen doel op zich is, heeft de gemeente Bernheze geen bezwaren tegen het bereiken van financieel positieve resultaten. De middelen die hierdoor ter beschikking komen, zal de gemeente Bernheze aanwenden voor de realisatie van maatschappelijke doeleinden.

Met betrekking tot het realiseren van winst heeft het Besluit begroting en verantwoording (BBV) de "percentage of completion" regel (POC) verplicht gesteld. Dit is een methode om de jaarwinst bij

de grondexploitatie te bepalen. De winst moet jaarlijks worden genomen naar rato van de winst van de gerealiseerde kosten en opbrengsten. Dus indien 50% van de kosten is gerealiseerd en 50% van de grond is verkocht, dan is de winstrealisatie 50% x 50% = 25%. Wanneer de resultaten van een grondexploitatie worden bijgesteld of het voortgangspercentage muteert heeft dit ook gevolgen voor de eerder genomen winst volgens de POC regel.

Negatieve resultaten

Indien blijkt dat niet aan het vereiste kan worden voldaan, om een exploitatie minimaal financieel sluitend te kunnen realiseren, zal directe nadere besluitvorming over de wijze van realisatie en de daarmee verband houdende dekking van eventuele exploitatiekosten noodzakelijk zijn. Bij het ontstaan van tekorten in een bouwgrondexploitatie zal de gemeente Bernheze direct het verlies nemen.

Actualisatie

De bestaande exploitatieopzetten worden twee maal per jaar geactualiseerd en vastgesteld door het college. In de exploitatieopzetten per project wordt uitgegaan van de meest actuele woningbouwplanning en grondprijzen. Nieuwe exploitaties vaststellen is een bevoegdheid van de raad en is gemandateerd aan het college.

Reserves

Algemeen

De omvang van de geïnventariseerde risico’s bouwgrondexploitatie wordt aan de hand van een risicoscan van het grondbedrijf bepaald. Bij de risicoscan zijn de grondexploitaties doorgerekend aan de hand van een risicoscenario waarbij de verkoopprijzen met 25% dalen en de uitgiften met twee jaar worden vertraagd. Op basis hiervan vindt per bouwgrondcomplex een weging (beoordeling en weging op de kans dat het risico zich voordoet) plaats zoals deze ook wordt toegepast in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Op basis van de uitgevoerde risicoscan bedraagt de minimale hoogte van de geïnventariseerde risico’s bouwgrondexploitatie € 1,3 miljoen. Bij de vorige jaarrekening was het geïnventariseerde risico € 2,8 miljoen.

Algemene weerstandsreserve

De grondslag van de algemene weerstandsreserve wordt verantwoord in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Onderdeel van deze grondslag zijn de geïnventariseerde risico’s bouwgrondexploitatie.

Reserve landschappelijke kwaliteitsverbetering

Per verkochte meter woningbouwgrond op complexen buiten de dorpskernen een bedrag gestort in de bestemmingsreserve landschappelijke kwaliteitsverbetering. Dit is een voorwaarde die door de provincie verplicht is gesteld. In 2021 heeft er vanuit de bouwgrondexploitatie een storting plaatsgevonden van € 83.000,-. De reserve wordt ingezet voor doeleinden ten behoeve van de landschappelijke kwaliteit in het buitengebied.

Exploitaties

Op 16 december 2021 heeft de raad de nieuwe woonvisie vastgesteld, met daarin een taakstelling van 1.160 woningen tot en met 2026. De kwantitatieve opgave op langere termijn – tot en met 2031 – bedraagt 1.800 woningen.

- Voor de opbrengstenindexatie is in de exploitatieopzetten rekening gehouden met 3% voor zover er geen andere contractuele afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is gerekend met een eenmalige inhaalindexering van 3,5% en vanaf 2023 met 2%.
- De kostenindexering die in de exploitatieopzetten wordt gehanteerd is 3%.
- De nacalculatorische rente bedraagt 1,55% en is verwerkt in de exploitatieopzetten.
- De bovenstaande wijzigingen in de exploitatieopzetten hebben er per saldo toe geleid dat bij veel complexen het verwachte positieve eindresultaat is verbeterd. Bij de toelichting per complex wordt hier verder op ingegaan.

Voorraad gronden

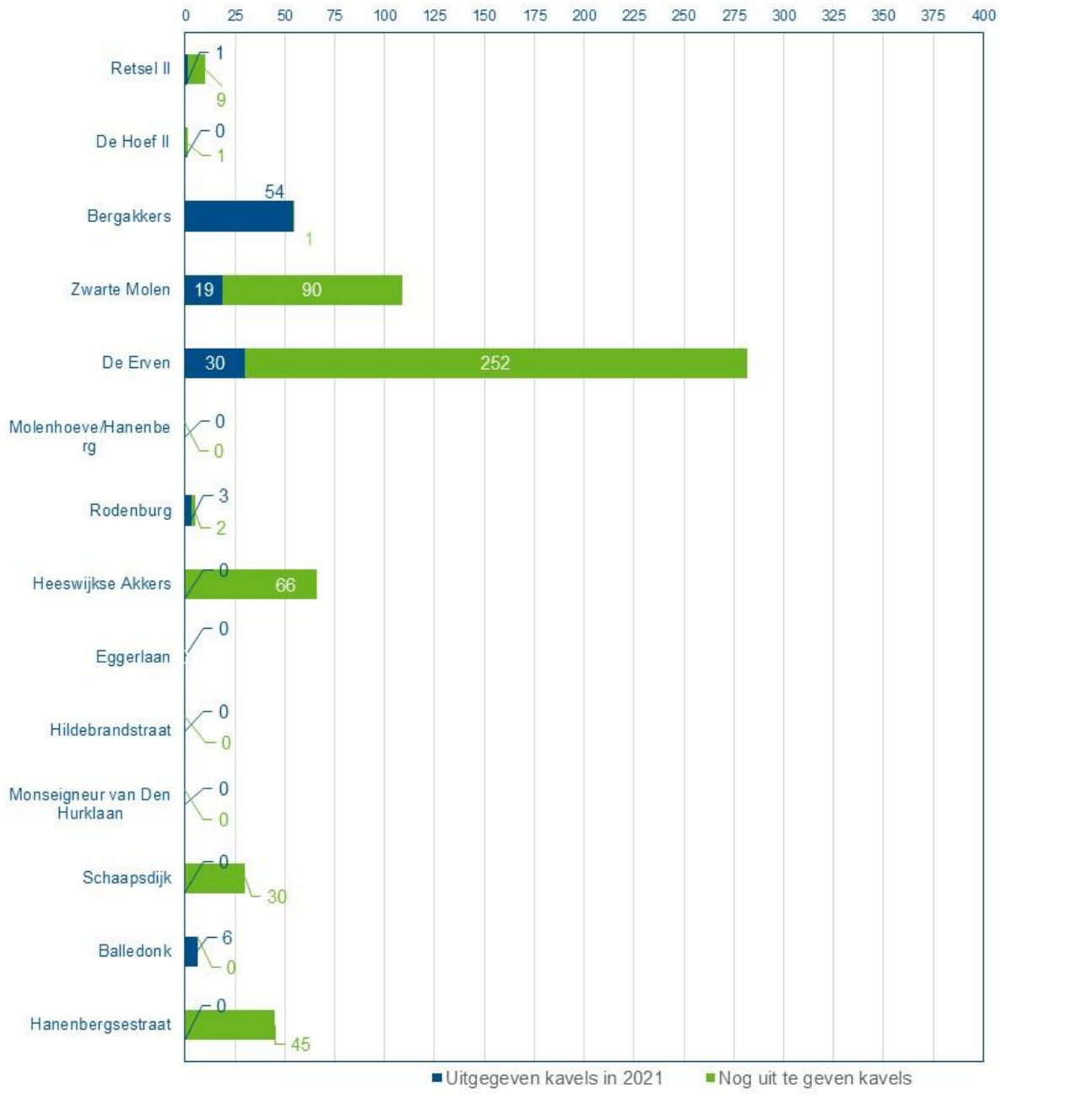
Het BBV hanteert een indeling van bouwgrondexploitaties in drie categorieën:

1. De complexen met exploitatieopzet worden door de gemeente ontwikkeld en zijn onderbouwd met een exploitatieopzet.
2. De exploitaties die voor rekening en risico van derden worden ontwikkeld. De kosten die de gemeente maakt voor deze particuliere complexen, voornamelijk plankosten, worden verhaald op de ontwikkelaars.
3. Daarnaast zijn er gronden die de gemeente bezit waarvoor (nog) geen exploitatieopzet is. Deze gronden vallen onder het materieel vast activa van de gemeente.

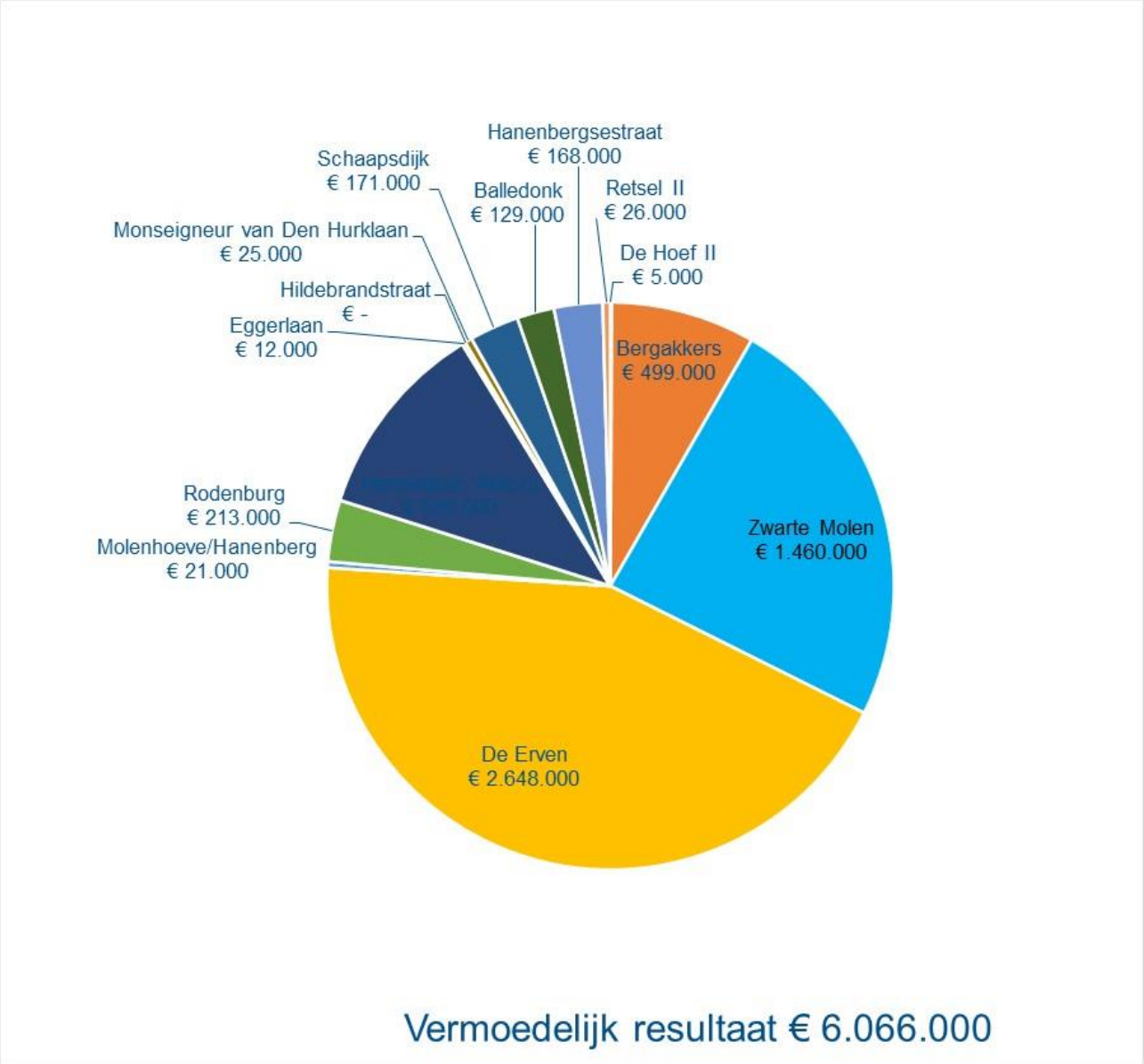
A. Complexen met exploitatieopzet

Hieronder staan twee overzichten van de onderhanden bouwgronden in exploitatie. Het eerste overzicht bevat de kavels die zijn uitgegeven in 2021 en de nog uit te geven kavels per complex.

Het tweede overzicht omvat het resterend eindresultaat per complex. Dit is zonder de al genomen winsten volgens de POC-methode tot en met 2021. Deze overzichten bevatten zowel de complexen voor woningbouw als voor bedrijventerreinen.

Uitgegeven in 2021: 113 kavels | Nog uit te geven: 496 kavels

Retsel II

Dit betreft het gedeelte ten oosten van de Retselseweg. In 2021 is één kavel verkocht. De resterende negen kavels worden in 2022 verkocht. Dit aantal is hoger geworden doordat we één kavel gesplitst hebben in zes kleinere kavels om te voldoen aan de vraag. In 2021 hebben we € 7.000,- aan eerdere genomen winsten teruggedraaid. Dit is een gevolg van een combinatie van kostenindexaties en een latere nog te realiseren verkopen. We verwachten het complex eind 2024 af te sluiten met een resultaat van € 26.000,-.

De Hoef II

In 2022 wordt het groen aangebracht en worden de laatste afrondende werkzaamheden uitgevoerd. Eind 2022 wordt het plan afgesloten en wordt het openbaar gebied overgedragen aan

beheer. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2021 € 74.000,- winst genomen. Het project heeft een meevaller van € 55.000,-. Dit is het gevolg van het vervallen van de geraamde kosten voor planschade. We verwachten het complex eind 2022 af te sluiten met een resultaat van € 5.000,-.

Bergakkers

In 2021 is het terrein bouwrijp gemaakt en zijn nagenoeg alle kavels in het plan uitgegeven. Voor 2022 resteert nog een kavel voor levering. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2021 € 1.185.000,- hiervan als winst genomen. Het verwachte resultaat bij het afsluiten van het project (eind 2025) bedraagt € 499.000,-.

Zwarte Molen

In 2021 hebben we 4 kavels verkocht voor de bouw van projectmatige woningen en 15 kavels ten behoeve van sociale huurwoningen. Nu het wijzigingsplan uitgewerkt wordt, is geconstateerd dat er een nabetalingsverplichting op die grond rust. Dit zorgt voor circa € 65.000,- nadeel. Wij verwachten de kavels uit het wijzigingsplan in de periode 2023-2025 uit te geven. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2021 € 211.000,- winst genomen. In 2026 verwachten we het complex af te ronden met een resultaat van € 1.460.000,-.

De Erven

In 2021 zijn er 30 kavels verkocht in de fasen 1 en 2 van dit plan. In 2021 verwachten we de laatste kavels in fase 1 en 2 te leveren. In 2022 wordt op de in 2021 gerealiseerde rotonde aan de Cereslaan een kunstwerk geplaatst. Door een toename van de marktconforme prijs van bouwgrond is het resultaat van dit plan met circa € 650.000,- toegenomen. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2021 € 446.000,- winst genomen. We verwachten het plan eind 2026 af te sluiten met een positief resultaat van € 2.648.000,-.

Molenhoeven/Hanenberg

In 2021 zijn de werkzaamheden voor de afronding gestart. In 2022 verwachten wij het complex af te sluiten. In 2021 hebben we € 5.000,- eerder genomen winstneming teruggedraaid. Dit is het gevolg van een duurder uitgevallen aanbesteding voor de inrichtingswerkzaamheden. We verwachten het complex in 2022 af te ronden met een positief resultaat van € 21.000,-.

Rodenburg

In 2021 hebben we drie kavels verkocht. In 2021 zijn we gestart met het woonrijp maken welke we in 2023 afronden. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2021 € 161.000,- winst genomen. We sluiten het plan in 2022 af met een positief resultaat van € 360.000,-.

Cunera/Abdijstraat

Binnen dit plan ligt nog één kavel. De verkoop hiervan hangt samen met de beschikbaarheid van de grond die nu nog in gebruik is bij Jong Nederland. Gezien beëindiging van het gebruik door Jong Nederland niet op korte termijn te verwachten is, hebben we deze kavel buiten de grondexploitatie gebracht. Er zijn geen overige werkzaamheden meer binnen het gebied uit te voeren, derhalve is de grondexploitatie afgesloten. Als gevolg van het aframen van de opbrengst hebben wij de eerder genomen winst geëlimineerd.

Heeswijkse Akkers

In 2021 is het voorontwerp bestemmingsplan gepubliceerd en zijn de hierop ontvangen inspraakreacties behandeld. We hebben met twee particuliere grondeigenaar een overeenkomst gesloten. We zijn voornemens met een aantal andere particuliere grondeigenaren in het plangebied in 2022 overeenkomsten te sluiten. In 2022 wordt het bestemmingsplan ter vaststelling aan uw raad aangeboden. We verwachten het complex in 2026 af te sluiten met een resultaat van € 689.000,-.

Eggerlaan

In 2022 ronden we de werkzaamheden af. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2021 € 34.000,- winst genomen. Het complex kan in 2022 afgesloten worden met een positief resultaat van € 12.000,-.

Hildebrandstraat

Er is in 2021 gestart met het woonrijp maken van dit plangebied. Na de afrondende werkzaamheden in 2022 kan het complex afgesloten worden met een nihil resultaat.

Monseigneur van Den Hurklaan

In 2021 zijn we gestart met de groeninrichting. In verband met het plantseizoen ronden we dat af in 2022. We hebben in 2021 € 17.000,- aan eerder genomen winst moeten terugdraaien. Dit is het gevolg van onvoorziene verkeerskundige aanpassingen aan de kruising. In 2022 sluiten we het plan af met een verwacht resultaat van € 25.000,-.

Hoefstraat

In 2021 is dit plan afgerond. Dit resulteert in een hoger dan voorziene winstneming van € 96.000,-. Dit is het gevolg van meevallende planschadeverhaalskosten.

Schaapsdijk

Tegen het plan is in 2021 een beroep ingesteld. In afwachting van de uitkomst van de beroepsprocedure is in 2021 het gebied toch bouwrijp gemaakt. Wij verwachten in 2022 kavels te verkopen. De verkopen zijn gepland voor 2022 tot en met 2024. We verwachten het plan eind 2025 af te ronden met een resultaat van € 171.000,-.

Balledonk

In 2021 hebben wij alle kavels uitgegeven. Wij gaan het plan in 2022 en 2023 woonrijp maken. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2021 € 55.000,- winst genomen We verwachten het plan eind 2023 af te ronden met een positief resultaat van € 129.000,-.

Hanenbergsestraat

In 2021 is de grondexploitatie vastgesteld en zijn de overeenkomsten met particuliere eigenaren gesloten. De planvorming zal in 2022 worden opgestart. We verwachten het plan in 2030 af te ronden met een positief resultaat van € 168.000,-.

Resultaat over 2021 (bouwgronden in exploitatie)

Resultaten bouwgrondexploitatie 2021 (bouwgronden in exploitatie)		
Eliminatie van eerdere winstneming volgens POC methode afsluiten complex Cunera/Abdijstraat	€	-/- 3.000
Verliesneming afsluiten complex Cunera/Abdijstraat	€	-/- 93.000
Winstneming afsluiten complex CPO Hoefstraat - Heesch	€	96.000
Subtotaal reguliere afsluiting	**€**	**0**
Winstneming volgens POC methode bij De Hoef II	€	74.000
Winstneming volgens POC methode bij Bergakkers	€	1.185.000
Winstneming volgens POC methode bij Zwarte Molen	€	211.000
Winstneming volgens POC methode bij De Erven		446.000
Eliminatie van eerdere winstneming volgens POC methode bij Molenhoeven/Hanenberg	€	-/- 5.000
Winstneming volgens POC-methode bij Rodenburg	€	161.000
Winstneming volgens POC-methode bij Eggerlaan	€	34.000
Eliminatie van eerdere winstneming volgens POC methode bij Mgr. vd Hurklaan	€	-/- 17.000
Winstneming volgens POC-methode bij CPO Balledonk	€	55.000
Eliminatie van eerdere winstneming volgens POC-methode bij Retsel II	€	-/- 7.000
Subtotaal POC-methode	**€**	**2.137.000**
Totaal	**€**	**2.137.000**

Van het in 2021 behaalde resultaat op bouwgronden in exploitatie kan de volgende splitsing worden gemaakt:

- Resultaat uit bouwgronden in exploitatie voor de woningbouw € 2.144.000,-
- Resultaat uit bouwgronden in exploitatie voor bedrijventerreinen € -/- 7.000,-

B. Particuliere complexen

Behalve de complexen in eigen beheer, kent de gemeente Bernheze ook complexen die in exploitatie zijn bij particulieren. De kosten die de gemeente Bernheze maakt voor deze complexen bestaan voornamelijk uit plankosten. Deze kosten zijn verhaalbaar op de particuliere exploitanten. Het risico bestaat dat de (vooraf) overeengekomen vergoeding niet toereikend is voor de uiteindelijk gemaakte kosten of dat de ontwikkeling uiteindelijk niet tot stand komt.

De voortgang van deze projecten wordt bepaald door de initiatiefnemer. De gemeente heeft geen actieve rol in deze projecten.

De particuliere complexen betreffen veelal het toevoegen van 1 of 2 woningen (veelal met een ruimte-voor-ruimte titel).

Daarnaast zijn er een aantal omvangrijkere plannen. Hierbij is te denken aan het plan Kamersche Hoef, ten noorden van de Veldstraat en het plan aan de Hoofdstraat 81. Beide plannen bevinden zich in Heeswijk-Dinther.

Momenteel zijn de volgende omvangrijkere particuliere complexen in ontwikkeling met bijbehorende uit te geven kavels:

	Complex	Kern	Nog uit te geven kavels
1	Kamersche Hoef	Heeswijk-Dinther	Circa 125
3	Hoofdstraat 81 (Verpostal)	Heeswijk-Dinther	20
4	Dorp 116-118 (voormalige Shell)	Heesch	27
	Totalen		**Circa 172**

Resultaat over 2021 (particuliere complexen)

Samengevat worden in 2021 de volgende resultaten geboekt binnen de particuliere complexen:

In 2021 zijn vijf particuliere complexen beëindigd en afgesloten met een gezamenlijk eindresultaat van € 60.000,-. In 2021 is er volgens het voorzichtigheidsprincipe voor € 19.000,- verlies genomen in lopende particuliere projecten.

Resultaten bouwgrondexploitatie 2021 (particuliere complexen)		
Winstneming bij afsluiten Brouwershoeve	€	34.000
Verliesneming bij afsluiten Molenerf 2 Nistelrode	€	-/- 9.000
Winstneming bij afsluiten RvR Doolhof ongenummerd	€	12.000

Resultaten bouwgrondexploitatie 2021 (particuliere complexen)		
Winstneming bij afsluiten Loo ongenummerd, naast 36	€	14.000
Verliesneming Dijkstraat-Donzel Nistelrode	€	-/- 8.000
Winstneming bij afsluiten Wijsstraat ong. naast 18 - H	€	9.000
Verliesneming Klein kantje (achter 5) - N	€	-/- 8.000
Verliesneming Graafsebaan 35 - H	€	-/- 3.000
Totalen	**€**	**41.000**

C. Materiële vaste activa

Heesch West

De gemeenschappelijke regeling Heesch West heeft als doel het ontwikkelen van een nieuw bedrijventerrein, geschikt voor met name (zeer) grootschalige logistiek. Aanvullend is er ruimte voor een specifieke profilering met meerwaarde voor de regio op het gebied van circulaire economie, energie en nieuwe concepten in de bouw. Heesch West versterkt het vestigingsklimaat voor Noordoost-Brabant door in te spelen op deze specifieke kwaliteiten. Het nieuwe terrein biedt vestigingsmogelijkheden voor nieuwe regionale en (inter)nationale ruimtevragers én biedt uitbreidingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven uit onder andere de participerende gemeenten (Bernheze, 's-Hertogenbosch en Oss). Daarnaast zorgt Heesch West voor directe en indirecte werkgelegenheid voor de regio, waarvan een belangrijk deel in de deelnemende gemeenten woont of gaat wonen. De totale investering in Heesch West is € 75,1 miljoen. Het aandeel van onze gemeente hierin is 12%.

De grondexploitatie van de GR Heesch West wordt elk jaar geactualiseerd en bij tekorten zullen de deelnemende gemeenten (Bernheze, 's-Hertogenbosch en Oss) het tekort telkenmale aanvullen. Hierdoor is er geen reserve als weerstandsvermogen binnen de GR nodig. De geactualiseerde exploitatieberekening van begin 2022 sluit met een tekort van € 43,7 miljoen. De deelnemende gemeenten hebben daarop hun verliesvoorziening afgestemd. Deze zal bij overdracht van de gronden (naar verwachting eerste halfjaar 2022) eveneens overgedragen worden.

Strategische gronden

In 2021 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden in de strategische voorraad gronden:
- € 55.000,- aan verminderingen als gevolg van de afwaardering van saneringskosten grond.
- € 9.000,- aan vermeerderingen als gevolg van de overdracht van grond vanuit de bouwgrondexploitatie.

Overzicht boekwaarde per kern	31-12-2020	31-12-2021
Heesch	984.000	929.000
Nistelrode	588.000	588.000
Heeswijk-Dinther	828.000	837.000

Overzicht boekwaarde per kern	31-12-2020	31-12-2021
Vorstenbosch	231.000	231.000
Totaal	**2.631.000**	**2.585.000**

Totaal resultaten 2021 bouwgrondexploitaties

Resultaten bouwgrondexploitatie 2021		
Winst vanuit de bouwgronden in exploitatie (t.b.v. woningbouw)	€	2.144.000
Winst vanuit de bouwgronden in exploitatie (t.b.v. bedrijventerreinen)	€	-/- 7.000
Winst vanuit de particuliere complexen	€	41.000
Totalen	**€**	**2.178.000**

H. Rechtmatigheid

Controleprotocol 2021

Uw raad stelde op 12 december 2019 het controleprotocol voor de jaarrekening vast. Het controleprotocol geeft nadere aanwijzingen aan de onafhankelijke accountant over de reikwijdte van de controle en de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Als bijlage bij het controleprotocol is het normenkader opgenomen met een overzicht van de (interne en externe) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen voortvloeien. Door middel van een notitie ter informatie op 18 november 2020 informeerden wij uw raad over de actualisering van het normen-en toetsingskader rechtmatigheid 2021.

Interne controle 2021

Het jaarplan interne controle, dat we op 19 januari 2021 vaststelden, is conform uitgevoerd. Er zijn in totaal 20 processen gecontroleerd. De controleonderzoeken zijn systematisch vastgelegd met behulp van een standaard format. De medewerker die de interne controle coördineert ontvangt alle rapportages. Hiermee wordt zicht gehouden op de voortgang van de planning en worden afspraken gemaakt over eventuele vervolgstappen. De aanbevelingen en actiepunten die vanuit de interne controle onderdelen worden benoemd zijn verzameld in een centrale lijst. Hierop is ook de voortgang van de aanbeveling of actiepunt zichtbaar. Deze lijst wordt twee maal per jaar verstrekt aan het Directieteam en aan de teamcoaches (nieuwe organisatiestructuur).

Daarnaast wordt periodiek een (fraude)risicoanalyse opgesteld. Het schrijven van een (fraude)risicoanalyse biedt niet de garantie dat er ook daadwerkelijk geen fraude plaats zal vinden binnen Gemeente Bernheze, maar geeft inzicht in risico’s in de diverse onderdelen in de organisatie en de beheersing ervan. Met deze analyse wordt beoogd om mogelijke frauderisico’s voor gemeente Bernheze in kaart te brengen en hiervoor bewustwording te creëren. Niet alleen zijn risico’s met betrekking tot fraude in kaart gebracht, maar ook algemene risico’s van onjuistheden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het voorkomen en opsporen van en handhavend optreden tegen misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving is vormgegeven in de verschillende gemeentelijke regelingen: de gemeente heeft hiervoor geen apart beleidskader vastgesteld. Door het toepassen van beheersingsmaatregelen in de processen (functiescheiding tussen uitvoering en autorisatie, toezicht en coördinatie, mandatering, diverse rollen in bedrijfskritische applicaties) en het uitvoeren van interne controles, waren ook in 2021 de randvoorwaarden voor het uitsluiten van risico’s inzake misbruik en oneigenlijk gebruik ingevuld.

Begrotingsonrechtmatigheden

Het begrotingscriterium waarborgden we voldoende door de planning- en controlcyclus. In 2021 hadden we twee momenten (juli en december) waarin we door middel van een Tussentijdse rapportage de raad rapporteerden. Met deze rapportages voorkomen we zoveel als mogelijk begrotingsonrechtmatigheden. Toch kan het voorkomen dat bij het opmaken van de jaarrekening afwijkingen worden geconstateerd. Uw raad kan deze uitgaven alsnog autoriseren door het vaststellen van de rekening, waarin deze uitgaven zijn opgenomen en voldoende zijn toegelicht.

Voor de bepaling van begrotingsoverschrijdingen op programmaniveau wordt uitsluitend gekeken naar de lasten en dus niet naar de baten.

Begrotingsoverschrijdingen

In onderstaand overzicht zijn de begrotingsafwijkingen op programmaniveau opgenomen waarvoor gezien de aard autorisatie door uw raad noodzakelijk is, maar waarvoor deze autorisatie op het moment van het opstellen van de jaarrekening niet heeft plaatsgevonden.

	Programma	Begroting na wijziging in euro's	Werkelijke lasten in euro's	Saldo lasten (Nog te autoriseren door de raad in euro's)
1.	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	15.182.940	15.727.624	544.684

De overschrijdingen op de programma's wordt in hoofdzaak veroorzaakt door:

- Taskforce ruimtelijke ordening: Ten behoeve van de Taskforce Ruimtelijke Ordening stelde de raad een krediet beschikbaar voor het werven van twee beleidsmedewerkers en een extra stedebouwkundige. Het traject heeft een looptijd van twee jaar. Het gedeelte van dit budget dat resteert wordt ingezet voor het vervolgen en afronding van dit project gedurende 2022.
- Ruimtelijke ordening: De resterende uitgaven op het krediet ecologische verbindingszones hebben in 2021 niet plaatsgevonden, waardoor de dekking uit de reserve nog niet is benut. Verder zijn de uitkeringen aan planschade (van buiten de grondexploitatie) lager dan geraamd en ook de daaraan gekoppelde advieskosten zijn in 2021 lager geweest.
- Omgevingswet: In 2021 zijn diverse gelden beschikbaar gesteld voor enkele projecten binnen de Omgevingswet, namelijk de projecten "OW omgevingsvisie", "OW dso", "omgevingsplan" en "omgevingswet algemeen". Deze projecten lopen nog (nog niet alle uitgaven zijn gedaan), waardoor de geraamde afschrijvingslasten op het budget omgevingswet, fors lager zijn dan geraamd.
- Bouwgrondexploitatie: De uitgaven betreffen mutaties die niet jaargebonden zijn. Voor een belangrijk deel dit dat activiteiten eerder plaatsgevonden dan gepland. Via de bijgestelde grexen alsnog in de desbetreffende jaarschrijven. De uitgaven worden afgedekt door de opbrengsten.

Deel 3: Jaarrekening

Balans per 31 december 2021

Activa	Ultimo 2021		Ultimo 2020	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		**61.980,16**		**0,00**
Materiële vaste activa		**80.112.019,63**		**78.834.728,06**
** Investeringen met economisch nut*				
Gronden en terreinen	35.644.640,90		34.319.306,11	
Gronden in erfpacht	378.973,33		378.973,33	
Woonruimten	6.281,04		9.421,55	
Bedrijfsgebouw en	28.887.740,24		30.134.624,25	
Grond, w eg en w aterbouw kundige w erken	0,00		0,00	
Vervoersmiddelen	248.859,84		293.743,47	
Machines, apparaten en installaties	507.215,83		594.849,41	
Overige materiële vaste activa	2.367.556,44		2.283.632,76	
Investeringen met economisch nut met heffing	654.737,96		694.099,50	
** Investeringen met maatschappelijk nut*				
Grond, w eg en w aterbouw kindige w erken	11.391.250,25		10.095.415,86	
Overige materiële vaste activa	24.763,80		30.661,82	
Financiële vaste activa		**2.777.219,88**		**2.468.209,95**
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	55.101,60		55.101,60	
Kapitaalverstrekking aan verbonden partijen	0,00		0,00	
Leningen aan w oningcorperaties	1.446.551,72		1.581.863,28	
Leningen aan overige verbonden partijen	0,00		0,00	
Overige langlopende leningen	1.130.077,03		701.997,36	
Overige uitzettingen > 1 jaar	145.489,53		129.247,71	
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	0,00		0,00	
Totaal vaste activa		**82.951.219,67**		**81.302.938,01**
Vlottende activa				
Voorraden		**7.821.572,43**		**10.089.911,45**
Onderhanden w erk	7.806.452,48		10.082.395,21	
Gereed product en handelsgoederen	15.119,95		7.516,24	
Uitzettingen met een looptijd van < 1 jaar		**24.757.937,99**		**20.773.958,14**
Vorderingen op openbare lichamen	6.542.720,31		6.169.807,68	
Uitzettingen in rijks schatkist	15.077.472,16		11.852.850,76	
Rek-crt met niet financiële instellingen	2.098.161,44		1.507.012,93	
Overige vorderingen	1.039.584,08		1.244.286,77	
Liquide middelen		**478.740,88**		**106.675,80**
Saldi kas/bank	478.740,88		106.675,80	
Overlopende activa		**4.186.363,11**		**7.379.699,70**
Te ontvangen voorschotten overheid NL/EU	2.242.123,61		5.923.380,46	
Nog te ontvangen/vooruitbetaald	1.119.821,51		912.173,69	
Overige nog te ontvangen bedragen	824.417,99		544.145,55	
Totaal vlottende activa		**37.244.614,41**		**38.350.245,09**
Totaal-generaal		**120.195.834,08**		**119.653.183,10**

Passiva	Ultimo 2021		Ultimo 2020	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**47.853.575,88**		**43.268.863,23**
Algemene reserve (niet besteedbaar)	7.385.866,00		8.605.397,00	
Algemene reserve (besteedbaar)	20.126.166,55		16.940.920,28	
Egalisatiereserves	13.535.029,13		11.935.211,33	
Bestemmingsreserves ter dekking kapitaallasten	858.928,40		956.058,46	
Overige bestemmingsreserves	2.145.833,18		2.524.052,02	
Totaal saldo baten en lasten	3.801.752,62		2.307.224,14	
Voorzieningen		**18.621.309,49**		**17.632.708,47**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen/risico's	9.142.182,54		9.408.320,44	
Egalisatievoorzieningen	4.070.224,69		3.882.860,89	
Van derden verkregen middelen met specifieke besteding	5.408.902,26		4.341.527,14	
Vaste schulden, looptijd > 1 jaar		**44.836.596,18**		**46.451.832,59**
Onderhandse leningen aan binnenlandse banken	44.779.884,68		46.415.196,25	
Waarborgsommen	56.711,50		36.636,34	
Totaal vaste passiva		**111.311.481,55**		**107.353.404,29**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden, < 1 jaar		**3.881.467,36**		**3.740.955,18**
Kasgeldleningen	0,00		0,00	
Banksaldi	0,00		0,00	
Overige schulden	3.881.467,36		3.740.955,18	
Overlopende passiva		**5.002.885,17**		**8.558.823,63**
Nog te betalen	3.103.294,07		5.882.770,78	
Europese/Ned voorschotbedragen	1.537.413,67		2.289.993,68	
Vooruitontvangen	7.474,57		62.282,71	
Overige vooruitontvangen bedragen	354.702,86		323.776,46	
Totaal vlottende passiva		**8.884.352,53**		**12.299.778,81**
Totaal-generaal		**120.195.834,08**		**119.653.183,10**
Gewaarborgde geldleningen/garantiestellingen		121.109.018,05		137.611.032,24

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Met ingang van 2004 is het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) van kracht geworden waarbij de jaarrekening moet worden opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het daarvoor geeft.

Vanaf de inwerkingtreding van het BBV is door de commissie BBV een aantal notities gepubliceerd die moeten worden toegepast. Met aanpassingen en uitspraken van de commissie BBV wordt rekening gehouden.

In februari 2020 heeft de commissie BBV de geactualiseerde notitie "Besluit Begroting en Verantwoording op hoofdlijnen verklaard, externe verslaggeving voor decentrale overheden" vastgesteld. De oude notitie "Raamwerk baten en lasten" uit 2016 is per dezelfde datum vervallen, die notitie was de opvolger van de originele notitie "Uitgangspunten gemodificeerd stelsel van baten en lasten provincies en gemeenten" uit 2004.

In deze geactualiseerde notitie blijft de kapstok van de notitie van 2016 gehandhaafd, maar zijn tussentijds gestelde vragen verwerkt en is een hoofdstuk toegevoegd voor de raad.

De belangrijkste punten in de in 2016 geactualiseerde notitie zijn:
1. Uniforme indeling in taakvelden
2. Uniforme set van beleidsindicatoren
3. Uniforme set van financiële kengetallen
4. Verbeterde informatie over verbonden partijen
5. Inzicht in overhead en kosten
6. Rentetoerekening op basis van vernieuwde notitie
7. Activeren van investeringen met maatschappelijk nut
8. Harmonisatie tussen vennootschapsbelasting en grondexploitaties

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat daaruit vindt plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden. Bij afwijkingen hierop wordt dit toegelicht.

Grondexploitatie

Bij de geactiveerde bedragen wordt uitgegaan van de boekwaarde per 1 januari, vermeerderd met de feitelijke mutaties over het jaar.

Het BBV schrijft dat tussentijds winstnemen niet meer vrijblijvend is. De POC-methode (Percentage of Completion) dient te worden toegepast. Hierbij wordt de voortgang per project afgezet tegen de winstverwachting. Hierdoor dient er jaarlijks al winst te worden genomen in plaats van pas aan het einde van grondexploitaties.

Wanneer geconstateerd wordt dat een complex verlieslatend is, worden direct toereikende maatregelen genomen. (voorzichtigheidsbeginsel). Dit kan vooraf bij de kostprijsopzet plaatsvinden, maar ook wanneer bij tussentijdse exploitatieopzetten een verwacht verlies wordt geconstateerd.

Gronden als materiële vaste activa

Activering geschiedt tegen historische verkrijgingsprijs met bijkomende kosten. Op grond wordt niet afgeschreven. Grond wordt wel afgewaardeerd als de boekwaarde boven de marktwaarde komt, dus als er sprake is van een duurzaam lagere marktwaarde. Dit zijn gronden met een vaste bestemming en die niet in een transformatieproces zitten.

Voorraden (als vlottende activa)

Dit betreft de voorraad onderhanden werk van de bouwgronden in exploitatie. Van alle complexen, die zijn opgenomen onder het onderhanden werk, zijn exploitatieopzetten opgesteld. Het onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten inclusief de bijgeschreven rente, verminderd met de opbrengsten wegens gerealiseerde verkopen. Bij verwachte verliezen bevat de boekwaarde de bijdrage uit de algemene reserve om de exploitatie sluitend te maken. De tussentijdse winstnemingen worden daarentegen uit de boekwaarde gehaald en zullen via het jaarrekeningsaldo ter bestemming worden aangeboden ten gunste van de algemene reserve.

Algemeen

De lasten en de baten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts dan genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico’s die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten/uitkeringen van deelnemingen worden als baten verantwoord op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld door besluit van het desbetreffende bevoegd gezag.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze ook betrekking hebben.

Balans

Vaste activa

Op 10 december 2020 is door de gemeenteraad een nieuwe financiële verordening vastgesteld op basis van artikel 212 van de Gemeentewet, waarbij de eerder op 14 december 2017 vastgestelde verordening is ingetrokken. Deze nieuwe verordening is per 1 januari 2020 in werking getreden. Hier zijn de regels opgenomen voor waardering en afschrijving van activa.

Artikel 8. Waardering en afschrijving vaste activa:

1. Materiële vaste activa zijn te onderscheiden in: investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut.
2. Investeringen in vaste activa worden onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd.
3. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals in onderstaande tabellen wordt vermeld. In principe wordt lineair afgeschreven op basis van economische levensduur tenzij middels gemotiveerd collegebesluit hiervan wordt afgeweken.
4. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
5. Een saldo voor agio of disagio wordt direct ten laste van de exploitatie gebracht.
6. Immateriële en materiële vaste activa met een verkrijgingsprijs van minder dan of gelijk aan € 25.000,- worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.
7. De afschrijving start op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin het actief in gebruik genomen wordt dan wel verworven wordt.

Immateriële vaste activa	Max afschrijvingstermijn m.i.v. 2020 (in jaren)
Bijdrage aan activa in eigendom van derden (art. 61 en 64 BBV)	Max gelijk aan de afschr. termijn van de activa in eigendom
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling (voorwaarden activatie art. 60 en 64 BBV).	5
Kosten voor het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0 jaren (kosten worden direct t.l.v. exploitatie gebracht)

Materiële vaste activa met economisch nut	Max afschrijvingstermijn m.i.v. 2020 (in jaren)
Gronden en terreinen	
Grond/ondergrond	Geen afschrijving
Woonruimten en bedrijfsgebouwen exclusief grond	
Nieuwbouw en uitbreiding (permanent)(steen)	40
Renovatie en verbouwing	25
Nieuwbouw en uitbreiding (semi-permanent c.q. ander materiaal	20
Woonwagens	25
Begraafplaats	
Begraafplaatsen	40
Machines, apparaten en installaties	

Materiële vaste activa met economisch nut	Max afschrijvingstermijn m.i.v. 2020 (in jaren)
CV installaties	15
Beveiligingssystemen	15
Overige technische installaties	15
Overige materiële vaste activa	
1e inrichting onderwijsgebouwen	20
Schoolmeubilair en-inventaris	10
Kantoormeubilair- en inventaris	10
Sport	
Sporttoestellen- en materialen	10
Sportterrein, hekwerken en groen van sportvelden	25
Sportterrein, gras en drainage van sportvelden	20
Kunstgrassportvelden toplaag	11
Kunstgrassportvelden fundering	33
Afvalverwijdering	
Huiscontainers	20
Riolering	
Rioolleidingen en levensduur verlengende renovaties	80
Elektromechanische installaties	20
Vervoermiddelen	
Zware vervoersmiddelen (overig)	10
Lichte vervoersmiddelen (overig)	8
Groot materieel openbare werken	15
Gladheidsbestrijdingsmiddelen	15
Automatisering	
Computerapplicaties c.q. software	3
Automatisering (hardware)	4

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Max afschrijvingstermijn m.i.v. 2020 (in jaren)
Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen	
Eerste aanleg wegen	30
Wegen (herbestraten, reconstructie, verkeersmaatregelen)	30
Openbare verlichting: masten	50
Openbare verlichting: armaturen	25
Verkeersinstallaties: masten en toebehoren	50
Verkeersinstallaties: Armaturen en regelapparatuur	25
Borden en bewegwijzering	10
Tunnels en viaducten	40
Parkeren	
Parkeervoorzieningen	20
Bruggen	
Bruggen	50
Openbaar groen en recreatie	
Groenvoorzieningen: bomen	40

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Max afschrijvingstermijn m.i.v. 2020 (in jaren)
Groenvoorzieningen: groen en plantsoenen	20
Groenvoorzieningen: banken	15
Speeltoestellen	15

De genoemde termijnen zijn maximale afschrijvingstermijnen. Hiervan kan indien de situatie hierom vraagt naar beneden worden afgeweken.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs (en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend), verminderd net de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van deze geactiveerde kosten start in het jaar dat het materiële vaste actief in gebruik is genomen. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd, tenzij de raad anders besluit.

Materiële vaste activa

Investeringen met economisch nut, investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de waarde die bij de eerste uitgifte als basis is genomen voor de erfpachtcanon.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen uitstaande gelden zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Deelname in het aandelenkapitaal van NV’s, de post kapitaalverstrekking aan deelnemingen, is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van die aandelen. Indien de waarde van deze aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraad onderhanden werk, betreffende de bouwgronden in exploitatie, wordt opgenomen tegen de boekwaarde.

De voorraden waardepapieren worden opgenomen tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Liquide middelen en overlopende posten

De liquide middelen en overlopende posten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting.

Uitzonderingen daarop zijn de voorzieningen die gewaardeerd zijn op contante waarde, namelijk “pensioen wethouders” en “onderhoud rioleringen”. De voorzieningen voor groot onderhoud voor gebouwen zijn gebaseerd op meerjarige beheerplannen van het uit te voeren groot onderhoud aan een deel van de kapitaalgoederen. In betreffende paragraaf wordt hierop een nadere toelichting gegeven.

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

Vaste schulden

De vaste schulden, met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar, worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de betaalde aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Buiten de telling van het totaalbedrag van de balans is opgenomen het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten en garantstellingen per ultimo.

Daarnaast wordt in de toelichting ook nog aangegeven of er nog langlopende verplichtingen zijn, waaronder lease.

Balanstoelichting

De mutaties op activa en passiva worden in de balanstoelichting in de volgende categorieën uitgesplitst:

Investeringen

Een vermeerdering op de activa, er worden kosten gemaakt, waardoor de boekwaarde stijgt.

Desinvesteringen

Een vermindering op het activum, waardoor de boekwaarde daalt. Wanneer een grond wordt ingebracht in het grondbedrijf vindt er een opbrengst plaats op het krediet, wat wordt verantwoord onder desinvesteringen. Ook wanneer een grond wordt verkocht aan een derde wordt het activum tot nihil afgeboekt en verantwoord als desinvestering.

Afschrijvingen

Onder de afschrijvingen worden de reguliere afschrijvingen (op basis van afschrijvingsduur) verantwoord, alsmede de afschrijvingen in één keer waarbij er een dekking uit een reserve of een voorzien aanwezig is.

Bijdragen van derden

Wanneer een activa/investering een subsidie of een bijdrage ontvangt die direct verband houdt met deze investering.

Afwaarderingen

Bij een afwaardering krijgt het activa een lagere boekwaarde. Dit kan zijn wanneer het activum wordt afgewaardeerd naar marktwaarde, wanneer het activum versneld wordt afgeschreven in verband met een vervangingsinvestering en wanneer een activum tot nihil wordt afgeschreven met een dekking vanuit de algemene dienst, bijvoorbeeld uit opbrengsten als leges.

Aflossingen

Dit betreft de afschrijving/vermindering op leningen aan geldverstrekkers.

Toelichting op de balans

De bedragen die zijn benoemd in de tabellen in de toelichting op de balans dienen met € 1.000,- vermenigvuldigd te worden.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

IVA	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boek-waarde 31-12-2021
Kosten sluiten geldleningen/disagio	0	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	649	53	523	73	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling (gedeelte voorbereidingskosten BIE's)	0	62	0	0	0	0	62
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	75	0	75	0	0	0
Totaal	**0**	**785**	**53**	**598**	**73**	**0**	**62**

Het BBV benoemt dat er pas sprake is van een Bouwgrond in Exploitatie (BIE), wanneer de eerste exploitatieopzet is opgesteld en vastgesteld. Wel kan ook vooraf besloten worden tot de uitgave van voorbereidingskosten voor deze complexen. Artikel 34 onderdeel b van het BBV schrijft daarbij voor dat de boekwaarde van deze complexen dan moeten worden verantwoord onder Immateriële vaste activa als kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Hierbij zijn drie voorwaarden van belang:

- de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wet Ruimtelijke Ordening en Besluit Ruimtelijke ordening;
- de kosten mogen maximaal voor vijf jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa, alvorens deze hebben geleid tot een actieve BIE;
- Er dient bestuurlijke instemming te zijn.

Aan al deze voorwaarden wordt voldaan. Het college heeft gedurende 2021 goedkeuring gegeven voor het maken van voorbereidingskosten op een viertal complexen. De boekwaarde per 31 december 2021 hiervan bedraagt € 61.980,- en wordt onder deze balanspost verantwoord.

Projecten met in 2021 werkelijke bestedingen van meer dan € 50.000,- zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Actief-nummer	Investering nummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling					
120083	9801003	Opstellen Omgevingsvisie (2018)	150	97	148
120098	9704007	Startnotitie Windenergie	31	93	93
120099	9801006	Project OW omgevingsvisie	214	102	102
Bijdragen aan activa in eigendom van derden					
140003	9304001	Ontwikkeling Abdij van Berne	100	75	89

De lasten van de vier kredieten die in bovenstaande tabel zijn openomen worden allen in het geheel gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

De overschrijding op startnotitie Windenergie is ontstaan, omdat extra onderzoeken wenselijk waren. De gemeenteraad heeft in een besloten sessie bovendien het college informeel de opdracht gegeven om meer bijeenkomsten te organiseren dan voorzien. De dekking uit de reserve heeft plaatsgevonden tegen het door uw raad beschikbaar gestelde bedrag. De hogere afschrijvingslasten (naar aanleiding van de hogere lasten) zijn ten laste van het betreffende taakveld gekomen.

Materiële vaste activa

De balanspost materiële vaste activa bestaat uit drie onderdelen:

MVA onderdelen	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden in erfpacht	379	379
Overige investeringen met economisch nut	68.317	68.330
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	11.416	10.126
Totaal	**80.112**	**78.835**

MVA Economisch nut	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boek-waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	34.698	1.380	0	54	0	0	36.024
Woonruimten	10	0	0	4	0	0	6
Bedrijfsgebouwen	30.135	16	0	1.263	0	0	28.888
Grond, weg en waterbouwkundige werken	0	0	0	0	0	0	0
Vervoermiddelen	294	0	0	45	0	0	249
Machines, apparaten en installaties	595	0	0	88	0	0	507
Overige materiële vaste activa	2.284	370	0	223	63	0	2.368
Investeringen met economisch nut met heffing	694	345	45	252	87	0	655

MVA Economisch nut	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boek-waarde 31-12-2021
Afronding	-1	0	0	0	0	0	-1
Totaal	**68.709**	**2.111**	**45**	**1.930**	**150**	**0**	**68.696**

**) De in erfpacht uitgegeven gronden zijn in het bovenstaande overzicht onderdeel van de post gronden en terreinen. Van de in erfpacht uitgegeven gronden kan het volgende overzicht worden gegeven:*

In erfpacht uitgegeven gronden		Boekwaarde 31-12-2021
210011	Golfsport Nistelrode	304.787,84
210060	Sportpark Balledonk	16.526,77
210078	Grond camping Heeswijk-Dinther	22.593,49
210079	Grond camping Heeswijk-Dinther	35.065,73
Totaal		**378.973,33**

In het onderstaande overzicht zijn de belangrijkste investeringen vermeld die zijn gedaan in 2021 onder de materiële vaste activa met economisch nut. Hierin zijn bedragen opgenomen vanaf een investeringsbedrag van € 50.000,-.

Actief-nummer	Investering nummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Overige materiële vaste activa					
270156	9502014	Vervangen toplaag kunstgrasveld KV Aitor	269	180	188
270157	9502015	Vervangen toplaag kunstgrasveld KV Prinses Irene	251	179	183

Actief-nummer	Investe-ring nummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven					
280029	9702004	I-Qua Pilot terugwin grondst/energie	329	83	364
280039	9702014	Persleiding sectie Loosbroek	400	134	189

De I-qua Pilot is succesvol afgerond. Het project bestond uit een samenhang van drie kredieten, waarbij de twee kredieten zien op de begeleiding van het Europese subsidietraject. Door de onderlinge verbanden heeft er op dit krediet een overschrijding plaatsgevonden van het beschikbaar gestelde krediet. Per saldo (na compensatie via subsidies), wordt er tussen de drie kredieten voor € 50.000,- minder beslag gelegd op de voorziening Riolering dan vooraf verwacht.

Van de boekwaarden van de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut kan het volgende overzicht worden gegeven:

MVA Maatschappelijk nut	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinvesterin gen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boek-waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0

MVA Maatschappelijk nut	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinvesteringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boek-waarde 31-12-2021
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	10.095	3.208	687	311	914	0	11.391
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	31	0	0	6	0	0	25
Totaal	**10.126**	**3.208**	**687**	**317**	**914**	**0**	**11.416**

In het onderstaande overzicht zijn de belangrijkste investeringen vermeld die zijn gedaan in 2021 onder de materiële vaste activa met maatschappelijk nut. Hierin zijn bedragen opgenomen vanaf een investeringsbedrag van € 50.000,-.

Actiefnummer	Investe-ring nummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Grond,- weg en waterbouw					
340160	9201006	Traverse Heeswijk-Dinther	3.062	522	1.438
340165	9201011	Snelfietsroute Nistelrode-Uden	2.210	133	2.063
340167	9201013	Aanleg fietstunnel Weijen Nistelrode	1.675	848	899
340171	9201016	Aanpak Kruishoekstraat rotonde Cereslaan-Bosschebaan	1.834	1.254	1.294
340175	9201020	Verduurzaming OV 2020 - armaturen	544	139	439

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2021 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

FVA	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-ving/ aflossing	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boek-waarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	55	0	0	0	0	0	55
Leningen aan woningbouwcoöperaties	1.582	0	0	135	0	0	1.447
Overige langlopende leningen	702	2.357	1.914	15	0	0	1.130
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar	129	16	0	0	0	0	145
Totaal	**2.468**	**2.373**	**1.914**	**150**	**0**	**0**	**2.777**

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De portefeuille bestaat alleen uit aandelen BNGbank en aandelen BrabantWater.

Leningen aan woningbouwcoöperaties

Dit betreffen de reguliere aflossingen van de door verstrekte geldleningen aan de woningbouw.

Overige langlopende leningen

Dit zijn de langlopende geldleningen u/g (uitgezette gelden) zoals deze op de staat van investeringen staan onder de balanspost 470. Er is hierbij aansluiting met de gegevens zoals die in de rekening-courant met de SVN (Stichting Volkshuisvestingfonds Nederland) voorkomen. De SVN rekening-couranten hebben in 2021 een investering van € 2.356.525,- en een desinvestering van € 1.913.915,-. Deze hebben betrekking op de toename en afname van de rekening-couranten met SVN.

In 2020 is daarnaast een renteloze lening verstrekt aan H.V.C.H. ter waarde van € 50.000,- voor een periode van 10 jaar. Hierop is in 2021 voor het eerst afgelost.

Overige uitzettingen > 1 jaar

Deze post bestaat uit een SVN lening voor verduurzaming sportaccommodaties.

Vlottende activa

Voorraden

De balanspost voorraden bestaat uit twee onderdelen:

Voorraden onderdelen	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Onderhanden werk	7.807	10.082
Gereed product en handelsgoederen	15	8
Totaal	**7.822**	**10.090**

De post onderhanden werk betreft de bouwgronden in exploitatie. Dit zijn de grondexploitaties die wij in eigen beheer uitvoeren. Van deze grondexploitaties wordt in de onderstaande tabel het verloop van 2021 weergegeven. Hierin staan zowel de complexen voor woningbouw als bedrijventerreinen. Voor verdere informatie over de bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar paragraaf G van deze jaarrekening.

Grondexploitaties woningbouw + bedrijventerreinen	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Inkom-sten	Naar IMA	Winst neming	Directe verlies-neming	Boek-waarde 31-12-2021	Nog te maken kosten	Nog te verwachte opbrengst	Verwacht eind-resultaat
15 De Hoef II	-303	99	0	0	74	0	-130	127	-2	-5
18 Bergakkers	1.549	460	-4.491	0	1.185	0	-1.297	869	-71	-499
26 Zwarte Molen	1.498	753	-1.106	0	211	0	1.356	2.732	-5.548	-1.460
35 De Erven	5.467	1.720	-2.312	0	446	0	5.321	9.005	-16.974	-2.648
36 Molenhoeven/ Hanenberg	-173	15	0	0	0	-5	-163	142	0	-21
39 Rodenburg	129	190	-495	0	161	0	-15	321	-519	-213
43 Cunera/Abdijstraat	102	3	-9	0	0	-96	0	0	0	-

Grondexploitaties woningbouw + bedrijventerreinen	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Inkom-sten	Naar IMA	Winst neming	Directe verlies-neming	Boek-waarde 31-12-2021	Nog te maken kosten	Nog te verwachte opbrengst	Verwacht eind-resultaat
53 Heeswijkse Akkers	1.321	423	-47	0	0	0	1.697	2.455	-4.841	-689
54 Eggerlaan	-173	23	0	0	34	0	-116	104	0	-12
94 Hildebrandstraat	-542	228	0	0	0	0	-314	314	0	-
100 Mgr vd Hurklaan	-97	21	0	0	0	-17	-93	68	0	-25
101 Hoefstraat	-101	5	0	0	96	0	0	0	0	-
102 Schaapsdijk	114	817	0	0	0	0	931	913	-2.015	-171
103 CPO Balledonk	41	86	-616	0	55	0	-434	305	0	-129
104 Hanenbergsestraat	0	12	0	0	0	0	12	2.437	-2.617	-168
300 Retsel II	1.241	52	-235	0	0	-7	1.051	218	-1.295	-26
302 ‘t Runneke	10	0	0	-10	0	0	0	0	0	0
Afronding	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal	**10.082**	**4.908**	**-9.311**	**-10**	**2.262**	**-125**	**7.806**	**2.010**	**-33.882**	**-6.066**

Op basis van de gerealiseerde verhouding van de voortgang kosten/opbrengsten, is gekomen tot bepaling van de tussentijdse winstneming volgens de POC-methode. Bij afsluiting van complexen wordt het resultaat (positief of negatief) genomen. Daarnaast worden eventuele tussentijdse verliezen direct genomen. De winst voor 2021 komt op € 2,2 miljoen uit.

Overzicht bouwgronden in exploitatie (woningbouw en bedrijventerreinen		
Boekwaarde complexen met exploitatieopzet op eindwaarde	€	7.806.000
Nog te maken kosten	€	20.010.000
Nog te verwachten opbrengst	€	33.882.000
Verwacht eindresultaat (positief)	**€**	**6.066.000**

Particuliere complexen

Particuliere complexen	Boekwaarde 31-12-2020	Van overlopende activa	Van overlopende passiva	Boekwaarde per 1-1-2021
Particuliere complexen	0	544	-324	220

Particuliere complexen	Boekwaarde 1-1-2021	Investeringen	Inkomsten	Winst uitname	Directe verliesneming	Saldo per 31-12-2021
Particuliere complexen	220	435	226	69	28	470

Particuliere complexen	Saldo 31-12-2021	Naar overlopende activa	Naar overlopende passiva	Boekwaarde per 31-12-2021
Particuliere complexen	470	825	-355	0

- De particuliere complexen (met overeenkomst) waarvoor al een bijdrage is ontvangen, maar de kosten nog niet of gedeeltelijk zijn gemaakt, vallen onder overlopende passiva (vooruitontvangen post) en worden daar specifiek toegelicht.

- De particuliere complexen waarvoor al kosten zijn gemaakt, maar de bijdrage nog niet is ontvangen, vallen onder de overlopende activa (nog te ontvangen post) en worden daar specifiek toegelicht. Wanneer er in dit geval nog geen overeenkomst of exploitatieplan is opgesteld, mogen deze onder voorwaarden worden opgenomen onder de overlopende activa.

De boekwaarde van Heesch West is opgenomen onder de materiële vaste activa, onder gronden en terreinen.

Onder gereed product en handelsgoederen behoren de voorraden waardepapieren vanuit burgerzaken. Dit zijn de eigen verklaringen, gehandicaptenparkeerkaarten en trouwboekjes.

Uitzettingen korter dan één jaar

Uitzettingen korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2021	Gecorrigeerd saldo 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	6.543	0	6.543	6.170
Rek-courant met niet financiële instellingen	2.098	0	2.098	1.507
Overige vorderingen	3.101	2.061	1.040	1.244
Uitzettingen in rijks schatkist	15.077	0	15.077	11.853
Totaal	**26.819**	**2.061**	**24.758**	**20.774**

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit vorderingen op ministeries (onder andere btw-compensatiefonds), rijk, provincie, gemeenten en overige samenwerkingsverbanden.

Vorderingen op openbare lichamen	2021	2020
BTW/BCF vorderingen	4.810	4.808
Gemeenten	534	512
Provincie	50	96
Waterschap	4	5
Belastingdienst	100	0
Gemeenschappelijke regelingen	731	668
Ministerie	315	80
Overige	0	1
Afronding	-1	0
Totaal	**6.543**	**6.170**

Van de overige vorderingen kan het volgende overzicht worden gegeven:

Overige vorderingen	2021	2020
Diverse debiteuren	309	522
Debiteuren soza	295	383
Belastingdebiteuren	424	291
Overige kleine posten	12	48
Totaal	**1.040**	**1.244**

Vorderingen van debiteuren die oninbaar zijn, worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Voor dubieuze debiteuren worden voorzieningen getroffen. Deze voorziening is voor de dekking van oninbaarheid van openstaande debiteuren. Het betreft een inschatting van het risico dat de betaling door de debiteur niet meer plaatsvindt.

Voor debiteuren sociale zaken is een voorziening (9803) getroffen ter hoogte van € 392.239,68,-. Voor overige debiteuren is een voorziening (9806) getroffen van € 1.668.706,60,-.

Uitzettingen in rijks schatkist

Gemeenten zijn verplicht om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het rijk. Per 1 juli 2021 heeft het rijk de drempel voor schatkistbankieren verplicht verhoogd van 0,75% naar 2%. Uit de evaluatie van het schatkistbankieren is gebleken dat de eerdere drempel voor het schatkistbankieren te krap was vastgesteld. In plaats dat alleen overtollige liquide middelen in de schatkist belanden, moeten gemeenten bij de huidige drempel met grote regelmaat ook geld voor het normale betalingsverkeer bij de schatkist stallen. Dat veroorzaakt onnodige administratieve lasten. Met de verhoging van de drempel per 1 juli 2021 aanstaande behoren deze onnodige administratieve lasten tot het verleden.

Voor de berekening van de benutting van het drempelbedrag is onderstaande berekening van kracht. Uit de regel “ruimte onder het drempelbedrag” vloeit voor dat Bernheze het drempelbedrag in 2021 niet heeft overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (x € 1.000,-)					
1	Drempelbedrag	1e halfjaar: 642		2e halfjaar: 1.711	
		1e kw	**2e kw**	**3e kw**	**4e kw**
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten ’s rijks schatkist aangehouden middelen	443	393	473	509
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	199	248	1.238	1.201
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1)	Berekening drempelbedrag				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	85.537	85.537	85.537	85.537
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	85.537	85.537	85.537	85.537
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1)	= 1e halfjaar: (4b)*0,0075 + (4c)* 0,002 met een minimum van € 250.000 = 2e halfjaar: (4b)*0,02 + (4c)* 0,002 met een minimum van € 250.000	642	642	1.711	1.711
(2)	Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten ’s rijks schatkist aangehouden middelen	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
(5a)	Som van de per dag buiten ’s rijks schatkist aangehouden middelen	39.872	35.804	43.478	46.870
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten ’s rijks schatkist aangehouden middelen	443	393	473	509

Het saldo van de uitzettingen in rijks schatkist per 31 december 2021 voor Gemeente Bernheze per bedraagt € 15.077.472,-.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen kan als volgt worden gespecificeerd:

Liquide middelen	2021	2020
Diverse kassen	2	3
Diverse rekeningen BNG Bank	401	58
Rabobank	76	46
Totaal	**479**	**107**

Het saldo van de gezamenlijke BNG-bank-rekeningen bedraagt € 401.016,-. Met de BNG-bank is een kredietarrangement overeengekomen van € 500.000,-. Voor de Rabobank geldt een kredietlimiet van € 50.000,-.

Overlopende activa

De overlopende activa kan als volgt worden weergegeven:

Overlopende activa	2021	2020
Vooruitbetaalde bedragen	631	576
Nog te ontvangen bedragen	488	336
Overige nog te ontvangen bedragen (verhaalbare kosten vanuit particuliere complexen) *	824	544
Te ontvangen voorschotten overheid NL/Europees	2.242	5.923
Afronding	1	1
Totaal	**4.186**	**7.380**

** Dit zijn de particuliere grondexploitaties, waarvoor wij al kosten hebben gemaakt, maar de bijdrage nog niet of gedeeltelijk is ontvangen. Kortom, de bijdrage is "nog te ontvangen"/de gemaakte kosten zijn verhaalbaar.*

De in de balans opgenomen nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Te ontvangen voorschotten overheid NL/EU	Saldo 31-12-2020	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2021
Europese Unie				
EU, Interreg subsidie m.b.t. I-qua	17	63	17	63
Rijk				
SVB PGB begeleiding en jeugdzorg	25	33	25	33
CAK eigen bijdragen	21	8	21	8
Algemene uitkering gemeentefonds	39	132	39	132
SPUK	61	0	61	0
RIOZ afrekening uitvoeringskosten	26	0	26	0
Belastingdienst, rest loonbelasting soz	16	0	16	0
Belastingdienst, BTW en BCF suppleties	18	0	18	0

Te ontvangen voorschotten overheid NL/EU	Saldo 31-12-2020	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2021
Diversen	12	0	12	0
Gemeenten:				
Meierijstad, afrekening programmakosten 2020	4.159	0	4.159	0
Meierijstad afrekening programmakosten 2021	0	214	0	214
Meierijstad openstaande debiteuren	120	0	120	0
Den Bosch, Afval	84	0	84	0
Den Bosch, Doorberekening kosten LTA	0	10	0	10
Den Bosch, afrekening uitvoeringskosten Jeugzorg	0	20	0	20
Diversen	11	1	11	1
Gemeenschappelijke regelingen				
Afrekening Diftar	1.030	1.201	1.030	1.201
BSOB, diverse belastingen (incl. toeristenbelasting)	244	676	386	534
Afrekening kazerne	13	15	13	15
BNG, dividend	27	0	27	0
ODBN, Afrekening 2021 Basis en verzoektaken	0	10	0	10
Diveren	0	1	0	1
Totaal	**5.923**	**2.384**	**6.065**	**2.242**

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Van de balanspost eigen vermogen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	2021	2020
Algemene reserves		
Algemene weerstandsreserve	7.386	8.605
Algemene reserve vrij besteedbaar	20.126	16.941
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie	13.535	11.935
Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten	859	956
Overige bestemmingsreserves	2.146	2.524
Subtotaal	**44.052**	**40.962**
Gerealiseerd resultaat algemene dienst	3.802	2.307
Totaal	**47.854**	**43.269**

Van de mutaties in de reserves over 2021 wordt het volgende overzicht gegeven:

	Saldo 01-01-21	Toevoeging via resultaat-bestemming	Onttrekking via resultaat-bestemming	Bestemming resultaat 2020	Vermindering ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-21
Algemene reserves						
9001 algemene weerstandsreserve	8.605	0	1.219	0	0	7.386
9003 Nog nader te bestemmen	19.248	7.657	2.186	791	0	23.928
Afronding	1	0	1	0	0	0
Subtotaal	**27.854**	**7.657**	**3.406**	**791**	**0**	**31.314**
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie						
9481 Reserve transities	10.638	1.289	228	107	0	11.592
9504 Reserve opleidingskosten	504	0	31	0	0	473
9508 Reserve frictiekosten reorganisatie	101	0	101	0	0	0
9509 Reserve onderhoud/aanvulling gymnastiekmaterialen	40	0	40	0	0	0
9512 Reserve afvalstoffenheffing	347	879	0	0	0	1.226
9513 Reserve riool	47	0	47	0	0	0
9514 Reserve personele aangelegenheden	58	120	134	0	0	44
9517 Reserve egalisatiekosten kunst	200	0	0	0	0	200
Subtotaal	**11.935**	**2.288**	**581**	**107**	**0**	**13.535**
Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten						
9462 Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de hoef	231	0	0	0	23	208
9485 Res. Ondergrondse afvalberging	78	0	0	0	9	69
9487 Reserve Bouw gemeentewerf	347	0	0	0	32	315
9489 Reserve accommodatie Pr Irene	30	0	0	0	4	26
9498 Reserve aanpassing huisvesting	45	0	0	0	8	37
9503 Reserve kapitaallasten aan-passingen en VRI Cereslaan	76	0	0	0	10	66
9507 Reserve kapitaallasten de Kanz	80	0	0	0	5	75
9510 Reserve hypothecaire geldlening de Stuik	69	0	0	0	5	64
Aansluiting ivm afrondingen	0	0	0	0	1	-1
Subtotaal	**956**	**0**	**0**	**0**	**97**	**859**
Overige bestemmingsreserves						
9471 Volkshuisvesting	20	0	0	0	0	20
9477 Uitv progr reconstr agrar sector	357	0	0	25	0	332
9490 Reserve kunstobjecten	3	0	3	0	0	0
9493 Reserve parkeerbeleid	17	0	0	9	0	8
9500 Reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds	161	0	31	0	0	130

	Saldo 01-01-21	Toevoeging via resultaat-bestemming	Onttrekking via resultaat-bestemming	Bestemming resultaat 2020	Vermindering ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-21
9506 Reserve landschapskwaliteits-verbetering	329	98	0	8	0	419
9518 Reserve ICT in eigen beheer	438	0	0	0	0	438
9519 Reserve exploitatie 2020-2023	1.200	0	400	0	0	800
Aansluiting ivm afrondingen	-1	0	0	0	0	-1
Subtotaal	**2.524**	**98**	**434**	**42**	**0**	**2.146**
Totaal	**43.269**	**10.043**	**4.421**	**940**	**97**	**47.854**
Aansluiting op resultaat	-2.307					-3.802
	40.962					**44.052**

Algemene reserves

Algemene weerstandsreserve (9001)

Deze reserve heeft als functie het bieden van weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's van de gemeente. De omvang wordt bepaald aan de hand van jaarlijkse risicoanalyses. Een wijziging van de omvang vindt plaats, door onttrekking uit of storting naar, de algemene reserve vrij besteedbaar (reserve nog nader te bestemmen). De omvang van de algemene weerstandsreserve is per ultimo 2021 € 7.385.866,-. Als gevolg van de berekening van de weerstandsreserve (zie paragraaf B) heeft in 2021 een onttrekking plaatsgevonden, waarbij € 1.219.531,- is overgeheveld naar de algemene reserve vrij besteedbaar.

Saldo per 1-1-2021	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2021
8.605.397	0	1.219.531	7.385.866

Algemene reserve vrij besteedbaar (9003)

Dit betreft de reserve nog nader te bestemmen. Deze reserve wordt gevormd uit de jaarrekeningresultaten. Het inzetten van de reserve is vrij en vooral gericht op het dekken van incidentele uitgaven.

Saldo per 1-1-2021	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2021
19.248.144,42	7.657.036,63	2.977.261,88	23.927.919,17

In de nota reserves en voorzieningen is als richtlijn voor de hoogte van deze reserve 10% van het balanstotaal bepaald. Het balanstotaal per 31 december 2021 bedraagt € 120.195.834,-, waardoor de streefwaarde van deze reserve maximaal € 12.019.583,- is. De omvang van de reserve nog nader te bestemmen is per ultimo 2021 € 23.927.919,-. Dit is inclusief het rekeningsaldo 2021. Hierbij is nog geen rekening gehouden met budgetoverhevelingen of al eerder toegekende oormerken van de raad.

De in 2021 plaatsgevonden mutaties van meer dan € 25.000,- op de reserve nog nader te bestemmen zijn in de onderstaande tabel opgenomen:

	Toevoegingen	Onttrekkingen
Voordelig saldo jaarrekening 2021 (resultaat op algemene dienst)	3.801.753	
Voordelig saldo jaarrekening 2021 (resultaat op bouwgrondexploitatie)	2.177.964	
Vrijval van algemene reserve risicodekking als gevolg van risico-inventarisatie	1.219.531	
Opheffen reserve frictiekosten reorganisatie	100.735	
Onderuitputting afschrijvingen investeringsplan 2021	87.855	
Onderuitputting afschrijvingen investeringsplan voorgaande dienstjaren	64.414	
Opheffen reserve gymnastiek materiaal	40.030	
Kosten vijf teamcoaches		500.000
Inhuur implementatie omgevingswet		250.000
Taskforce Ruimtelijke Ordening		208.183
Projectbegeleiding Wildhorst		175.000
Ophogen voorziening begraafplaats 't Loo		153.996
2 FTE transitie buitengebied		140.000
Projectbegeleiding Wildhorst		175.000
Project omgevingsvisie		101.633
Combinatiefuncties overschot		98.711
Opstellen omgevingsvisie		97.313
Verkiezingen ivm Corona		91.067
Inhuur organisatie ontwikkeling		83.816
Tijdelijke uitbreiding HRM		81.826
Ontwikkeling Abdij van berne		75.052
Trainee ondersteuning kernteam		67.000
Wachtgeld wethouder		58.414
Klimaat transitie visie warmte		56.748
Klantmanager inburgering		55.000
Erfgoedvsisie 2021		37.689
Haalbaarheid 4e poot Retsel		33.210
Piccino frictiekosten		33.030
Startnotitie windenergie		30.963
Coronasteun kasteel		25.000

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn eigen vermogensbestanddelen die voor een specifiek doel zijn aangewezen en waar de raad de mogelijkheid heeft de bestemming hiervan te wijzigen.

De bestemmingsreserves bestaan uit:

1. Bestemmingsreserves met een egalisatiefunctie voor zowel tarieven als kosten;
2. Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten;
3. Overige bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie

Er is sprake van een egalisatiereserve als een bestemmingsreserve is ingericht voor het egaliseren van schommelingen in tarieven en kosten. De volgende bestemmingsreserves met egalisatiefunctie zijn per 31 december 2021 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9481 Reserve transities

Deze reserve is in het verleden gevormd ter dekking van de incidentele invoeringskosten Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). In de raadsvergadering van 3 juli 2014 is besloten deze reserve te verbreden tot de reserve transities en deze reserve in te zetten ter egalisatie van de kosten voortvloeiende uit de transitie AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet. Op 28 mei 2015 besloot uw raad het college te mandateren uitgaven te doen ten laste van deze reserve en de beschikking over de reserve te rapporteren via de bestuursrapportage en de jaarrekening. De uitgaven ten laste van deze reserve moeten het gevolg zijn van de drie decentralisaties AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet (onder andere uitvoeringskosten zoals zorg in natura en PGB, personele kosten.

9504 Reserve opleidingskosten

Deze reserve dient ter egalisatie van opleidingskosten van het ambtelijke apparaat. De voeding vindt plaats uit de restantbudgetten opleidingskosten bij de jaarafsluiting.

9508 Reserve frictiekosten reorganisatie

Deze reserve dient ter dekking van de frictiekosten die verband houden met de reorganisatie 2014. Deze reserve is in 2021 opgeheven.

9509 Reserve onderhoud/aanvulling gymnastiekmaterialen

Het doel van deze reserve is om de kosten ten behoeve van het op peil houden van de inrichting van gymnastieklokalen/sporthallen te dekken. De omvang is gebaseerd op basis van een vervangingsplan. Deze reserve is in 2021 opgeheven.

9512 Reserve afvalstoffenheffing

Het doel van deze reserve is om het afvaltarief en incidentele uitgaven te egaliseren. Een voordelig jaarsaldo vanuit de afvalexploitatie wordt toegevoegd aan de reserve. Wanneer de reserve meer dan € 150.000,- groot is, kan een teruggave plaatsvinden aan de burgers. Naast deze buffer moet echter nog wel rekening worden gehouden met lopende verplichtingen.

9513 Reserve riool

Deze reserve saldeert de lasten en baten binnen de rioolexploitatie. Een voordelig jaarsaldo vanuit de rioolexploitatie wordt toegevoegd aan de reserve en bij een nadelig saldo wordt dit uit de reserve onttrokken ten gunste van de exploitatie.

9514 Reserve personele aangelegenheden

Deze reserve dient voor het dekken van kosten inzake personele aangelegenheden.

9517 Reserve egalisatiekosten kunst

Het doel van deze reserve is om als gemeente actief te zijn en het als taak te zien om beeldende kunst in de openbare ruimte te stimuleren, te realiseren en te onderhouden.

Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten

Er is sprake van een bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten wanneer deze reserve is gevormd om de kapitaallasten die op onderdelen in de exploitatie drukken geheel of gedeeltelijk te dekken. De volgende bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten zijn per 31 december 2021 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9462 Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de Hoef

Deze reserve dient ter dekking van de kapitaallasten realisatie sporthal Overbeek te Nistelrode.

9485 Reserve ondergrondse afvalberging

Het doel van deze reserve is om de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen van ondergrondse afvalpunten in de kernen te dekken.

9487 Reserve bouw gemeentewerf

De verkoop van grond als gevolg van de bouw brandweerkazerne /gemeentewerf mag op basis van het Besluit Begroten en Verantwoorden niet in mindering worden gebracht op de investering, derhalve is deze gestort in een reserve welke gedurende de afschrijvingstermijn vrijvalt ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten.

9489 Reserve accommodatie Prinses Irene

Het doel van deze reserve is dekking van de kapitaallasten verbonden aan de renteloze lening aan RKSV Prinses Irene. Aan het eind van de looptijd van deze lening is de reserve nihil.

9498 Reserve aanpassing huisvesting

Deze reserve dient per dekking van de kapitaallasten van aanpassingen en voorzieningen in de centrale huisvesting.

9503 Reserve kapitaallasten aanpassing VRI Cereslaan

Deze reserve dient per dekking van de kapitaallasten van de investering VRI Cereslaan.

9507 Reserve kapitaallasten de Kanz

Einde 2013 bedroeg het saldo van de reserve onderwijshuisvesting € 147.702,-. Bij de nieuwbouw van brede school de Kanz in Nistelrode is in 2014 besloten om deze reserve gedeeltelijk in te zetten als dekking van de kapitaallasten.

9510 Reserve hypothecaire geldlening de Stuik

Deze reserve dekt de jaarlijkse subsidie die wordt verstrekt aan het gemeenschapshuis de Stuik. Deze subsidie wordt verstrekt ter vergoeding van de jaarlijkse aflossing van een door de Stuik aangegane hypothecaire geldlening voor de realisatie van het project “Samen onder één dak).

Overige bestemmingsreserves

De volgende overige bestemmingsreserves zijn per 31 december 2020 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9471 Reserve volkshuisvesting

Deze reserve dient ter financiering van volkshuisvestingsdoelen. Deze reserve is in 2020 gesaneerd. Er is een bedrag in de reserve gehouden voor een nog laatst lopende verplichting.

9477 Reserve uitvoering reconstructie agrarische sector

Deze reserve dekt de uitgaven van de uitvoering van de reconstructie agrarische sector. Deze reserve loopt tot het programma is afgerond en daarmee de reserve is uitgeput.

9490 Reserve kunstobjecten

Deze reserve is bedoeld om nieuwe kunstprojecten in bestaande wijken te gaan realiseren. In december 2012 besloot uw raad deze reserve in te zetten ten behoeve van de kunstopdracht van het Brabants kenniscentrum voor kunst en cultuur, waarvan de uitvoering is 2014 en later is gepland. In 2021 is deze reserve opgeheven.

9493 Reserve parkeerbeleid

Deze reserve dient ter dekking van de kosten voor de aanleg van parkeervoorzieningen in Bernheze.

9500 Reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds

De reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds heeft als doel een afgebakende doelgroep, de zogenaamde schrijnende gevallen, individuele noodhulp, een overbruggingsregeling en het versterken en verdiepen van de bestaande aanpak te bieden. Een burger van Bernheze die behoort tot de doelgroep kan een beroep doen op dit fonds als de hulp niet geboden kan worden via bestaande regelingen, onder andere minimabeleid.

9506 Reserve landschapskwaliteitverbetering

Deze reserve is ingesteld om op basis van provinciale richtlijnen uitvoering te geven aan de landschapskwaliteitsverbetering.

9518 Reserve ICT in eigen beheer

In 2018 is de beoogde samenwerking op ICT binnen BLOU beëindigd. Voor de incidentele kosten die het zelfstandig uitvoeren van onze ICT met zich meebrengen is in 2018 een reserve gevormd.

9519 Reserve exploitatie 2020-2023

In de primitieve begroting 2020 is een reserve toegevoegd van € 1,6 miljoen. Deze is bedoeld ter dekking van de exploitatie 2020 tot en met 2023. Dit betekent dat vier jaar lang jaarlijks € 400.000,- vrijvalt ten gunste van de exploitatie.

Voorzieningen

Voor de voorzieningen bestaat een verplichte indeling:

1. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
2. Voorzieningen voor het egaliseren van kosten (op basis van plannen);
3. Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifieke besteding;
4. Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Voor mutaties in de voorzieningen wordt het volgende overzicht gegeven:

Voorzieningen		Saldo 1-1-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2021
Verplichtingen, verliezen en risico's						
9765	Pensioen wethouders	3.874	0	117	0	3.757
9813	Samenwerkingsverband Heesch West	5.242	0	0	0	5.242
9816	Personele verplichtingen	292	134	0	283	143
Subtotaal		**9.408**	**134**	**117**	**283**	**9.142**
Egalisatievoorzieningen						
9711	Onderhoud velden sportparken	101	0	0	0	101
9723	Groot onderhoud bruggen	66	10	0	18	58
9731	Molen Nistelrode	95	0	0	2	93
9732	Molen Vorstenbosch	57	7	0	0	64
9735	Kunstwerken	87	7	0	19	75
9736	Achterstallig onderhoud kunstwerken	76	0	0	6	70
9775	Technische voorziening sportparken	122	31	0	0	153
9784	Onderhoud gemeentelijke accommodaties	3.279	434	0	257	3.456
Subtotaal		**3.883**	**489**	**0**	**302**	**4.070**
Van derden verkregen middelen met specifieke besteding						
9611	Onderhoud riolering	3.791	815	0	212	4.394
9810	Bonus begeleid werken	12	0	0	1	11
9817	Degeneratie straatwerk glasvezel	22	0	0	0	22
9819	Begraafplaats 't Loo	516	116	0	0	632
9820	RVR verbetering kwaliteit	0	350	0	0	350
Subtotaal		**4.341**	**1.281**	**0**	**213**	**5.409**
Bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven						
-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal		**17.632**	**1.904**	**117**	**798**	**18.621**
	Aansluiting i.v.m. afronding	1	0	0	0	0
Totaal		**17.633**	**1.904**	**117**	**798**	**18.621**

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

9765 Voorziening pensioen wethouders

Deze voorziening is gevormd ter dekking van de pensioenverplichtingen van de (gewezen) wethouders. De in 2001 gewijzigde Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) maakt het mogelijk dat gewezen wethouders hun pensioen afkopen. Dit kan betekenen dat gemeenten voor onverwacht grote uitgaven komen te staan. Deze voorziening moet gelijk zijn aan de achterliggende betalingsverplichting van pensioenen wethouders. Het niveau van de voorziening wordt jaarlijks aangepast aan de actuariële waarde van de opgebouwde pensioenen.

9803 Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken

Het doel van deze voorziening is om de definitief oninbare bedragen van openstaande debiteuren sociale zaken te dekken. Dit betreffen uitsluitend de debiteuren sociale zaken die open stonden per 1 januari 2008 (overgangsdatum uitbesteding sociale zaken naar ISD optimisd).

9806 Voorziening dubieuze debiteuren

Deze voorziening dekt de definitief oninbare bedragen. De omvang wordt bepaald vanuit een inschatting van het risico dat een betaling door de debiteur niet meer plaats zal gaan vinden.

9813 Voorziening samenwerkingsverband Heesch West

Deze voorziening dient ter dekking voor de verwachte exploitatieverliezen van samenwerkingsverband Heesch West. Het aandeel voor onze gemeente is 12%. In 2021 is het verwachte resultaat niet gewijzigd en dus ook het saldo van de voorziening gelijk gebleven. De voorziening wordt op het moment dat we de gronden overdragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Heesch West ter beschikking gesteld.

9816 Voorziening personele verplichtingen

Deze voorziening is bedoeld voor onderliggende contracten en verplichtingen voor personele aangelegenheden.

Voorzieningen voor het egaliseren van kosten (op basis van plannen)

9711 Voorziening onderhoud velden sportparken

Het doel van deze voorziening is om de kosten voor het groot onderhoud van velden van de sportparken te egaliseren. Dit is gebaseerd op basis van het onderhoudsplan buitensportvelden.

9723 Voorziening onderhoud bruggen

Het doel van deze voorziening is om de kosten voor het onderhoud van bruggen te egaliseren. Dit is gebaseerd op basis van het beleidsplan bruggen.

9731 Voorziening molen Nistelrode

Deze voorziening voorziet in de dekking van de kosten voor het onderhoud aan de molen Nistelrode. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9732 Voorziening Molen Vorstenbosch

Deze voorziening voorziet in de dekking van de kosten voor het onderhoud aan de molen Vorstenbosch. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9735 Voorziening kunstwerken

Het doel van deze voorziening is om de kosten van het meerjarig onderhoud aan kunstwerken te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9736 Achterstallig onderhoud kunstwerken

Op basis van de Notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV dient voor achterstallig onderhoud waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening te worden gevormd.

9775 Voorziening technische voorziening sportparken

Het doel van deze voorziening is om de kosten van planmatig onderhoud aan de technische voorzieningen van sportparken te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9784 Voorziening onderhoud gemeentelijke accommodaties

Het doel van deze voorziening is om de kosten van planmatig onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met een specifieke besteding

9611 Voorziening onderhoud riolering

De kapitaaluitgaven van het onderhoud van de riolering alsmede de toekomstige vervangingsinvesteringen zijn onderdeel van het tarief. Voor dat deel van de verkregen middelen geldt een specifieke besteding en wordt een voorziening gevormd.

9810 Voorziening bonus begeleid werken

Met deze voorziening worden de opleidingskosten gedekt van de werkplekken voor IBN-gedetacheerden (begeleid werken).

9817 Voorziening degeneratie straatwerk glasvezel

Deze voorziening voorziet in de dekking van de kosten van herstelwerkzaamheden van verharding in de openbare ruimte die zijn ontstaan door de aanlegging van het glasvezelnetwerk. Hiervoor is een eenmalige bijdrage ontvangen gebaseerd op basis van normen.

9819 Voorziening begraafplaats ’t Loo

Deze voorziening voorziet in de dekking van de toekomstige kosten van deze begraafplaats. De omvang van deze voorziening wordt jaarlijks getoetst door middel van een exploitatieopzet voor de komende 20 jaar.

9820 RVR verbetering kwaliteit buitengebied

Met de provincie hebben wij een overeenkomst gesloten en middelen ontvangen in verband met de realisatie van ruimte-voorruimte-woningen in het buitengebied. Hier mogen wij kosten mee dekken voor de verdere ontwikkeling van het buitengebied. We hebben de verplichting dit binnen twee jaar te realiseren.

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan worden geheven

Momenteel zijn er geen voorzieningen aanwezig die vallen onder deze indeling.

Vaste schulden, looptijd > 1 jaar

De vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar zijn onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- obligatieleningen
- onderhandse leningen
- door derden belegde gelden
- waarborgsommen

Hiervan kan het volgende overzicht worden gegeven:

Vaste schulden, looptijd > 1 jaar	Saldo 1-1-2021	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2021
Obligatieleningen	0	0	0	0
Onderhandse leningen	46.415	0	1.635	44.780
Door derden belegde gelden	0	0	0	0
Waarborgsommen	37	43	23	57
Totaal	**46.452**	**43**	**1.658**	**44.837**

Voor een overzicht van de onderhandse leningen wordt verwezen naar het overzicht geldleningen, zoals opgenomen in het bijlagenboek. Dit betreft onder andere een viertal geldleningen van de Nederlandse Waterschapsbank die integraal zijn doorverstrekt aan de woningbouwvereniging De Kleine Meierij. De rentelast van deze leningen in 2021 bedragen € 84.472,-.

De rentelast van de eigen leningen bedraagt in 2021 € 366.763. In 2021 is geen nieuwe lening afgesloten ter voorfinanciering van Heesch West. De bestaande lening van € 25 miljoen loopt namelijk van 31 december 2020 tot en met 6 januari 2022.

De waarborgsommen bestaan uit waarborgsommen, inschrijvingen voor bouwkavels en drempelbedragen voor de aanvragen op planschade.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn de volgende posten opgenomen:

Vlottende passiva	2021	2020
Netto vlottende schulden, < 1 jaar	3.881	3.741
Overlopende passiva	5.003	8.559
Totaal	**8.884**	**12.300**

Netto vlottende schulden, < 1 jaar

De netto vlottende schulden, korter dan één jaar zijn onderverdeeld in de volgende onderdelen:
- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen
- kasgeldleningen
- banksaldi
- overige schulden (onder andere crediteuren)

Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen

In 2021 waren er geen door de gemeente afgesloten kasgeldleningen, aangegaan bij openbare lichamen, aanwezig.

Kasgeldleningen

Er zijn in 2021 geen kasgeldleningen aanwezig.

Banksaldi

Per ultimo hadden alle bankrekeningen een tegoed in rekening-courant.

Overige schulden

Van de overige schulden kan het volgende overzicht worden gegeven:

Overige schulden	2021	2020
Crediteuren	3.247	3.071
Crediteuren sociale zaken	170	200
Betalingen via WVG	446	467
Diverse kleine posten	19	2
Afronding	-1	1
Totaal	**3.881**	**3.741**

Overlopende passiva

De samenstelling van de post overlopende activa is als volgt:

Overlopende passiva	2021	2020
Vooruitontvangen	7	62
Europese/Nederlandse voorschotbedragen	1.537	2.290

Overlopende passiva	2021	2020
Overige vooruitontvangen bedragen (vanuit particuliere complexen *)	355	324
Nog te betalen	3.103	5.883
Afronding	1	0
Totaal	**5.003**	**8.559**

** Het BBV schrijft voor dat de vooruitontvangen bijdragen vanuit de particuliere grondexploitaties afzonderlijk benoemt in de tabel van de overlopende passiva op de balans. Dit zijn de particuliere grondexploitaties, waarvoor wij al een bijdrage hebben ontvangen, maar de kosten nog geheel of gedeeltelijk gemaakt moeten worden. Kortom, de bijdrage is "vooruitontvangen".*

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Europese/NL voorschotbedragen	Saldo 1-1-2021	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2021
RES subsidie	734	0	356	378
Provincie, subsidie snelfietsroute F50	1.297	0	867	430
Ministerie, RRE subsidie	143	0	50	93
Ministerie, Subsidie geluidsanering	116	0	24	92
Ministerie, SPUK ventilatie Bernrode	0	327	0	327
Ministerie, SPUK VUO 2021	0	84	0	84
Ministerie, SPUK CTB 2021	0	28	0	28
Ministerie, SPUK toeslagenaffaire 2021	0	7	0	7
Ministerie, EAW subsidie	0	21	0	21
Ministerie, lokaal sportakkoord	0	78	0	78
Afronding	0	0	0	-1
Totaal	**2.290**	**545**	**1.297**	**1.537**

Waarborgen en garanties

Door de gemeente kunnen garanties worden gegeven met betrekking tot betaling van rente en aflossing van bepaalde geldleningen, aangegaan door woningbouwstichtingen, gesubsidieerde instellingen, gezondheidsinstellingen, verenigingen en stichtingen voor de financiering van hun investeringen.

Er worden nog slechts garanties gegeven afgegeven aan instellingen waarvoor het WFZ (waarborgfonds zorginstellingen) of het WSW (waarborgfonds sociale woningbouw) van toepassing is. Onder de verenigingen is slechts nog één lening opgenomen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen en natuurlijke personen en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening worden weergegeven:

Waarborgen en garanties	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin dienstjaar	Restant einde dienstjaar
Woningbouwverenigingen 100%	56.501.302	100%	38.394.098	45.722.961
Woningbouwverenigingen 50%	100.617.262	50%	80.879.302	90.486.464
Subtotaal woningbouwverenigingen	**157.118.564**	**-**	**119.273.400**	**136.209.425**
Verenigingen 100%	113.445	100%	19.637	12.067
Natuurlijke personen (particulieren)*	5.041.273	100%	1.815.982	1.389.540

Waarborgen en garanties	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin dienstjaar	Restant einde dienstjaar
Totaal	**162.273.282**	**-**	**121.109.019**	**137.611.032**

In 2021 zijn geen bedragen betaald in het kader van de verleende borgstellingen of waarborgen. In het bijlagendeel is een compleet overzicht opgenomen gespecificeerd per lening. Een splitsing in gewaarborgde lenigen en garantstellingen kan niet worden gegeven. Er zijn in 2021 geen signalen ontvangen die wijzen op eventuele aanspraken in de toekomst.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente Bernheze is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende verplichtingen, die niet uit de balans blijken. De belangrijkste verplichtingen zijn de volgende:

Niet uit de balans blijkende verplichtingen (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	Totaal
Leasecontracten automatisering	121	102	0	0	223

Overige verplichtingen en rechten

Vanuit de “notitie faciliterend grondbeleid” zijn de rechten en plichten die voortvloeien vanuit de facilitaire grondexploitaties verwerkt in deze jaarrekening. Op basis van de huidige stand van zaken zijn de volgende cijfers te benoemen:

- Onder de overlopende passiva hebben we voor € 354.702,86 aan “overig vooruitontvangen” opgenomen. Dit betreffen het grootste deel van de particuliere complexen waarvoor we al wel een vergoeding (exploitatiebijdrage) hebben ontvangen, maar de kosten nog geheel of gedeeltelijk moeten maken.
- Onder de overige vorderingen hebben we voor € 824.417,99 aan “overig nog te ontvangen” opgenomen. Dit betreft één complex waarbij een overeenkomst aanwezig is, de vergoeding nog niet is ontvangen en er al wel enkele kosten zijn betaald.

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat gemeenten geen zekerheden over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage kunnen verkrijgen.

Wet WNT

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector is ingaande 2013 in werking getreden als opvolger van de Wet WOPT (openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Inkomens die hoger zijn dan de voor 2021 gestelde norm ad € 209.000,- moeten openbaar worden gemaakt en worden opgenomen in de financiële jaarverslaglegging. Bij de gemeente Bernheze wordt deze norm, inclusief de dotaties aan de voorzieningen, niet overschreden.

Met dienstbetrekking:

Bedragen x € 1	P.M.M.H. Hurkmans	L.C.A. Kilian-Theunisse	J.H.M. van den Oever
Gegevens 2021			
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**	**Griffier**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 28-2
Deeltijdfactor in fte	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.363	77.067	14.900
Beloningen betaalbaar op termijn	20.347	13.818	2.738
Subtotaal	**127.710**	**90.885**	**17.638**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000	33.784
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	**127.710**	**90.885**	**17.638**
Reden waarom de overschrijding al dan niet in toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2020			
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	(Waarnemend) Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	0,847	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.153	60.527	74.349
Beloningen betaalbaar op termijn	17.934	9.482	16.577
Subtotaal	**119.087**	**70.009**	**90.925**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	170.292	201.000
Bezoldiging	**119.087**	**70.009**	**90.925**

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Bedragen x € 1	J.H.M. van den Oever
Gegevens 2021	
Functiegegevens	
Functie bij beëindiging dienstverband	Griffier
Deeltijdfactor in fte	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2021
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Individueel toepasselijk maximum	**75.000**
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Waarvan betaald in 2021	75.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	**0**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Analyse van de afwijkingen

Voor een analyse van de afwijkingen tussen de begroting ná wijziging en het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de programmaverantwoording. Deze analyse maakt deel uit van de jaarstukken.

Algemeen financieel beleid

Inleiding

De grondslag van deze verantwoording ligt opgesloten in het BBV, Besluit begroten en verantwoorden. Daarnaast is de verordening op de uitgangspunten voor het financiële beleid en het financieel beheer leidend voor het opstellen van de begroting en ook de uitvoering daarvan.

Algemene uitgangspunten

Het financiële beleid is gericht op een bedrijfseconomisch verantwoorde grondslag. Mede bepalend hierbij zijn de wettelijke bepalingen en de richtlijnen van de provincie Noord-Brabant in verband met haar toezichtstaak.

De algemene uitgangspunten bij het formulering van het financieel beleid zijn geweest:
- structurele uitgaven met structurele middelen dekken;
- tarieven kostendekkend;
- de begroting en meerjarenbegroting zijn structureel in evenwicht.

Overzicht baten en lasten 2021

Per programma

De volgende tabel toont de baten en lasten over 2021 verdeeld naar de verschillende programma's.

Omschrijving	Lasten			Baten		
Programma:	**Prim. begr**	**Na wijziging**	**Werkelijk**	**Prim. begr**	**Na wijz.**	**Werkelijk**
Bestuur en ondersteuning	3.057.874	4.943.706	4.276.649	1.059.019	2.622.790	2.363.350
Veiligheid	2.599.024	2.634.975	2.522.026	3.210	7.767	8.388
Verkeer, vervoer en waterstaat	4.242.363	4.424.360	3.928.865	354.135	447.466	582.508
Economie	1.651.186	2.467.617	1.094.675	1.065.564	1.619.224	532.010
Onderwijs	2.725.870	2.885.858	2.522.279	362.402	441.303	460.425
Sport, cultuur en recreatie	5.712.175	6.777.876	5.885.367	754.821	1.129.293	1.058.715
Sociaal domein	28.258.918	33.093.205	31.574.240	4.530.319	7.164.518	7.881.152
Volksgezondheid en milieu	7.744.861	9.360.084	8.665.058	6.051.379	7.407.310	7.146.124
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	18.761.099	13.023.280	13.298.689	19.586.073	12.253.479	13.659.802
Algemene dekkingsmiddelen	406.064	533.392	497.117	49.930.422	53.277.725	54.179.848
Overhead	8.307.524	9.204.352	8.693.463	99.115	106.611	350.314
Heffing vennootschapsbelasting	0	642.912	679.566	0	0	0
Bedrag onvoorzien	94.472	51.375	0	0	0	71

Omschrijving	Lasten			Baten		
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**83.561.430**	**90.042.992**	**83.637.994**	**83.796.459**	**86.477.486**	**88.222.707**
Lasten	83.561.430	90.042.992	83.637.994			
Baten	83.796.459	86.477.486	88.222.707			
Saldo	235.029	-3.565.506	4.584.713			

Omschrijving	Lasten			Baten		
Programma:	**Prim. begr**	**Na wijziging**	**Werkelijk**	**Prim. begr**	**Na wijz.**	**Werkelijk**
Toevoegingen en onttrekkingen reserves:						
Bestuur en ondersteuning	272.892	373.627	1.593.158	799.707	1.891.273	2.867.346
Veiligheid	0	0	0	0	0	0
Verkeer, vervoer en waterstaat	0	0	0	40.359	191.313	91.905
Economie	0	24.000	0	65.000	178.666	108.921
Onderwijs	0	9.269	9.269	63.174	171.030	59.321
Sport, cultuur en recreatie	19.102	42.584	42.584	190.733	1.243.199	486.515
Sociaal domein	0	256.409	1.288.890	97.128	1.058.536	439.237
Volksgezondheid en milieu	0	622.182	878.760	41.073	640.692	384.381
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.352.727	2.159.660	2.428.935	443.000	1.775.020	1.021.010
Subtotaal	2.644.721	3.487.731	6.241.596	1.740.174	7.149.729	5.458.636
Gerealiseerd resultaat	**86.206.151**	**93.530.723**	**89.879.590**	**85.536.633**	**93.627.215**	**93.681.342**
Lasten	86.206.151	93.530.723	89.879.590			
Baten	85.536.633	93.627.215	93.681.342			
Gerealiseerd resultaat (overschot (+) / tekort (-))	**-669.518**	**96.492**	**3.801.753**			
Saldo van incidentele baten en lasten			**-2.899.000**			
Structureel resultaat (overschot (+) / tekort (-))			**902.753**			

De gemeente moet volgens de Gemeentewet een overzicht van ‘structureel en reëel evenwicht’opnemen in de jaarrekening. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn hier nadere regels over vastgelegd. De raad en de financieel toezichthouder zijn daardoor in staat om vast te stellen of er sprake is van een structureel en reëel evenwicht. Van structureel evenwicht is sprake als de structurele (meerjarige) lasten worden gedekt door structurele baten.

Verwijzing naar toelichting

Nummer	Programma	Toelichting in deel 1 programmaverantwoording (op pagina)
0	Bestuur en ondersteuning	10
1	Veiligheid	16
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	21
3	Economie	25

Nummer	Programma	Toelichting in deel 1 programmaverantwoording (op pagina)
4	Onderwijs	34
5	Sport, cultuur en recreatie	38
6	Sociaal domein	48
7	Volksgezondheid en milieu	65
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	74

Per taakveld

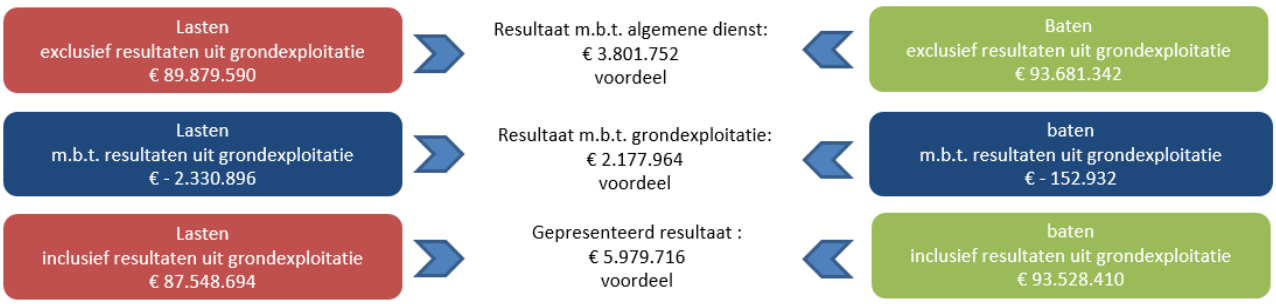
In artikel 24 lid 3d van het Besluiten begroting en verantwoording is opgenomen dat de jaarstukken een bijlage moet bevatten met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Taakveld	Lasten 2021			Baten 2021			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	1.790.024	1.885.553	1.558.332	0	0	38.831	-327.221	-38.831	-366.052
0.2 Burgerzaken	914.356	1.029.356	1.000.557	478.858	478.858	424.971	-28.799	53.887	25.088
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	320.349	1.966.830	1.717.760	580.161	2.143.932	1.899.548	-249.070	244.384	-4.686
0.4 Overhead	8.307.524	9.204.352	8.693.463	99.115	106.611	350.314	-510.889	-243.703	-754.592
0.5 Treasury	20.641	17.212	4.466	36.038	39.619	38.159	-12.746	1.460	-11.286
0.61 OZB woningen	385.423	516.180	492.651	4.687.395	4.687.395	4.658.904	-23.529	28.491	4.962
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	2.873.525	2.873.525	2.869.152	0	4.373	4.373
0.64 Belastingen overig	0	0	0	26.195	26.195	30.887	0	-4.692	-4.692
0.7 Algemene uitkeringen en ov.uitkeringen gf	0	0	0	42.307.269	45.650.992	46.582.746	0	-931.754	-931.754
0.8 Overige baten en lasten	127.617	113.342	0	0	0	71	-113.342	-71	-113.413
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	642.912	679.566	0	0	0	36.654	0	36.654
0.10 Reserves programma 0	272.892	373.627	1.593.158	799.707	1.891.273	2.867.346	1.219.531	-976.073	243.458
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.903.145	1.905.629	1.917.639	0	0	0	12.010	0	12.010
1.2 Openbare orde en veiligheid	695.879	729.347	604.387	3.210	7.767	8.388	-124.960	-621	-125.581
0.10 Reserves programma 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en vervoer	4.239.666	4.392.893	3.903.146	354.135	447.467	582.508	-489.747	-135.042	-624.789
2.2 Parkeren	0	19.520	13.773	0	0	0	-5.747	0	-5.747
2.5 Openbaar vervoer	2.697	11.947	11.947	0	0	0	0	0	0
0.10 Reserves programma 2	0	0	0	40.359	191.313	91.905	0	99.408	99.408
3.1 Economische ontwikkeling	69.613	73.848	58.945	6.008	10.243	5.552	-14.903	4.691	-10.212
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	819.470	1.492.429	265.139	833.470	1.530.429	258.139	-1.227.290	1.272.290	45.000
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	107.256	107.256	107.069	23.896	23.896	26.109	-187	-2.213	-2.400
3.4 Economische promotie	654.847	794.084	663.522	202.190	54.656	242.210	-130.562	-187.554	-318.116
0.10 Reserves programma 3	0	24.000	0	65.000	178.666	108.921	-24.000	69.744	45.744
4.1 Openbaar basisonderwijs	6.451	5.742	3.969	0	0	1.904	-1.773	-1.904	-3.677
4.2 Onderwijshuisvesting	1.199.752	1.200.416	1.224.997	60.396	60.396	77.936	24.582	-17.540	7.042
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.519.667	1.679.700	1.293.313	302.006	380.907	380.586	-386.388	322	-386.066

Taakveld	Lasten 2021			Baten 2021			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Lasten	Baten	Saldo
0.10 Reserves programma 4	0	9.269	9.269	63.174	171.030	59.321	0	111.709	111.709
5.1 Sportbeleid en activering	248.244	515.127	284.261	152	86.554	45.887	-230.866	40.667	-190.199
5.2 Sportaccommodaties	2.070.239	2.332.550	1.957.517	718.396	697.483	648.586	-375.033	48.898	-326.135
5.3 Cultuurpresentatie,-productie en -participatie	434.119	498.413	435.309	0	0	24.337	-63.104	-24.337	-87.441
5.4 Musea	28.646	33.131	34.283	5.981	3.489	3.489	1.152	0	1.152
5.5 Cultureel erfgoed	143.795	275.752	214.437	0	10.800	5.400	-61.315	5.400	-55.915
5.6 Media	796.624	802.185	795.688	12.873	12.873	12.950	-6.497	-77	-6.574
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.990.508	2.320.717	2.163.871	17.419	318.094	318.066	-156.846	27	-156.819
0.10 Reserves programma 5	19.102	42.584	42.584	190.733	1.243.199	486.515	0	756.684	756.684
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.801.635	2.874.943	2.603.859	255.490	327.638	393.434	-271.085	-65.796	-336.881
6.2 Wijkteams	3.131.273	3.977.162	3.188.599	0	2.575	664	-788.562	1.911	-786.652
6.3 Inkomensregelingen	6.605.936	8.798.668	8.641.592	4.209.908	6.287.658	6.472.923	-157.076	-185.265	-342.341
6.4 Begeleide participatie	4.099.739	4.289.550	4.396.296	0	69.222	69.222	106.746	0	106.746
6.5 Arbeidsparticipatie	469.357	621.765	404.233	0	104.402	94.951	-217.531	9.451	-208.080
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	885.828	899.673	914.790	0	0	0	15.117	0	15.117
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.121.483	4.581.856	4.628.527	64.921	48.671	49.353	46.671	-682	45.989
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.285.790	5.863.601	5.915.065	0	0	471.762	51.464	-471.762	-420.298
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	79.575	407.685	69.189	0	324.352	324.352	-338.496	0	-338.496
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	778.302	778.302	812.090	0	0	4.491	33.788	-4.491	29.297
0.10 Reserves programma 6	0	256.409	1.288.890	97.128	1.058.536	439.237	1.032.480	619.300	1.651.780
7.1 Volksgezondheid	1.181.304	1.240.058	1.217.103	17.823	22.735	22.735	-22.955	0	-22.955
7.2 Riolering	2.129.418	2.218.057	2.301.980	2.543.558	2.622.485	2.633.362	83.923	-10.878	73.045
7.3 Afval	2.800.122	2.659.993	2.593.336	3.399.142	3.803.954	3.969.980	-66.657	-166.026	-232.683
7.4 Milieubeheer	1.552.793	2.986.745	2.346.380	6.426	853.706	462.532	-640.365	391.174	-249.191
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	81.224	255.230	206.258	84.430	104.430	57.513	-48.972	46.917	-2.055
0.10 Reserves programma 7	0	622.182	878.760	41.073	640.692	384.381	256.578	256.311	512.889
8.1 Ruimtelijke ordening	1.317.719	2.635.663	2.010.145	15.178	31.506	379.286	-625.519	-347.781	-973.299
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	15.713.643	8.528.813	9.308.345	18.052.370	10.659.895	11.576.771	779.532	-916.875	-137.343
8.3 Wonen en bouwen	1.729.737	1.858.803	1.980.199	1.518.525	1.562.078	1.703.745	121.396	-141.667	-20.271
0.10 Reserves programma 8	2.352.727	2.159.660	2.428.935	443.000	1.775.020	1.021.010	269.276	754.010	1.023.286
Afronding	0	2	1	0	-2	0	0	0	0
Totalen	86.206.151	93.530.723	89.879.590	85.536.633	93.627.215	93.681.342	-3.651.132	-54.126	-3.705.258
Lasten	86.206.151	93.530.723	89.879.590						
Baten	85.536.633	93.627.215	93.681.342						
Saldo	**-669.518**	**96.492**	**3.801.752**						

Onderbouwing jaarrekening resultaat 2021

Resultaat uit reguliere exploitatie	:	€ 3.801.752,62
+ Resultaat uit saldo winst- en verliesnemingen bouwgrondexploitaties (woningbouw & bedrijventerreinen)	:	€ 2.177.963,88
Totaal	**:**	**€ 5.979.716,50**

Analyse rekeningsaldo

Deze analyse betreft afwijkingen in de jaarrekening van € 50.000,- of meer.

Verklaring van het resultaat over 2021		Incidenteel	Structureel
	In eerder stadium gerapporteerd aan raad		
	Saldo primitieve begroting 2021 inclusief wijzigingen 2020 na opmaak begroting 2021	669.518	
0	Dekkingsplan bij begroting 2021		-698.650
1.	2de Tussentijdse rapportage 2020		25.407
2.	1ste Tussentijdse rapportage 2021	434.249	51.559
3.	2de Tussentijdse rapportage 2021	-575.824	-2.750
		527.943	**-624.434**
	Overige afwijkingen in jaarrekening (nog niet gerapporteerd aan de raad)		
4.	Personele kosten	-334.319	
5.	Toerekening overheadkosten grondexploitatie	50.708	
6.	Vrijval voorziening pensioenen wethouders	-280.427	
7.	Algemene uitkering o.b.v. decembercirculaire 2021	-931.754	
8.	Info en automatisering en ICT in eigen beheer	-73.229	
9.	Post onvoorzien	-66.925	
10.	Herstelplan COVID-19	-199.559	
11.	Vennootschapsbelasting	36.654	
12.	Gladheidsbestrijding	82.012	
13.	Afschrijvingskosten	-291.699	
14.	Onderhoud groen (wegen)	-155.441	
15.	Duurzaam en integraal beheer Maashorst	-42.443	
16.	Toeristenbelasting	-190.638	

Verklaring van het resultaat over 2021		Incidenteel	Structureel
17.	Onderwijskansenbeleid 2020-2024	-216.683	
18.	Leerlingenvervoer	-60.863	
19.	Rijksregeling Combinatiefuncties	-75.761	
20.	Onderhoud sloten	-48.560	
21.	Ophoging voorziening dubieuze debiteuren	171.578	
22.	Exploitatiekosten Regiotaxi	-36.447	
23.	Verkoop jeugdgebouw de Elleboog	-73.850	
24.	Uitvoerings- en programmakosten sociale zaken	-195.215	
25.	Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	-167.776	
26.	Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN)	-90.602	
27.	Ruimtelijke ordening	-67.311	
28.	Kosten en opbrengsten omgevingsvergunningen	-116.178	
29.	Diverse kleinere mutaties	-330.534	
	Saldo (incidenteel / structureel)	**-3.177.319**	**-624.434**
	Voordelig saldo jaarrekening algemene dienst	-3.801.753	
	Voordeling saldo resultaat bouwgrondexploitatie	-2.177.964	
	Voordelig jaarrekeningresultaat 2021	**-5.979.717**	

(- = voordeel / + = nadeel)

Eerder gerapporteerd aan de raad

1. Tweede tussentijdse rapportage 2020

Het nadelige structurele resultaat van de Tweede tussentijdsrapportage 2020 is voornamelijk het gevolg van de uitbreiding van onze verzekeringspolis met een cyberriskverzekering met € 10.000,- en overige kleinere afwijkingen ter hoogte van € 15.407,-.

2. Eerste tussentijdse rapportage 2021

Het nadelige resultaat van € 485.807,- (€ 434.249,- incidenteel en € 51.559,- structureel) bij de eerste bestuursrapportage 2021 ontstaat voornamelijk door:

Uitkomsten algemene uitkering (september/decembercirculaire 2020 en maartcirculaire 2021)	-1.100.128
September-, december- en maartcirculaire - Oormerken middelen sociaal domein	426.261
Maartcirculaire 2021 - oormerken rijksmiddelen Corona	394.196
Toezichtsoordeel provincie – correctie uitgaven ten laste van reserve (uitgaven worden o.b.v. oordeel provincie als structureel gekenmkerkt)	125.000
Vennootschapsbelasting 2019-2020-2021	245.816
Lagere opbrengsten leges omgevingsvergunningen	150.000
Diverse kleinere mutaties	244.662
Totaal afwijkingen (- = voordeel / + = nadeel)	**485.807**

3. Tweede tussentijdse rapportage 2021

Het voordelige resultaat van € 578.575,- (€ 575.825,- incidenteel en € 2.750,- structureel) bij de tweede bestuursrapportage 2021 ontstaat voornamelijk door:

Vennootschapsbelasting 2020-2021	397.096
Uitkomsten mei- en septembercirculaire 2021 gemeentefonds – af te zonderen posten voor specifieke doelen	-763.160
Lagere opbrengsten grondverkopen	117.328
De Wildhorst canon en verhuur	-300.395
Afrekening subsidie 2020 Stichting Ons Welzijn	-202.306
Gebundelde uitkering Buig	-115.596
Bijdrage exploitatiekosten ODBN	100.000
Diverse kleinere mutaties	188.458
Totaal afwijkingen (- = voordeel / + = nadeel)	**- 578.575**

Na verwerking van de tussentijdse rapportages 2021 op de primitieve begroting (en de uitkomsten van het dekkingsplan) verwachten wij op basis van de ramingen een voordelig saldo bij de jaarrekening van € 96.491,-.

Nog niet gerapporteerd aan de raad

4. Personele kosten

Met vaststelling van de begroting werd door uw gemeenteraad een budget beschikbaar gesteld ter bekostiging van de salarissen van afgerond € 12,9 miljoen. Daarnaast stelt uw raad jaarlijks een budget beschikbaar van € 95.000,- ter inzet voor personele knelpunten. Gedurende het jaar ontstaan vacatures, enzovoorts die leiden tot onderuitputting. Deze onderuitputting zetten we in ter oplossing van tijdelijke knelpunten door inhuur van externen. Per saldo leidt dit ultimo 2021 tot een onderuitputting van het budget van € 296.000,-. Daarnaast worden directe personele kosten toegerekend aan onder andere afval, riolering, grondexploitatie en begraafplaats ’t Loo. Dit betreffen allen gesloten financieringen. Door een hogere toerekening van uren leidt tot een voordeel van € 38.000,-

5. Toerekening overheadkosten grondexploitatie

Op basis van het Besluit begroting en verantwoording worden overheadkosten toegerekend aan de grondexploitatie. Door een lagere toerekening dan begroot leidt heeft dit een nadeel tot gevolg.

6. Vrijval voorziening Pensioenen wethouders

De pensioenregeling voor de politieke ambtsdragers is geregeld in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA). Als gevolg van de bijstelling van de rekenrente naar boven (2019: 0,29%; 2020: 0,082%; 2021: 0,528%) is er geen sprake van een dotatie maar een onttrekking aan

de voorziening. Hierdoor wordt er niet € 241.596,- gestort in de voorziening, maar valt er € 38.831,- vrij.

7. Algemene uitkering

Begrotingstechnisch hebben we rekening gehouden met de effecten van de mei- en september-circulaire 2021. De decembercirculaire kwam op een te laat moment om deze nog te verwerken in de tweede tussentijdse rapportage 2021. De decembercirculaire heeft nog een forse positieve bijstelling tot gevolg gehad. De voornaamste bijstellingen betroffen een incidentele vergoeding voor derving van inkomsten als gevolg van Covid-19 over 2020 (€ 445.000,-), compensatie van de uitgaven meerkosten aan zorgaanbieders Wmo, jeugdzorg en hulpmiddelen (€ 72.500,-) en extra gelden om de dienstverlening aan mensen in kwetsbare posities te versterken (POK) (€ 134.000,-). Deze POK gelden ontvangen we naar aanleiding van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslagen. Ook is in de decembercirculaire een compensatie opgenomen van € 106.000,- voor het opvangen van de exploitatietekorten van Sociale Werkbedrijven. Daarnaast leiden de afrekeningen over de jaren 2018 t/m 2020 tot extra inkomsten van € 82.000,-.

8. 8. Info en automatisering en ICT in eigen beheer

De afwijking is voornamelijk toe te schrijven aan:

- We hielden begrotingstechnisch geen rekening met de vergoeding levering diensten Boekel van € 13.000,- omdat de verwachting was dat deze dienstverlening in 2021 zou worden beëindigd. Deze beëindigingsdatum is verzet naar december 2022.
- Een onderuitputting op de posten onderhoud software en internet van € 40.000,- in de vorm van de uitgestelde invoering van het google based ontsluiten van zaak- en documentomgevingen en ons geografisch informatiesysteem, in afwachting van de oplevering van ons nieuwe zaak en documentsysteem (Djuma) en de verdere uitbouw van ons geo-informatiesysteem. Naar verwachting gaan we beide voorzieningen in 2022 realiseren.
- Een onderuitputting op de post duurzame apparatuur van € 10.500,- ten gevolge van de vertraagde vervanging van de mobiele telefoons.

9. Post onvoorzien

De onderschrijding van de post algemene baten en lasten is het gevolg van het onbenutte deel van de post onvoorzien en het budget projectsubsidies.

10. Herstelplan Covid-19

In de maartcirculaire 2021 stelde het rijk middelen beschikbaar voor de gevolgen van Covid-19. In de eerste Tussentijdse rapportage reserveerden we € 394.196,- van de middelen ter dekking van de kosten voortvloeiende uit het herstelplan Covid-19. Over de herstelplan is uw germeenteraad geïnformeerd via een notitie ter informatie. Aan een gedeelte van de middelen (€ 46.417,-) is geen specifieke bestemming gegeven. Een aantal kosten hebben een doorlooptijd tot en met 2022

(extra capaciteit BJG, PIM Werkt!). Daarnaast zijn geplande onderdelen niet tot uitvoering gekomen.

11. Vennootschapsbelasting (Vpb)

De kosten zijn hoger uitgevallen dan geraamd.

12. Gladheidsbestrijding

In 2021 waren er meer activiteiten aan gladheidsbestrijding dan de trent van de afgelopen jaren, waardoor er hier op een overschrijding is van € 82.012,-.

13. Kosten afschrijving

Volgens onze financiële verordening start de afschrijving op investeringen pas het jaar na gereedmelding. Een aantal investeringen waren ultimo 2021 nog niet volledig gereed. Dit betreffen onder meer rotonde Graafsebaan, aanleg fietstunnel te Nistelrode, Traverse Heeswijk-Dinther, Snelfietsroute Nistelrode-Uden, Toplaag kunstgrasveld MHC Heesch, kunstgrasvelden KV Altior en Prinses Irene en verduurzaming openbare verlichting.

14. Onderhoud groen (wegen)

De financiële afwijking ten opzichte van raming wordt voornamelijk veroorzaakt door het Zwerfafval. Enerzijds door de hogere ontvangen eindafrekening van het zwerfafval over de jaren 2018-2020 (€ 66.214,-) en anderzijds door het niet doorgaan, vanwege corona, van activiteiten die gepland stonden (€ 19.791,-).

Een tweetal projecten (aanbesteding rooien bomen en verrijdbare boombak) hebben vertraging opgelopen en worden in het komende jaar uitgevoerd (€ 40.000,-, incidenteel). In 2021 heeft tot slot het overig (groen) onderhoud aan de bermen niet plaatsgevonden. (€ 40.702,-).

15. Duurzaam en integraal beheer Maashorst

In 2021 vielen de kosten voor duurzaam/integraal beheer € 42.443,- lager uit dan begroot. Deze laten we vrijvallen in de jaarrekening ten gunste van de algemene middelen.

16. Toeristenbelasting

In 2021 ontvingen we nog opbrengsten voor toeristenbelasting van voorgaande jaren, welke hoger blijken te zijn dan ingeschat. Daarnaast nemen wij een verwachting op voor de inkomsten toeristenbelasting 2021. In 2020 en 2021 hielden wij er rekening mee dat door Corona het aantal overnachtingen ongeveer gehalveerd zouden worden en daarmee ook de opbrengsten. Met name in de richting van arbeidsmigranten blijkt dit juist de andere kant op te bewegen namelijk meer overnachtingen.

17. Onderwijskansenbeleid 2020-2024

In het kader van Peuterwerk en voorschoolse educatie is door de diverse organisaties minder subsidie aangevraagd van verwacht. Een van de oorzaken is dat in coronatijd minder peuters zijn gezien door het consultatiebureau (GGD) die de indicaties voor Voorschoolse educatie afgeeft. De GGD heeft medio 2021 een inhaalslag gedaan van de consulten.

18. Leerlingenvervoer

Als gevolg van Covid-19 zijn de kosten voor leerlingenvervoer lager dan geraamd.

19. Rijksregeling Combinatiefuncties

We hebben voor de rijksregeling ‘Combinatiefuncties’ de intentie uitgesproken de middelen te besteden aan het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld. De besteding van de middelen vindt gefaseerd plaats over meerdere jaren.

20. Onderhoud sloten

Om 2021 heeft het overig onderhoud aan de sloten niet plaatsgevonden.

21. Ophoging voorziening dubieuze debiteuren

Op het budget exploitatie recreatievoorzieningen is een vordering op erfpacht als dubieus aangemerkt, waardoor we op basis van de richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording een dotatie van € 171.578,- aan de voorziening dubieuze debiteuren hebben gedaan.

22. Exploitatiekosten Regiotaxi

De kosten voor de regiotaxi zijn lager dan geraamd vanwege minder gebruik van de regiotaxi als gevolg van Covid-19.

23. Verkoop Jeugdgebouw de elleboog

In 2021 heeft de verkoop plaatsgevonden van kavels aan de Leekenstraat aan de Scouting Heesch waarop het clubgebouw staat. Met deze opbrengst van € 73.850,- was geen rekening gehouden in de begroting.

24. Uitvoerings- en programmakosten sociale zaken

De bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten voor de Dienstverleningsovereenkomst gemeente Meierijstad zijn lager uitgevallen dan begroot. De bijdrage is gebaseerd op een aanname van de benodigde uren inzet door Meierijstad. Dit is jaarlijks afhankelijk van het aantal aanvragen, enzovoorts.

Daarnaast laten ook de programmakosten een voordeel zijn ten opzichte van de begroting. Dit betreffen voornamelijk de kosten IOAW en de BBZ. Deze kosten zijn lastig in te schatten als gevolg van open eind financiering.

25. Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)

Het rijksbudget TONK is over gemeenten verdeeld op basis van algemene verdeelsleutels via de algemene uitkering. Hierdoor is er geen bestedingsverplichting voor deze middelen. Het beroep op deze middelen is lager geweest dan het beschikbare budget.

26. Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN)

Er was in 2021 een lagere uurafname bij de ODBN. In de tweede Tussentijdse rapportage 2021 is dit budget nog met € 100.000,- opgehoogd op basis van een hogere prognose voor het tweede halfjaar 2021, omdat ook in het eerste halfjaar er fors meer aanvragen hadden plaatsgevonden. Deze aanname blijkt in de praktijk niet te zijn uitgekomen, waardoor de ODBN ook minder uren voor gemeente Bernheze heeft gemaakt. In de praktijk blijkt dat we het bijgeraamde bedrag dus niet (volledig) nodig hebben gehad.

27. Ruimtelijke ordening

De onderschrijving is voornamelijk het gevolg lagere advieskosten, inzet externe stedebouwkundige beoordeling en lagere vergoeding planschade.

28. Kosten en opbrengsten omgevingsvergunning

Het saldo van de ontvangen leges op omgevingsvergunningen, principeverzoeken en vergunningsvrij bouwen zorgt in 2021 voor een meeropbrengst van € 176.262,- ten opzichte van de raming. Daartegenover staan hogere kosten (€ 60.085,-) voor ingeleend personeel.

Resultaat bouwgrondexploitatie

Door het naleven van de door het Besluiting begroting en verantwoording opgelegde POC-methode (Percentage of Completion) in het grondbedrijf en de afsluitingen van complexen is voor circa € 2,2 miljoen aan winsten genomen vanuit de bouwgronden in exploitatie woningbouw.

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen (in €)

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verkregen algemene dekkingsmiddelen. Het betreft met name de opbrengsten uit de heffing van OZB en de uitkeringen, die ontvangen zijn vanuit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als rioolrecht of de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel.

Algemene dekkingsmiddelen (in €)		Raming na wijzigingen	Realisatie
1.	Lokale heffingen:		
	- ozb	7.531.802	7.501.915
	- toeristenbelasting	47.192	237.830
2.	Algemene uitkering incl. afrekening voorgaande dienstjaren	45.650.992	46.582.746
3.	Dividend BNG	38.119	38.119
	Totaal	**53.268.105**	**54.360.610**

1. Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

De lokale heffingen worden toegelicht in de paragraaf “lokale heffingen”. Daar wordt ingegaan op de gerealiseerde opbrengst, de beleidsuitgangspunten, belastingvoorstellen en het kwijtscheldingsbeleid.

2. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Dit betreft de inkomsten die via de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanuit het Rijk worden ontvangen. De inkomsten zijn gebaseerd op de decembercirculaire 2021. We stelden de raming gedurende het jaar bij op basis van de diverse circulaires die we ontvangen gedurende het verslagjaar. Het positieve verschil zijn voornamelijk het gevolg van de uitkomsten van de decembercirculaire 2021. Deze circulaire kwamen te laat om de uitkomsten nog te verwerken in de tweede tussentijdse rapportage 2021. De decembercirculaire heeft nog een forse positieve bijstelling tot gevolg gehad. De voornaamste bijstellingen betroffen een incidentele vergoeding voor derving van inkomsten als gevolg van Covid-19 over 2020 (€ 445.000,-), compensatie van de uitgaven meerkosten aan zorgaanbieders Wmo, jeugdzorg en hulpmiddelen (€ 72.500,-) en extra gelden om de dienstverlening aan mensen in kwetsbare posities te versterken (€ 134.000,-). Deze POK gelden ontvangen we naar aanleiding van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslagen. Ook is in de decembercirculaire een compensatie opgenomen van € 106.000,- voor het opvangen van de exploitatietekorten van Sociale Werkbedrijven. Daarnaast leiden de afrekeningen over de jaren 2018 t/m 2020 tot extra inkomsten van € 82.000,-.Naast het ontvangen uitkeringsbedrag in het rekeningjaar, bevat de realisatie ook een positieve bestelling/afrekening van € 82.283,- over voorgaande jaren.

3. Dividenden

Het gerealiseerde dividend betreft het dividend 2020. Op basis van de voorschriften mag dividend pas verantwoord worden in het jaar waarin ook het bestuursbesluit tot dividenduitkering is genomen.

Overhead

Om meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead schrijft het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in artikel 8 lid 1c voor om een apart overzicht op te nemen van de overhead. Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de

sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Te denken valt aan kosten met betrekking tot personeel & Organisatie (P&O), financiën, huisvesting en bestuursondersteuning. Deze kosten mogen niet meer worden toegerekend aan de directe taakvelden/programma's. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead in het programma Bestuur en ondersteuning. Onderstaand wordt inzicht gegeven in het totaal van de overhead alsmede de verrekening binnen de begroting.

De kosten van de overhead kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Raming na wijziging	Realisatie	**Saldo**
Personele kosten	6.253.319,99	5.811.219,95	442.100,04
Algemene administratiekosten	276.603,00	241.470,30	35.132,70
Informatievoorziening en automatisering	1.684.006,00	1.550.777,31	133.228,69
Huisvesting	791.088,00	707.456,91	83.631,09
Overige	515.144,00	403.935,97	111.208,03
Subtotaal	9.520.160,99	8.714.860,44	805.300,55
Toerekening overheadskosten aan grondexploitaties	-422.420,00	-371.711,68	-50.708,32
Totale kosten overhead	**9.097.740,99**	**8.343.148,76**	**754.592,23**

Personele kosten

Dit betreft de loonkosten van personeel voor zover deze niet actief zijn in het primaire proces en daarmee kunnen worden gedefinieerd als overhead. Onder overhead wordt de formatie verantwoord die wordt ingezet voor onder andere financiën, communicatie, juridische zaken, P&O, ICT en bestuursondersteuning. Overeenkomstig de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording zijn hierbij ook de volledige loonkosten van directie en management opgenomen. Daarnaast worden onder de personele overheadkosten de kosten verantwoord voor het personeelsbeheer. Hierbij valt te denken aan opleidingskosten, reis- en verblijfskosten, werving en selectie, loopbaan- en mobiliteitsadviezen, arbobeleid en het voeren van de salarisadministratie.

Algemene administratiekosten

Onder Algemene administratiekosten zijn de kosten opgenomen voor kantoormaterialen, telefoonkosten, portokosten en abonnementen.

Informatievoorziening en automatisering

Onder I&A zijn de kosten opgenomen voor onder andere aanschaf, onderhoud en licenties van hard- en software en systeem- en netwerkbeheer. Daarnaast zijn hieronder de kosten voortvloeiende uit het tweede spoor, versterking van de I-functies, opgenomen.

Huisvesting

Onder huisvesting zijn de kosten opgenomen voor ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen organisatie. De kosten bevatten onder andere energiekosten, (groot) onderhoud van het gebouw en technische installaties, kantoormeubilair, verzekering, schoonmaak en kapitaallasten (rente en afschrijving).

Overige

Onder overige zijn onder andere de externe kosten opgenomen gerelateerd aan juridische zaken waaronder juridische advieskosten, bezwarencommissie, de kosten voor communicatie en representatie, kwaliteitszorg en klachtenregeling en archief.

Toerekening overheadkosten aan grondexploitaties

Volgens het Besluit begroting en verantwoording mag uitsluitend een doorberekening van de overheadkosten plaatsvinden aan de grondexploitaties door dit als negatieve last in de overhead mee te nemen. Het saldo dat gepresenteerd wordt onder de overhead is daarom een netto bedrag. De toerekening heeft plaatsgevonden op basis van het aantal uren dat geraamd is ten laste van de grondexploitaties.

Dekking van de overhead

In de jaarrekening is alleen overhead toegerekend aan de grondexploitaties. De overhead is verder vanuit de algemene dekkingsmiddelen gedekt. Uitzondering hierop zijn de activiteiten waarvoor we kostendekkende tarieven doorberekenen zoals afval, riolering en begraafplaatsen. Aangezien in de programma’s alleen de kosten worden opgenomen van het primaire proces is het niet mogelijk om de tarieven die berekend worden hieruit te halen. De overhead wordt aan deze activiteiten extracomptabel toegerekend. In de paragraaf lokale heffingen lichten we daarom toe welk aandeel van de overhead wordt toegerekend aan deze activiteiten.

Toelichting begroot na wijziging versus realisatie 2021

De voornaamste verschillen zijn:

Personeel

De onderschrijding is voornamelijk het gevolg van de onderuitputting op de salariskosten van de overheadfuncties als gevolg van (tijdelijke) vacactures en niet besteed budget opleidingskosten. Daarnaast is de onderuitputting het gevolg van een lagere toerekening van overheadkosten aan de grondexploitatie en onderbesteding van het budget werving en selectie. Daarnaast was een incidenteel budget beschikbaar voor invoering van een e-HRM systeem. De uitvoering hiervan loopt nog door in 2022. Ook is door uw raad een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de

organisatieontwikkeling waaronder onder andere de kosten voor teamcoaches voor 2021 uit bekostigd konden worden. Ook dit budget is niet volledig besteed.

Algemene administratiekosten

De onderschrijding is het gevolg van lagere kopieerkosten, portokosten en externe subsidiescan. Daartegenover staan wel hoger telefoonkosten. Dit is voornamelijk het gevolg van de coronapandemie (thuiswerken).

Informatievoorziening en automatisering

De afwijking op de posten informatie en automatisering en ICT en eigen beheer is toe te schrijven op:

- De geraamde incidentele kosten financieel pakket van € 60.000,- vinden pas in het aankomende jaar plaats. Daarnaast is geen rekening gehouden met de vergoeding levering diensten Boekel van € 13.000,- waarvan de verwachting was dat deze dienstverlening in 2021 zou worden beëindigd. Deze beëindigingsdatum is verzet naar december 2022.
- Een onderuitputting op de posten onderhoud software en internet van € 40.000,- in de vorm van de uitgestelde invoering van het google based ontsluiten van zaak- en documentomgevingen en ons geografisch informatiesysteem, in afwachting van de oplevering van ons nieuwe zaak en documentsysteem (Djuma) en de verdere uitbouw van ons geo-informatiesysteem. Naar verwachting gaan we beide voorzieningen in 2022 realiseren.
- Een onderuitputting op de post duurzame apparatuur ten gevolge van de vertraagde vervanging van de mobiele telefoons.

Huisvesting

In december 2021 is door uw raad een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het project “Verkenning/Oriëntatie huisvesting” van € 81.000,-. In 2021 zijn er beperkte uitgaven ad € 3.947,- op geweest. Dit project loopt verder in 2022.

Overige

Met de overheveling van 2020 naar 2021 is een budget overgeheveld voor actualisatie communicatiebeleid en ontwikkeling beleidskader. Dit budget is maar beperkt ingezet. Het beschikbare budget voor organisatie van onder andere ontvangsten gedecoreerden, dodenherdenking, veteranendag, open monumentendag is als gevolg van de coronapandemie maar gedeeltelijk besteed.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

De Wet op de vennootschapsbelasting (Vpb) betekent dat overheden belast kunnen worden voor economische activiteiten die ook door private ondernemingen (kunnen) worden uitgevoerd. Het

doel is om een gelijk speelveld te creëren tussen partijen (overheden en private ondernemingen). Hierdoor vallen activiteiten waarvoor gemeenten als ondernemer optreden onder de Vpb.

De belaste activiteiten voor onze gemeente betreffen de bouwgrondexploitaties en gedeeltelijk de verkoopopbrengsten van het afval. Deze belasting wordt na afloop van het kalenderjaar bepaald aan de hand van de gerealiseerde fiscale winst en dan geheel verantwoord binnen de algemene dienst. Het BBV geeft hiervoor aanwijzingen.

In de eerste en tweede tussentijdse rapportage informeerden wij uw raad over aanslagen 2020 en de voorlopige berekening voor 2021.

Onvoorzien

In de begroting is in de exploitatie een jaarlijkse post Onvoorzien opgenomen. Dit betreft een structurele post van € 94.472,-. Dit is een wettelijk verplichte uitgavenpost op basis van artikel 8, lid 6 van het Besluit begroting en verantwoording. De post onvoorzien kan ingezet worden voor alle programma's. Het college kan zonder voorafgaande toestemming van de raad beschikken over de post onvoorzien zoals die is opgenomen in de programmabegroting van het lopende jaar onder de volgende voorwaarden:

a. de beschikking over de post onvoorzien mag uitsluitend betrekking hebben op uitgaven die onvoorzienbaar, onuitstelbaar of onvermijdbaar (de zogenaamde 3 O's) zijn;
b. mutaties van eenmalige of structurele lasten of baten, niet zijnde mutaties voortvloeiende uit investeringskredieten, tot en met € 25.000,-;
c. mutaties van geautoriseerde investeringskredieten tot 10% van het investeringsbedrag of tot een bedrag van € 100.000,-;
d. voordelen welke niet zijn geraamd worden toegevoegd aan de post onvoorzien;
e. het college doet zonder voorafgaande toestemming van de raad ten laste van de post onvoorzien geen uitgaven waarvan bekend is of verondersteld mag worden dat daaromtrent belangrijke politieke gevoeligheid bestaat.
f. indien aanwending van de post onvoorzien structurele financiële consequenties tot gevolg heeft worden deze consequenties in de eerst volgende perspectiefnota en/of begroting opgenomen als een onomkeerbaar besluit.

Het college heeft in de bestuursrapportages hierover deels verantwoording afgelegd aan de raad. In het begrotingsjaar 2021 zijn de volgende mutaties ten laste en/of ten gunste van de post onvoorzien gedaan.

Mutaties post onvoorziene uitgaven 2021

Algemene onvoorziene uitgaven

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
000	R 05-11-2020	Startsaldo conform primitieve begroting 2021	94.472,00
006	R 28-01-2021	Beheerskosten duurzaamheidslening	-5.000,00
115	C 02-02-2021	Herstel kunstwerk raadszaal	-18.184,00
116	C 09-02-2021	Uitvoeringsplan 2021 GGD pluspakket en lokaal accent	1.268,00
120	C 30-03-2021	Opstellen EPA's scholen en ondersteuning subsidieverwerving Firmin	-16.600,00
122	C 26-04-2021	Vervolgonderzoek klimaatinstallatie gymnasium Bernrode	-6.860,00
130	C 25-05-2021	Subsidie KBO Heeswijk herinrichting ruimte	-5.000,00
136	C 22-06-2021	Dekkend netwerk AED	-16.949,00
140	C 23-07-2021	Plan van aanpak huisvesting internationale werknemers	-17.500,00
153	C 16-11-2021	Afspraken huurovereenkomsten kinderopvangorganisaties	22.994,58
154	C 23-11-2021	Projectleider beleid internationale werknemers	-3.266,67
021	R 16-12-2021	Bijstelling post onvoorzien	22.000,00
		Totaalstand per 31 december 2021	**51.374,91**

Kapitaallasten investeringen huidig dienstjaar

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
000	R 05-11-2020	Startsaldo primitieve begroting 2021	87.885,00
117	C 23-02-2021	Verduurzaming openbare verlichting 2021 masten	-960,00
117	C 23-02-2021	Verduurzaming openbare verlichting 2021 armaturen	-21.760,00
121	C 13-04-2021	Herinrichting Traverse HD fase 2	-33.333,33
144	C 10-08-2021	Vervanging brugleuningen	-12.153,33
150	C 12-10-2021	Herinrichting Kerkstraat Vorstenbosch	-13.333,33
		Totaalstand per 31 december 2021	**6.345,01**

Kapitaallasten investeringen uit vorige dienstjaren

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
000	R 05-11-2020	Saldo primitieve begroting 2021	64.414,00
005	C 24-09-2020	Vervanging toplaag kunstgrasveld KV Korloo	-11.367,00
101	C 22-09-2020	Reconstructie Kruishoekstraat	-15.653,27
101	C 22-09-2020	Aanpassen rotonde Cereslaan – Bosschebaan	-10.916,67
104	C 10-11-2020	Brugleuning Meerstraat/Kersouwe Heeswijk-Dinther	-3.060
		Totaalstand per 31 december 2021	**23.417,06**

Onvoorziene uitgaven projectsubsidies

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
000	R 05-11-2020	Saldo primitieve begroting 2021	22.333,00
21	R 16-12-2021	Projectsubsidie TV de Broekhoek	-2.988,00
21	R 16-12-2021	Meierijsche museumboerderij projectsusbdiie	-775,00
21	R 16-12-2021	Vluchtelingenwerk pilot Euro-wijzer	-3.020,00
		Totaalstand per 31 december 2021	**15.550,00**

Lasten Coronavirus

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
000	R 05-11-2020	Saldo primitieve begroting 2021	0,00
125	C 04-05-2021	Deelname Mobiliteitscentrum Meierijstad PIM werkt!	-40.000,00
126	C 04-05-2021	Herdenken en ontmoeten	-19.000,00
126	C 04-05-2021	Bewegen/sporten en ontmoeten	-21.000,00
126	C 04-05-2021	Extra inzet OGGZ-verpleegkundige	-6.000,00
128	C 18-05-2021	Uitvoeringsplan Aanpak eenzaamheid in Bernheze 2021-2023	-65.000,00
131	C 01-06-2021	Stichting Kasteel Heeswijk – coronasteun	-25.000,00
138	C 29-06-2021	Extra capaciteit jeugdteam Ons Welzijn	-56.499,00
139	C 06-07-2021	Huurkwijtschelding maatschappelijke organisaties	-82.280,36
13	R 08-07-2021	Maartcirculaire 2020 coronamiddelen	394.196,00
13	R 08-07-2021	Carnavalsvereniging online activiteiten	-3.000,00
141	C 20-07-2021	Aanvullende ondersteuning gemeenschapshuizen	-30.000,00
		Totaalstand per 31 december 2021	**46.416,64**

Overzicht incidentele baten en lasten 2021

Op grond van artikel 28 lid c van het Besluit begroting en verantwoording dient in de jaarrekening een samenvattend overzicht van de incidentele baten en lasten te worden opgenomen. In het boekjaar 2021 zijn de navolgende van belang zijnde incidentele baten en lasten verantwoord.

Grondslagen en uitgangspunten opstellen overzicht incidentele baten en lasten

De gemeente moet volgens de Gemeentewet een overzicht van ‘structureel en reëel evenwicht’ opnemen in de jaarrekening. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn hier nadere regels over vastgelegd. De raad en de financieel toezichthouder zijn daardoor in staat om vast te stellen of er sprake is van een structureel en reëel evenwicht. Van structureel evenwicht is sprake als de structurele (meerjarige) lasten worden gedekt door structurele baten.

Het grensbedrag voor incidentele baten en lasten die in dit overzicht worden opgenomen is € 50.000,-.

- De analyse vanuit de begroting en begrotingswijzigingen is de basis geweest voor het opstellen van dit overzicht waarbij we de Notitie Incidentele baten en lasten als uitgangspunt hebben genomen.
- Vanuit de programma-analyse hebben we het overzicht verder aangevuld.
- Incidentele uitgaven die worden gedekt uit een reserve maken geen onderdeel uit van dit overzicht omdat deze geen effect hebben op het saldo.
- In het overzicht zijn werkelijke lasten en werkelijke baten opgenomen die een puur incidenteel karakter hebben.

In het boekjaar zijn de navolgende van belang zijnde incidentele baten en lasten verantwoord.

Incidentele baten:	
Vrijval voorziening pensioenen wethouders als gevolg van verhoging rekenrente	280.000
Toeristenbelasting	190.000
Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) _ algemene uitkering	168.000
Verkoop jeugdgebouw de Elleboog	74.000
Lagere kosten onderwijskansenbeleid	217.000
Lagere afschrijvingskosten diverse investeringen door vertraging projecten	292.000
Rijksmiddelen corona	1.168.000
Wachtgelduitkering (voormalige) wethouders ten laste van reserve nog nader te bestemmen	86.000
Dekking personele kosten uit reserve nog nader te bestemmen	875.000
Totaal incidentele baten	**3.350.000**
Incidentele lasten:	
Hogere kosten verkiezingen als gevolg van corona	130.000
Afrekening VPB voorgaande dienstjaren	239.000
Gladheidsbestrijding	82.000
Totaal incidentele lasten	**451.000**
Saldo incidentele baten	**2.899.000**

Toelichting op de tabel incidentele baten en lasten

Vrijval voorziening pensioen wethouders

De pensioenregeling voor de politieke ambtsdragers is geregeld in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA). Gemeenten en provincies zijn op grond van artikel 44 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht een APPA-voorziening op te nemen. Als gevolg van de bijstelling van de rekenrente naar boven (2019: 0,29%; 2020: 0,082%; 2021: 0,528%) is er geen sprake van een dotatie maar een onttrekking aan de voorziening.

Toeristenbelasting

In 2021 zijn er nog opbrengsten ontvangen van toeristenbelasting van voorgaande jaren, welke hoger blijken te zijn dan ingeschat. Daarnaast nemen wij een verwachting op voor de inkomsten toeristenbelasting 2021. In 2020 en 2021 hielden wij er rekening mee dat door Corona het aantal overnachtingen ongeveer gehalveerd zouden worden en daarmee ook de opbrengst. Met name in de richting van arbeidsmigranten blijkt dit juist de andere kant op te bewegen namelijk meer overnachtingen.

TONK

Het rijksbudget TONK is over gemeenten verdeeld op basis van algemene verdeelsleutels via de algemene uitkering. Hierdoor is er geen bestedingsverplichting voor deze middelen. Het beroep op deze middelen is lager geweest dan het beschikbare budget.

Verkoop jeugdgebouw de Elleboog

In 2021 heeft de verkoop plaatsgevonden van kavels aan de Leekenstraat aan de Scouting Heesch waarop hun clubgebouw staat. Met deze opbrengst was geen rekening gehouden in de raming.

Lagere kosten onderwijskansenbeleid

In het kader van Peuterwerk en voorschoolse educatie is door de diverse organisaties minder subsidie aangevraagd van verwacht. Een van de oorzaken is dat in coronatijd minder peuters zijn gezien door het consultatiebureau (GGD) die indicaties voor Voorschoolse educatie afgeeft.

Lagere afschrijvingskosten diverse investeringen door vertraging projecten

Volgens onze financiële verordening start de afschrijving op investeringen pas het jaar na gereedmelding. Een aantal investeringen waren ultimo 2021 nog niet volledig gereed. Dit betreffen onder meer rotonde Graafsebaan, aanleg fietstunnel te Nistelrode, Traverse Heeswijk-Dinther, Snelfietsroute Nistelrode-Uden, Toplaag kunstgrasveld MHC Heesch, kunstgrasvelden KV Altior en Prinses Irene en verduurzaming openbare verlichting.

Rijksmiddelen corona

Incidentele bijdrage voor het opvangen van de financiële effecten van coronacrisis.

Wachtgelduitkering (voormalige) wethouders

De wachtgelduitkeringen voormalige wethouders hebben we ten laste van de reserve nog nader te bestemmen gebracht.

Dekking personele kosten uit reserve nog nader te bestemmen

Tijdelijke personele uitbreiding hebben we ten laste van de reserves gebracht.

Hogere kosten verkiezingen agv corona

De kosten van de verkiezingen in 2021 zijn incidenteel hoger als gevolg van te treffen maatregelen in verband met de coronapandemie.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

In 2021 heeft de afrekening Vpb 2020 plaatsgevonden.

Gladheidsbestrijding

In 2021 waren er meer activiteiten aan gladheidsbestrijding dan de trent van de afgelopen jaren.

Overzicht mutaties in reserves met een structureel karakter 2020 (art. 19 lid d)

Naast bovenstaande mutaties in reserves met een incidenteel karakter zijn er onder andere ook bestemmingsreserves waarvan jaarlijks een bepaald bedrag ten gunste van de exploitatie komt ter (gedeeltelijke) dekking van de (afschrijvings-)lasten van investeringen met een economisch nut. In alle gevallen gaat het over een tijdvak van meer dan drie jaar. De looptijd van de reserves zijn gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering. De aanwending van deze reserves zijn afgedekt met een raadsbesluit. In het raadsbesluit is aangeven welke lasten gedekt worden, hoe het jaarbedrag is berekend en het aantal jaren van de inzet van de middelen. Bij het inzetten van deze reserves kan dus worden gesproken van structurele dekkingsmiddelen.

Wij constateren dat voor deze reserves de onttrekkingen eindig zijn. De consequenties hiervan zullen wij in de desbetreffende jaarschijf betrekken bij het integraal sluitend maken van het meerjarenperspectief. Dit betekent dat een afweging wordt gemaakt tussen inkomstenverhoging en uitgavenverlaging.

In het volgende overzicht zijn de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves weergegeven.

Omschrijving	Lasten	Baten
Mutaties in reserves ter dekking van kapitaallasten van investeringen met een economisch nut		
Reserve aanpassing huisvesting – Dekking afschrijvingslasten		8.471
Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de Hoef – Gedeeltelijke dekking afschrijvingslasten		22.523
Reserve accommodatie Prinses Irene – Dekking vergoeding aflossing		3.750
Reserve kapitaallasten de Kanz – (gedeeltelijke) dekking afschrijvingslasten brede school De Kanz		5.174
Reserve ondergrondse afvalberging – Dekking afschrijvingslasten		9.806

Omschrijving	Lasten	Baten
Reserve bouw gemeentewerf – Gedeeltelijke dekking afschrijvingslasten		32.190
Mutaties in reserves ter dekking van kapitaallasten van investeringen met een maatschappelijk nut		
Reserve kapitaallasten aanpassingen en VRI Cereslaan		9.436
Mutatie in reserves – overige dotaties en onttrekkingen met een structureel karakter		
Reserve exploitatie 2020-2023		400.000
Toevoeging onderuitputting afschrijving investeringsplannen	152.269	
Reserve personele aangelegenheden (jaarlijkse toevoeging)	120.623	
Aflossing geldlening de Stuik (verantwoord op taakveld 6.1)	5.780	
Reserve Hypothecaire geldlening de Stuik		5.780
Lasten ten laste van reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds (verantwoord op taakveld 6.3) (uitgaven hebben een eindig karakter tot moment dat reserve is uitgeput)	10.676	10.676
Totaal	**289.349**	**507.806**

SiSa

De term SiSa staat voor “single information, single audit”.

Het uitgangspunt is dat de gemeentelijke jaarrekening de basis vormt waarbij per specifieke uitkering geen afzonderlijke verantwoording en accountantscontrole meer plaats hoeft te vinden.

Voor de gemeente Bernheze zijn over 2021 de navolgende specifieke uitkeringen van toepassing:
- BZK C1 Regeling reductie energieverbruik
- BZK C32 Specifieke uitkering ventilatie scholen
- BZK C56 Regeling huisvesting aandachtsgroepen
- BZK C62 Uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen
- EZK F9 Extern advies warmtetransitie
- FIN B2 Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek
- JenV A7 Regeling tijdelijke ondersteuning handhaving en toezicht
- Jen V A12B Naleving controle coronatoegangsbewijzen (sisa medeoverheden)
- LNV L5B Regiodeals derde tranche
- OCW D8 Onderwijsachterstandenbeleid 2019-20222 (OAB)
- OCW D14 inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen
- SPUK zwembaden
- SZW G12 Kwijtschelden schulden toeslagaffaire
- VWS H4 Regeling specifieke uitkering stimulering sport
- VWS H8 Regeling sportakkoord 2020-2022
- VWS H12 Regeling SPUK lokale preventieakkoorden en aanpakken

De SiSa-bijlage betreft een excelmodel waarin de cellen zijn beveiligd en die dus niet aanpasbaar zijn.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2022								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A7**	**Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving** Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) *Aard controle R* *Indicator: A7/01*	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) *Aard controle R* *Indicator: A7/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/05*	
			€ 5.811	€ 61.626	Ja			
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Veiligheidsregio Brabant-Noord	€ 52.977	Ja	€ 52.977	Nee	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	17	17	€ 7.159	€ 7.159	

			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 1.520	€ 1.520	€ 3.468	€ 3.468	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				
			€ 12.000	€ 12.000				

BZK	C1	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/01*	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*			
			Ja	8.593	2.516			
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/04*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/05*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/06*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie *Aard controle R* *Indicator: C1/07*		
		1	Energiefestival incl. markt energiebesparende maatregelen	€ 2.589	Ja			
		2	Brabant Woont Slim on tour					
		3	Slim Wonen Advies					
		4	DM Energiebespaarkaart	€ 945	Ja			
		5	Waterzijdige inregelactie					
		6	Duurzaam Woningplan	€ 27.899	Ja			
		7						
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Toelichting op afwijkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/11*		
		1	*Energiefestival incl. markt energiebesparende maatregelen*	€ 59.466		Ja		
		2	*Brabant Woont Slim on tour*	€ 24.000		Ja		
		3	*Slim Wonen Advies*	€ 43.600		Ja		
		4	*DM Energiebespaarkaart*	€ 945		Ja		
		5	*Waterzijdige inregelactie*	€ 0		Ja		
		6	*Duurzaam Woningplan*	€ 27.899		Ja		
		7						

BZK	C32	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-01735879	€ 0	€ 0	Ja		Nee

BZK	**C56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: C56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/06*
			1 *RHA2021-02371828*	*Tramplein 3 Nistelrode*	€ 5.000	€ 5.000	1	0
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/07*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: C56/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/10*		
			1 *Tramplein 3 Nistelrode*	Ja	Ja	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/11*					
			Nee					
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			0	€ 0	€ 0	Nee		

OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 293.811	€ 90.686	€ 17.595	€ 69.123	
		1	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		1	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*	

EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
		1	EAW-20-01683940	€ 0	€ 0	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
			Ja					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)			

	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4 *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	0			
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 302.739	€ 1.182.005					
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	SPUK21-SPUKSPRT21066	€ 878.897	€ 475.203	€ 315.834	€ 87.860	
		2	Bewegingsonderwijs voorgezet en basisonderwijs	€ 303.108			€ 303.108	
		3						
		4						
		5						
		6						
		7						
		8						

VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1036387	€ 85.142	€ 2.025	€ 8.312	€ 2.025	€ 8.312
		2	1016307	€ 35.000			€ 11.798	€ 20.000
		3						
		4						

			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*
		1	1036387	Nee
		2	1016307	Nee
		3		
		4		

LNV	L5B	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/01*	Kenmerk/beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/02*	Betreft pijler Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/03*	Besteding per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/04*	Cofinanciering per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/05*
		1	061721 Gemeente Bernheze	DGNVLG/20208466	Fijn wonen	€ 0	€ 0

			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/06*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/07*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/09*
		1	*061721 Gemeente Bernheze*	€ 0	€ 0	

			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/12*
		1	€ 0	€ 0	Nee

Ensia verklaring (informatieveiligheid)

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is sinds 25 mei 2018 van kracht en brengt zoals ieder jaar de verantwoordingplicht met zich mee. Afgelopen jaar is de nieuwe Functionaris Gegevensbescherming (FG) gestart. De onafhankelijke Functionaris Gegevensbescherming (FG) heeft op 28 januari 2022 het FG-jaarverslag 2021 opgeleverd, met een beoordeling en een aantal aanbevelingen.

Beoordeling/Aanbeveling:

In 2021 zijn er een aantal DPIA's afgerond en weer belangrijke stappen gezet voor het realiseren van rechtmatige, behoorlijke- en transparante bedrijfsvoering.

Ook zijn de nieuwe teamcoaches gestart, die een aanvulling kunnen geven op de organisatie structuur met meer aandacht voor proceseigenaarschap in 2022. Daarbij het aanwijzen van kwaliteitsmedewerkers in de lijn, het toetsen van procesbeschrijvingen op volledigheid, juistheid en actualiteit. Voorbereidingen naar de WPG audit, update register van verwerkingen en herzien van beleid en protocollen.

Vanuit toezichtperspectief geeft de Functionaris Gegevensbescherming aan dat gemeente Bernheze dan ook verdere aansporing- en het vertrouwen verdient en dat de gemeente handelt conform de AVG. Het FG-jaarverslag gaat in februari 2022 ook weer naar het college.

Privacy verklaring

In het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) verantwoorden wij ons voor de vierde jaar over de wijze waarop wij uitvoering geven aan de omgang met persoonsgegevens.

Voor deze verantwoording maken we gebruik van het opgestelde FG-jaarverslag, dat door onze onafhankelijke Functionaris Gegevensbescherming (FG) is opgeleverd.

Beoordeling/Aanbeveling:

In het FG-jaarverslag 2021 constateert de Functionaris Gegevensbescherming (FG) dat de gemeente Bernheze handelt conform de AVG en dat er op aantal punten aanvullende acties voor 2022 benodigd zijn.

De acties in vorm van een verstrekking van de interne bewustwording op vlak van privacy, het concreet beleven van proceseigenaarschap en het actualiseren van het register van verwerkingen.

Het FG-jaarverslag gaat ook het komende jaar naar het college.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van BDO Audit & Assurance B.V. wordt na ontvangst hier toegevoegd.

Raadsbesluit

Het getekende raadsbesluit wordt na afloop van de raadsvergadering van 7 juli 2022 toegevoegd aan deze jaarstukken.